

RAPORT O STANIE GMINY POLICE ZA 2018 ROK

URZĄD MIEJSKI W POLICACH UL. STEFANA BATOREGO 3

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE OGÓLNE	
1. Władze Gminy Police	4-5
2. Jednostki pomocnicze Gminy Police	5
3. Jednostki organizacyjne Gminy Police	6
4. Spółki gminne	6
5. Demografia	7-21
6. Grunty i ład przestrzenny	22
II. INFORMACJA NA TEMAT REALIZOWANYCH PRZEZ GMINĘ POLICE PROGRAMACH I STRATEGIACH	23-24
III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W POLICACH	25-34
IV. INFORMACJE FINANSOWE	
1. Informacje ogólne	35
2. Dochody	36
3. Wydatki	37
4. Wynik budżetu	37-38
5. Dług na koniec roku oraz kształtowanie się wskaźników spłaty zobowiązań	38-39
6. Wykonanie budżetu Gminy Police w przeliczeniu na jednego mieszkańca	39
7. Informacja o stanie mienia komunalnego w Gminie Police według stanu na dzień 31.12.2018r.	39
V. BUDŻET OBYWATELSKI	
1. Lista wniosków	40
2. Zespół do spraw polickiego budżetu obywatelskiego	40-41
3. Pełna lista projektów pozytywnie ocenionych i dopuszczonych do głosowania	41
4. Głosowanie	42
5. Ranking projektów	42-43
6. Zadania rekomendowane	43-45
7. Realizacja zadań	45
VI. INWESTYCJE REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ POLICE W 2018 ROKU	46-53

VII. GOSPODARKA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA

1. Drogi 54
2. Działalność komunalna 54
3. Gospodarka mieszkaniowa 55

VIII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

1. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej 56
2. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych 56
3. Licencje na wykonywanie transportu drogowego taksówką i zezwolenia na przewozy regularne specjalne na terenie gminy Police 56

IX. KOMUNIKACJA

1. Komunikacja miejska 57
2. Komunikacja gminna 57

X. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Wydawanie decyzji na usunięcie drzew i krzewów oraz decyzji ws. naliczania opłat i kar za usuwanie drzew 58
2. Utrzymywanie zieleni 58-68
3. Przeprowadzanie akcji sprzątnięcia z okazji Dni Ziemi oraz z okazji Sprzątnięcia Świata ... 69
4. Prowadzenie spraw dotyczących przyznawania dotacji na modernizację systemów grzewczych 69
5. Odkomarzanie gminy 69
6. Wydawanie zezwoleń na utrzymywanie psów rasy agresywnej 69
7. Ochrona zwierząt 70
8. Kontrole interwencyjne przeprowadzone w 2018 r. 71
9. Likwidacja dzikich wysypisk 71
10. Wydawanie decyzji środowiskowych dla przedsięwzięć inwestycyjnych 71-73
11. Ujęcia wody pitnej i ich ochrona 73
12. Prace związane z gospodarką leśną 73
13. Sprawa ochrony przeciwpożarowej na składowisku przy ul. Kamiennej w Policach .. 73
14. Sprawa odpowiedzialności za porzucenie odpadów na składowisku przy ul. Kamiennej w Policach 73-74
15. Inne działania 74

XI. GOSPODARKA ODPADAMI

1. Program usuwania azbestu 75
2. System gospodarowania odpadami 75-76
3. Kontrole firm odbierających odpady komunalne 77
4. Działania edukacyjno – informacyjne 77

XII. OŚWIATA, KULTURA, SPORT

1. Wychowanie przedszkolne 78-81
2. Szkoły podstawowe 81-84
3. Pozostałe zadania oświatowe 84-88
4. Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Policach 88-96
5. Zadania zrealizowane przez Bibliotekę im. Marii Skłodowskiej-Curie 96-100
6. Zadania realizowane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji 101-102

XIII. POMOC SPOŁECZNA 103

XIV. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNE

1. Straż Miejska w Policach 104
2. Ochotnicze straże pożarne 104-105
3. Straż graniczna 105
4. Policja 105
5. Wodne ochotnicze pogotowie ratunkowe 105-106
6. Zarządzanie kryzysowe 106

I. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Police jest gminą miejsko – wiejską położoną w powiecie polickim w województwie zachodniopomorskim.

1. Władze Gminy Police

Organem wykonawczym gminy jest burmistrz Polic, natomiast organem uchwałodawczym jest Rada Miejska w Policach.

Władysław Diakun piastuje urząd burmistrza Polic nieprzerwanie od 1998 roku. W 2018 roku został wybrany na kolejną kadencję. Zastępcami burmistrza są: Jakub Pisański (I zastępca) oraz Maciej Greinert (II zastępca).

W Radzie Miejskiej w Policach zasiada 21 radnych. Jej skład przedstawia się następująco:

- 1) Ilona Bednarek,
- 2) Piotr Diakun,
- 3) Sławomir Dmochowski,
- 4) Jakub Drzazga,
- 5) Artur Echaust,
- 6) Wiesław Gawęł,
- 7) Zofia Hlek,
- 8) Ewa Ignaczak,
- 9) Sławomir Kajkowski,
- 10) Zygmunt Kołacki,
- 11) Władysław Kosiorzewicz,
- 12) Krystian Kowalewski,
- 13) Stanisław Łabuz,
- 14) Jadwiga Molenda,
- 15) Kamil Olszewski,
- 16) Grażyna Pawłowska,
- 17) Andrzej Rogowski,
- 18) Adam Sobczyk,
- 19) Ryszard Tokarczyk,
- 20) Grzegorz Ufniarz,
- 21) Damian Walczak.

Przewodniczącym Rady Miejskiej w Policach jest Grzegorz Ufniarz, natomiast wiceprzewodniczącymi są Jadwiga Molenda i Andrzej Rogowski.

Rada Miejska w Policach powołała następujące komisje stałe:

- 1) komisję rewizyjną,
- 2) komisję skarg, wniosków i petycji,
- 3) komisje zdrowia, spraw społecznych i porządku publicznego,
- 4) komisję budżetu i finansów gminnych,
- 5) komisję infrastruktury komunalnej, rozwoju i ekologii,
- 6) komisję oświaty, kultury i sportu.

Siedzibą władz gminy Police jest miasto Police.

Urząd Miejski w Policach usytuowany jest w Policach przy ul. Stefana Batoiego 3.

W strukturze Urzędu Miejskiego w Policach funkcjonują następujące komórki organizacyjne:

- 1) Wydział Organizacyjno-Prawny (w tym Biuro Rady Miejskiej),
- 2) Wydział Finansowo-Budżetowy,
- 3) Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,
- 4) Wydział Gospodarki Gruntami,
- 5) Wydział Działalności Gospodarczej,
- 6) Wydział Spraw Obywatelskich,
- 7) Wydział Urbanistyki i Architektury,
- 8) Urząd Stanu Cywilnego,
- 9) Wydział Techniczno-Inwestycyjny,
- 10) Wydział Oświaty i Kultury,
- 11) Wydział Ochrony Środowiska,
- 12) Wydział Gospodarki Odpadami,
- 13) Wydział Rozwoju i Funduszy Pomocowych,
- 14) Biuro Promocji i Współpracy Zagranicznej,
- 15) Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego,
- 16) Pion Ochrony,
- 17) Radca prawny,
- 18) Audytor wewnętrzny,
- 19) Kadry,
- 20) System Informacji Przestrzennej,
- 21) Samodzielne stanowisko ds. bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 22) Rewidenci,
- 23) Archiwista,
- 24) Inspektor Ochrony Danych Osobowych.

2. Jednostki pomocnicze Gminy Police

Gmina Police podzielona jest na 7 osiedli:

- 1) osiedle nr 1 Mścięcino w Policach,
- 2) osiedle nr 2 Stare Miasto w Policach,
- 3) osiedle nr 3 Jasienica w Policach,
- 4) osiedle nr 4 Dąbrówka w Policach,
- 5) osiedle nr 5 Gryfitów w Policach,
- 6) osiedle nr 6 Księcia Bogusława X w Policach,
- 7) osiedle nr 7 Anny Jagiellonki w Policach,

oraz 12 sołectw:

- 1) sołectwo Dębostrów,
- 2) sołectwo Drogoradz,
- 3) sołectwo Niekończycza,
- 4) sołectwo Pilchowo,
- 5) sołectwo Przęsocin,
- 6) sołectwo Siedlice,
- 7) sołectwo Tanowo,
- 8) sołectwo Tatynia,
- 9) sołectwo Trzebież,
- 10) sołectwo Trzeszczyn,
- 11) sołectwo Uniemyśl,
- 12) sołectwo Wieńkowo.

3. Jednostki organizacyjne gminy Police

Szkoły podstawowe:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki z Oddziałami Sportowymi,
- 2) Szkoła Podstawowa nr 2 im. Bolesława Kaczyńskiego z Oddziałami Przedszkolnymi,
- 3) Szkoła Podstawowa nr 3 im. Marii Skłodowskiej – Curie,
- 4) Szkoła Podstawowa nr 5 im. Orła Białego z Oddziałami Dwujęzycznymi,
- 5) Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Przedszkolnymi,
- 6) Szkoła Podstawowa nr 8 im. Jana Pawła II z Oddziałami Przedszkolnymi
- 7) Szkoła Podstawowa w Tanowie im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Przedszkolnymi,
- 8) Szkoła Podstawowa im. Jerzego Noskiewicza z Oddziałami Przedszkolnymi w Tanowie Szkoła Filialna w Pilchowie,
- 9) Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi w Trzebieży,
- 10) Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi Szkoła Filialna w Niekłóńcy.

Przedszkola:

- 1) Przedszkole Publiczne nr 1 „Calineczka” w Policach,
- 2) Przedszkole Publiczne nr 5 im. Wandy Chotomskiej w Policach,
- 3) Przedszkole Publiczne nr 6 „Leśne” w Policach,
- 4) Przedszkole Publiczne nr 8 „Bajkowe” w Policach,
- 5) Przedszkole Publiczne nr 9 „Tęczowa Kraina” w Policach,
- 6) Przedszkole Publiczne nr 10 w Policach,
- 7) Przedszkole Publiczne nr 11 w Policach,
- 8) Przedszkole Publiczne w Tanowie,
- 9) Przedszkole Publiczne w Trzebieży.

Inne jednostki:

- 1) Miejski Żłobek,
- 2) Biblioteka im. Marii Skłodowskiej-Curie,
- 3) Miejski Ośrodek Kultury,
- 4) Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- 5) Straż Miejska w Policach,
- 6) Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach,
- 7) Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach,
- 8) Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym

4. Spółki gminne

Gmina Police jest właścicielem lub posiada udziały (akcje) w 6 spółkach. Tak było w roku 2018 i jest obecnie. Są to:

- 1) Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Policach –kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 5.114.688,00 zł, dzieli się na 53.278 akcji o wartości nominalnej 96,00 zł każda, 100% akcji należy do Gminy Police;
- 2) Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „TRANS-NET” SA w Policach – kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 1.513.350,00 zł, dzieli się na 30.267 akcji o wartości nominalnej 50,00 zł każda, 100 % akcji należy do Gminy Police;
- 3) Zakład Wodociągów i Kanalizacji Police Sp. z o.o. w Policach – kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 52.979.000,00 zł, dzieli się na 105.958 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy, 100 % udziałów należy do Gminy Polic;

- 4) Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Policach – kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 18.154.000,00 zł, dzieli się na 36.308 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy, Gmina Police posiada 21.269 udziałów o łącznej wartości 10.634.500,00 zł, co stanowi 58,58%, pozostałe udziały należą do Gminy Miasta Szczecin;
- 5) Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. w Policach – kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 32.641.550,00 zł, dzieli się na 652.831 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy, Gmina Police posiada 100 udziałów o łącznej wartości 5.000,00 zł, co stanowi 0,015 %. Pozostałe udziały należą do Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA;
- 6) Infrapark Police SA w likwidacji w Policach – kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 14.985.750,00 zł, dzieli się na 299.715 akcji o wartości nominalnej 50,00 zł każda, Gmina Police posiada 135.169 akcji o łącznej wartości 6.758.450,00 zł, co stanowi 45,10 %, pozostałe akcje należą do Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” SA - 163.146 akcji, Uniwersytetu Szczecińskiego - 1.200 akcji, Zachodniopomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA – 200 akcji.

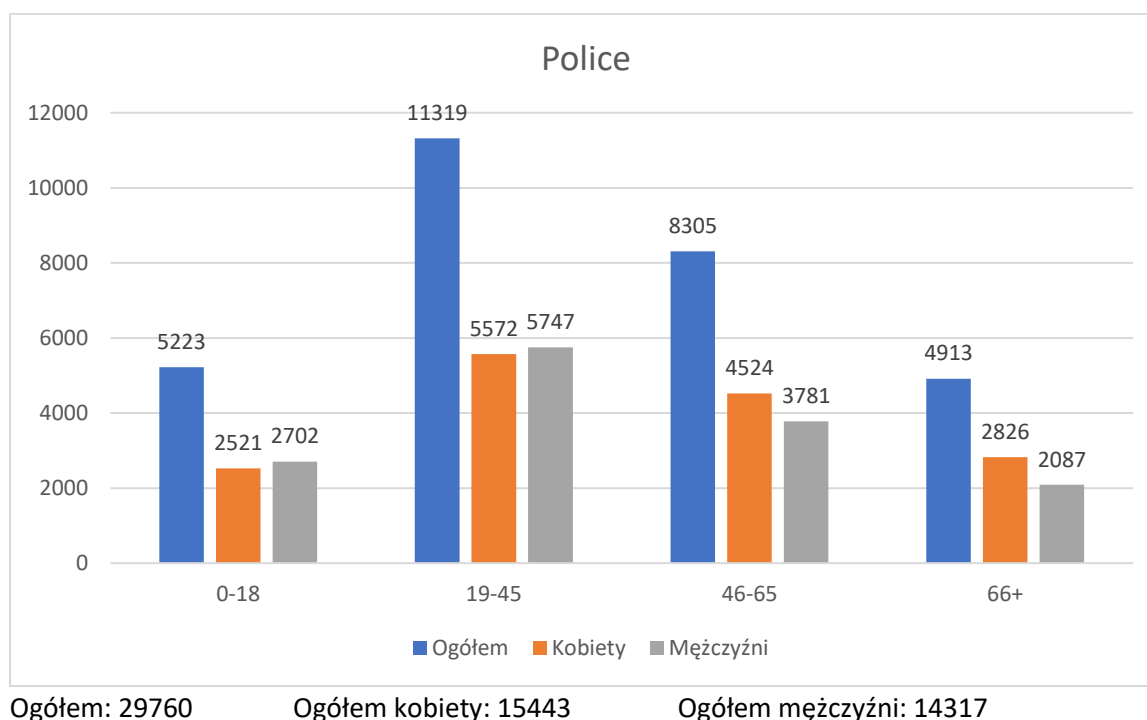
5. Demografia

W strukturze mieszkańców dostrzegalna jest niewielka przewaga kobiet (51,58%) nad mężczyznami (48,42%). Najwięcej mieszkańców jest w miejscowości: Police, Pilchowo, Przęsocin, Tanowo i Trzebież. Najmniej zamieszkałe są natomiast miejscowości: Dobieszczyn, Pienice, Turznica i Żółtew. Dane pochodzą z programu „rejestr mieszkańców Gminy Police”.

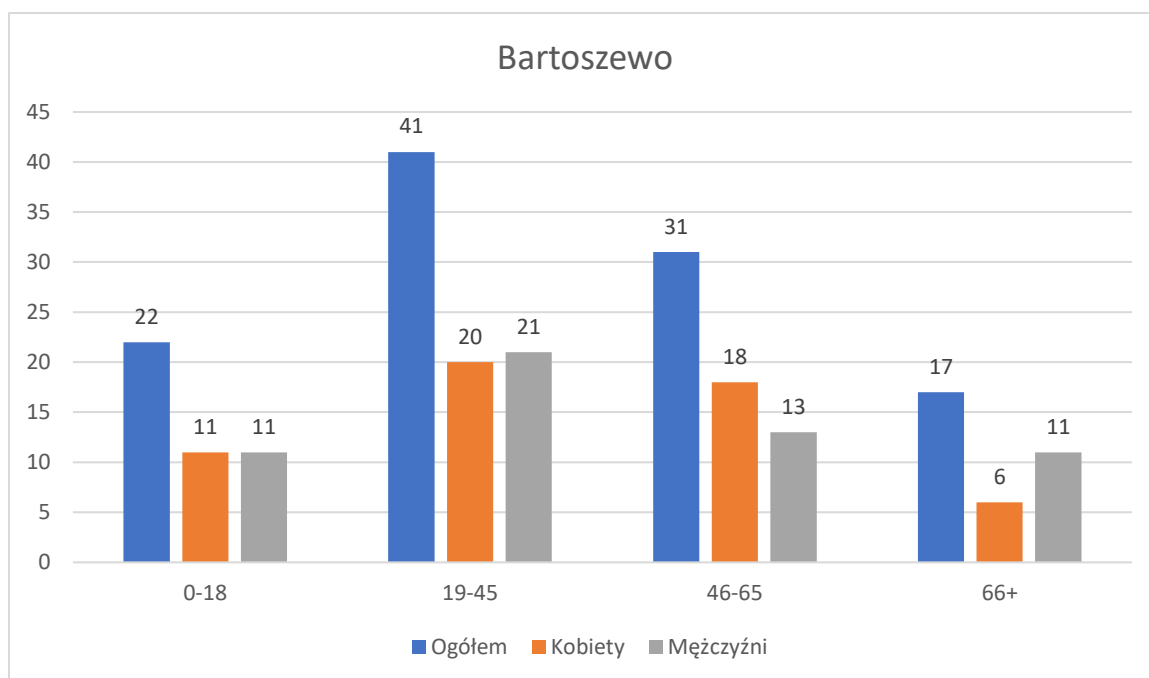
Gminę Police zamieszkiwało:

- 1) na dzień 31.03.2018 – 38 097 mieszkańców
- 2) na dzień 30.06.2018 – 37 969 mieszkańców
- 3) na dzień 30.09.2018 – 37 872 mieszkańców
- 4) na dzień 31.12.2018 – 37 838 mieszkańców

Poniżej przedstawione wykresy z danymi dotyczącymi liczby ludności z podziałem na grupy wiekowe (0-18 lat, 19-45 lat, 46-65 lat oraz 66 lat i więcej) w poszczególnych miejscowościach Gminy Police. Zaprezentowane dane są na dzień 31.12.2018 r.

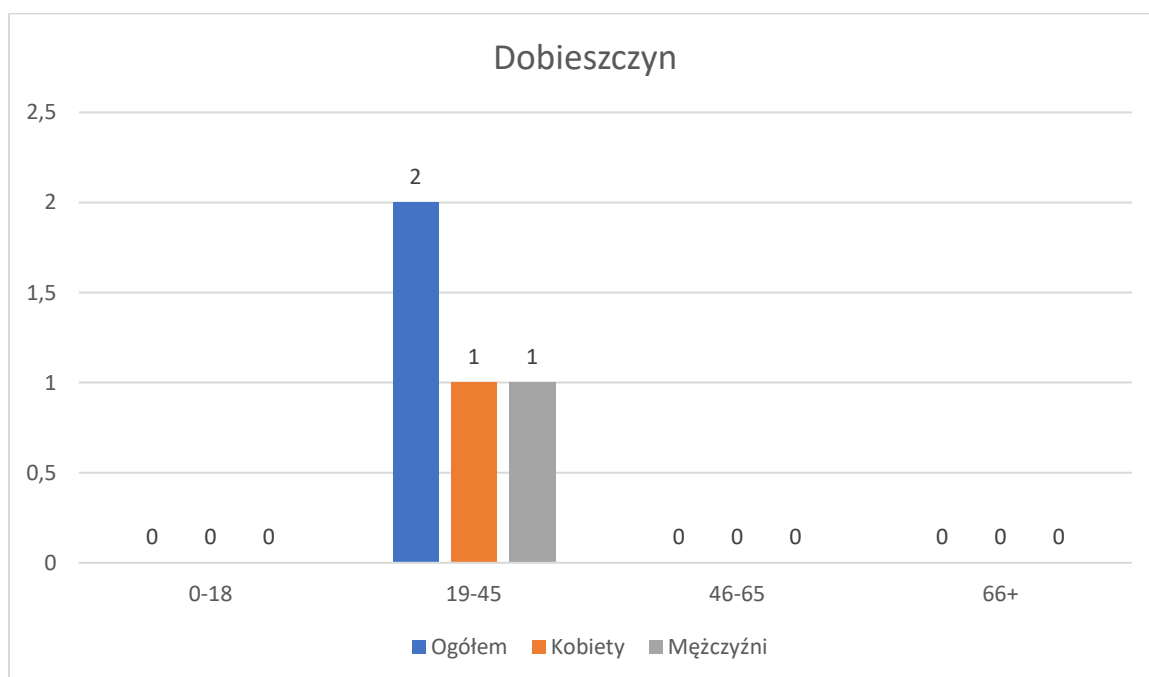

Ogółem: 111

Ogółem kobiety: 55

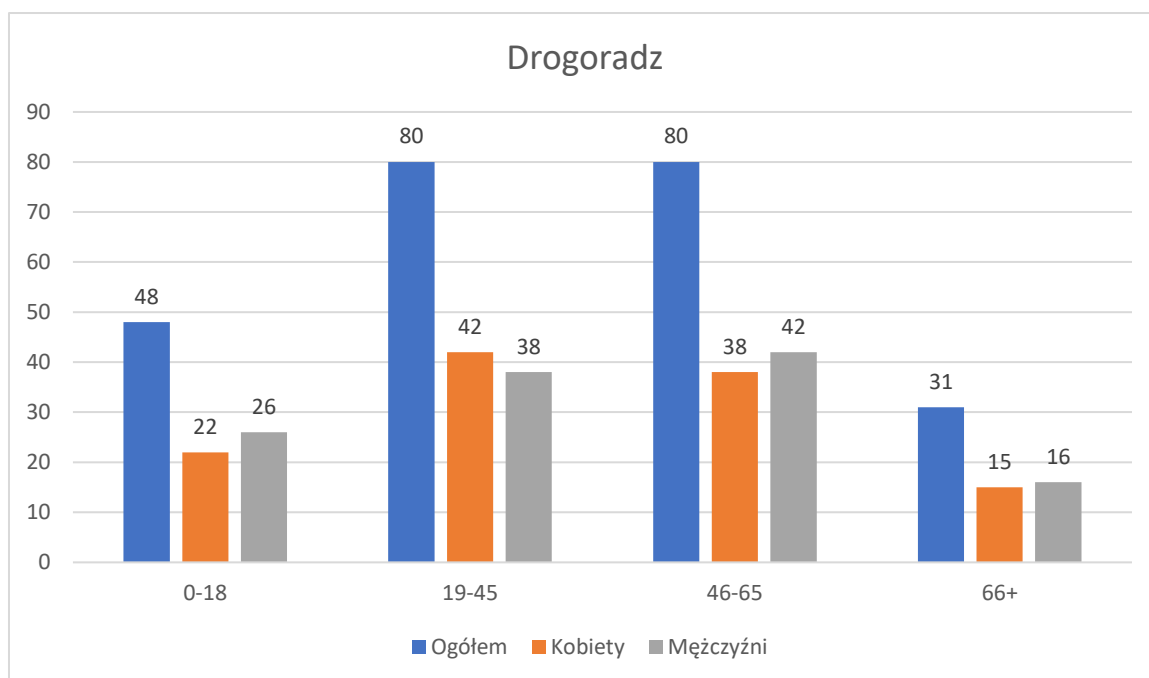
Ogółem mężczyźni: 56

Ogółem: 2

Ogółem kobiety: 1

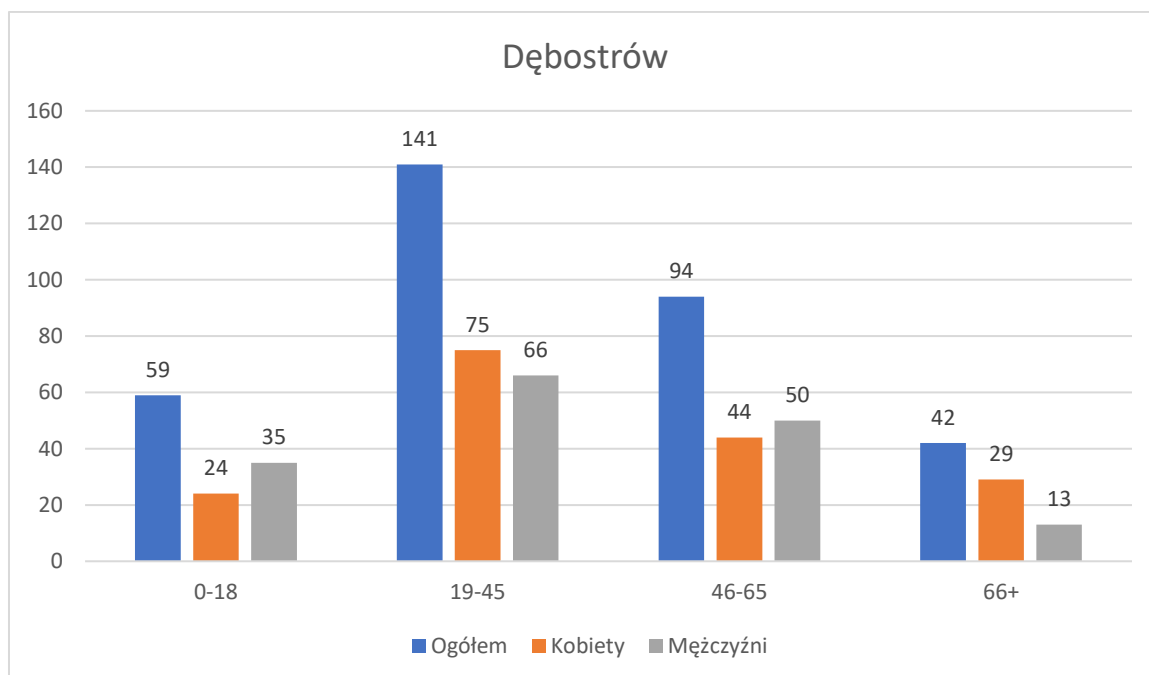
Ogółem mężczyźni: 1

Ogółem: 239

Ogółem kobiety: 117

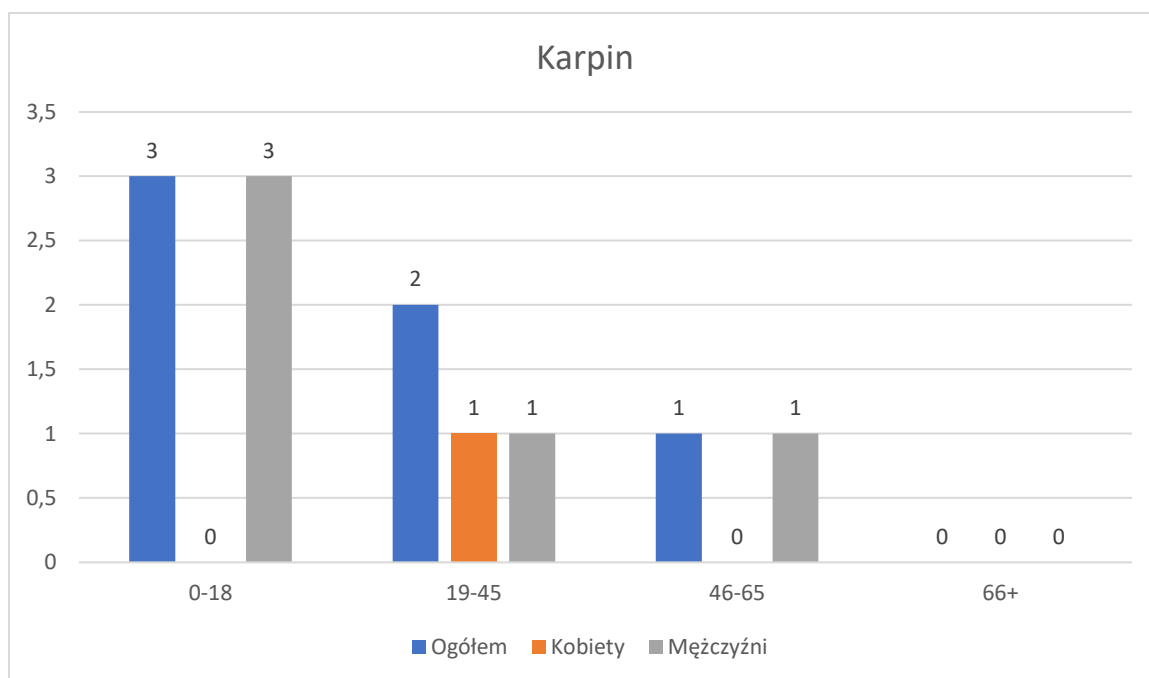
Ogółem mężczyźni: 122

Ogółem: 336

Ogółem kobiety: 172

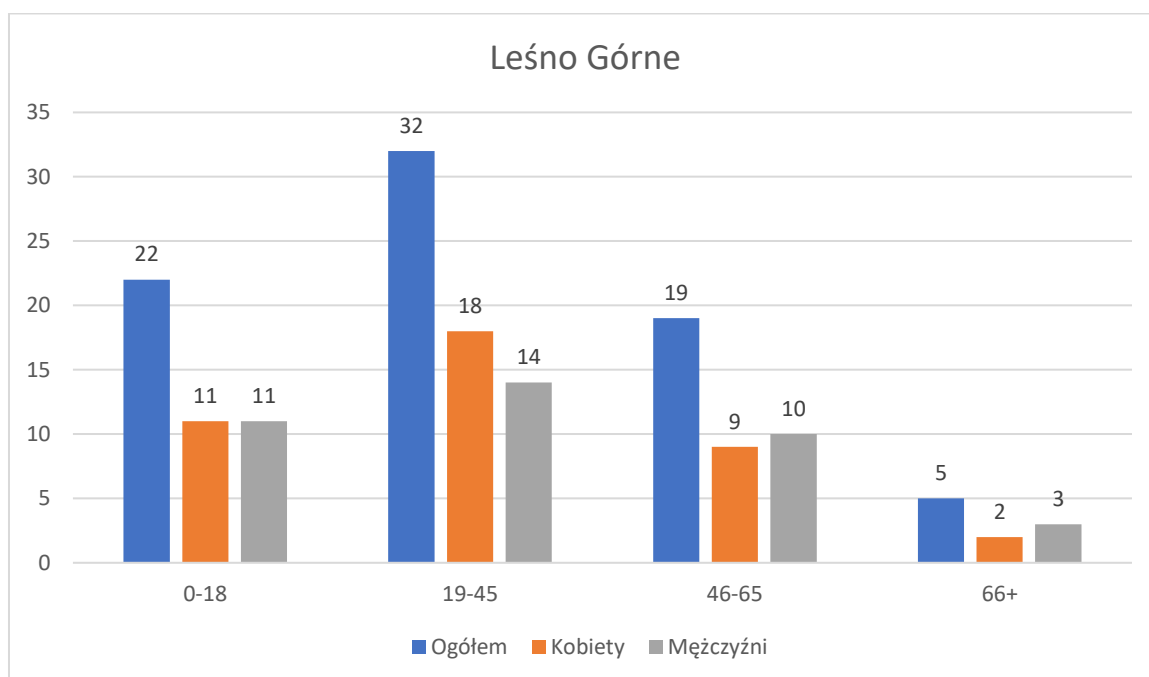
Ogółem mężczyźni: 164

Ogółem: 6

Ogółem kobiety: 1

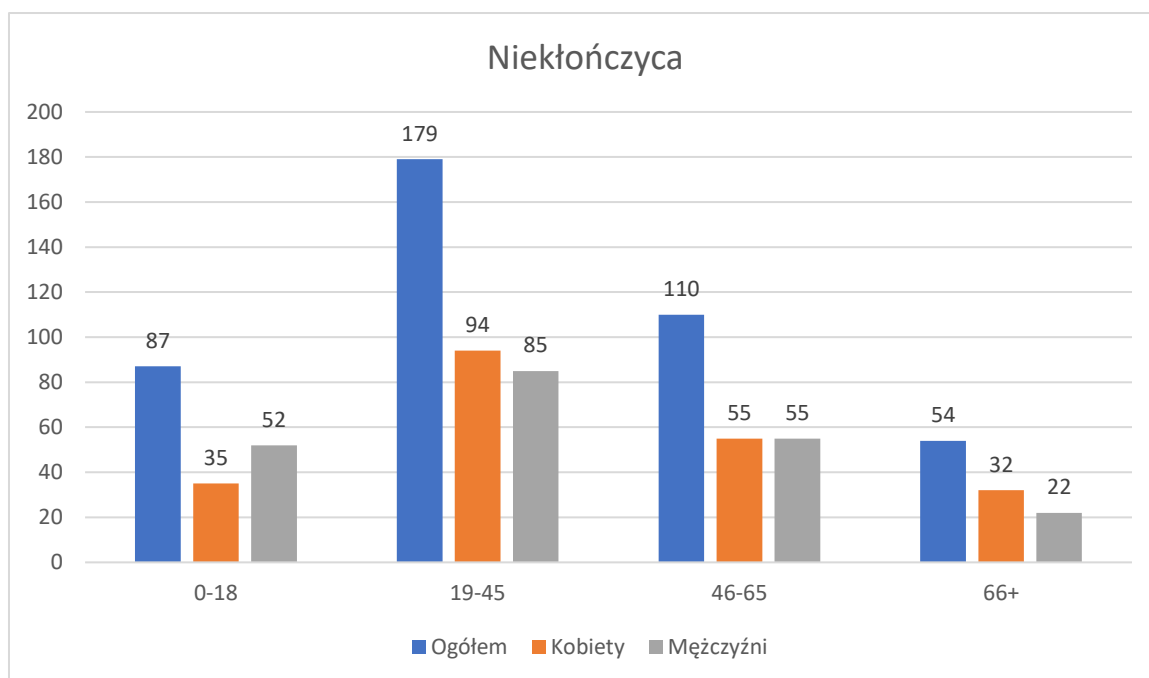
Ogółem mężczyźni: 5

Ogółem: 78

Ogółem kobiety: 40

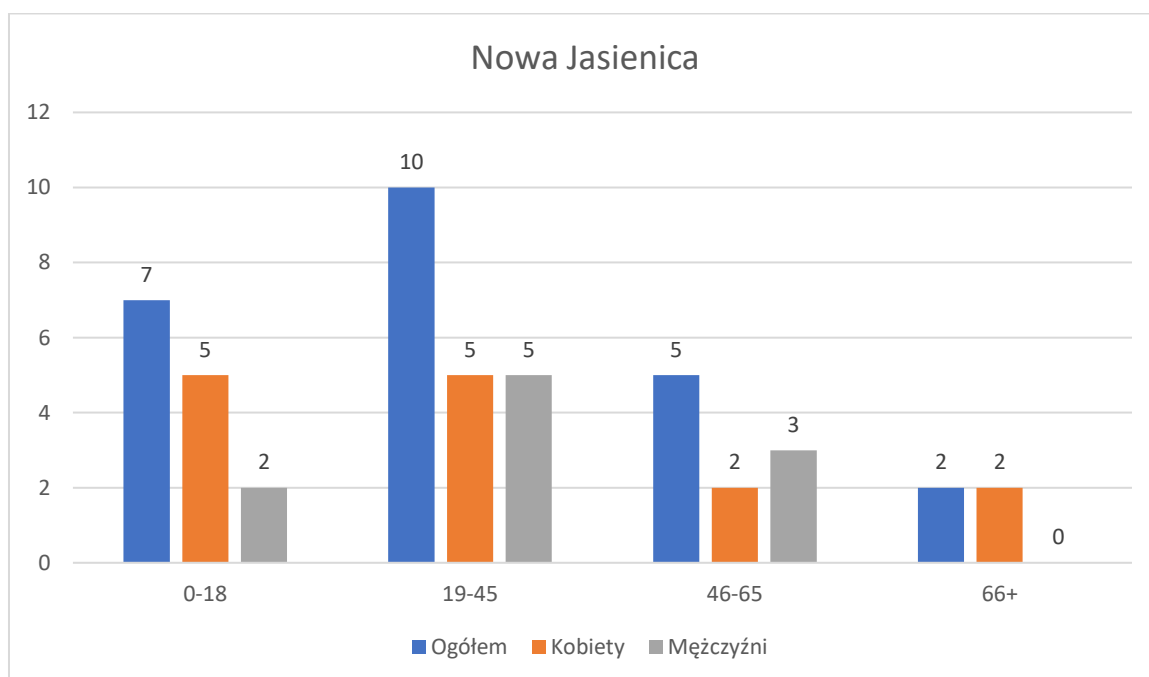
Ogółem mężczyźni: 38

Ogółem: 430

Ogółem kobiety: 216

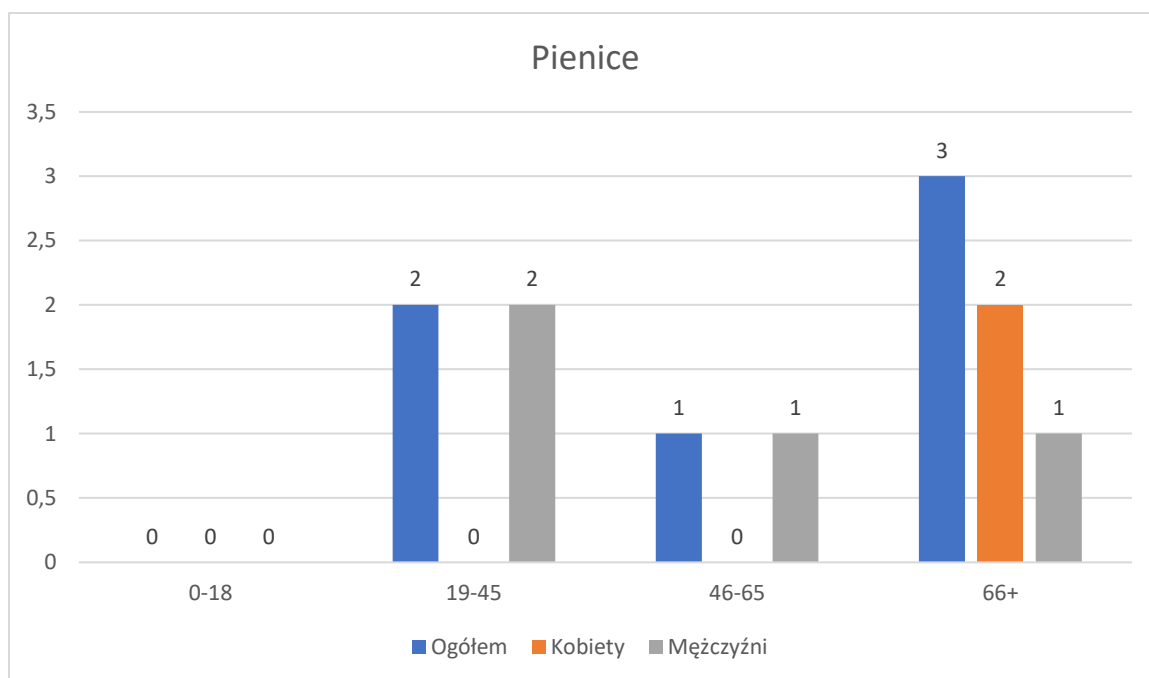
Ogółem mężczyźni: 214

Ogółem: 24

Ogółem kobiety: 14

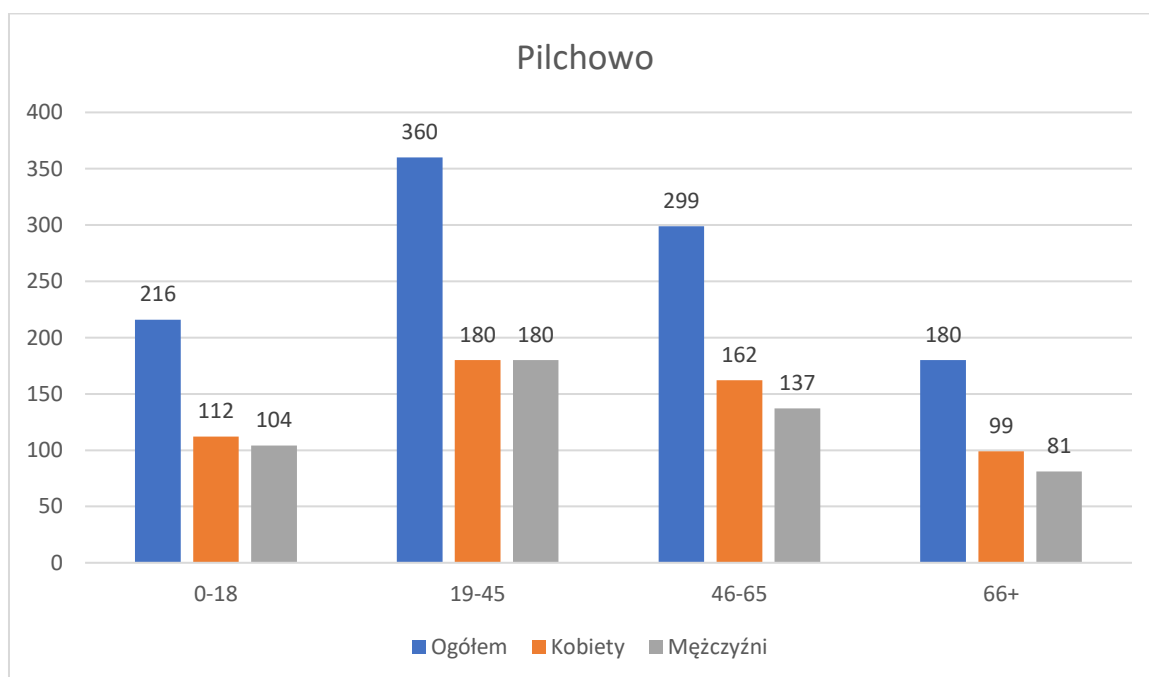
Ogółem mężczyźni: 10

Ogółem: 6

Ogółem kobiety: 2

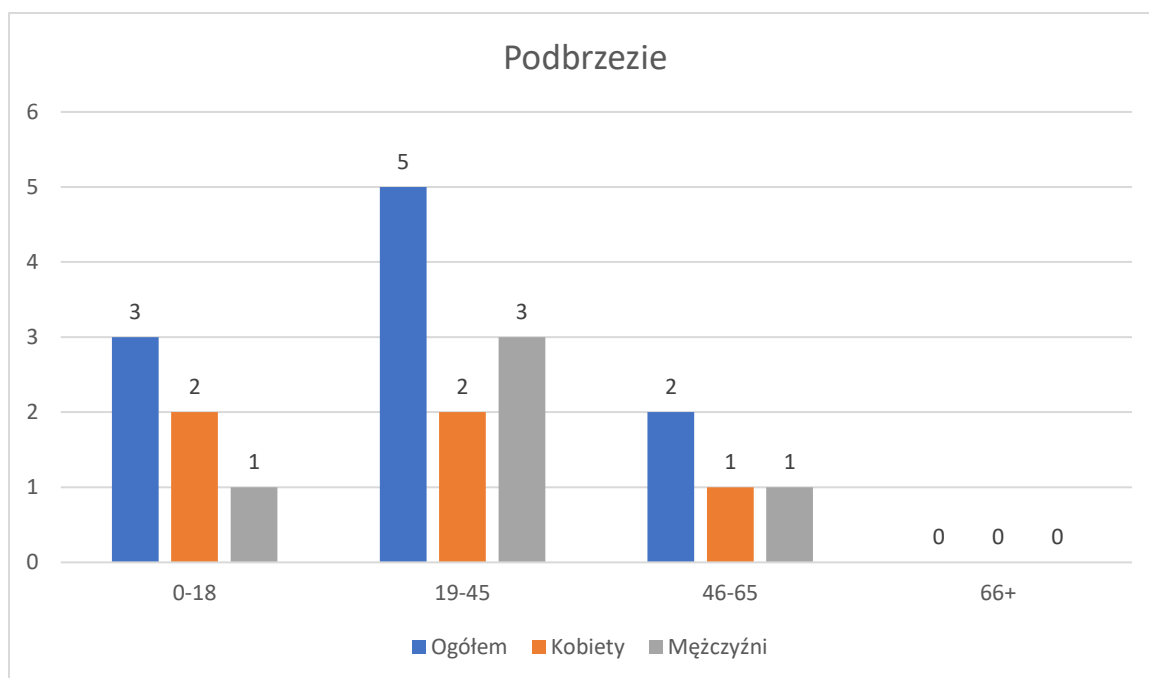
Ogółem mężczyźni: 4

Ogółem: 1055

Ogółem kobiety: 553

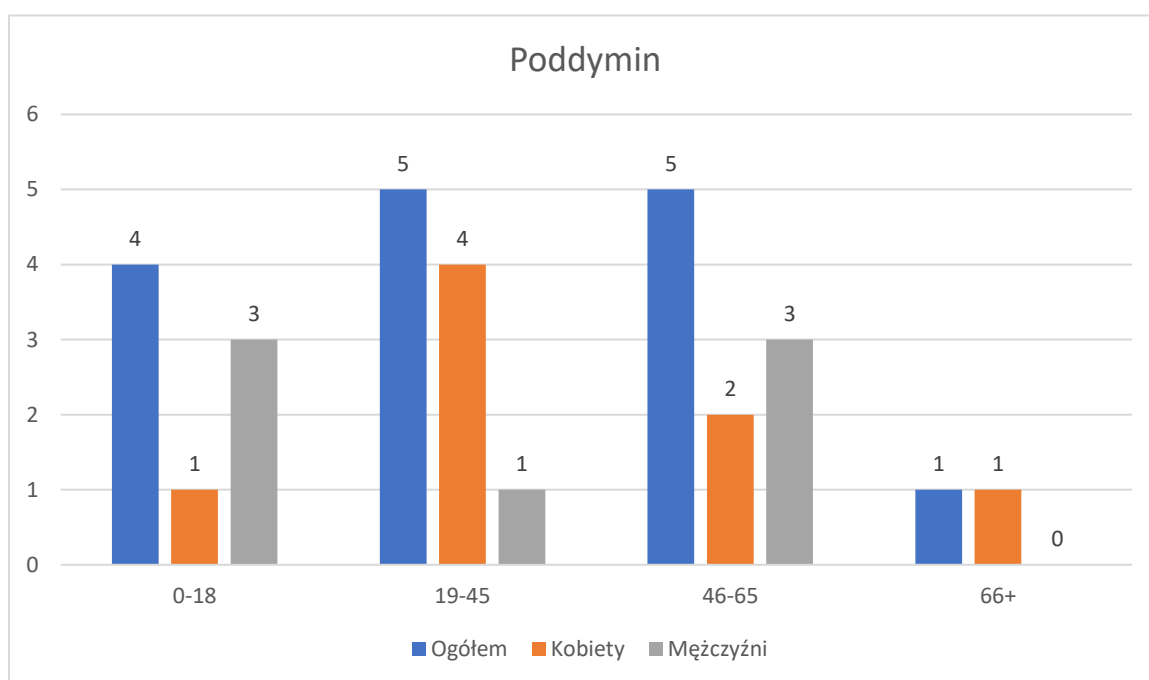
Ogółem mężczyźni: 502

Ogółem: 10

Ogółem kobiety: 5

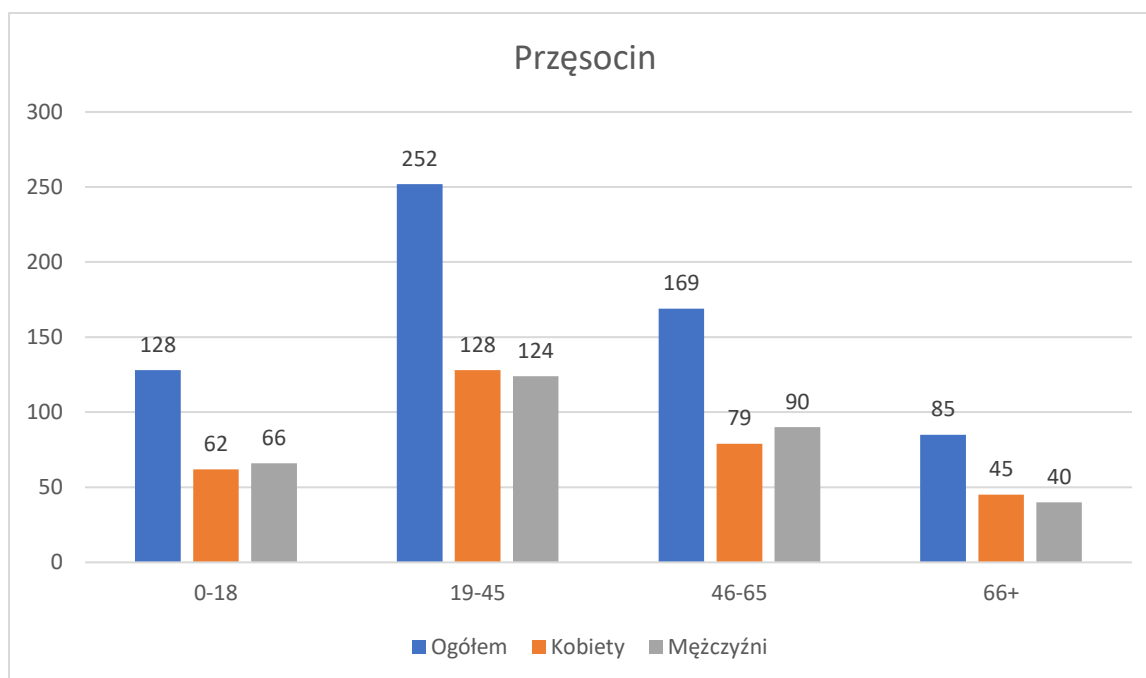
Ogółem mężczyźni: 5

Ogółem: 15

Ogółem kobiety: 8

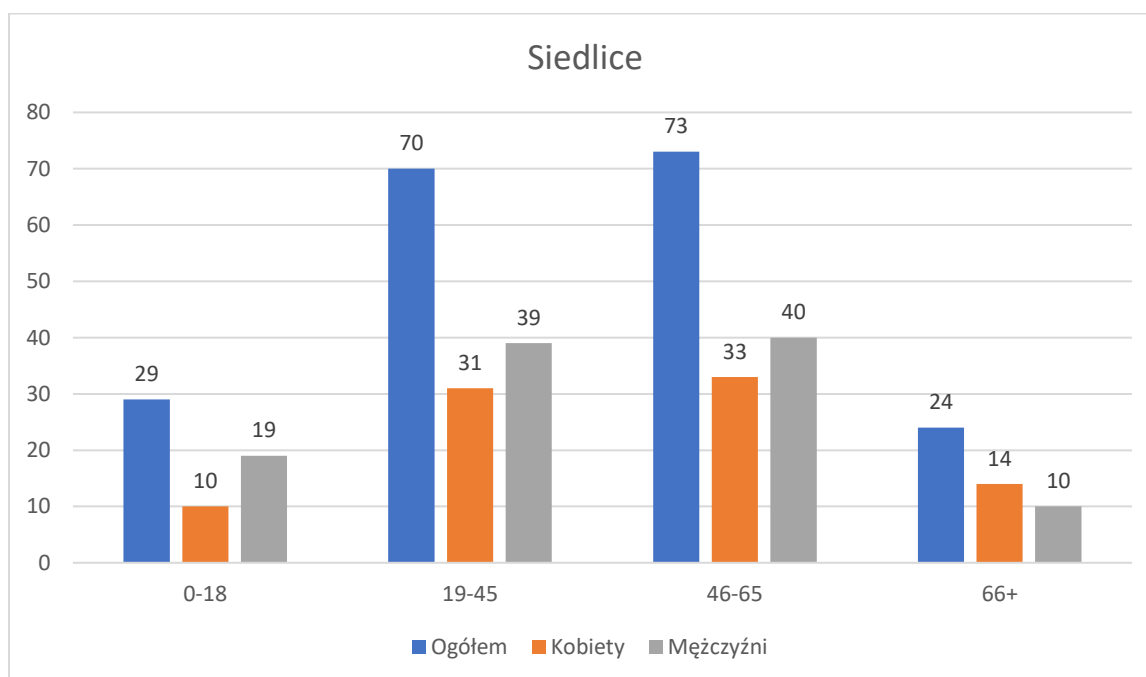
Ogółem mężczyźni: 7

Ogółem: 634

Ogółem kobiety: 314

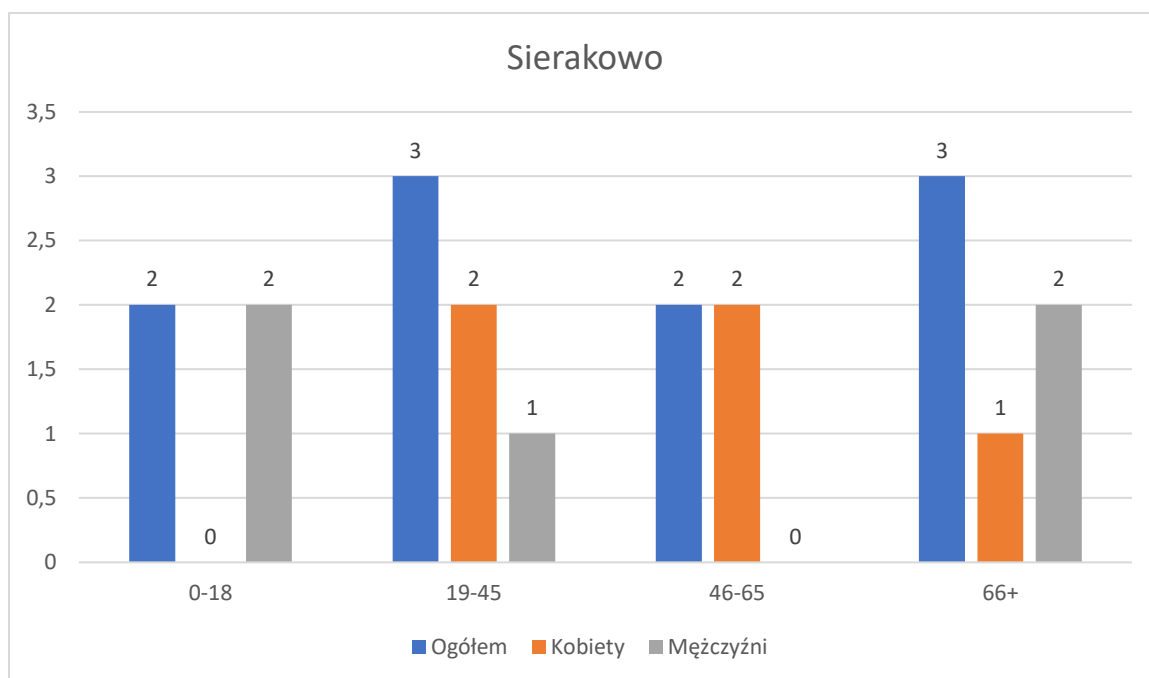
Ogółem mężczyźni: 320

Ogółem: 196

Ogółem kobiety: 88

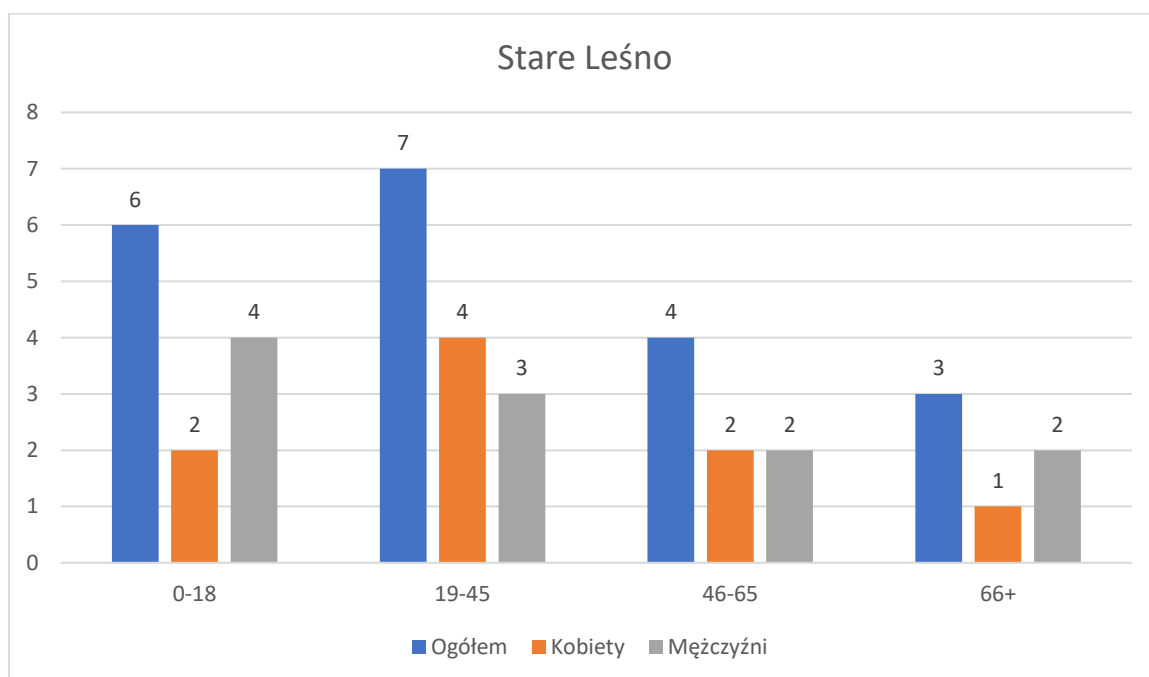
Ogółem mężczyźni: 108

Ogółem: 10

Ogółem kobiety: 5

Ogółem mężczyźni: 5

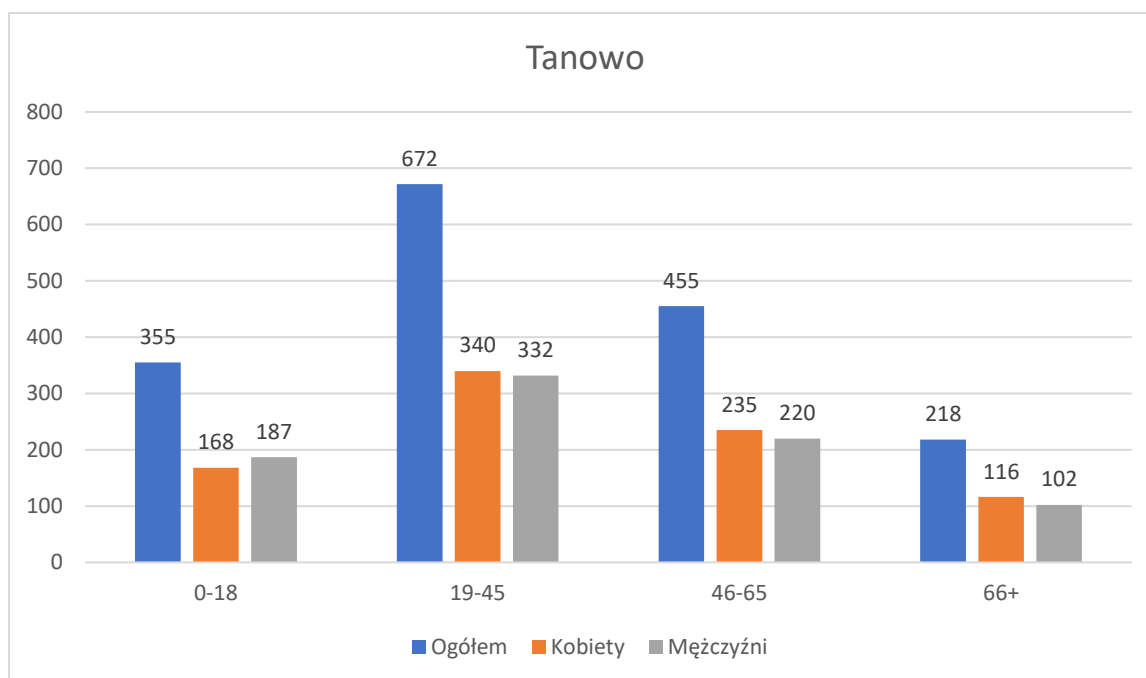

Ogółem: 20

Ogółem kobiety: 9

Ogółem mężczyźni: 11

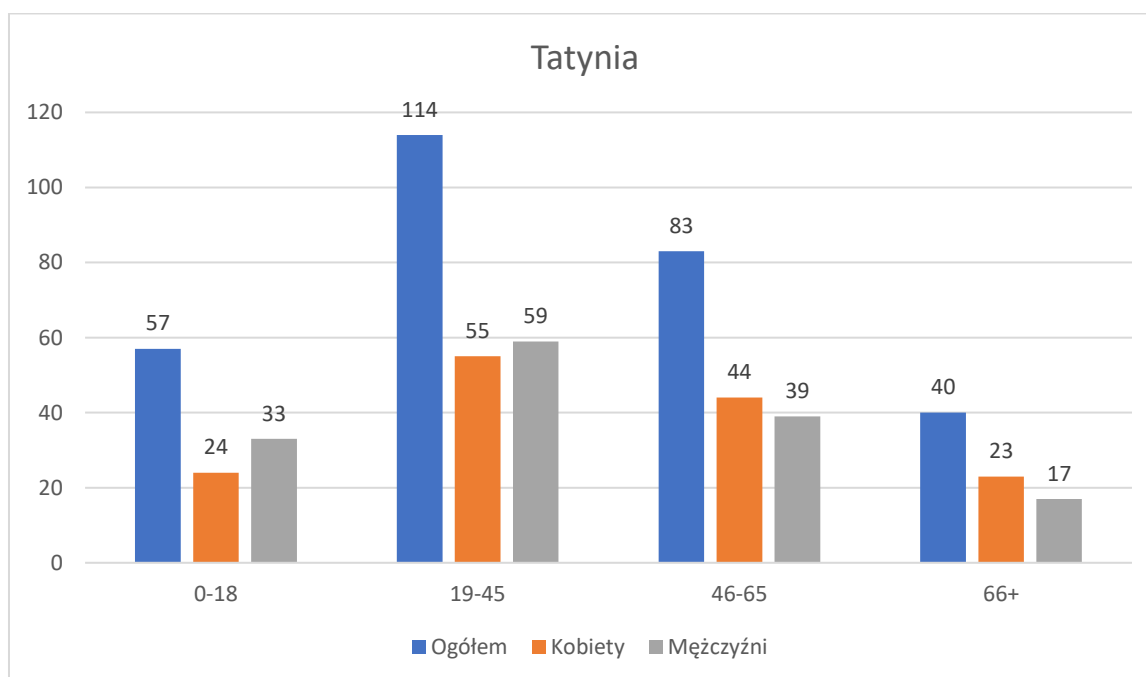

Ogółem: 1700

Ogółem kobiety: 859

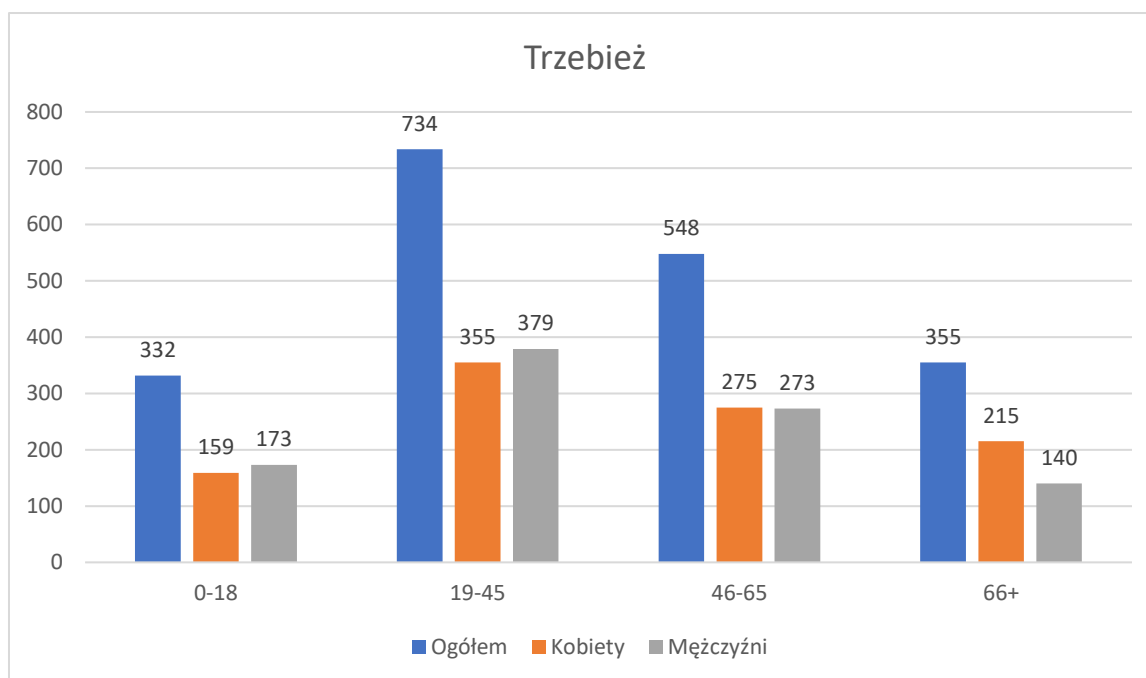
Ogółem mężczyźni: 841

Ogółem: 294

Ogółem kobiety: 146

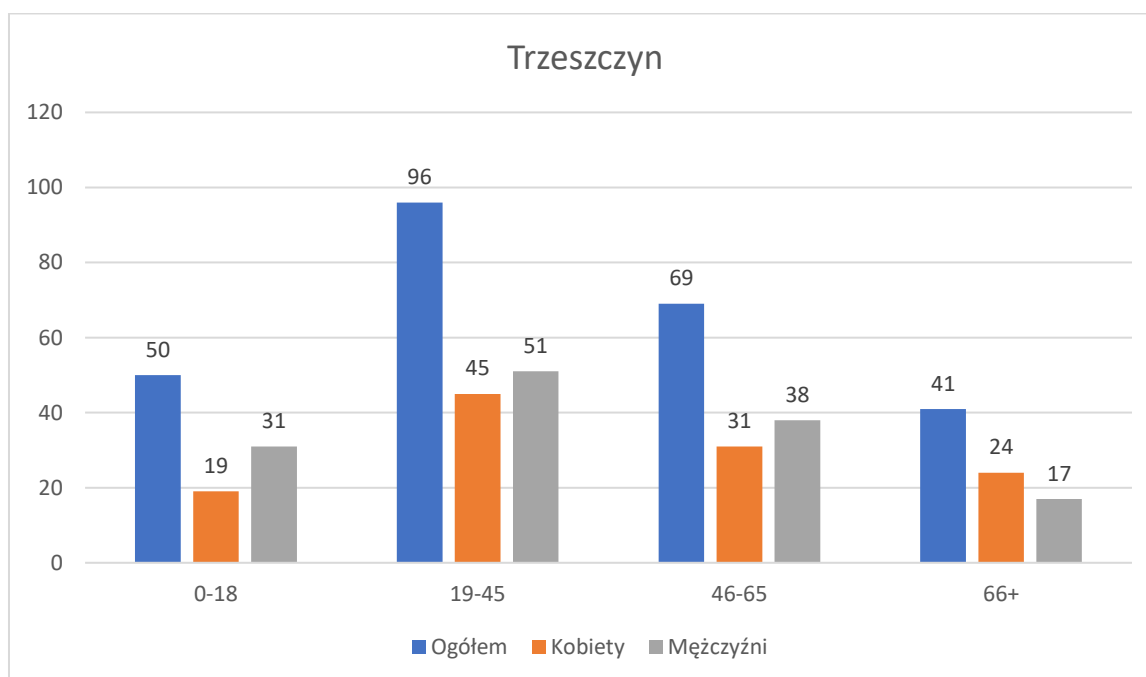
Ogółem mężczyźni: 148

Ogółem: 1969

Ogółem kobiety: 1004

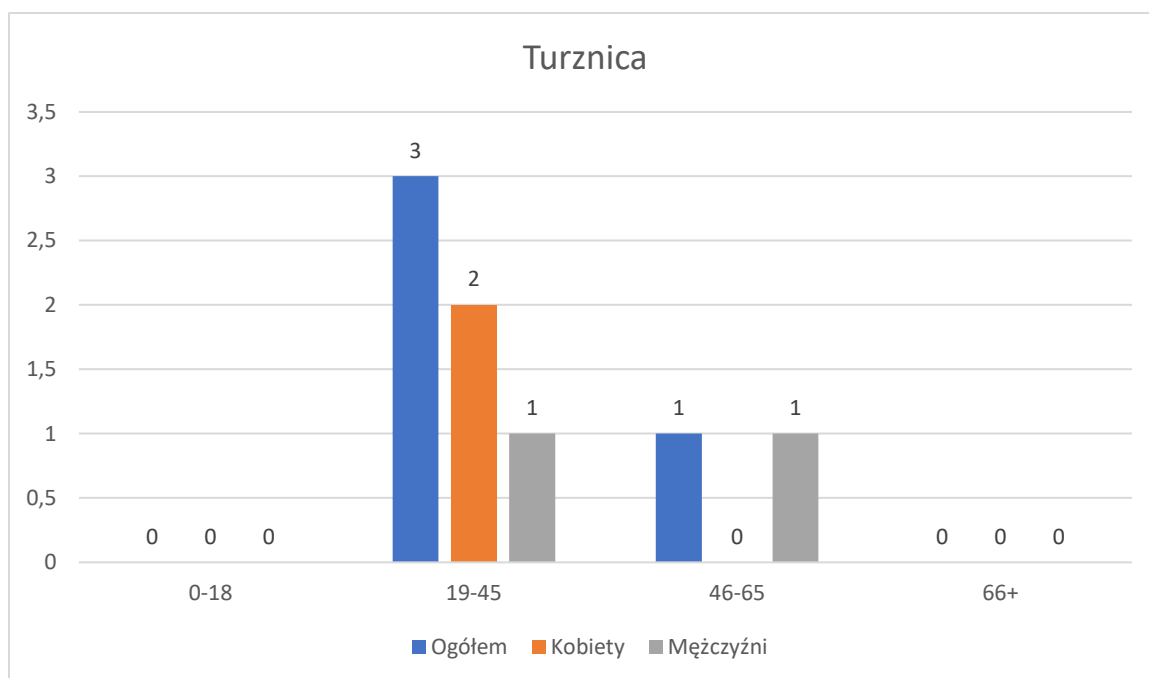
Ogółem mężczyźni: 965

Ogółem: 256

Ogółem kobiety: 119

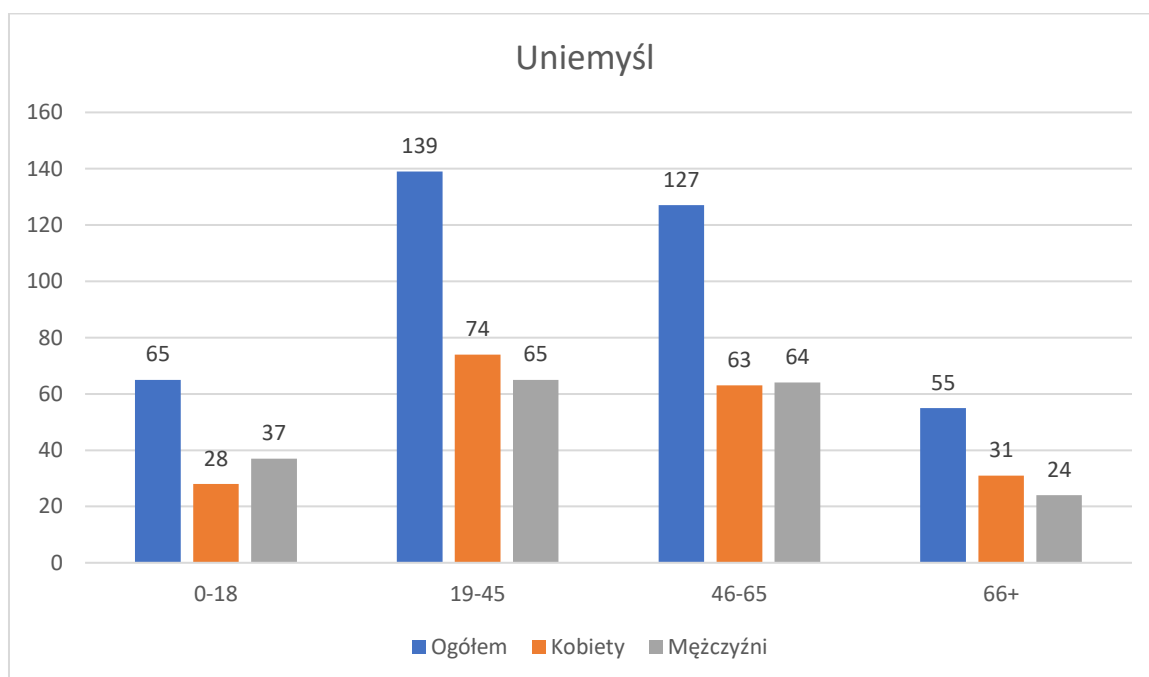
Ogółem mężczyźni: 137

Ogółem: 4

Ogółem kobiety: 2

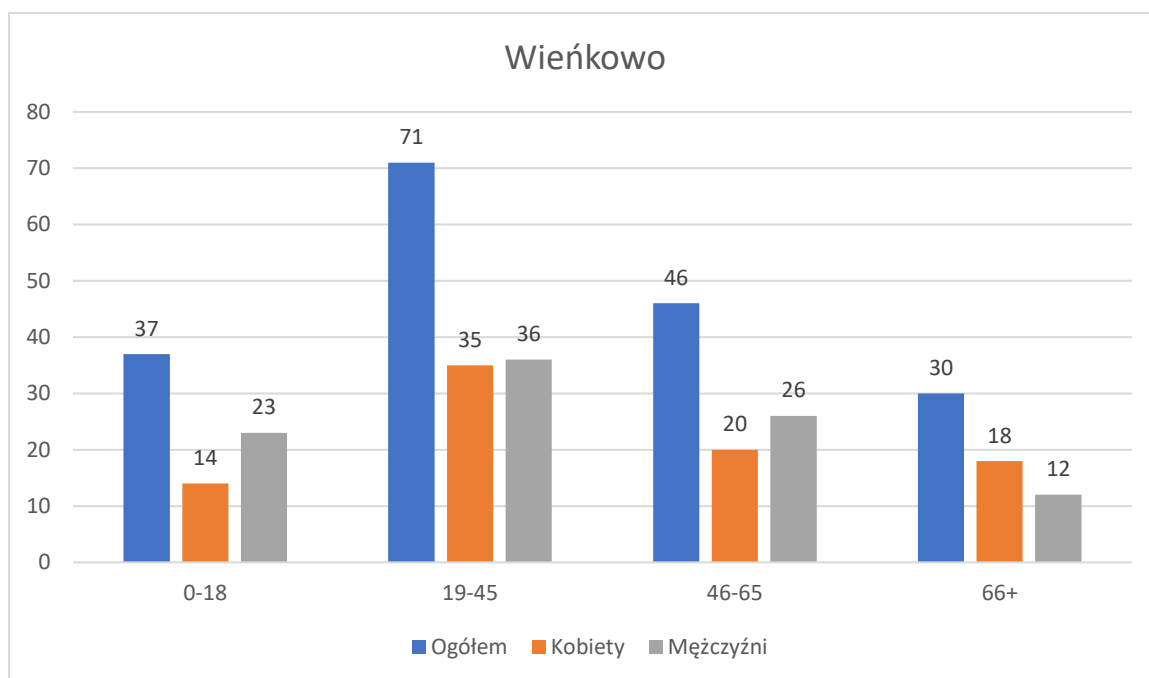
Ogółem mężczyźni: 2

Ogółem: 386

Ogółem kobiety: 196

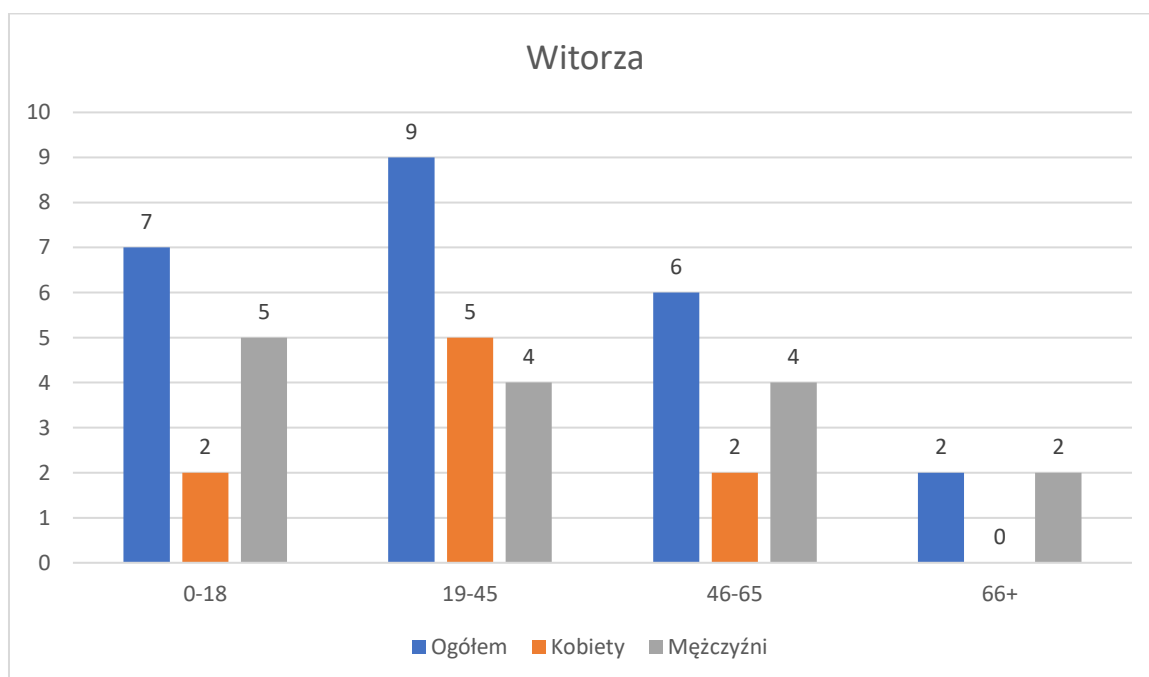
Ogółem mężczyźni: 190

Ogółem: 184

Ogółem kobiety: 87

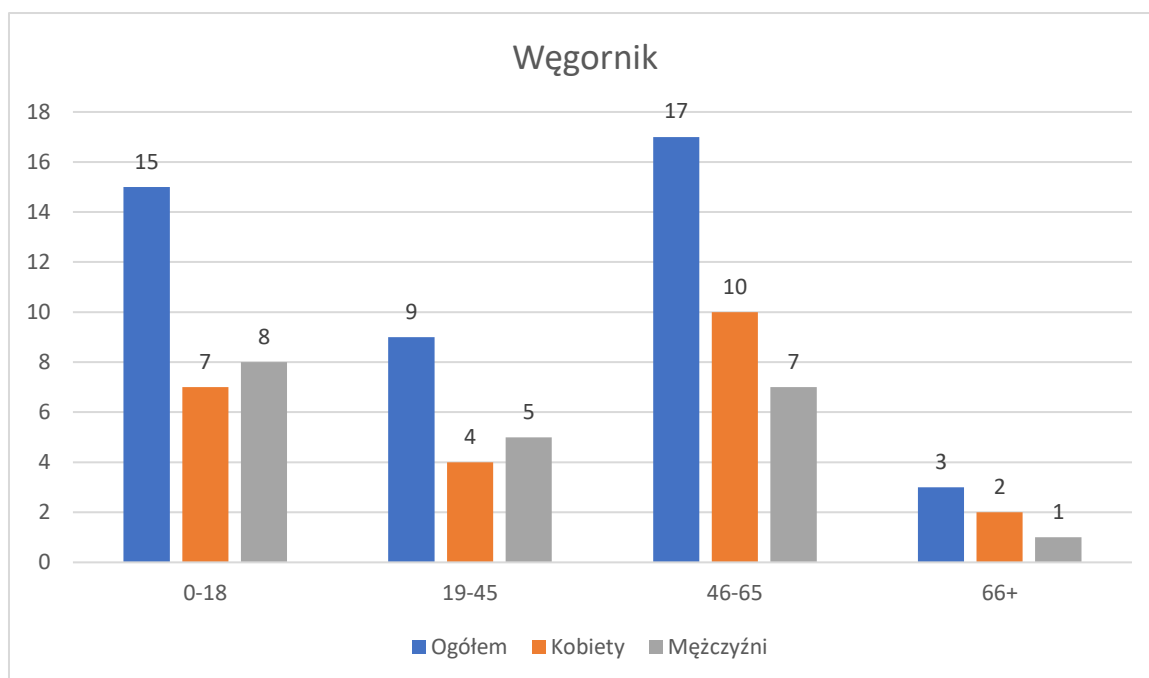
Ogółem mężczyźni: 97

Ogółem: 24

Ogółem kobiety: 9

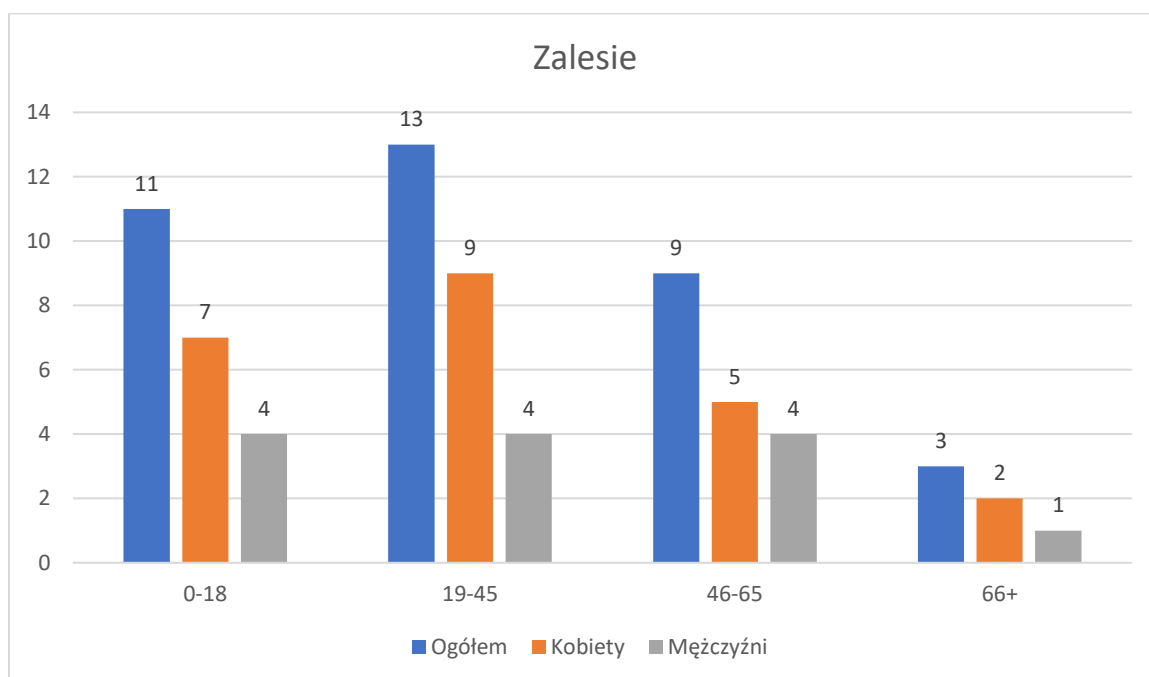
Ogółem mężczyźni: 15

Ogółem: 44

Ogółem kobiety: 23

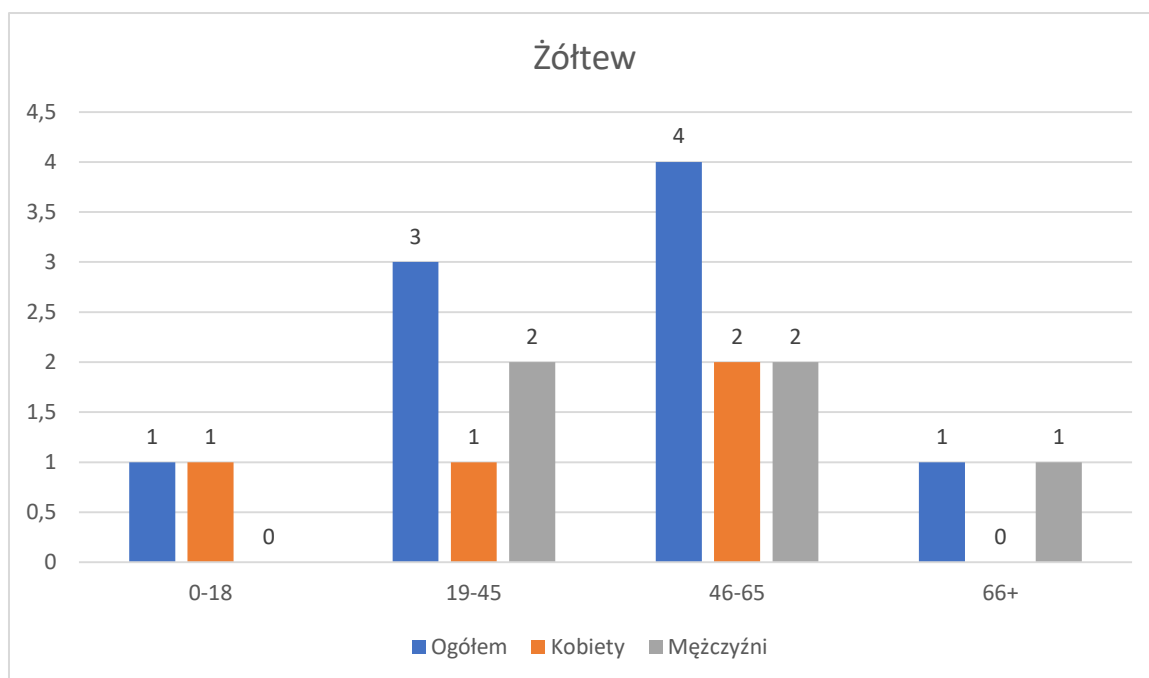
Ogółem mężczyźni: 21

Ogółem: 36

Ogółem kobiety: 23

Ogółem mężczyźni: 13

Ogółem: 9

Ogółem kobiety: 4

Ogółem mężczyźni: 5

6. Grunty i ład przestrzenny

Gmina Police położona jest na obszarze 251,42 km².

Struktura gruntów na terenie Gminy Police przedstawia się następująco:

- użytki rolne 5 916 ha,
- użytki leśne 12 534 ha;

grunty zabudowane i zurbanizowane:

- tereny mieszkalne 168 ha,
- tereny przemysłowe 1 143 ha,
- zurbanizowane tereny niezabudowane 193 ha,
- tereny rekreacyjno - wypoczynkowe 194 ha,
- użytki kopalne 2 ha,
- tereny komunikacyjne, drogi, koleje – 435 ha,
- inne 100 ha;

wody:

- wody morskie wewnętrzne 2579 ha,
- wody śródlądowe płynące 180 ha,
- wody śródlądowe stojące 20 ha,
- rowy 216 ha;

struktura własności gruntów:

- grunty Skarbu Państwa 20 410 ha,
- grunty komunalne 1 434 ha,
- grunty prywatne 2 924 ha,
- inne 372 ha.

Gmina Police posiada studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2015 roku dla całego obszaru gminy.

Obszar gminy jest objęty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w około 98 % (2 % nie objęte mpzp położone jest w rejonie ul. Ofiar Stutthofu – na terenie który został przejęty od miasta Szczecin i włączony w administracyjne granice gminy Police). Obecnie Gmina Police posiada 36 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

II. INFORMACJA NA TEMAT REALIZOWANYCH PRZEZ GMINĘ POLICE PROGRAMACH I STRATEGIACH

Gmina Police wykonuje swoje zadania, realizując następujące programy i strategię:

1. Strategia Rozwoju dla Gminy Police dla Gminy Police do 2020 przyjęty uchwałą Nr XLVIII/375/06 Rady Miejskiej w Policach z dnia 26 września 2020 roku,
2. Lokalny program Rewitalizacji dla Gminy Police do 2025 roku przyjęty uchwałą Nr XL/384/2018 z dnia 27 marca 2018 roku,
3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Police przyjęty uchwałą Nr XI/96/2015 Rady Miejskiej w Policach z dnia 29 września 2015,
4. Program Rozwoju Miejscowości Tanowo do roku 2022 przyjęty uchwałą nr XXXIX/377/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 27 lutego 2018 roku **(informacje dotyczące realizacji strategii oraz powyższych programów zawarte są w rozdziale III oraz w załączniku nr 1 do niniejszego raportu),**
5. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego w 2018 roku przyjęty uchwałą Nr XXXVI/336/2017 Rady Miejskiej w Policach z dnia 28 listopada 2017 roku **(informacje dotyczące realizacji powyższego programu zawarte są w załączniku nr 2 do niniejszego raportu),**
6. Program profilaktyki szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Police po 65 roku życia przyjęty uchwałą XXXIX/370/2018 z dnia 27 lutego 2018 roku,
7. Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci przyjęty uchwałą XXXIX/369/2018 z dnia 27 lutego 2018 roku w sprawie realizacji w 2018 roku,
8. Profilaktyczny program opieki psychoterapeutycznej ponadpodstawowej i ponadstandardowej kierowanej do osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików mieszkańców gminy Police przyjęty uchwałą XLI/398/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 roku **(informacje dotyczące realizacji powyższych programów zawarte są w załączniku nr 3 do niniejszego raportu),**
9. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w latach 2014 – 2032 przyjęty uchwałą Nr XL/302/2014 Rady Miejskiej w Policach z dnia 4 marca 2014 roku **(informacje dotyczące realizacji powyższego programu zawarte są w załączniku nr 4 do raportu),**
10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Police w 2018 r. przyjęty uchwałą Nr XL/382/2019 Rady Miejskiej w Policach z dnia 27 marca 2018 roku **(informacje dotyczące realizacji powyższych programu zawarte są w załączniku nr 5 do niniejszego raportu),**
11. Program SZCZECIN PRZYJAZNY RODZINIE w części dotyczącej "Szczecińskiej Karty Rodzinnej" przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Policach Nr VII/552/2015 z dnia 25 kwietnia 2015 roku **(informacje dotyczące realizacji powyższego programu zawarte są w załączniku nr 6 do niniejszego raportu),**
12. Gminny program profilaktyki i przeciwdziałania problemom alkoholowym w 2018 roku przyjęty uchwałą Nr XXXVII/352/2017 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21 grudnia 2017 roku **(informacje dotyczące realizacji powyższych programu zawarte są w załączniku nr 7 do niniejszego raportu),**
13. Gminny program przeciwdziałania narkomanii w 2018 roku przyjęty uchwałą Nr XXXVII/353/2017 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21 grudnia 2017 roku **(informacje dotyczące realizacji powyższych programu zawarte są w załączniku nr 8 do niniejszego raportu),**
14. Programy realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach: Gminny Program Wspierania Rodziny **(informacje dotyczące realizacji programu zawarte są w załączniku nr 9 do niniejszego raportu):**

- Program Aktywności Lokalnej oraz następujące programy rządowe: wieloletni program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (od stycznia 2019r. zmiana nazwy na: "Posiłek w szkole i w domu"), program "Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej",
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym FEAD (OPS kwalifikuje osoby do Programu i wydaje skierowania do org. Caritas w Policach),
- Program "Opieka 75 +",
- Program "Rodzina 500 +",
- Program "Dobry Start",
- Program "Za życiem" (**szczegółowy opis programów został zawarty w sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach za 2018 roku, stanowiącym załącznik nr 10 do niniejszego raportu**).

III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W POLICACH

Rada Miejska w Policach podjęta w 2018 roku 126 uchwał. Uchwały dotyczyły spraw:

1. z zakresu działania Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

- 1) uchwała Nr XL/381/2018 z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie zwolnienia samorządowego zakładu budżetowego – Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu Gminy Police oraz przeznaczeniu ich na cele statutowe – nadwyżka środków obrotowych została przeznaczona na wykonanie inwestycji na terenie cmentarza komunalnego w Policach przy ul. Tanowskiej, tj. montaż w drugiej bocznej bramie wjazdowej szlabanu automatycznego wraz z systemem monitoringu,
- 2) uchwała Nr XLI/402/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę Police” uchwała realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach,
- 3) uchwała Nr XLIII/423/2018 z dnia 19 czerwca 2018 r. w sprawie dopłat do ceny dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków – w budżecie gminy na rok 2018 zabezpieczono środki finansowe na dopłaty do wody i ścieków na wskazany w uchwale okres,
- 4) uchwała Nr XLIII/424/2018 z dnia 19 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Police uchwała realizowana przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Police Sp. z o.o. w złączniku do uchwały zawarto wymagane ustawą prawa i obowiązki tj. minimalny poziom usług świadczonych w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług, sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach, warunki przyłączania do sieci,
- 5) uchwała Nr XLVI/447/2018 z dnia 25 września 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Police w celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadzono dodatkowy zapis w uchwale w sprawie zasad gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Police o tworzeniu warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (Niebieska Karta) pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego na czas nieoznaczony,
- 6) uchwała Nr XLVI/448/2018 z dnia 25 września 2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie Regulaminu cmentarzy komunalnych na terenie gminy Police do obowiązującego Regulaminu wprowadzono zapis umożliwiający rezerwację miejsc grzebalnych za życia na cmentarzach komunalnych na terenie gminy Police,
- 7) uchwała Nr XLVI/450/2018 z dnia 25 września 2018 r. „w sprawie uchwalenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w Gminie Police w latach 2018-2020 ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zobowiązuje przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne zobowiązuje do opracowania wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych. Plan ten stanowi podstawę do działalności inwestycyjnej ZWiK Police Sp. z o.o.,
- 8) uchwała Nr IV/19/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. „w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych dla samorządowego zakładu budżetowego – Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w policach na 2019 rok” w budżecie Gminy Police na rok 2019 zostały zabezpieczone środki finansowe w wysokości 43 tys. zł na dopłatę do kosztu 1m³ ścieków odprowadzanych do szamb oraz 2.165.756 zł na dopłatę do remontów i eksploatacji komunalnego zasobu mieszkaniowego;

2. z zakresu działania Wydziału Działalności Gospodarczej

- 1) uchwała Nr XLII/409/2018 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc ich sprzedaży i podawania na terenie Gminy Police

Zezwolenia są wydawane zgodnie z uchwałą. Wydanie zezwolenia musi być poprzedzone pozytywną opinią Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania zawartymi w uchwale. W dniu 31.12.2018 r. liczba wydanych (ważnych) zezwoleń w stosunku do ustalonych w uchwale limitów przedstawiała się następująco:

- a) zezwolenia na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:
    - zawierających do 4,5 % alkoholu i piwa – limit 40 zezwoleń – wydane 34 zezwolenia,
    - zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) - limit 40 zezwoleń – wydane 23 zezwolenia,
    - zawierających powyżej 18 % alkoholu – limit 30 zezwoleń – wydane 23 zezwolenia,
  - b) zezwolenia na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
    - zawierających do 4,5 % alkoholu i piwa – limit 100 zezwoleń – wydane 69 zezwoleń,
    - zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) – limit 100 zezwoleń – wydane 65 zezwoleń,
    - zawierających powyżej 18 % alkoholu – limit 100 zezwoleń – wydane 64 zezwolenia.
- 2) uchwała Nr XLIII/420/2018 z dnia 19 czerwca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego spółki Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. z siedzibą w Policach

Zgodnie z uchwałą spółka miała zostać dokapitalizowana kwotą 500.000,00 zł w celu uzupełnienia środków na udział własny w funduszu przeznaczonym na zakup 5 sztuk fabrycznie nowych niskoemisyjnych autobusów. W dniu 5 lipca 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 500.000,00 zł. Środki zaś zostały przekazane przez gminę w dniu 14 sierpnia 2018 r. Spółka planowany zakup zrealizowała.

- 3) uchwała Nr XLIV/438/2018 z dnia 28.08.2018r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego spółki Zakład Wodociągów i Kanalizacji Police Sp. z o.o. z siedzibą w Policach

Uchwała przewidywała dokapitalizowanie spółki kwotą w łącznej wysokości 230.000,00 zł, z której 130.000,00 przeznaczony było na modernizację pompowni ścieków w Policach przy ul. Dębowej i przy ul. Tanowskiej oraz w miejscowości Wieńkowo, natomiast 100.000,00 zł na realizację zadania w budowania studni rewizyjnych na przyłączach kanalizacji sanitarnej budynków przyłączonych do sieci kanalizacyjnej będącej w posiadaniu spółki. Środki zostały przekazane przez gminę w dniu 5 października 2018 r.

Środki finansowe w wysokości 130.000,00 zł pochodzące z dokapitalizowania przeznaczono w 2018 r. na:

- a. modernizację pompowni ścieków przy ul. Tanowskiej. Realizacja zadania jest m.in. istotnym elementem przedsięwzięcia związanego ze skanalizowaniem miejscowości Tanowo. Zadanie obejmuje przygotowanie dokumentacji projektowej, wykonawczej oraz kosztorysowej wraz z pozwoleniami na budowę a następnie likwidację nadziemnej części budynku pompowni, wymianę pomp i armatury. W roku 2018 zgodnie z zamierzeniem wyłoniono wykonawcę i zawarto Umowę na wykonanie dokumentacji projektowej oraz uzyskanie pozwolenia na budowę dla zadania związanego z modernizacją pompowni przy ul. Tanowskiej. W dniu 30 października 2018 r. prace zostały odebrane. Obecnie służby Spółki prowadzą prace przygotowawcze dla kolejnego etapu modernizacji, które zostały przypisane do wykonania w 2019 roku.

- b. modernizację pompowni ścieków przy ul. Dębowej polegającej na modernizacji układu kraty mechanicznej pompowni głównej. W wyniku realizacji zadania zastąpiono wyeksploatowaną kratę urządzeniem nowym, zapewniającym ciągłe, bezawaryjne, mechaniczne podczyszczanie ścieków z terenu miasta Police.

Środki pieniężne w wysokości 100.000,00 zł zostały przeznaczone na realizację zadania wbudowania studni rewizyjnych na przyłączach kanalizacji sanitarnej budynków przyłączonych do sieci kanalizacyjnej będącej w posiadaniu spółki. Realizacja zadania doprowadzi do poprawy funkcjonowania wewnętrznych instalacji sanitarnych oraz usuwania zatorów w instalacjach kanalizacji sanitarnej w starszych częściach zabudowy miasta. Jest to zadanie wieloletnie. W roku 2018 spółka wbudowała 20 studni rewizyjnych na przyłączach kanalizacji sanitarnej;

3. z zakresu działania Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego

- 1) uchwała nr XLVI/446/2018 z dnia 25 września 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Polickiego – dofinansowanie w wysokości 200 000 zł przebudowy drogi powiatowej Nr 3911Z Dobra-Bartoszewo na odcinku od drogi wojewódzkiej Nr 115 do miejscowości Sławoszewo. Szczegółowe warunki udzielenia pomocy finansowej oraz przeznaczenie i zasady rozliczenia dotacji określone zostały w umowie pomiędzy Gminą Police a Powiatem Polickim z dnia 25 października 2018 roku. Zgodnie z umową Gmina Police przekazała kwotę dotacji celowej (200 000 zł) na rachunek bankowy Powiatu Polickiego w terminie 30 listopada 2018 r. Pismem z dnia 14 grudnia 2018 r. Powiat Policki podziękował za udzielone wsparcie w zakresie modernizacji infrastruktury drogowej, ale z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne, nie miał możliwości w roku budżetowym 2018 wykorzystania udzielonej Powiatowi Polickiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej - w dniu 27 grudnia 2018 roku Powiat Policki dokonał zwrot niewykorzystanej dotacji.

4. z zakresu działania Wydziału Gospodarki Gruntami

- 1) uchwała Nr XXXVIII/367/2018 z dnia 30 stycznia 2018r. w sprawie nadania nazwy ulicy w miejscowości Police. Nowej ulicy łączącej się z ul. Korczaka nadano nazwę „Wspólna”;
- 2) uchwała Nr XL/385/2018r. z dnia 27 marca 2018r. w sprawie zaopiniowania wniosku o pozbawienie charakteru ochronnego lasów stanowiących własność Gminy Police. Uchwała ta stanowiła jeden z dokumentów niezbędnych do wydania przez Starostę Polickiego decyzji z dnia 26 września 2018r. znak SR.6164.1.4.2018.BS, orzekającej o pozbawieniu charakteru ochronnego lasów położonych na działkach nr 819/6 obręb Pilchowo, nr 805/4 obręb Siedlice oraz nr nr 732/6, 732/7 i 732/10 obręb 9-Police;
- 3) uchwała Nr XL/386/2018r. z dnia 27 marca 2018r. w sprawie zmiany nazwy ulicy „Trzydziestolecia”. W Tanowie zmieniono nazwę ulicy z „Trzydziestolecia” na „Radosną”;
- 4) uchwała Nr XL/387/2018r. z dnia 27 marca 2018r. w sprawie nazwy ulicy. Uchwała umożliwiła zachowanie dotychczasowej nazwy ulicy;
- 5) uchwała Nr XLI/403/2018r. z dnia 24 kwietnia 2018r. w sprawie nadania nazwy ulicy w miejscowości Tanowo. Nowej ulicy łączącej się z ulicą Letnią nadano nazwę „Pogodna”;
- 6) uchwała Nr XLII/410/2018r. z dnia 29 maja 2018r. zmieniająca uchwałę Nr LII/391/02 Rady Miejskiej w Policach z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, przyznania pierwszeństwa w nabywaniu lokali ich najemcom, wyrażania zgody na stosowanie przez Burmistrza Polic bonifikat od ustalonej ceny w przypadku sprzedaży lokali mieszkalnych ich najemcom oraz zastosowania umownych stawek oprocentowania rozłożonych na raty nie spłaconych części ceny. Zmiana wprowadzona powyższą uchwałą stosowana jest na bieżąco;
- 7) uchwała Nr XLIII/422/2018 z dnia 19 czerwca 2018r. w sprawie nadania nazwy skwerowi w miejscowości Niekłończyca. Skwerowi nadano nazwę „Skwer Niepodległości”;
- 8) uchwała Nr XLIV/437/2018 z dnia 28 sierpnia 2018r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy najmu na okres 15 lat części zabudowanej nieruchomości położonej w Przęsocinie,

gmina Police, stanowiącej działkę nr 337/4 o powierzchni 1,1604 ha oraz odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy. Uchwała ta umożliwiła zawarcie umowy najmu z dotychczasowym najemcą prowadzącym na tej nieruchomości działalność oświatową;

5. z zakresu działania Wydziału Spraw Obywatelskich

- 1) uchwała Nr XLIV/440/2018 z dnia 28 sierpnia 2018 r. - Gmina Police przystąpiła do projektu nadania uprawnień do bezpłatnych przejazdów uczniom szkół podstawowych zamieszkujących na terenie Gmin położonych na obszarze Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, w których organizatorem transportu zbiorowego jest Gmina Miasto Szczecin, zwanego dalej „Projektem” prowadzonego przez Gminę Miasto Szczecin. Projekt skierowany jest do rodzin z jednym dzieckiem i więcej;
- 2) uchwała XLV/442/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 31 sierpnia 2018 r. zmieniająca w/w uchwałę rozszerzyła krąg uprawnionych uczniów do bezpłatnej komunikacji o szkoły gimnazjalne i ponadpodstawowe. W 2018 roku Gmina Police na ten projekt wydała 261 073,60 zł;
- 3) uchwała nr XLIV/439/2018 dotyczyła likwidacji dwóch przystanków autobusowych usytuowanych przy budynku Hosso, tj. Police Osiedle Chemik, które zostały zlikwidowane w związku z powstaniem pętli autobusowej Police Polana Wyszyńskiego;
- 4) uchwała nr XLIII/421/2018 dotyczyła nadania nazwy przystankom zlokalizowanym na pętli autobusowej, tj. Police Polana Wyszyńskiego;

6. z zakresu działania Wydziału Gospodarki Odpadami

- 1) uchwała nr XLII/408/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 29 maja 2018r. w sprawie ustalenia wzorów deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie gminy Police - utraciła moc prawną z dniem 01 stycznia 2019r.
- 2) uchwała nr XLVII/455/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30.10.2018 w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Police – funkcjonuje w chwili obecnej
- 3) uchwała nr XLVII/456/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30.10.2018 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i zagospodarowania tych odpadów – funkcjonuje w chwili obecnej
- 4) uchwała nr XLVII/457/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30.10.2018 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik oraz ustalenia sposobu obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie nieruchomości, na których w części zamieszkują mieszkańcy, a w części nie zamieszkują mieszkańcy
- 5) uchwała nr XLVII/458/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30.10.2018 r. w sprawie ustalenia wzorów deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości,
- 6) uchwała nr IV/17/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20.12.2018 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Police – funkcjonuje w chwili obecnej razem z uchwałą nr XLVII/455/2018
- 7) uchwała nr IV/18/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20.12.2018 zmieniająca uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik oraz ustalenia sposobu obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie nieruchomości, na których w części zamieszkują mieszkańcy, a w części nie zamieszkują mieszkańcy – funkcjonuje w chwili obecnej razem z uchwałą nr XLVII/457/2018

7. z zakresu działania Wydziału Oświaty i Kultury

- 1) uchwała Nr XL/388/2018 z 27.03.2018 r. została zrealizowana. Zwiększono stawkę dotacji podmiotowej w żłobkach niepublicznych z kwoty 500 zł do 600 zł, w klubach dziecięcych z 400 zł do 500 zł miesięcznie. Zwiększenie dotacji zachęca podmioty do otwierania nowych punktów oraz do zwiększenia liczby miejsc w placówkach niepublicznych
- 2) uchwała Nr XL/389/2018 z 27.03.2018 r. została zrealizowana. Podjęcie uchwały było spowodowane koniecznością dostosowania prawa miejscowego do znowelizowanych przepisów prawa, dotyczących dotowania publicznych, niepublicznych przedszkoli, oraz innych form wychowania przedszkolnego, szkół oraz placówek
- 3) uchwała Nr XLII/411/2018 z 29.05.2018 r. została zrealizowana. Rada Miejska ma obowiązek określić w drodze uchwały kąpieliska znajdujące się na terenie Gminy Police, aby dane kąpielisko mogło funkcjonować w okresie letnim i było bezpieczne. Uchwała dotyczyła kąpieliska Kompleksu Rekreacyjno-Plażowego w Trzebieży, przy ul. Spacerowej 15
- 4) uchwała Nr XLIII/418/2018 z 19.06.2018 r. została zrealizowana. Od 1 września 2018 r. nauczyciele prowadzący zajęcia w języku obcym w SP 5 i SP 8 otrzymują za swoje lekcje zwiększone wynagrodzenie
- 5) uchwała Nr XLIII/419/2018 z 19.06.2018 r. została zrealizowana. Od 1 września 2018 r. nauczyciele, o których mowa w uchwale prowadzą zajęcia bezpośrednio z uczniami w wymiarze 22 godzin tygodniowo
- 6) uchwała Nr IV/20/2018 z 20.12.2018 r. została zrealizowana. O zamiarze likwidacji szkoły filialnej poinformowano rodziców, związki zawodowe i Kuratorium Oświaty. Kuratorium Oświaty zaopiniowało pozytywnie zamiar likwidacji filii. Podjęto uchwałę Nr VI/59/2019 w dniu 28 lutego 2019r. o likwidacji szkoły filialnej z dniem 31 sierpnia 2019 roku

8. z zakresu działania Wydziału Urbanistyki i Architektury

- 1) uchwała nr XXXIX/376/18 z dnia 27.02.2018 w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp pn. "Nadbrzeźna -Kresowa". Projekt planu jest przygotowany i w kwietniu odbyła się prezentacja projektu Burmistrzowi Polic. Po prezentacji projekt zgodnie z procedurą planistyczną zostanie rozesłany do uzgodnień
- 2) uchwała Nr XLI/404/18 z dnia 24.04.2018 w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp pn."Gmina Północ". Procedura jest na następującym etapie: wykonane zostały mapy do celów planistycznych, przeprowadzone zostało rozeznanie rynku i przygotowywane są zapytania ofertowe
- 3) uchwała Nr XLVII/461/18 z dnia 31.10.2018 jest uchwałą w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp pn. Gmina Zachód". Zgodnie z procedurą planistyczną mapy planistyczne są w realizacji, zostało dokonane rozeznanie rynku i przygotowywane jest zapytanie ofertowe
- 4) -uchwała Nr XLVI/449/18 z dnia 25.09.2018 r. w sprawie uchwalenia mpzp w części dot. gminy Police, pn. „Dębostrów – stacja. Uchwała ta jest uchwałą kończącą procedurę planistyczną. Mpszp pn. Dębostrów Stacja " wszedł w życie z dniem 2.11.2018 roku

9. z zakresu działania Wydziału Ochrony Środowiska

- 1) uchwała nr XXXVIII/365/2018 z 30.01.2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody – ustanowiono drzewo z gatunku buk pospolity pomnikiem przyrody o nazwie „Cezar” rosnącego na działce o nr ewid. 94/3 z obrębu Tatynia, w związku z powyższym dokonano:
  - a) przesłania informacji do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w celu aktualizacji danych w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody,
  - b) oznakowania pomnika tablicą zgodną z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic (Dz.U.2004.268.2665 z późn. zm.),
  - c) wprowadzenia danych do PSIP
- 2) uchwała nr XXXVIII/366/2018 z 30.01.2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody – ustanowiono pomnikami dwa drzewa z gatunku buk pospolity i jedno z gatunku sosna pospolita forma kołnierzykowata rosnących na działce o nr ewid. 3335/10 obręb Police 16, wykonanie uchwały powierzono Staroście Polickiemu, w związku z powyższym dokonano:
  - d) przesłania informacji do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w celu aktualizacji danych w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody,
  - e) oznakowania pomnika tablicą zgodną z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic (Dz.U.2004.268.2665 z późn. zm.),
  - f) wprowadzenia danych do PSIP
- 3) uchwała Nr XL/ 382/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Police w 2018 r.”
- 4) uchwała nr XLII/405/2018 z 29.05.2018 r. w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody – wykonanie uchwały powierzono Staroście Polickiemu, przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjno-zachowawcze poprawiające statykę dwóch drzew z gatunku buk pospolity i jednego drzewa z gatunku sosna pospolita forma kołnierzykowata rosnących na działce o nr ewid. 3335/10 obręb Police 16
- 5) uchwała nr XLIII/425/2018 z 19.06.2018 r. zmieniająca uchwałę nr XLII/405/2018 r. z 29.05.2018 r. w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody – zmieniony § 6 „Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia” wykonano
- 6) uchwała nr XLVII/459/2018 z 30.10.2018 r. w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomnika przyrody - wykonano zabiegi pielęgnacyjno-zachowawcze drzewa z gatunku buk pospolity o nazwie „Cezar” rosnącego na działce o nr ewid. 94/3 z obrębu Tatynia, zabiegi zostały wykonane zgodnie z ekspertyzą dendrologiczną
- 7) uchwała nr XLVII/460/2018 z 30.10.2018 r. w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody – wykonano zabiegi pielęgnacyjne poprawiające stan zdrowotny i statykę trzech drzew z gatunku dąb rosnących na działce o nr ewid. 45/21 obręb Police 12 i jednego drzewa z gatunku dąb rosnącego na działce o nr ewid. 78/2 obręb Police 12, zabiegi zostały wykonane zgodnie z ekspertyzą dendrologiczną
- 8) uchwały Nr XL/ 382/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Police w 2018 r.” **(sprawozdanie z realizacji uchwały stanowi załącznik nr 4 do niniejszego raportu)**

10. z zakresu działania Wydziału Rozwoju i Funduszy Pomocowych

- 1) uchwała Nr XXXIX/377/2018 z 27.02.2018 r. w sprawie uchwalenia „Programu Rozwoju miejscowości Tanowo do roku 2022” jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu wskazanie kierunków rozwoju miejscowości, wyznaczenie celów i działań opartych na analizie istniejących uwarunkowań. Został sporządzony przy udziale i akceptacji mieszkańców. Program wskazywał planowane do realizacji przedsięwzięcia:

- a) poprawa oświetlenia publicznego miejscowości. W ramach przedsięwzięcia w roku 2018 zrealizowano budowę oświetlenia ulicy Wiosennej, Leśnej i Słonecznej, budowę oświetlenia przy ulicy Dębowej,
  - b) budowa kanalizacji sanitarnej w Tanowie. Przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie ze środków POiŚ. Realizacja wymaga zmiany technologii, ze względu na zbyt wysoki koszt przedsięwzięcia,
  - c) kanalizacja deszczowa w drogach gminnych. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano odwodnienie drogi gminnej przy posesjach 132 – 134 wzdłuż ulicy Wojska Polskiego,
  - d) przebudowa ulicy Szczecińskiej. Przedsięwzięcie wieloletnie realizowane przez Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich,
  - e) przebudowa dróg gminnych,
  - f) Rozwój terenów rekreacyjnych. Zadanie planowane do zgłoszenia przez mieszkańców w ramach Budżetu Obywatelskiego,
  - g) Rozwój oferty gastronomicznej, w tym opartej na produktach lokalnych,
  - h) Przebudowa z rozbudową budynku OSP na cele społeczno – kulturalne świetlicy wiejskiej. Przedsięwzięcie wieloletnie w trakcie realizacji. W II półroczu 2018 r. podpisano umowę na realizację robót budowlanych. Planowany termin zakończenia rok 2019,
  - i) Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych o charakterze kulturalnym i edukacyjnym,
  - j) Zagospodarowanie przestrzeni publicznych służących integracji mieszkańców
- 2) uchwała Nr XL/384/2018 z 27.03.2018 r. w sprawie uchwalenia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Police do roku 2025”. W ramach planowanych przedsięwzięć podjęto realizację projektów społecznych (OPS, PUP, PCPR). Gmina Police złożyła wnioski o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. Rewitalizacja terenów rekreacyjnych nad Łarpią ze środków RPO WZ i INTERREG VA. Projekt ma być zrealizowany w ramach montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Gmina Police otrzymała dofinansowanie ze środków INTERREG VA;

Realizacja uchwały w ramach 2018 objęła następujące działania:

- a) organizacja działań skierowanych do mieszkańców Starego Miasta w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i szeroko pojętej integracji lokalnej społeczności – działania w roku 2018 były realizowane przez OPS;
- b) aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. Przedmiotem projektu są działania obejmujące diagnozę potrzeb i możliwości rozwoju zawodowego oraz poradnictwa zawodowego dla 100 osób. Powiatowy Urząd Pracy w Policach realizuje zadania w zakresie organizacji szkoleń zawodowych, zdobycia doświadczenia przez realizację staży zawodowych;
- c) inkubator zawodów - Realizacja projektu przewiduje organizację szkoleń zawodowych w zawodach: kucharz, technik chemii, hotelarz, doradztwo zawodowe oraz organizację staży zawodowych. W 2018 r. Powiat Policki rozpoczął realizację projektu „Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Powiecie Polickim receptą na dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy” w ramach działania 8.6 RPO WZ,
- d) poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, komunalnych na terenie osiedla Stare Miasto w Policach - W związku z brakiem środków unijnych na finansowanie termomodernizacji budynków komunalnych ZGKiM realizuje działania ze środków własnych. W 2018 r. wykonano 9 termomodernizacji ze wskazanych przedsięwzięć (Starzyńskiego 5, Starzyńskiego 6, Starzyńskiego 10, Asfaltowa 6, Dworcowa 5, Piastów 2, Piastów 15, Piastów 8, Kościuszki 26),

- e) przebudowa lokali komunalnych przez wyposażenie w węzeł sanitarny – działania realizowane przez ZGKiM,
- f) wyposażenie terenu Parku Staromiejskiego w urządzenia sportowe – zgodnie z zapisami dokumentu Rada Osiedla nr 2 złożyła wniosek w ramach środków budżetu obywatelskiego. Zakres projektu obejmuje „uruchomienie” terenu parku jako dobrze funkcjonującej przestrzeni wypoczynku, sportu i rekreacji dla mieszkańców Polic przyjezdnych. Urządzenia sportowe (biegacz, drabinka, ławka, orbiterek, podciąg nóg, prasa nożna, wahadło jednostronne, wioślarz, wyciąg górny, wyciskanie siedząc) służyć będą promocji aktywnego życia lokalnej społeczności,
- g) zintegrowanie wspólnot sąsiedzkich społeczności lokalnej – integracja wielopokoleniowa – Dzień Sąsiada na Starym Mieście - Od roku 2016 na terenie Starego Miasta organizowany jest festyn społeczności lokalnej Dzień Sąsiada. W roku 2018 w ramach Dnia Sąsiada zorganizowano działania integracyjne społeczności lokalnej w ramach festynu, w tym: zabawy dla dzieci, konkursy, wspólne grillowanie;

11. z zakresu działania Wydziału Finansowo-Budżetowego

- 1) uchwała Nr XL/380/2018 z 27.03.2018 r. w sprawie niewyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy Police na rok 2019 środków stanowiących fundusz sołecki – zgodnie z podjętą uchwałą w budżecie Gminy Police na 2019 rok nie wyodrębniono środków stanowiących fundusz sołecki
- 2) uchwała Nr XLIII/426/2018 z 19.06.2018 r. dotyczy zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2017 rok
- 3) uchwała Nr IV/23/2018 z 20.12.2018 r. w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku 2018. Podjęcie niniejszej uchwały było niezbędne do zakończenia realizacji następujących zadań:
  - a) przebudowa ulicy Zamenhofa w Policach,
  - b) termomodernizacja budynków administrowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach – dotacja dla ZGKiM w Policach – w części dot. termomodernizacji budynku przy ul. Starzyńskiego 10 w Policach, administrowanego przez ZGKiM w Policach,
  - c) przebudowa Sali widowiskowej do celów edukacji kulturalnej. Etap I – dokumentacja techniczna – dotacja dla MOK w Policach,
  - d) program funkcjonalno-użytkowy przebudowy terenu Zespołu Obiektów Sportowych przy ul. Siedleckiej w Policach.
  - e) (ostateczny termin realizacji wydatków niewygasających został ustalony na 30.06.2019 roku)
- 4) uchwała Nr IV/24/2018 z 20.12.2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Police na rok 2019 – uchwała w toku realizacji
- 5) uchwała Nr IV/25/2018 z 20.12.2018 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Police na lata 2019 – 2027 – uchwała w toku realizacji

Budżet Gminy Police na rok 2018 /uchwalony 21.12.2017 r./ był w ciągu 2018 r. 8-krotnie nowelizowany, zaś wieloletnia prognoza finansowa na lata 2018 – 2025 – 6-krotnie;

12. z zakresu działania Wydziału Organizacyjno-Prawnego

- 1) uchwała XXXIX/369/2018 z dnia 27 lutego 2018 roku w sprawie realizacji w 2018 roku przez gminę Police programu profilaktyki szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Police po 65 roku życia. Powyższy program był realizowany w okresie 03 wrzesień- 10 grudzień 2018 r. w trzech przychodniach na terenie Gminy Police. Kwota przeznaczona na realizację programu wynosiła 30.000 zł. Ze względu na duże zainteresowanie zwiększono środki finansowe, ogółem wydano na realizację programu 30.705,60 zł. Populacja objęta programem to ok. 1.000 osób, zaszczepionych zostało 753 osób (75,30%).

- 2) uchwała XXXIX/370/2018 z dnia 27 lutego 2018 roku w sprawie realizacji w 2018 roku przez gminę Police programu profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci zamieszkałych na terenie gminy Police. Program był realizowany w okresie 26 marzec - 10 grudzień 2018 r. w dwóch przychodniach na terenie Gminy Police. Kwota przeznaczona na realizację programu wynosiła 60.000 zł Kwota wydatkowana na realizację programu ogółem: 46.795,00 zł. Liczebność populacji objęta programem ogółem 374, zaszczepionych zostało 191 dzieci (51%).
- 3) uchwała XLI/397/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Polickiemu. Gmina Police udzieliła pomocy finansowej dla Powiatu Polickiego w formie dotacji celowej w wysokości 150.000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania w zakresie pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia - Dziennego Domu Senior+ w Policach przy ul. Korczaka 17., na podstawie umowy OR.72.2018 z dnia 16 maja 2018 r. Dotacja została wykorzystana w wysokości 134.426,78, niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 15.573,22 zł została zwrócona.
- 4) uchwała XLI/398/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 roku w sprawie realizacji w 2018 roku profilaktycznego programu opieki psychoterapeutycznej ponadpodstawowej i ponadstandardowej kierowanej do osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików mieszkańców gminy Police. Program zdrowotny realizowany był od dnia 01 czerwca 2018 roku do dnia 12 grudnia 2018 roku, na podstawie umowy OR.8010.7.2019. Środki przeznaczone na realizację powyższego programu w wysokości 30.000 zł zostały wykorzystane w 100%.
- 5) uchwała XLIII/417/2018 z dnia 19 czerwca 2018 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Polickiemu. Udzielenie pomocy finansowej Powiatu Polickiego z przeznaczeniem na wykonanie prac remontowo-adaptacyjnych w celu utworzenia Regionalnego Centrum Wsparcia Osób Niezależnych w Policach przy ul. Korczaka 17, odbyło się na podstawie umowy nr OR.85.2018 z dnia 04.09.2018 r. Środki przeznaczone na powyższą dotację w wysokości 800.000 zł zostały wykorzystane w 100%.
- 6) uchwała III/13/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie współpracy Gminy Police z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego w 2019 roku. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego uchwalony w 2018 roku na rok 2019 jest w trakcie realizacji

W 2018 r. uchwalone zostały statuty następujących jednostek pomocniczych: RO 2, RO 3, RO 4, RO 5, RO 6, RO 7, sołectwa Dębostrów.

Przeprowadzono wybory do Rady Osiedla Nr 4 w Policach oraz w sołectwie Dębostrów.

Zarządzone zostały wybory do Rady Osiedla Nr 5 w Policach, które odbyły się 9.01.2019 r.

Powołano Komisję konkursową do oceny sołectw w konkursie na „Najestetyczniejsze sołectwo Gminy Police 2018 r.” w składzie: Wiesław Gawęł, Marcin Michalak, Andrzej Rogowski.

Uchwałą Nr XLIII/415/2018 Rady Miejskiej z dnia 19 czerwca 2018 r. dokonano zmian w statucie gminy. W statucie uwzględniono regulacje wynikające z przepisów ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych. Ponadto wprowadzono do statutu zmiany porządkujące w celu doprowadzenia jego brzmienia do stanu zgodnego z ustawą o samorządzie gminnym. Postanowienia statutu w nowym brzmieniu obowiązują w kadencji Rady Miejskiej 2018 – 2023. 30 października-2018 r. Rada Miejska uchwałą Nr XLVII/451/2018 ogłosiła tekst jednolity statutu gminy Police, uwzględniający zmiany do statutu wprowadzone przez Radę Miejską na sesji w dniu 19 czerwca 2018 roku.

W 2018 roku Rada Miejska rozpatrywała 5 skarg na Burmistrza Polic i 2 skargi na dyrektora OSiR. Wszystkie rozpatrywane skargi uznano za bezzasadne.

Należy dodać, że 3 skargi spośród 7 zostały złożone przez tę samą osobę.

Ponadto należy przypomnieć, że w 2018 roku zakończyła pracę Rada Miejska kadencji 2014 – 2018. W dniu 21 października 2018 roku mieszkańcy Gminy Police wybrali 21 radnych na 5-letnią kadencję 2018 – 2023. W związku z tym, że pierwsze sesje nowej Rady w miesiącu listopadzie 2018 roku poświęcone były sprawom organizacyjnym, wybrano przewodniczącego, wiceprzewodniczących oraz 6 stałych komisji Rady.

IV. INFORMACJE FINANSOWE

1. Informacje ogólne

Podstawą gospodarki finansowej Gminy Police w 2018 roku był budżet ustalony Uchwałą Nr XXXVII/356/2017 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Police na rok 2018, po zmianach dokonanych w trakcie roku uchwałami Rady Miejskiej w Policach oraz zarządzeniami Burmistrza Polic, w ramach posiadanych uprawnień.

Plan i wykonanie budżetu Gminy Police według stanu na 31 grudnia 2018 r. przedstawia tabela poniżej:

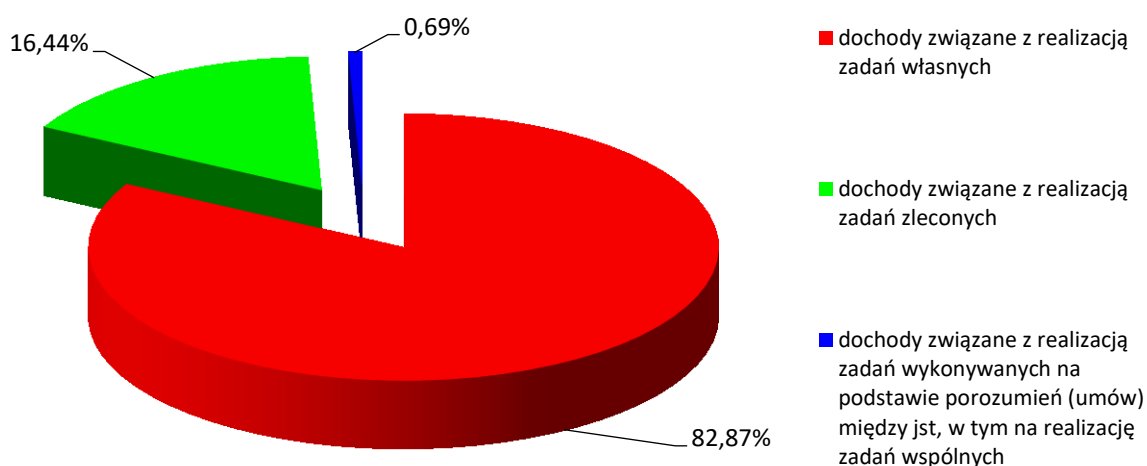
REALIZACJA BUDŻETU GMINY POLICE WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2018 R.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Realizacja w %
DOCHODY OGÓŁEM , z tego	209 866 632,53	208 547 248,57	99,37%
<i>Dochody bieżące, w tym:</i>	<i>192 904 091,35</i>	<i>196 541 598,38</i>	<i>101,89%</i>
dochody z tytułu podatku od nieruchomości	49 305 912,00	50 982 879,79	103,40%
dochody z tytułu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT)	43 314 795,00	46 058 055,84	106,33%
<i>Dochody majątkowe, w tym:</i>	<i>16 962 541,18</i>	<i>12 005 650,19</i>	<i>70,78%</i>
dochody ze sprzedaży majątku	3 657 900,00	2 067 149,24	56,51%
WYDATKI, z tego:	227 664 030,76	208 208 168,86	91,45%
<i>Wydatki bieżące</i>	<i>185 313 829,58</i>	<i>179 301 754,06</i>	<i>96,76%</i>
<i>Wydatki majątkowe</i>	<i>42 350 201,18</i>	<i>28 906 414,80</i>	<i>68,26%</i>
WYNIK BUDŻETU (nadwyżka+ / deficyt-)	- 17 797 398,23	339 079,71	x
NADWYŻKA OPERACYJNA Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	7 590 261,77	17 239 844,32	227,13%
NADWYŻKA OPERACYJNA POWIĘKSZONA O WOLNE ŚRODKI I NADWYŻKĘ Z LAT UBIEGŁYCH	29 237 660,00	38 887 242,55	133,00%
PRZYCHODY OGÓŁEM, z tego:	21 647 398,23	21 647 398,23	100,00%
nadwyżka z lat ubiegłych	3 347 398,23	3 347 398,23	100,00%
wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych	18 300 000,00	18 300 000,00	100,00%
ROZCHODY OGÓŁEM, z tego:	3 850 000,00	3 850 000,00	100,00%
spłaty kredytów oraz wykup papierów wartościowych	3 850 000,00	3 850 000,00	100,00%
WYNIK Z ROZLICZENIA BUDŻETU	0,00	18 136 477,94	x

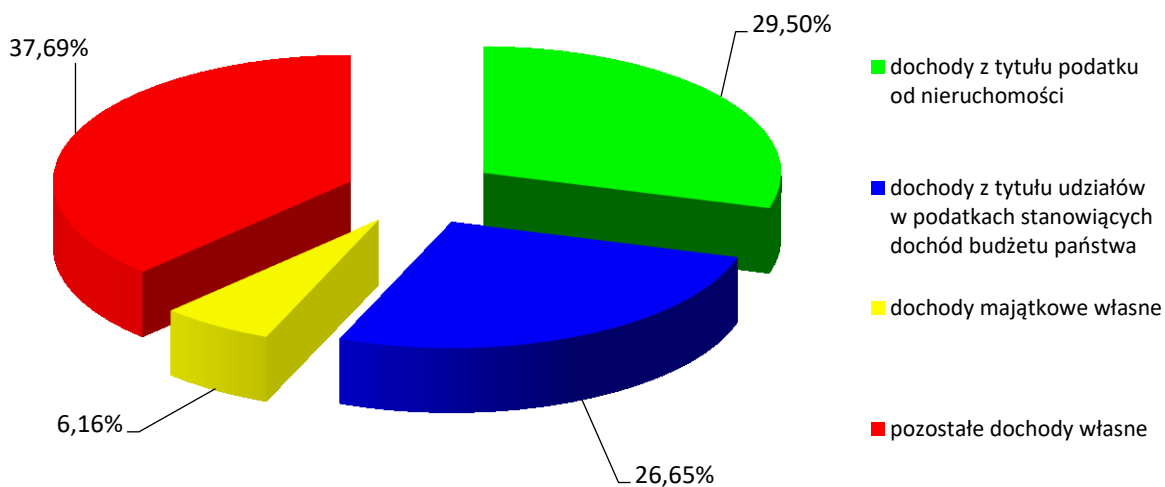
2. Dochody

Podstawową część dochodów budżetowych Gminy stanowią dochody związane z realizacją zadań własnych. W roku 2018 wykonanie tych dochodów w dochodach ogółem stanowiło 82,87%. Natomiast, największe wpływy w dochodach własnych, Gmina Police osiągnęła z dwóch źródeł, tj. z tytułu podatku od nieruchomości oraz z tytułu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT). Udział dochodów z tych dwóch źródeł w dochodach własnych w 2018 r. wyniósł 56,15%, natomiast w dochodach ogółem 46,53%. Dochody majątkowe własne w dochodach własnych stanowiły 6,16%, natomiast w dochodach ogółem 5,10%.

Struktura dochodów według zadań w 2018 r.

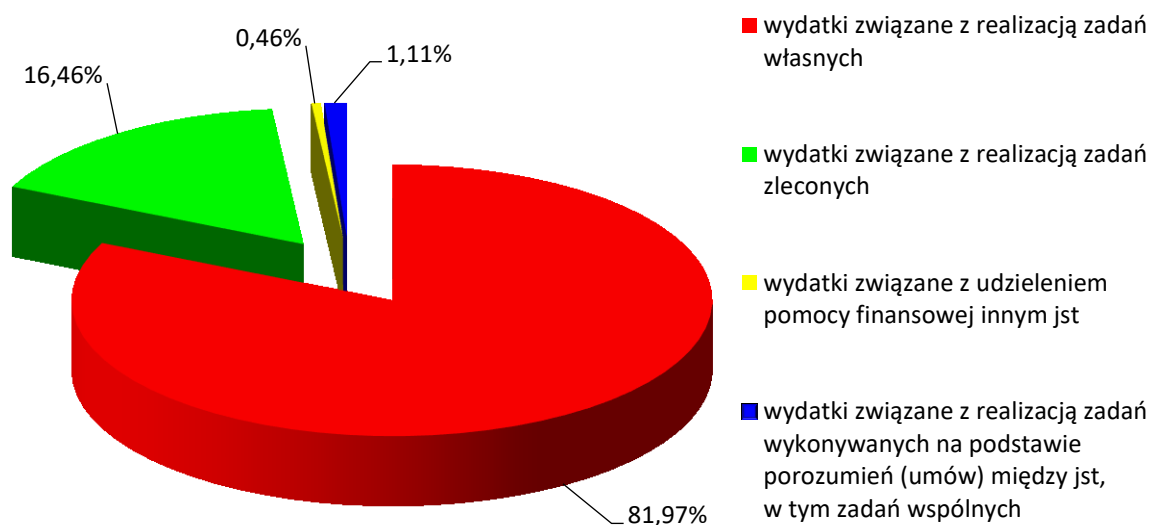

Struktura dochodów własnych w 2018 r.

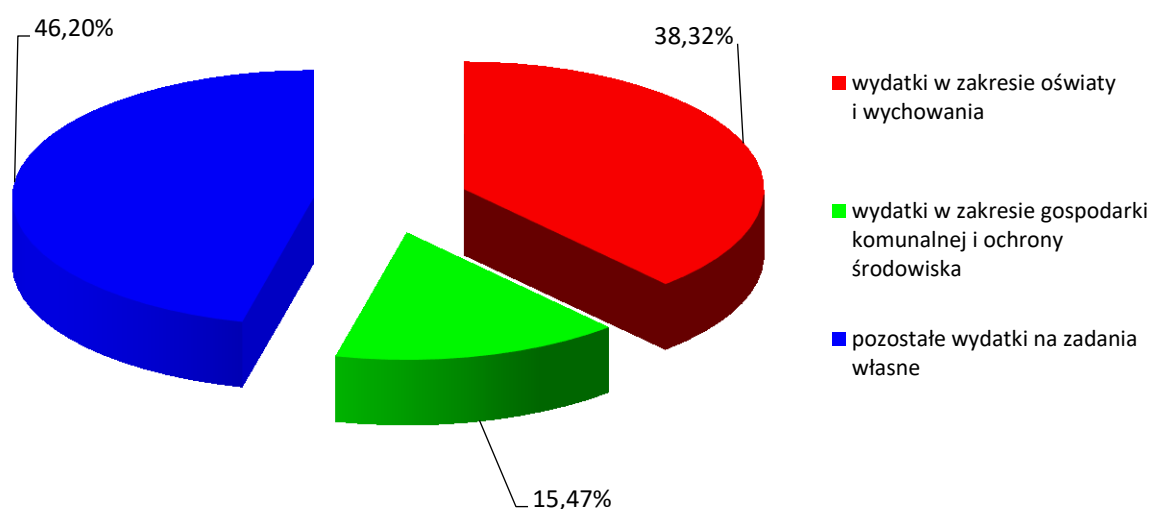

3. Wydatki

Struktura wydatków według zadań w 2018 r.

Struktura wydatków na realizację zadań własnych w 2018 r.

4. Wynik budżetu

Wynik budżetu na koniec 2018 r., stanowiący różnicę między dochodami i wydatkami, jest dodatni, a zatem stanowi wykonaną nadwyżkę budżetu w wysokości 339.079,71 zł (planowano deficyt w wysokości „minus” 17.797.398,23 zł).

Gmina Police na koniec 2018 r. spełniła warunek wynikający z art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym „na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki”. W przypadku naszej Gminy różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi (tzw. nadwyżka operacyjna) wyniosła 17.239.844,32 zł, natomiast różnica między dochodami bieżącymi,

powiększonymi o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, a wydatkami bieżącymi wyniosła 38.887.242,55 zł.

Biorąc pod uwagę realizację dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów, na koniec 2018 r. pozostały środki w wysokości 18.136.477,94 zł, w ramach których należy wyodrębnić środki w wysokości 3.686.477,94 zł stanowiące nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych oraz środki w wysokości 14.450.000 zł stanowiące wolne środki jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy, wynikające z rozliczeń wyemitowanych obligacji komunalnych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

W kwocie środków pozostałych z rozliczenia roku 2018, tj. 18.136.477,94 zł, znajduje się łączna kwota 2.713.909,63 zł pozostała z rozliczenia środków związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu wynikającymi z odrębnych ustaw, na którą składają się:

- środki w kwocie 75.194,06 zł pozostałe z rozliczenia wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wydatków dotyczących Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii /zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.)/,
- środki w kwocie 2.638.715,57 zł pozostałe z rozliczenia wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, pomniejszonych o wydatki na odprowadzenie nadwyżki tych dochodów do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Szczecinie i wydatków nimi finansowanych /zgodnie z art. 403 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.)/.

5. Dług na koniec roku oraz kształtowanie się wskaźników spłaty zobowiązań

łączna kwota długu Gminy Police na koniec 2018 r. z tytułu zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji wyniosła 14.450.000 zł, z tego:

- 1) kredyt w Banku Gospodarstwa Krajowego Oddział w Szczecinie – 600.000 zł,
- 2) obligacje komunalne, których emisja przeprowadzona została przez NORDEA Bank Polska SA w Gdyni (aktualnie bank PKO BP SA w Warszawie) – 7.250.000 zł,
- 3) obligacje komunalne, których emisję przeprowadził Bank PEKAO SA w Warszawie – łącznie 6.600.000 zł.

Harmonogram spłaty/wykupu zobowiązań długoterminowych przedstawia tabela poniżej.

Treść	Splata kredytu z 2010 r. 9.000.000 zł	Wykup obligacji z 2012 r. 10.000.000 zł	Wykup obligacji z 2013 r. 9.250.000 zł	Splaty/ wykup ogółem:	Dług na koniec roku:
2018 r.	1 050 000	1 800 000	1 000 000	3 850 000	14 450 000
2019 r.	600 000	1 800 000	1 000 000	3 400 000	11 050 000
2020 r.	-	1 800 000	1 000 000	2 800 000	8 250 000
2021 r.	-	1 800 000	1 000 000	2 800 000	5 450 000
2022 r.	-	1 200 000	1 000 000	2 200 000	3 250 000
2023 r.	-	-	2 000 000	2 000 000	1 250 000
2024 r.	-	-	1 250 000	1 250 000	-
RAZEM:	1 650 000	8 400 000	8 250 000	18 300 000	X

Na koniec 2018 r. zachowane zostały niskie i bezpieczne wskaźniki spłaty zobowiązań obliczone na podstawie art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.), przy czym wskaźnik łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 uofp do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok na koniec 2018 r. wyniósł 2,08%, natomiast maksymalny dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) w roku 2018 wynosił 14,58%, co potwierdza, że kondycja finansowa Gminy Police nie jest zagrożona.

6. Wykonanie budżetu Gminy Police w przeliczeniu na jednego mieszkańca

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE W 2018 r.
<i>liczba mieszkańców według GUS - stan na dzień 30 czerwca 2018 r. (Dane statystyczne wg stanu na 30.09.2018 r. i 31.12.2018 r. nie są znane.)</i>	41 436
dochody ogółem	5 033 zł
dochody bieżące	4 743 zł
dochody majątkowe	290 zł
dochody związane z realizacją zadań własnych	4 171 zł
podstawowe dochody podatkowe	2 618 zł
wydatki ogółem	5 025 zł
wydatki bieżące	4 327 zł
wydatki majątkowe	698 zł
nadwyżka operacyjna	416 zł
dług	349 zł

7. Informacja o stanie mienia komunalnego w Gminie Police według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Wartość księgowa majątku gminnego netto wynosiła 597.800.437,75 zł. Gmina Police posiadała udziały i akcje w wartości nominalnej 77.029.238 zł.

V. BUDŻET OBYWATELSKI

W 2018 roku Gmina Police realizuje zadania z trzeciej edycji polickiego budżetu obywatelskiego

Zgodnie z Zarządzeniem 130/2017 Burmistrza Polic z dnia 20 kwietnia 2017 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego na 2018 rok. od 1 maja do 16 lipca 2017 r. można było składać propozycje zadań do budżetu obywatelskiego na 2018 rok. W ww. terminie do Urzędu Miejskiego w Policach wpłynęło 19 wniosków z propozycjami zadań – 12 wniosków dotyczy zadań realizowanych na terenie miasta, 9 wniosków dotyczy zadań realizowanych na terenie sołectw. Wszystkie wnioski wpłynęły w terminie.

1. Lista wniosków:

- 1) Budowa grillowiska oraz miejsca wypoczynku na polanie rekreacyjnej za SP nr 8
- 2) Budowa placu zabaw na terenie SP nr 3 im M. Curie - Skłodowskiej w Policach
- 3) Montaż oświetlenia LED na ul. Piaskowej
- 4) Budowa miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach
- 5) Budowa wiaty piknikowej przy świetlicy w Uniemyślu
- 6) Budowa oświetlenia przy ul. Dębowej w Tanowie
- 7) Wyposażenie terenu w urządzenia sportowe
- 8) Siłownia zewnętrzna na placu zabaw w Tatynii
- 9) Budowa terenu rekreacyjnego z placem zabaw
- 10) Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego na terenie osiedla Jasienica
- 11) Doposażenie terenu rekreacyjnego na osiedlu Jasienica
- 12) Wydanie książek pt. "Oni byli pierwsi" część I,II i III - autora Stefana Marszałka
- 13) Siłownia na świeżym powietrzu w Przęsocinie przy ul. Kościelnej dla mieszkańców wsi oraz doposażenie placu zabaw dla dzieci
- 14) Kompleks rekreacyjny w miejscowości Drogoradz - budowa wiaty piknikowej oraz doposażenie świetlicy wiejskiej
- 15) Police przyjazne dla psów - urządzenie trzech wybiegów dla psów na terenie Polic
- 16) Przyjazny zakątek na Starej Dąbrówce - urządzenie placu rekreacyjnego u zbiegu ulic Odrzańskiej, Bankowej i Robotniczej
- 17) Policka plaża miejska
- 18) Budowa wiaty z pomieszczeniem gospodarczym i zagospodarowaniem
- 19) Plac zabaw dla dzieci

2. Zespół do spraw polickiego budżetu obywatelskiego

Powołany ww. zarządzeniem zespół w składzie:

- 1) Jakub Pisański – zastępca burmistrza Polic,
- 2) Agnieszka Komor – sekretarz Gminy Police,
- 3) Janusz Zagórski – skarbnik Gminy Police,
- 4) Aneta Soprych-Kuśnierz – naczelnik wydziału rozwoju i funduszy pomocowych,
- 5) Krzysztof Kuśnierz – naczelnik wydziału techniczno-inwestycyjnego,
- 6) Sebastian Staszkiwicz – naczelnik wydziału gospodarki komunalnej i mieszkaniowej,
- 7) Maciej Usewicz – zastępca naczelnika wydziału organizacyjno-prawnego,
- 8) Elżbieta Jaźwińska – radna Rady Miejskiej w Policach,
- 9) Wiesław Gawęł – radny Rady Miejskiej w Policach,
- 10) Andrzej Rogowski – radny Rady Miejskiej w Policach,
- 11) Maria Górská – przedstawiciel Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Policach

na posiedzeniach, które odbyły się 30 maja, 7 sierpnia 2017 r. oraz 6 września ocenił pod względem formalnym przyjęte wnioski. Po weryfikacji formalnej wniosków przez Zespół autorzy projektów nr 1, 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17 telefonicznie oraz pocztą elektroniczną zostali poinformowani o błędach w złożonych wnioskach.

Autorom wniosków 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 wyznaczono termin na poprawę zawartych błędów do 31 sierpnia br., natomiast wnioskodawcom projektów nr 1 i 17 na 8 września br. Zastrzeżono, że w przypadku niedostarczenia wymaganych poprawek wnioski nie zostaną poddane pod głosowanie.

Wnioski nr 3 oraz 19 ze względów formalnych zostały odrzucone.

Wniosek nr 9 został odrzucony po otrzymaniu jego korekty.

3. Pełna lista projektów pozytywnie ocenionych i dopuszczonych do głosowania:

Lista wniosków przyjętych do głosowania z terenu miejskiego Gminy Police:

- 1) Budowa grillowiska oraz miejsca wypoczynku na polanie rekreacyjnej za SP nr 8
- 2) Budowa placu zabaw na terenie SP nr 3 im M. Curie - Skłodowskiej w Policach
- 3) Budowa miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach
- 4) Wyposażenie terenu w urządzenia sportowe
- 5) Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego na terenie osiedla Jasienica
- 6) Doposażenie terenu rekreacyjnego na osiedlu Jasienica
- 7) Wydanie książek pt. "Oni byli pierwsi" część I,II i III - autora Stefana Marszałka
- 8) Police przyjazne dla psów - urządzenie trzech wybiegów dla psów na terenie Polic
- 9) Przyjazny zakątek na Starej Dąbrówce - urządzenie placu rekreacyjnego u zbiegu ulic Odrzańskiej, Bankowej i Robotniczej
- 10) Policka plaża miejska

Lista wniosków przyjętych do głosowania z terenów sołectkich:

- 1) Budowa wiaty piknikowej przy świetlicy w Uniemyślu
- 2) Budowa oświetlenia przy ul. Dębowej w Tanowie
- 3) Siłownia zewnętrzna na placu zabaw w Tatyni
- 4) Siłownia na świeżym powietrzu w Przęsocinie przy ul. Kościelnej dla mieszkańców wsi oraz doposażenie placu zabaw dla dzieci
- 5) Kompleks rekreacyjny w miejscowości Drogoradz - budowa wiaty piknikowej oraz doposażenie świetlicy wiejskiej
- 6) Budowa wiaty z pomieszczeniem gospodarczym i zagospodarowaniem

4. Głosowanie

13 października br. zakończyło się głosowanie na zgłoszone i zweryfikowane projekty do budżetu obywatelskiego na rok 2018. Zgodnie z regulaminem, który jest załącznikiem do Zarządzenia Nr 130/2017 Burmistrza Polic z dnia 20 kwietnia 2017 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego na 2018 rok, na realizację budżetu obywatelskiego przeznaczona jest kwota do 1.000.000 zł. Z tej kwoty przeznaczona jest kwota 750.000 zł na realizację zadań na terenie miasta Police oraz kwota 250.000 zł na realizację zadań na terenie sołectw w gminie Police. Mieszkańcy Polic mogli oddać swój głos na dowolną ilość z 16 projektów – 10 wniosków z terenu miasta oraz 6 z terenu sołectw. W ciągu głosowania, które trwało od 25 września br., oddano łącznie 2647 kart (1432 karty w głosowaniu internetowym, 1207 kart w formie papierowej, 8 kart przesłano na adres e-mail), z czego 610 kart było nieważnych (niepotwierdzone głosy w formularzu internetowym, zduplikowane głosy, karty nieprawidłowo wysłane pocztą – kilka kart w jednej kopercie). Na kartach ważnych oddano łącznie 4028 głosów, co daje średnią 1,98 głosu na kartę.

Zgodnie z regulaminem ustalenie wyników głosowania polega na zsumowaniu głosów oddanych na każdą propozycję zadań na liście oraz ustaleniu dwóch odrębnych rankingów propozycji zadań w kolejności od zadania, które otrzymało największą ilość głosów.

5. Ranking projektów

Ranking projektów miejskich

Miejsce	Nr projektu na karcie	Tytuł projektu	Łączna ilość głosów	Wartość projektu w zł
1.	6	Budowa placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 im. M. Curie - Skłodowskiej w Policach	547	146 700,00
2.	5	Budowa grillowiska oraz miejsca wypoczynku na polanie rekreacyjnej za Szkołą Podstawową nr 8	323	300 000,00
3.	8	Policka plaża miejska	277	70 880,00
4.	13	Budowa miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach	246	320 000,00
5.	15	Police przyjazne dla psów - urządzenie dwóch wybiegów dla psów na terenie Polic	209	99 000,00
6.	2	Przyjazny zakątek na Starej Dąbrówce - urządzenie placu rekreacyjnego u zbiegu ulic Odrzańskiej, Bankowej i Robotniczej	201	600 000,00
7.	7	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego na terenie osiedla Jasienica	178	84 000,00

8.	11	Doposażenie terenu rekreacyjnego na osiedlu Jasienica	176	21 500,00
9.	1	Wyposażenie terenu w urządzenia sportowe (<i>Park Staromiejski</i>)	149	33 499,70
10.	16	Wydanie książek pt. "Oni byli pierwsi" część I,II i III - autora Stefana Marszałka	63	38 500,00

Ranking projektów sołeckich

Miejsce	Nr projektu na karcie	Tytuł projektu	Łączna ilość głosów	Wartość projektu w zł
1.	12	Budowa wiaty z pomieszczeniem gospodarczym i zagospodarowaniem (<i>Wieńkowo</i>)	415	41 385,00
2.	10	Siłownia zewnętrzna na placu zabaw w Tatyni	401	40 420,90
3.	9	Kompleks rekreacyjny w miejscowości Drogoradz - budowa wiaty piknikowej oraz doposażenie świetlicy wiejskiej	253	41 130,95
4.	4	Siłownia na świeżym powietrzu w Przęsocinie przy ul. Kościelnej dla mieszkańców wsi oraz doposażenie placu zabaw dla dzieci	221	42 184,65
5.	3	Budowa oświetlenia przy ul. Dębowej w Tanowie	189	43 000,00
6.	14	Budowa wiaty piknikowej przy świetlicy w Uniemyślu	180	40 000,00

6. Zadania rekomendowane

Zgodnie z regulaminem na podstawie powyższych rankingów zostały utworzone listy zadań rekomendowanych do realizacji ze środków budżetu obywatelskiego. Listy zostały sporządzone odrębnie dla miasta Police oraz sołectw gminy Police kolejno od zadania będącego najwyżej w odpowiednim rankingu.

Listy zadań rekomendowanych przygotował zespół prowadzący konsultacje w sprawie Polickiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2018 i 16 listopada 2017 r. przekazał Burmistrzowi Polic oraz Radzie Miejskiej w Policach.

Zadania rekomendowane do realizacji na terenie miasta Police

Miejsce	Nr projektu na karcie	Tytuł projektu	Łączna ilość głosów	Wartość projektu w zł
1.	6	Budowa placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 im M. Curie - Skłodowskiej w Policach	547	146 700,00
2.	5	Budowa grillowiska oraz miejsca wypoczynku na polanie rekreacyjnej za Szkołą Podstawową nr 8	323	300 000,00
3.	8	Policka plaża miejska	277	70 880,00
4.	13	Budowa miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach	246	320.000,00

Uwagi:

- 1) Z wnioskodawcą projektu „Policka plaża miejska” ustalono zmianę lokalizacji realizacji zadania. Wnioskodawcy zaproponowano przesunięcie lokalizacji na część tej samej działki obok budynku Klubu Nauczyciela lub na jedną z działek zlokalizowanych za Szkołą Podstawową nr 8 w Policach (na tzw. "polanie"). Przedstawione propozycje zostały zaakceptowane przez Wnioskodawcę.
- 2) Projekt pn. „Budowa miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach” będzie realizowany pod warunkiem ograniczenia kosztów wykonania do kwoty 232.420 zł.

Zadania rekomendowane do realizacji na terenie sołectw gminy Police

Miejsce	Nr projektu na karcie	Tytuł projektu	Łączna ilość głosów	Wartość projektu w zł
1.	12	Budowa wiaty z pomieszczeniem gospodarczym i zagospodarowaniem (<i>Wieńkowo</i>)	415	41 385,00
2.	10	Siłownia zewnętrzna na placu zabaw w Tatyni	401	40 420,90
3.	9	Kompleks rekreacyjny w miejscowości Drogoradz - budowa wiaty piknikowej oraz doposażenie świetlicy wiejskiej	253	41 130,95
4.	4	Siłownia na świeżym powietrzu w Przęsocinie przy ul. Kościelnej dla mieszkańców wsi oraz doposażenie placu zabaw dla dzieci	221	42 184,65
5.	3	Budowa oświetlenia przy ul. Dębowej w Tanowie	189	43 000,00

6.	14	Budowa wiaty piknikowej przy świetlicy w Uniemyślu	180	40 000,00
----	----	--	-----	-----------

Zadania zostały ujęte w budżecie Gminy Police na 2018 rok.

7. Realizacja zadań:

- 1) Budowa placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 im. M. Curie-Skłodowskiej w Policach – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 146 689,50 zł
- 2) Budowa grillowiska oraz miejsca wypoczynku na polanie rekreacyjnej za Szkołą Podstawową nr 8 – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 299 551,83 zł
- 3) Budowa miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 229 500,00 zł
- 4) Budowa wiaty z pomieszczeniem gospodarczym i zagospodarowaniem (Wieńkowo) – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 41 310,30 zł
- 5) Kompleks rekreacyjny w miejscowości Drogoradz – budowa wiaty piknikowej oraz doposażenie świetlicy wiejskiej – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 41 075,00 zł
- 6) Budowa wiaty piknikowej przy świetlicy w Uniemyślu – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 39 901,00 zł.
- 7) Policka plaża miejska – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 70 772,34 zł brutto.
- 8) Siłownia zewnętrzna na placu zabaw w Tatyni – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 40 330,20 zł brutto.
- 9) Siłownia na świeżym powietrzu w Przęsocinie przy ul. Kościelnej oraz doposażenie placu zabaw dla dzieci – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 41 294,00 zł brutto.
- 10) Budowa oświetlenia na ul. Dębowej w Tanowie – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 43 000,00 zł brutto.
- 11) Budowa siłowni zewnętrznej w Parku Staromiejskim w Policach – zadanie zrealizowano – koszt realizacji wyniósł 69 993,13 zł brutto.

Jednocześnie informuję, że w 2018 roku zrealizowano (niezrealizowane w 2017 roku) zadanie Budowa boiska treningowego ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 30x60 metrów – łączny koszt realizacji wyniósł 976 940,34 zł (w tym w 2007 roku 7 035,00 zł, a w 2018 roku 969 905,34 zł).

VI. INWESTYCJE REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ POLICE W 2018 ROKU

Lp	Nazwa zadania inwestycyjnego	Środki wydatkowane w zł	Opis realizacji zadania
1	Odwodnienie drogi gminnej przy posesjach przy ul. Wojska Polskiego 132-134 w miejscowości Tanowo	96 767,39	Środki wydatkowano na realizację robót budowlanych związanych z odwodnieniem drogi gminnej przy posesjach ul. Wojska Polskiego 132-134 w miejscowości Tanowo.
2	Budowa węzła przesiadkowego przy ul. Wyszyńskiego w Policach	1 578 173,64	Środki wydatkowano na dokończenie rozpoczętych w 2017 roku robót budowlanych związanych z budową węzła przesiadkowego oraz na realizację prac uzupełniających związanych z nasadzeniami drzew i krzewów oraz wykonaniem dodatkowego wejścia na teren SP nr 8 – realizacja zadania dofinansowana była ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa zachodniopomorskiego.
3	Budowa pętli autobusowej w miejscowości Bartoszewo	13 175,00	Środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej budowy pętli autobusowej w miejscowości Bartoszewo – realizacja robót planowana jest w roku 2019.
4	Budowa węzła przesiadkowego na Placu Chrobrego w Policach - opracowanie dokumentacji projektowej	41 820,00	Środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej budowy węzła przesiadkowego na Placu Chrobrego w Policach – realizacja robót planowana jest w roku 2019.

5	Budowa dróg rowerowych w kierunku miejscowości Trzebież	2 188 539,08	Środki wydatkowano na realizację części robót budowlanych związanych z budową dróg rowerowych w kierunku miejscowości Trzebież - w 2018 roku zrealizowano roboty budowlane związane z budową drogi rowerowej na odcinku od ul. Kuźnickiej do ul. Dworcowej w Policach, na odcinku od Ośrodka Żeglarskiego, wzdłuż ul. Portowej do ul. Kwiatkowskiego w miejscowości Trzebież oraz zlecono w formule "zaprojektuj i wybuduj" realizację robót budowlanych związanych z budową drogi rowerowej na odcinku od miejscowości Niekłończyca do miejscowości Trzebież z terminem zakończenia prac w III kwartale 2019 roku – w 2019 roku planowana jest również realizacja robót budowlanych związanych z budową drogi rowerowej na odcinku od ul. Sosnowej w Policach do miejscowości Niekłończyca oraz w miejscowości Trzebież na odcinkach od ul. Kwiatkowskiego do ul. Brzozowej oraz od Ośrodka Żeglarskiego, wzdłuż ul. Rybackiej do ul. Spacerowej - – realizacja zadania dofinansowana była ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa zachodniopomorskiego.
6	Przebudowa odcinka drogi powiatowej Nr 3911Z Dobra-Bartoszewo - pomoc finansowa dla Powiatu Polickiego	0,00	Na podstawie Uchwały nr XLVI/446/2018 z dnia 25 września 2018 r. Rady Miejskiej w Policach w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Polickiego oraz umowy pomiędzy Gminą Police a Powiatem Polickim z dnia 25 października 2018 roku, Gmina Police przekazała kwotę dotacji celowej (200 000 zł) na rachunek bankowy Powiatu Polickiego na dofinansowanie przebudowy drogi powiatowej Nr 3911Z Dobra-Bartoszewo na odcinku od drogi wojewódzkiej Nr 115 do miejscowości Sławoszewo. Pismem z dnia 14 grudnia 2018 r. Powiat Policki podziękował za udzielone wsparcie w zakresie modernizacji infrastruktury drogowej, ale z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne, nie miał możliwości w roku budżetowym 2018 wykorzystania udzielonej Powiatowi Polickiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej - w dniu 27 grudnia 2018 roku Powiat Policki dokonał zwrot niewykorzystanej dotacji.

7	Przebudowa ulicy Zamenhofs w Policach	4 327 602,15	Środki wydatkowane na realizację części robót budowlanych związanych z przebudową ulicy Zamenhofs w Policach - ze względu na konieczność wykonania robót dodatkowych i występowanie niekorzystnych warunków atmosferycznych, zmieniono pierwotny termin zakończenia robót a środki na finansowanie zadania przeniesiono do wydatków niewygasających - zakończenie robót planowane jest w I półroczu 2019 roku – realizacja zadania dofinansowana jest ze środków budżetu państwa.
8	Przebudowa wiaduktu na ul. Kuźnickiej w Policach	1 534 528,94	Środki wydatkowane na realizację części robót budowlanych związanych z przebudową wiaduktu drogowego w ciągu ul. Kuźnickiej w Policach – ze względu na konieczność zmiany technologii wzmocnienia ustroju nośnego wiaduktu, zmieniono pierwotny termin zakończenia robót - zakończenie robót planowane jest w I półroczu 2019 roku – realizacja zadania dofinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa zachodniopomorskiego.
9	Przebudowa ulicy Kochanowskiego w Policach - opracowanie dokumentacji projektowej	54 120,00	Środki wydatkowane na opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy ulicy Kochanowskiego w Policach – realizacja robót budowlanych planowana jest w 2019 roku.
10	Budowa drogi gminnej dojazdowej do działek gminnych zlokalizowanych przy ul. Asfaltowej w Policach	119 604,24	Środki wydatkowane na realizację robót budowlanych związanych z budową drogi gminnej dojazdowej do działek gminnych zlokalizowanych przy ul. Asfaltowej w Policach.
11	Budowa drogi gminnej dojazdowej w miejscowości Trzeszczyn - opracowanie dokumentacji projektowej	74 748,00	Środki wydatkowane na opracowanie dokumentacji projektowej budowy drogi gminnej dojazdowej w miejscowości Trzeszczyn.
12	Budowa drogi gminnej dojazdowej w miejscowości Pilchowo - opracowanie dokumentacji projektowej	67 650,00	Środki wydatkowane na opracowanie dokumentacji projektowej budowy drogi gminnej dojazdowej w miejscowości Pilchowo.

13	Budowa drogi (ciągu pieszo-jezdnego) łączącej ul. Chodkiewicza z cmentarzem komunalnym przy ul. Tanowskiej w Policach - opracowanie dokumentacji projektowej	0,00	Ze względu na brak porozumienia z Nadleśnictwem Trzebież w kwestii dzierżawy gruntu pod ciąg pieszo-jezdny, nie poniesiono wydatków związanych z opracowaniem dokumentacji projektowej – w 2019 roku planowane jest kontynuowanie uzgodnień z Nadleśnictwem Trzebież w sprawie dzierżawy terenu, a następnie dokończenie prac związanych z opracowaniem dokumentacji projektowej.
14	Budowa dróg rowerowych w Policach	15 000,00	Środki wydatkowane na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego budowy dróg rowerowych w Policach - realizacja robót budowlanych planowana jest w roku 2019 w formule "zaprojektuj i wybuduj" – realizacja zadania dofinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa zachodniopomorskiego.
15	Budowa drogi z płyt betonowych od ul. Piotra i Pawła w Policach w kierunku miejscowości Tatynia	429 000,00	Środki wydatkowane na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego i opracowanie dokumentacji projektowej a następnie na realizację robót budowlanych związanych z budową drogi z płyt betonowych od ul. Piotra i Pawła w Policach w kierunku miejscowości Tatynia.
16	Budowa drogi z płyt betonowych od ul. Gunickiej w miejscowości Tanowo w kierunku miejscowości Węgornik	76 640,00	Środki wydatkowane na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego oraz opracowanie dokumentacji projektowej budowy drogi z płyt betonowych od ul. Gunickiej w miejscowości Tanowo w kierunku miejscowości Węgornik – realizacja robót budowlanych planowana jest w latach następnych.
17	Przebudowa chodnika przy ul. Wiejskiej w miejscowości Pilchowo	192 433,55	Środki wydatkowane na realizację robót budowlanych związanych z przebudową chodnika przy ul. Wiejskiej w miejscowości Pilchowo.

18	Budowa infrastruktury drogowej na terenie miasta Police na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej	6 424,68	Środki wydatkowano na usługę zarządzania realizacją projektu budowy Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej na podstawie umowy pomiędzy Gminą Police a Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym. Zlecono opracowanie kompleksowej wielobranżowej dokumentacji projektowej dotyczącej budowy infrastruktury drogowej na terenie miasta Police na potrzeby Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej – zakończenie prac projektowych planowane jest w 2019 roku, a realizacja robót budowlanych planowana jest w latach 2020-2022. – realizacja zadania dofinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa zachodniopomorskiego.
19	Rozbudowa terenów rekreacyjnych nad Łarpią	20 094,28	Środki wydatkowano na usunięcie drzew i krzewów znajdujących się w złym stanie zdrowotnym i kolidujących z realizacją robót budowlanych związanych z rozbudową terenów rekreacyjnych nad Łarpią - realizacja robót budowlanych planowana jest w latach 2020-2021 z udziałem środków z Unii Europejskiej.
20	Przebudowa pomieszczenia socjalnego w Urzędzie Miejskim w Policach przy ul. S. Batorego 3	74 910,00	Środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych związanych z przebudową pomieszczenia socjalnego w Urzędzie Miejskim przy ul. Batorego 3 w Policach.
21	Przebudowa remizy OSP w Tanowie	643 479,92	Środki wydatkowano na realizację części robót budowlanych związanych z przebudową remizy OSP w Tanowie – zakończenie robót planowane jest w 2019 roku.
22	Modernizacja Systemu ostrzegania i alarmowania mieszkańców Polic	196 086,60	Środki wydatkowano na realizację robót budowlanych związanych z modernizacją Systemu ostrzegania i alarmowania mieszkańców Polic.
23	Docieplenie ścian zewnętrznych hali sportowej Szkoły Podstawowej nr 8 w Policach	10 904,00	Środki wydatkowano jedynie na opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie inwentaryzacji geodezyjnej - przeprowadzone dwukrotnie przetargi na roboty budowlane zostały unieważnione - ceny ofert przedstawione przez oferentów, przewyższyły kwotę przeznaczoną na sfinansowanie zadania.
24	Adaptacja strychu w budynku "starym " w Szkole Filialnej w Pilchowie (SP Tanowo)	489 461,50	Środki wydatkowano na realizację robót budowlanych związanych z adaptacją strychu w budynku "starym " w Szkole Filialnej w Pilchowie.

25	Przebudowa wjazdu na teren Szkoły Podstawowej w Trzebieży - opracowanie dokumentacji projektowej	15 375,00	Środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej budowy wjazdu na teren Szkoły Podstawowej w Trzebieży – realizacja robót planowana jest w 2019 roku.
26	Budowa placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 im. M. Curie-Skłodowskiej w Policach	146 689,50	Zadanie zostało zrealizowane w ramach Polickiego Budżetu Obywatelskiego. Środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych związanych z budową placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 im. M. Curie-Skłodowskiej w Policach.
27	Budowa miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach	229 500,00	W ramach Polickiego Budżetu Obywatelskiego wydatkowano środki na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych związanych z budową miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach.
28	Budowa przyłącza do sieci kanalizacji sanitarnej budynku Przedszkola Publicznego nr 1 w Policach-opracowanie dokumentacji projektowej	11 500,00	Środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej budowy przyłącza do sieci kanalizacji sanitarnej budynku Przedszkola Publicznego nr 1 w Policach.
29	Dokończenie robót budowlanych związanych z rozbudową Przedszkola Publicznego nr 5 w Policach	3 385 500,55	Środki wydatkowano na dokończenie rozpoczętych w 2017 roku robót budowlanych związanych z rozbudową Przedszkola Publicznego nr 5 w Policach – po wypowiedzeniu w grudniu 2017 roku umowy z dotychczasowym wykonawcą robót, roboty budowlane dokończone zostały przez nowego wykonawcę.
30	Dokończenie robót budowlanych związanych z rozbudową Przedszkola Publicznego nr 8 w Policach	2 229 944,74	Środki wydatkowano na dokończenie rozpoczętych w 2017 roku robót budowlanych związanych z rozbudową Przedszkola Publicznego nr 8 w Policach - po wypowiedzeniu w grudniu 2017 roku umowy z dotychczasowym wykonawcą robót, roboty budowlane dokończone zostały przez nowego wykonawcę
31	Przebudowa pomieszczeń w budynku przy ul. Fabrycznej w Policach na potrzeby schroniska dla bezdomnych	239 359,90	Środki wydatkowano na realizację robót budowlanych związanych z dostosowaniem pomieszczeń w budynku przy ul. Fabrycznej w Policach na potrzeby osób bezdomnych.
32	Przebudowa betonowych siedzisk na Placu Chrobrego w Policach	28 389,75	Środki wydatkowano na realizację robót budowlanych związanych z przebudową betonowych siedzisk (montaż siedzisk z kompozytów) na Placu Chrobrego w Policach.

33	Rozbudowa cmentarza komunalnego przy ul. Tanowskiej w Policach-etap III	423 618,24	Środki wydatkowano na dokończenie rozpoczętych w 2017 roku robót budowlanych związanych z III etapem rozbudowy cmentarza komunalnego przy ul. Tanowskiej w Policach.
34	Budowa parkingu leśnego przy cmentarzu komunalnym w Policach-Jasienicy - opracowanie dokumentacji projektowej	10 947,00	Środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej budowy parkingu leśnego przy cmentarzu komunalnym w Policach-Jasienicy.
35	Budowa grillowiska oraz miejsca wypoczynku na polanie rekreacyjnej za Szkołą Podstawową nr 8	299 551,83	W ramach Polickiego Budżetu Obywatelskiego wydatkowano środki na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych związanych z budową grillowiska oraz miejsc wypoczynku na polanie rekreacyjnej za Szkołą Podstawową nr 8.
36	Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Przęsocin	224 463,60	Środki wydatkowano na realizację części robót budowlanych związanych z przebudową budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Przęsocin – dokończenie realizacji robót budowlanych planowane jest w 2019 roku.
37	Przebudowa budynku administracyjnego przy ul. Portowej 5 w Trzebieży na potrzeby świetlicy wiejskiej wraz z aktualizacją dokumentacji projektowej	13 899,00	Środki wydatkowano na realizację robót budowlanych związanych z przebudową ogrodzenia terenu wokół budynku przy ul. Portowej 5 w miejscowości Trzebież - nie udało się zamówić aktualizacji dokumentacji projektowej, ponieważ dla dalszej realizacji robót budowlanych konieczne będzie opracowanie nowej koncepcji oraz opracowanie nowego projektu przebudowy obiektu.
38	Kompleks rekreacyjny w miejscowości Drogoradz - budowa wiaty piknikowej oraz doposażenie świetlicy wiejskiej	41 075,00	W ramach Polickiego Budżetu Obywatelskiego wydatkowano środki na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych związanych z budową wiaty piknikowej oraz doposażenie świetlicy wiejskiej w Sołectwie Drogoradz.
39	Budowa wiaty piknikowej przy świetlicy w Uniemyślu	39 901,00	W ramach Polickiego Budżetu Obywatelskiego wydatkowano środki na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych związanych z budową wiaty piknikowej przy świetlicy w Sołectwie Uniemyśl.
40	Budowa ogrodzenia terenu przy budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Dębostrów	41 987,60	Środki wydatkowano na realizację robót budowlanych związanych z budową ogrodzenia terenu przy budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Dębostrów.

41	Program funkcjonalno-użytkowy zagospodarowania terenów "Starej Fabryki" w Policach	78 828,24	Środki wydatkowano na opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego zagospodarowania terenów "Starej Fabryki" w Policach.
42	Zabezpieczenie i wyeksponowanie (ustawienie) obiektu zabytkowego w postaci boi znalezionej w Trzebieży	75 000,00	Środki wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych związanych z zabezpieczeniem i wyeksponowaniem na terenie parku przy ul. Portowej w miejscowości Trzebież, obiektu zabytkowego w postaci boi.
43	Budowa wiaty z pomieszczeniem gospodarczym i zagospodarowaniem (Wieńkowo)	41 310,30	W ramach Polickiego Budżetu Obywatelskiego wydatkowano środki na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych związanych z budową wiaty z pomieszczeniem gospodarczym i zagospodarowaniem terenu w Sołectwie Wieńkowo.
44	Budowa boiska treningowego ze sztuczną nawierzchnią wraz z urządzeniami budowlanymi i małą architekturą przy ul. Siedleckiej 2b w Policach	969 905,34	Środki wydatkowano na realizację robót budowlanych związanych z budową boiska treningowego ze sztuczną nawierzchnią wraz z urządzeniami budowlanymi i małą architekturą przy ul. Siedleckiej 2b w Policach.

VII. GOSPODARKA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA

Drogi :

- Długość dróg wojewódzkich na terenie gminy Police
- DW 114 – 23,3 km
- DW 115 – 18,6 km
- Długość dróg powiatowych na terenie gminy Police – 48,306 km
- Długość dróg gminnych - 95,097 km
- Długość dróg gminnych utwardzonych – 61,127 km
- Długość dróg gminnych gruntowych - 33,79 km

Utrzymanie dróg gminnych (naprawy, remonty, utrzymanie oznakowania poziomego na terenie gminy Police to koszt w 2018 roku – 1.171.500,00 zł

Drogi gruntowe zlokalizowane w 12 sołectwach jak również na terenie miasta Police wymagają corocznego remontu, uzupełnienia ubytków lub kompleksowej naprawy w 2018 roku na remont dróg gruntowych wydano kwotę 850.000,00 zł.

W ramach środków finansowych przeznaczonych na remonty inwestycyjne wykonano: „Remont chodnika przy ul. Siedleckiej za kwotę: 58.000,00 zł, „Utwardzenie pobocza z kostki betonowej przy ul. Odrzańskiej w Policach 15.000,00 zł, „Remont nawierzchni ul. Bursztynowej metodą mikro-dywanika slary seal” 79.800,00 zł.

W ramach utrzymania oznakowania drogowego wykonano: „odnowę oznakowania poziomego na terenie dróg gminnych na ulicach miasta oraz wsi” koszt: 80.000,00 zł

Działalność komunalna:

Gmina Police w ramach utrzymania czystości ulic, chodników, placów dokonuje ich sprzątnięcia poprzez mechaniczne zmiatanie ulic i chodników, odchwaszczanie, opróżnianie koszy na śmieci w pasach drogowych. Ponadto w miesiącach zimowych prowadzona jest akcja zimowa na drogach i chodnikach gminnych. Koszt utrzymania czystości i prowadzenia akcji zimowej w 2018 roku wyniósł 1.451.573,23 zł.

Ponadto w ramach działalności komunalnej gmina Police utrzymuje 3 szalety miejskie : na ul. Piłsudskiego, na Pl. Chrobrego oraz na węźle przesiadkowym na ul. Wyszyńskiego. W 2018 roku koszt ich utrzymania wyniósł 308.760,00 zł. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym do obowiązków gminy Police należy utrzymanie oświetlenia ulicznego na terenie gminy Police, koszt utrzymania w 2018 roku to kwota 1.854.193,00 zł.

Na terenie gminy Police są 142 przystanki autobusowe z czego 113 z wiatami przystankowymi. W 2018 roku na szklenie i remonty bieżące wiat przystankowych wydatkowano kwotę w wysokości 110.000,00 zł

Gospodarka Mieszkaniowa:

Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy Police prowadzone jest na podstawie:

- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- uchwały Nr XLXI/350/2014 z dnia 30 września 2014 r. Rady Miejskiej w Policach w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Police,
- uchwały Nr XXXVIII/282/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. Rady Miejskiej w Policach w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Police w latach 2014-2018.

Wieloletni program określa politykę gminy w zakresie utrzymania istniejącego zasobu mieszkaniowego gminy, planów remontowych oraz polityki czynszowej w zasobach mieszkaniowych gminy Police.

Na koniec roku 2018 zasób mieszkaniowy gminy Police wynosił 1607 lokali, w tym 159 lokali socjalnych i 1 pomieszczenie tymczasowe.

W roku 2018 został opróżniony budynek mieszkalny, w którym znajdowały się 4 lokale mieszkalne.

Najemcy trzech mieszkań otrzymali lokale zamienne a lokatorzy jednego mieszkania otrzymali lokal socjalny w związku z wyrokiem o eksmisję. Budynek został sprzedany z uwagi na ze względu na zły stan techniczny.

W roku 2018 dokonano 10 przydziałów lokali mieszkalnych dla rodzin zakwalifikowanych do planu przydziału mieszkań na lata 2016-2018. W lokalach tych wcześniej wykonano remonty.

W roku 2018 wykonano 18 wyroków o eksmisję w tym 3 wyroki z zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej „Chemik”. Na koniec 2018 roku na mieszkanie komunalne - docelowe oczekiwało 396 rodzin.

Na realizację oczekują 72 wyroki orzekające eksmisję z lokali mieszkalnych oraz z lokali socjalnych. Koszty utrzymania zasobów mieszkaniowych gminy Police za rok 2018 wyniosły 7.406.261,02zł. Z czego 1.894.784,00 zł pochodzi z dotacji Gminy Police, 5.511.477,02zł przychody z czynszów.

Na terenie gminy Police znajduje się 6 cmentarzy komunalnych, którymi administruje Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Policach. Cmentarze komunalne utrzymywane są z opłat za usługi pogrzebowe (opłata za udostępnienie miejsca do pochówku, odnowienie na kolejne 20 lat miejsca, opłata za wjazd pojazdów itp.) oraz dotacji z budżetu gminy w wysokości 70 tys. zł

VIII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

1. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

W roku 2018 pracownicy Wydziału Działalności Gospodarczej w Urzędzie Miejskim w Policach wprowadzili do CEIDG 1.892 wnioski, które dotyczyły:

- założenia działalności gospodarczej 359 wniosków,
- zmiany wpisu w CEIDG 812 wniosków,
- zawieszenia działalności gospodarczej 364 wnioski,
- wznowienia działalności gospodarczej 153 wnioski,
- zakończenia działalności gospodarczej 204 wnioski.

W dniu 31.12.2018 r. w CEIDG znajdowało się 2.604 wpisów aktywnych oraz 469 wpisów z zawieszoną działalnością gospodarczą dotyczących przedsiębiorców, których główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej znajdowało się na terenie gminy Police.

2. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

W roku 2018 wydano 37 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) do spożycia poza miejscem sprzedaży 19 zezwoleń, w tym o zawartości alkoholu:
  - do 4,5 % oraz piwa 6 zezwoleń,
  - od 4,5 % do 18 % (z wyjątkiem piwa) zezwoleń 7,
  - powyżej 18 % zezwoleń 6,
- 2) do spożycia w miejscu sprzedaży 18 zezwoleń, w tym o zawartości alkoholu:
  - do 4,5 % oraz piwa 8 zezwoleń,
  - od 4,5 % do 18 % (z wyjątkiem piwa) zezwoleń 5,
  - powyżej 18 % zezwoleń 5.

W dniu 31.12.2018 r. liczba wydanych (ważnych) zezwoleń przedstawiała się następująco:

- 1) 80 zezwoleń na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:
  - zawierających do 4,5 % alkoholu i piwa 34 zezwolenia,
  - zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) 23 zezwolenia,
  - zawierających powyżej 18 % alkoholu 23 zezwolenia,
- 2) 198 zezwoleń na sprzedaż napojów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
  - zawierających do 4,5 % alkoholu i piwa 69 zezwoleń,
  - zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) 65 zezwoleń,
  - zawierających powyżej 18 % alkoholu 64 zezwolenia.

3. Licencje na wykonywanie transportu drogowego taksówką i zezwolenia na przewozy regularne specjalne na terenie gminy Police

W roku 2018 wydano 17 nowych licencji, dokonano zmiany 12 licencji, 3 licencje zawieszono i ponownie w tym samym roku wznowiono działalność, wygaszono 5 licencji (3 z powodu rezygnacji przedsiębiorcy, 1 z powodu zgonu przedsiębiorcy, 1 wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG z powodu nie wznowienia działalności w ustawowym terminie).

Na koniec 2018 r. było wydane 113 ważnych licencji.

Na przewozy regularne specjalne osób w krajowym transporcie drogowym w roku 2018 wydano 6 zezwoleń.

IX. KOMUNIKACJA

1. Komunikacja miejska

Komunikacja miejska organizowana jest na podstawie porozumienia międzygminnego przez Gminę Miasto Szczecin na 9 liniach komunikacyjnych normalnych i 1 linii pospiesznej. Dodatkowo uruchamiane są 2 linie nocne. W roku 2015 Gmina Police, na podstawie uchwały VII/52/2015 Rady Miejskiej w Policach, przystąpiła do programu „Szczecin Przyjazny Rodzinie” w części dotyczącej Szczecińskiej Karty Rodzinnej. Na podstawie SKR rodziny posiadające dwoje i więcej dzieci mogą korzystać ze zniżek w komunikacji miejskiej. Gmina Police na SKR w 2018 roku wydała 361 600 zł.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Policach XLIV/440/2018 z dnia 28 sierpnia 2018 r. Gmina Police przystąpiła do projektu nadania uprawnień do bezpłatnych przejazdów uczniom szkół podstawowych zamieszkujących na terenie Gmin położonych na obszarze Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, w których organizatorem transportu zbiorowego jest Gmina Miasto Szczecin, zwanego dalej „Projektem” prowadzonego przez Gminę Miasto Szczecin. Projekt skierowany jest do rodzin z jednym dzieckiem i więcej. Uchwała XLV/442/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 31 sierpnia 2018 r. zmieniająca uchwałę XLIV/440/2018 rozszerzyła krąg uprawnionych uczniów do bezpłatnej komunikacji o szkoły gimnazjalne i ponadpodstawowe. W 2018 roku Gmina Police na ten projekt wydała 261 073,60 zł.

2. Komunikacja gminna

Co roku zawierana jest umowa bezpośrednia ze Szczecińsko-Polickim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym Sp. z o.o. na regularne przewozy osób w zakresie publicznego transportu zbiorowego na liniach:

- 1) samorządowej
- 2) plażowej
- 3) działkowej

Przewozy SPPK Sp. z o.o. realizuje 8 autobusami oraz 1 pogotowiem technicznym. W 2018 r. na przewozy tymi liniami wydano 1 655 240,31 zł.

W 2018 roku po raz kolejny w związku z Dniem Wszystkich Świętych zorganizowana została bezpłatna komunikacja dowożąca mieszkańców na cmentarz w Policach w dniach 29, 30, 31 października oraz 1 listopada. W 2018 po raz pierwszy Linia Samorządowa w tych dniach rozpoczęła kursowanie do Jasienicy.

W dniu 20 września 2018 roku z okazji Dnia bez Samochodu Gmina Police wprowadziła ponownie bezpłatną komunikację gminną.

W komunikacji gminnej podobnie jak w komunikacji miejskiej wprowadzono dla uczniów szkół podstawowych posiadających SKR miesięczny bilet za 1 zł., a od września 2018 r. do końca roku obowiązywała bezpłatna komunikacja gminna dla uczniów szkół podstawowych, klas gimnazjalnych, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych zamieszkujących na terenie Gminy Police na podstawie ważnej legitymacji szkolnej. Na ten cel wydano kwotę 14 586 zł.

Od stycznia 2019 r. komunikacja gminna jest bezpłatna dla wszystkich pasażerów.

W 2018 roku przedstawiono projekt budowy pętli autobusowej w m. Bartoszewo w związku z wnioskami mieszkańców o wydłużenie przejazdu linii 103 do tej miejscowości.

X. OCHRONA ŚRODOWISKA

Jednym z zadań własnych Gminy Police jest ochrona środowiska. Gmina podejmuje liczne działania w celu realizacji tego zadania.

1. Wydawanie decyzji na usunięcie drzew i krzewów oraz decyzji ws. naliczania opłat i kar za usuwanie drzew

- W 2018 r. **wydano 53 decyzje** zezwalające na wycinkę drzew lub krzewów (w tym 3 zezwolenia w pasach drogowych).
- Ponadto w roku 2018 rozpatrzono **71** zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew przez osoby fizyczne.

2. Utrzymywanie zieleni

Wydział Ochrony Środowiska utrzymuje zieleni w ramach umowy „in house”.

Tereny podzielone są na zieleni w pasach drogowych i zieleni na innych terenach gminnych.

ZIELEŃ W PASACH DROGOWYCH

W 2018 r. utrzymywano trawniki w pasach drogowych.

- W 2018 r. bieżące utrzymywanie czystości na terenach zielonych w ciągu dróg publicznych na terenie gminy Police obejmowało 199.084 m² powierzchni, w tym powierzchnia trawników przy ścieżkach rowerowych: 50.477 m².
- Na ww. terenach koszenie odbywało się 6 x w roku (np. ścieżki rowerowe) lub 7 x w przypadku wyznaczenia terenu gdzie była większa potrzeba.
- Grabienie liści obejmowało obszar o powierzchni: **60.266 m²**– (1x październik, 1x listopad).
- Prowadzono cięcia formujące żywopłoty:
  - żywopłoty rosnące w ciągu utrzymywanych ulic o pow. cięcia **5.535m²**, dodatkowo
  - ul. Sienkiewicza m. Police – 620 m² – (wrzesień)
  - ul. Sienkiewicza m. Police – 600 m² – (maj)
  - ul. Osadników m. Trzebież – 195 m²
- Wykonano: nasadzenia kwiatów na rabatach zlokalizowanych w ciągu ul. Grzybowej oraz ul. Mazurskiej/ul. Staszica – łączna powierzchnia rabat 323,5m² , ilość sadzonek: **8.087** sztuk dla zmiany wiosennej i dla zmiany letniej.

Fot. Kwietnik ul. Mazurska/ul. Staszica

fot. Kwietnik ul. Grzybowa

- Wykonywana była pielęgnacja kwiatów na obsadzonych rabatach zlokalizowanych w ciągu ul. Grzybowej oraz ul. Mazurskiej/ul. Staszica - łączna powierzchnia rabat 323,5m².
  - W 2018 roku zdemontowano łącznie 19 szt. obudów drzew oraz dokonano naprawy 35 szt. obudów drzew.
  - Na przełomie maja/czerwca 2018 r. wykonano zadanie polegające na usunięciu odrostów na pniu drzew oraz u ich podstawy - łącznie 542 szt. drzew rosnących w ciągu dróg gminnych na terenie Gminy Police.
  - W miesiącu wrześniu ponownie wykonano usunięcie odrostów na pniu drzew oraz u ich podstawy łącznie 600 szt. drzew rosnących w ciągu dróg gminnych na terenie Gminy Police,
  - Zrealizowano zadanie polegające na wykonaniu oprysku (biopreparatem WSPOMAG) przeciwko mączniakowi rzekomemu i prawdziwemu drzew przydrożnych rosnących w pasie drogowym ul. Piaskowej w m. Police (35 szt.) oraz ul. Klonowej w m. Pilchowo (28 szt.) – łącznie 63 szt.
  - Z uwagi na skuteczność zabiegu na terenach miejskich, oprysk należało powtórzyć w czasie gdy drzewa będą w fazie ulistnionej przed opadnięciem liści (przed jesienią), w związku z tym w miesiącu październiku 2018 r. ponownie wykonano oprysk (biopreparatem WSPOMAG) przeciwko mączniakowi rzekomemu i prawdziwemu drzew przydrożnych rosnących w pasie drogowym ul. Piaskowej w m. Police łącznie 35 szt. – etap II
  - Wykonano zabiegi pielęgnacyjne w koronach łącznie 164 szt. drzew.
  - Wykonano podlewanie nowych 4 letnich nasadzeń drzew i krzewów posadzonych w pasie drogowym dróg gminnych na terenie gminy Police (67 szt.) .
  - Wykonano demontaż drewnianego ogrodzenia (płotku) zlokalizowanego przy żywoptocie w pasie drogowym ul. Piaskowej/ul. Grzybowej – dz. o nr ewid. 2642/1 oraz 2095/3 i 274/7
  - Wykonano demontaż 4 tablic informacyjnych umiejscowionych w pasie drogowym ul. Robotniczej (1szt.), ul. Odrzańskiej (1szt.), ul. Boh. Westerplatte (1szt.), ul. Piaskowej (1szt.).
  - Wykonano usunięcie zagrażających drzew przydrożnych rosnących w ciągu dróg gminnych:
- 1) na które Gmina Police otrzymała zezwolenie (decyzję zezwalającą na ich usunięcie):
    - ul. Kresowa m. Police 1 szt.
    - ul. Traugutta m. Police – 3 szt.
    - Energetyków m. Police – 2 szt.
    - ul. Boczna m. Trzebież – 4 szt.
    - Niekłończyca – 1 szt.
    - ul. Portowa m. Trzebież – 1 szt.

- ul. Piotra i Pawła – 7 szt.
- ul. Wojska Polskiego m. Tanowo – 1 szt.
- ul. Gunicka m. Tanowo – 2 szt.
- ul. Kuźnicka m. Trzeszczyn – 2 szt.
- ul. Przyjaźni m. Police – 1 szt.
- ul. Bankowa m. Police – 1 szt.
- ul. Portowa 5 m. Trzebież – 1 szt.
- Tatynia vis a vis posesji nr 30 – 1 szt.
- ul. Brzozowa m. Trzebież – 1 szt.
- ul. Spokojna m. Police – 6 szt.
- ul. Staszica m. Police – 5 szt.
- ul. Szkolna m. Police – 2 szt.
- ul. Siedlecka m. Police – 1 szt.
- ul. Traugutta m. Police – 1 szt.
- ul. Centralna m. Przęsocin – 1 szt.
- ul. Wiatraczna m. Tanowo – 5 szt.
- ul. Piotra i Pawła m. Police – łącznie 113 szt.
- łącznie usunięto: 163 szt.

2) niewymagających uzyskania zezwolenia:

- ul. Piotra i Pawła – 14 szt.
- ul. Szkolna m. Police – 3 szt.
- ul. Piotra i Pawła – 147 szt.
- ul. Szkolna m. Tanowo (1 szt.), ul. Grzybowa/ul. Bankowa m. Police (1 szt.),
- ul. Bankowa m. Police (1 szt.), ul. Siedlecka m. Police (6 szt.) – łącznie 9 szt.
- ul. Spokojna m. Police -1 szt.
- ul. Olchowa m. Pilchowo – 16 szt.
- ul. Wiatraczna m. Tanowo – 1 szt.
- ul. Bankowa m. Police – 3 szt., ul. Odrzańska m. Police – 1 szt. – łącznie 4 szt
- łącznik pomiędzy ul. Grunwaldzką z ul. Polną – 2 szt.
- pętla autobusowa Police Wyszyńskiego Polana – 24 szt.
- ul. Piotra i Pawła 37 szt.
- ul. Bankowa (przy aptece Piastowska) – 1 szt., ul. Siedlecka – 10 szt., ul. Niedziałkowskiego - 1 szt. – łącznie 12 szt.,

łącznie usunięto: 270 szt. drzew

W 2018 roku usunięto łącznie 433 szt.

- Usunięto wraz z ich karczowaniem skupiny krzewów wraz z uzupełnieniem ziemią żyzną terenu po ich usunięciu:
  - ul. Szkolna m. Police o pow. 8m²
  - dz. nr 27/1, 29/1, 30/1 – o łącznej pow. 40 m²
  - ul. Barnima I w m. Police o pow. 17 m² i ul. Dworcowa w m. Police o pow. 21 m² -
  - pętla autobusowa Police Wyszyńskiego Polana – 24 m²
  - ul. Siedlecka m. Police 12 m² , ul. Kasprowicza m. Police – 19 m²

łącznie usunięto: 129 m² krzewów

- Wykonano **nasadzenia 114 drzew**, w tym:
  - ul. Staszica m. Police – 5 szt. drzew z gatunku Śliwa wiśniowa odm. „Pissardii”
  - ul. Szkolna m. Police – 2 szt. drzew z gatunku Kasztanowiec czerwony odm. ‘Briotii’
  - m. Dębostrów – 5 szt. drzew z gatunku dąb szypułkowy ‘Fastigiata’
  - ul. Warszawska m. Pilchowo 21 szt. drzew z gatunku grusza drobnoowocowa ‘Chanticleer’
  - ul. Olchowa m. Pilchowo 13 szt. drzew z gatunku grusza drobnoowocowa ‘Chanticleer’

- ul. Olchowa i ul. Klonowa m. Pilchowo 12 szt. drzew z gatunku grusza drobnoowocowa 'Chanticleer'
- ul. Wiejska m. Pilchowo 20 szt. drzew z gatunku grusza drobnoowocowa 'Chanticleer'
- ul. Spacerowa m. Pilchowo (na terenie Sołeckiego Ośrodka Sportu i Rekreacji) 8 szt. drzew z gatunku magnolia japońska
- Siedlice (wzdłuż ogrodzenia placu zabaw) – 18 szt. drzew z gatunku żywotnik zachodni (tuja) 'Brabant' - łącznie 104 szt. drzew.

fot. Siedlice wzdłuż ogrodzenia placu zabaw

fot. ul. Olchowa m. Pilchowo

fot. ul. Wiejska m. Pilchowo (wiosna 2019)

fot. ul. Spacerowa (na terenie
Sołeckiego Ośrodka Sportu i
Rekreacji) m. Pilchowo

fot. nasadzenia Drogoradz

fot. ul. Staszica m. Police (po posadzeniu 2018 r.)

fot. ul. Staszica m. Police, wiosna 2019 r.

- We współpracy z Wydziałem Techniczno-Inwestycyjnym tut. urzędu, wykonano nasadzenia łącznie 136 drzew na terenie węzła przesiadkowego Police Wyszyńskiego Polana:
  - Brzoza pożyteczna odm. *'Doorenbos'* – 41 szt.
  - Głóg pośredni odm. *'Paul's Scarlet'* – 27 szt.
  - Buk pospolity odm. *'Dawyck Gold'* – 68 szt.

- W ciągu następujących ulic wykonano właściwe kompleksowe zabiegi pielęgnacyjne wraz z usunięciem kolidującej zieleni w celu zachowania skrajni poziomej (obok jezdni) i pionowej (nad jezdnią) oraz uprzątnięciem terenu i utylizacją pozostałości po wykonywanych pracach:
  - ul. Piotra i Pawła w Policach – odcinek od ul. Kuźnickiej do ul. Jasienickiej o łącznej pow.: 16.800 m² (prawa i lewa strona drogi).
  - ul. Wiatraczna w m. Tanowo – odcinek od drogi szutrowej do posesji nr 33a o łącznej pow. 1.500 m² (prawa strona 350 mb i lewa strona 150 mb) oraz ul. Policka w m. Tanowo – odcinek o łącznej pow. 4.800 m² (prawa i lewa strona drogi).
  - ul. Kuźnicka m. Police – odcinek o łącznej pow. 14.040 m² (2340 mb) oraz ul. Kamienna m. Police – odcinek o łącznej pow. 4.200 m² (700 mb).

- droga dojazdowa do posesji nr 22a,b,c, 23a, i 23 oraz 60h i 59 w m. Drogoradz – odcinek o łącznej pow. 4.800 m² (800 mb).
- wzdłuż parkingu przy Cmentarzu Komunalnym przy ul. Tanowskiej – działka o nr ewid. 731/2 (Ti) – odcinek o łącznej długości 660 m².

łącznie tego typu pracami objęty był teren o powierzchni: **46.800 m²**.

- Na terenie nowo wybudowanej pętli autobusowej Police Wyszyńskiego - Polana wykonano następujące zadania:
  - wykonano nasadzenia 1.113 szt. kwiatów zmiany letniej wraz z ich bieżącą pielęgnacją, ustawiono 4 donice – konstrukcje 3 poziome z kwiatami, wykonano 4 krotne koszenie trawników i prowadzono bieżące utrzymanie czystości.

fot. Pętla autobusowa Police Wyszyńskiego Polana

- **Zagospodarowanie terenu położonego u zbiegu ul. Licealnej i ul. Spółdzielczej w m. Police o łącznej powierzchni 1600 m²,**
w celu przygotowania terenu do obsadzenia 25 szt. drzew dla upamiętniania 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę, z inicjatywy Starosty Polickiego przeprowadzono wyrównanie terenu, uprzątnięcie terenu wraz z utylizacją powstałej masy, wysiew trawy wraz z podlaniem.
  - Wykonano zadanie polegające **na odnowie zniszczonych mis** przy posadzonych drzewach i krzewach wraz ze ściółkowaniem (łącznie 55 szt.):
    - ul. Siedlecka 20 szt. (grab pospolity 'Fastigiata')
    - ul. Siedlecka 10 szt. krzewy (pęcherznica kalinolistna, i tawuła szara)
    - ul. Grzybowa 7 szt. (wiśnia piłkowana odm. "Kanzan")
    - ul. Piaskowa 4 szt. (dąb czerwony)
    - ul. Szkolna m. Police 4 szt. (kasztanowiec czerwony odm 'Briotii)
    - ul. Niedziałkowskiego m. Police - 10 szt.(grab pospolity 'Fastigiata')
  - **Realizowano zadanie polegające na usuwaniu złomów i wywrotów wraz z frezowaniem pnia:**
    - ul. Zielona m. Dębostrów (przy ROD) 1 szt.
    - ul. Polna m. Przęsocin – 3 szt. i ul. Energetyków m. Police – 1 szt.
    - ul. Kuźnicka m. Police – 2 szt.
    - ul. Piotra i Pawła w m. Police – 16 szt.
    - ul. Warszawska m. Pilchowo – 2 szt.
- łącznie usunięto 25 szt. złomów i wywrotów**

- W 2018 r. wykonywano prace polegające na **usuwaniu pojedynczych gałęzi** w koronach drzew rosnących w ciągu następujących ulic na terenie gminy Police:
  - a) z użyciem podnośnika:
    - ul. Piotra i Pawła – 40 szt.
    - ul. Osowska m. Pilchowo
  - b) bez użycia podnośnika:
    - ul. Kresowa m. Police - 1 szt. i ul. Rurowa/ul. Kuźnicka – 1 szt.
    - ul. Olchowa m. Pilchowo – 2 szt. – koszt zadania
    - ul. Energetyków m. Police (przy torach) – 5 szt.
    - ul. Sienkiewicza m. Police – 26 szt.
    - ul. Energetyków m. Police – 10 szt.
- Zlecono wykonanie zadania polegającego na pełnieniu nadzoru inspektorskiego w trakcie robót związanych z realizacją zadania pn. „Korekta koron drzew rosnących w ciągu dróg gminnych - ul. Traugutta, ul. Szkolna, ul. PCK., ul. Sikorskiego, ul. Odrzańska, ul. Robotnicza, ul. Boh. Westerplatte, ul. Podgórna (Oś. Jasienica)
- W 2018 roku po rozstrzygnięciu przetargu na sprzedaż drewna pozyskanego z wycinki drzew z terenu działek nr 846/1 dr, 797/3 dr, 798/1 dr, 3022 dr, 3017/5 dr, 3016/30 dr, 3016/28 dr, 3023 dr – położonych w ciągu ul. Piotra i Pawła w m. Police oraz działek nr 3020/8 dr, 3016/20 dr, 3012/1 dr – położonych w ciągu ul. Kuźnickiej w m. Police, położonej w obrębie nr 2 Police, na podstawie przeprowadzonego pisemnego przetargu ofertowego, **sprzedano łącznie 206 m³** drewna gatunku topola, sortymentu S4, za cenę ryczałtową wynikającą z oferty w wysokości 10.234,08 zł brutto.
- **Wykonano ekspertyzę dendrologiczną** 11 drzew z gatunku brzoza brodawkowata rosnących w ciągu ul. Romualda Traugutta w m. Police, w granicach działki o nr ewid. 2678 dr, obręb ewid. nr 10 Police.
- Wykonano zadanie polegające na **wykonaniu inwentaryzacji dendroflory** w pasie drogowym:
  - ul. Kuźnickiej na odcinku od ul. Jasienickiej do wiaduktu – działki o nr ewidencyjnych: 3020/8, 3016/20, 3012/1, z obrębu ewid. Nr 2 Police
  - ul. Piotra i Pawła na odcinku od posesji nr 43 do rozwidlenia dróg przy działce 815/1 oraz wzdłuż nowo powstałego parkingu dla TIR-ów: działki o nr ewidencyjnym: 847/4, 845/1, 846/1, 3016/28, 797/3, 815/6, 815/5, 797/3, 3016/30, 815/6, 798/1, 3017/7, 3017/5, 3022

ZIELEŃ NA INNYCH TERENACH GMINNYCH.

- Poza pasami drogowymi pozostałe tereny zielone włączone do utrzymania w 2018 to 39,8176 ha (pow. sprzątanania) i 36,8921 ha pow. koszenia.
- W ramach bieżącego utrzymania wykonywane są m.in. cięcia formujące żywopłoty, cięcia skupin krzewów, wiosenne wygrabianie liści ze skupin i żywopłotów, jesienne grabienie liści, odchwaszczanie żywopłotów, gracowanie chodników, odnowienia zniszczonych mis przy posadzonych drzewach (66 szt.), usuwanie odrostów (292 szt.)
- W ramach upiększania sołectw i osiedli przekazano sołtysom i przewodniczącym rad osiedli 28.750 szt. bratków i 37.517 szt. kwiatów zmiany letniej. Kwiaty sadzone i utrzymywane były przez przedstawicieli ww. sołectw i rad osiedli.
- Ponadto nasadzono i pielęgnowano w ramach umowy „in house” 973 m² kwiatów zmiany wiosennej i letniej (972 m²). Wykonano nasadzenia w konstrukcjach kwiatowych.
- Wykonano i obsadzono kwiatami zmiany letniej konstrukcję w kształcie Herbu Miasta Police na Placu Chrobrego.

- W celu zapewnienia bezpieczeństwa i odpowiedniej kondycji drzewostanu na terenie gminy wycięto 368 szt. drzew (m.in. ul. Jasienicka). Ponadto wycięto 148,89 m² krzewów.
- Przeprowadzono pielęgnację 72 drzew na terenie gminy Police.
- Usuwano na bieżąco skutki okiści (połamanych gałęzi i konarów drzew).
- Nasadzono 1050 mb żywopłotu w Parku Staromiejskim w Policach.
- W ramach zapobiegania antraknozie platanu podjęto wraz z Powiatem Polickim działania polegające na cięciach na krótkopędach. Cięcia przeprowadzono na 39 platanach. Zadanie realizowane corocznie.
- Corocznie przygotowujemy jest teren pod organizację imprezy pn. „Dziki weekend” przy ul. Bursztynowej.
- Odtworzono trawniki zniszczone przez dziki. – 1.470 m²
- Wykonano renowację trawnika przy Skwerze Jana Pawła II
- Wykonano ekspertyzy dendrologiczne drzew przy Urzędzie Miejskim w Policach, w Tatyni (uchwalono pomnik przyrody), na pl. Nieznanego Żołnierza i 4 drzew pomnikowych przy ul. Klonowej i rogu ulicy Cisowej/Dębowej.
- Wykonano zabiegi pielęgnacyjno-zachowawcze poprawiające statykę oraz stan zdrowotny drzew pomnikowych: Buk pospolity (1 szt.) - rosnący na działce o nr ewid. 94/3 z obrębu Tatynia, Dąb (4 szt.) - trzy drzewa rosnące na działce o nr ewid. 45/21 obręb Police 12 i jedno drzewo rosnące na działce o nr ewid. 78/2 obręb Police 12 (Police ul. Klonowa, ul. Cisowa/Dębowa).
- Zagospodarowano teren przy Urzędzie Miejskim w Policach.
- W związku z pozyskaniem środków z RPO na zadanie pn. „Waloryzacja gminy Police rozpoczęto prace związane z wyborem wykonawcy zadania.
- W związku z obowiązkiem wynikającym z zezwoleń Starosty Polickiego gmina wykonała nasadzenia zastępcze w ilości 15 drzew i 18 szt. krzewów.
- Realizacja zadania pn. „Przygotowanie terenu działek 27/1, 27/3, 29/1, 30/1 (etap I) w celu urządzenie terenu zieleńca (etap II).

foto. teren tzw. „Dolinki” po I etapie prac

- Wykonano „Zagospodarowanie terenu działek 27/1, 27/3, 29/1, 30/1 w m. Police wraz z wykonaniem nasadzeń drzew, krzewów oraz kwiatów w celu urządzenia terenu zieleńca – parku kieszonkowego (etap II).

W II etapie na terenie na skarpach ww. działek zostały nasadzone krzewy róż okrywowych (w ilości: 772 szt.), tawuły japońskiej w dwóch odmianach: 'Goldmund' i „Golden Princess’ w łącznej ilości: 1072 szt., derenia białego odm. 'Sibirica' w ilości: 17 szt. a także 2 szt. drzew z gatunku brzoza brodawkowata oraz 1 szt., śliwy wiśniowej odm. 'Pissardii' (forma krzewiasta). Utworzono kwietnik w formie wylewających się dywanów kwiatów w kształcie flagi biało czerwonej z 8.000 szt. begonii. Wzdłuż odtworzonego rowu nasadzono żółte kosańce w ilości 370 szt. Środek doliny obsiany został trawą i umożliwia wypoczynek na łonie natury.

Na terenie zamontowano ławkę, kosz na odpady oraz pomost na brzegu rowu melioracyjnego. Całość nasadzeń utrzymana jest w charakterze naturalistycznej doliny.

fot. tzw. „Dolinki”

- Na działkach u zbiegu ul. Asfaltowej i ul. Piłsudskiego tzw. „Dolinka” w lipcu 2018 r. zrealizowano:
  - zakup i montaż 2 ławek, płotka wraz z 6 donicami obsadzonymi kwiatami
  - bieżące utrzymanie czystości wraz z koszeniem, jesiennym wygrabianiem liści i pielęgnacją rabat kwiatowych, odchwaszczanie krzewów i skupin krzewów, cięciami krzewów i skupin krzewów.

- W miesiącu wrześniu 2018 r. na terenie działek przy ul. Piłsudskiego wykonano nasadzenia 200 szt. róży okrywowej koloru białego 26 szt., koloru żółtego 87 szt., koloru czerwonego 87 szt. oraz we wrześniu 2018 r. wysadzono 1.000 szt. cebulek tulipanów.

3. Przeprowadzanie akcji sprzątanania z okazji Dni Ziemi oraz z okazji Sprzątanania Świata

Corocznie Wydział Ochrony Środowiska przeprowadza akcję sprzątanania z okazji Dni Ziemi. W 2018 r. w akcji wzięli udział uczniowie z 10 szkół z 57 klas i dzieci z 4 przedszkoli. Za udział w akcji klasy 3 i 6 szkół podstawowych oraz klasy 3 gimnazjów otrzymały dofinansowanie wyjazdów edukacyjno – ekologicznych. Szkoły przedstawiły rachunki za przeprowadzone działania proekologiczne na kwotę 56.188,31 zł. Ponadto w akcji mogą brać udział wszyscy chętni – stowarzyszenia, ośrodki, rady osiedli czy sołectwa.

W ramach działań edukacyjnych przeprowadzana jest corocznie akcja „Sprzątananie Świata”. W 2018 r. w Uczestnikom akcji zapewniane są worki i rękawice. Akcja jest dobrowolna. W akcji wzięli udział uczniowie z 10 szkół i dzieci z 4 przedszkoli oraz mieszkańców sołectw, przedstawiciele rad osiedli, stowarzyszeń oraz innych placówek.

Dodatkowo od kilku lat przeprowadzana jest akcja „Ratujmy kasztanowce” w ramach akcji grabione są liście kasztanowców aby zapobiegać rozprzestrzenianiu się szrotówka kasztanowcowiaczka. Uczestnikami są uczniowie szkół podstawowych, dzieci z przedszkoli publicznych oraz ze Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Tanowie. Akcja rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 listopada.

4. Prowadzenie spraw dotyczących przyznawania dotacji na modernizację systemów grzewczych

W związku z podjętą przez Radę Miejską w Policach uchwałą dotyczącą dofinansowania modernizacji systemów grzewczych mieszkańcy gminy Police mogą ubiegać się o zwrot części środków wydatkowanych na modernizację ogrzewania z koksowego/węglowego na bardziej ekologiczne. W 2018 r. zrealizowano wypłatę środków dla 14 wnioskodawców na łączną kwotę 38.862 zł.

5. Odkomarzanie gminy

Odkomarzanie terenów Gminy Police związane jest głównie z utrzymaniem terenów zielonych tj. parków, skwerów, zieleńców oraz terenów zadrzewionych i zakrzewionych należących do Gminy. Są to tereny zieleni miejskiej, użytkowane jako tereny publiczne, ogólnie dostępne przez mieszkańców gminy w celach rekreacyjno-wypoczynkowych. W 2018 r. przeprowadzono odkomarzanie gminy Police w 5 etapach. Teren objęty odkomarzaniem to 64,5 ha.

6. Wydawanie zezwoleń na utrzymywanie psów rasy agresywnej

W 2018 r. wydano 1 decyzję zezwalającą na utrzymywanie psa rasy uznawanej za agresywną. Zezwolenia wydawane są na wniosek strony.

W 2018 r. było prowadzone postępowanie w sprawie wydania decyzji o czasowym odebraniu psa rasy bokser. W 2019 r. Burmistrz Polic wydał decyzje odmawiającą wydania decyzji o czasowym odebraniu psa rasy bokser.

7. Ochrona zwierząt

- 1) Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom, które zachowują się agresywnie w stosunku do ludzi i innych zwierząt lub wymagają opieki - dotacja dla Gminy Dobra

W ramach zadania zostały pokryte koszty funkcjonowania Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej. Z terenu gminy Police odłowiono 116 psów oraz 120 kotów. Wyżej wymienione zwierzęta zostały objęte opieką oraz nadzorem weterynaryjnym. Zadanie te obejmowało także zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej dla zwierząt, które uległy wypadkom. Schronisko prowadziło ciągłe działania na rzecz poszukiwania nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt. Kwota wydatkowana: **348.138,39 zł.**

- 2) Konkurs na realizację zadania publicznego "Ochrona zwierząt w 2018 r."

Kwotę 22.000,00 zł przekazano dla Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce Koło w Policach. W ramach wydatkowanej kwoty przeprowadzono konkurs na realizację zadania publicznego: ochrona zwierząt. Stowarzyszenie prowadziło edukację wśród dzieci i młodzieży z zakresu ochrony zwierząt oraz ich życia, organizowało imprezy promujące właściwą postawę człowieka wobec zwierząt, podejmowało działania na rzecz ochrony bezdomnych zwierząt, w tym akcję dokarmiania bezdomnych i wolno żyjących zwierząt oraz poszukiwania właścicieli dla tych zwierząt.

- 3) Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom, które zachowują się agresywnie w stosunku do ludzi i innych zwierząt lub wymagają opieki

W ramach zadania podpisano umowę na zapewnienie dyspozycyjności pomieszczenia gospodarczego na cele związane z ochroną bezdomnych zwierząt – w Trzebieży. W ramach zadania zakupiono 10 drewnianych domków dla kotów wolno żyjących. Kwota wydatkowana: **7.884,60 zł.**

- 4) Wyłapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Police (w tym dzikich) oraz usuwanie zwłok zwierząt

Przeniesiono na tereny niezurbanizowane 39 zwierząt wolno żyjących, odłowiono. Dokonano 21 wypłoszeń stad dzików z terenów zurbanizowanych - wykonawca Lupa Ryszard Czeraszkiwicz .

W ramach zadania usuwano także zwłoki zwierząt – wykonawca było P.U.P. „TRANS-NET” SA. Kwota wydatkowana: **42.090 zł.**

- 5) Ograniczanie populacji bezpańskich kotów na terenie Gminy Police.

W ramach zadania w 2018 r. wykonano 190 zabiegów sterylizacji bezpańskich kotów. Wykonawcy Gabinet Weterynaryjny lek. wet. Tomasz Sadłowski oraz Przychodnia Weterynaryjna 4 Łapy lek. wet. Joanna Pawełka. Kwota wydatkowana: **18.050 zł.**

- 6) Usypianie ślepych miotów bezdomnych zwierząt oraz zwierząt, które uległy wypadkom

W 2018 r. wykonano 300 zabiegów usypiania ślepych miotów. Wykonawcy Gabinet Weterynaryjny lek. wet. Tomasz Sadłowski oraz Przychodnia Weterynaryjna 4 Łapy lek. wet. Joanna Pawełka. Kwota wydatkowana: **3.000 zł.**

- 7) W ramach akcji edukacyjnej zakupiono 4 nowe dystrybutory z workami na psie odchody – łącznie w ramach akcji edukacyjnej rozstawionych było 13 dystrybutorów.

- 8) **Kontrole przekazywanych środków przez gminę Police:**

- Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej - kontrola sześć razy (w zakresie merytorycznego wykonywania zadania),
- zapewnienie dyspozycyjności pomieszczenia gospodarczego dla zwierząt gospodarczych na cele związane z ochroną zwierząt - kontrola dwa razy.

Kontrole wykazały prawidłowość realizowanych zadań finansowanych ze środków gminy Police.

8. Kontrole interwencyjne przeprowadzone w 2018 r.

- 1) kontrola utrzymania warunków bytowania zwierząt na terenie posesji w Niekłońcyca - zwierzęta domowe – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 2) kontrola utrzymania warunków bytowania zwierząt na terenie posesji w Niekłońcycy - zwierzęta gospodarskie – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 3) kontrola w zakresie funkcjonowania wędzarni w Trzebieży - nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie spraw prowadzonych przez Burmistrza Polic, w zakresie uciążliwości hałasem oraz zadymieniem posesji sprawę przekazano zgodnie z właściwością do Starosty Powiatu Polickiego oraz Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska,
- 4) kontrola utrzymania czystości (w pasie drogowym) przy ul. Piotra i Pawła w Policach (skarga Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Strefy Produkcyjno Usługowej w Policach – Jasienicy „Duchowo”) - nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 5) kontrola gospodarki odpadami na terenie działki o nr 232/1 w Policach przy ul. Przemysłowej - nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 6) kontrola gospodarki odpadami na terenie działki o nr 145 w miejscowości Trzeszczyn – przeprowadzono postępowanie administracyjne, w 2019 r. została wydana decyzja nakazująca usunięcie odpadów,
- 7) kontrola gospodarki odpadami na terenie działki o nr 521 w miejscowości Przęsocin – po przeprowadzeniu czynności kontrolnych odpady zostały usunięte,
- 8) kontrola gospodarki odpadami na terenie działki o nr 844/2 w miejscowości Trzebież przy ul. Brzozowej – po przeprowadzeniu czynności kontrolnych odpady zostały usunięte,
- 9) kontrola gospodarki odpadami na terenie nieruchomości w Policach przy ul. Nadbrzeżnej – po przeprowadzeniu czynności kontrolnych odpady zostały usunięte,
- 10) kontrola gospodarki odpadami na terenie nieruchomości w Policach przy ul. Goleniowskiej – po przeprowadzeniu czynności kontrolnych odpady zostały usunięte,
- 11) kontrola w zakresie ogrzewania nieruchomości przy ul. Wiejskiej w Pilchowie – nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie spraw prowadzonych przez Burmistrza Polic, w zakresie zagrożenia zdrowia dymem z pieca ogrzewającego nieruchomość sprawę przekazano do Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Policach.

9. Likwidacja dzikich wysypisk

W 2018 r. zlikwidowano 10 nielegalnych składowisk odpadów na terenie gminy Police Występowały one na terenie Polic przy: ul. Licealnej (3 składowiska), ul. Cisowej, ul. Goleniowskiej, ul. Kamiennej, ul. Kasprowicza, ul. Kościuszki oraz w miejscowości Trzebież i Leśno Górne.

10. Wydawanie decyzji środowiskowych dla przedsięwzięć inwestycyjnych

W ramach pracy wydziału prowadzone są postępowania ws. wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W 2018 r.:

- 1) Wydano decyzję z dnia 19 stycznia 2018 r. dla przedsięwzięcia pn.: **„Uruchomienie w Sierakowie przez firmę Geobike Sp. z o.o. pierwszego w Polsce zakładu produkującego rowery elektryczne w oparciu o własne innowacyjne rozwiązania”** planowanego do realizacji na działce nr 5/58, położonej w obrębie ewidencyjnym Sierakowo, gmina Police.
- 2) Wydano decyzję z dnia 31 stycznia 2018 r. umarzającą postępowanie w sprawie wznowienia postępowania zakończonego ostateczną decyzją Burmistrza Polic z dnia 5 grudnia 2012 r. znak: OŚ.6220.11.2012.BS określającą środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia pn.: **„Budowa zakładu odzysku odpadów z tworzywa sztucznego”** planowanego do realizacji w miejscowości Police, przy ul. Piotra i Pawła 24 na terenie działki nr 2404/10 (obręb Police 2).

- 3) Wydano decyzję z dnia 8 marca 2018 r. dla przedsięwzięcia pn.: „**Przebudowa połączenia drogowego Police – Szczecin**”.
- 4) Decyzją z dnia 14 maja 2018 r. odmówiono wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na montażu instalacji do przetwarzania sadzy na terenie działki nr 2040/7, obręb ewidencyjny Nr 5 Police, zlokalizowanej w Policach przy ul. Tanowskiej 18a.
- 5) Wydano decyzję z dnia 26 września 2018 r. dla przedsięwzięcia polegającego na **prowadzeniu testów na instalacji RETORTA R12** wykorzystującej węgiel kamienny jako surowiec, planowanego do realizacji w miejscowości Police na działce nr 3016/43 (obręb 2 Police).
- 6) Wszczęto postępowanie w 2018 r. i wydano decyzję z dnia 18 stycznia 2019 r. dla przedsięwzięcia pn.: „**Budowa tłuczniowych dróg leśnych Nadleśnictwie Trzebież**” zlokalizowanych w leśnictwach Tatynia i Siedlice.
- 7) Pismem z dnia 26 października 2018 r. wszczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „**Budowa tacy chemooodpornej pod zbiorniki kwasu fosforowego siarkowego wraz z odstojnikiem szlamu i odpływem do kanalizacji ścieków kwaśnych na Instalacji Nawozów PN3 w Grupie Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.**” planowanego do realizacji na działce nr 3016/72, położonej w obrębie ewidencyjnym Nr 2 Police. Postępowanie w toku. Wszczęto postępowanie w 2018 r. i wydano decyzję z dnia 12 marca 2019 r. dla przedsięwzięcia pn.: „**Transport pneumatyczny zmielonego surowca na po młynach 3-1 i 3-2 na wydziale PPC instalacji bieli tytanowej**” planowanego do realizacji na działce nr 3016/63, położonej w obrębie Nr 2 Police.
- 8) Wydano decyzję z dnia 22 stycznia 2018 r. dla przedsięwzięcia pn. „**Rozbudowa drogi powiatowej nr 3933Z ul. Cisowa oraz 3934Z ul. Nadbrzeźna w Policach**”
- 9) **Budowa namiotowej hali magazynowej na działkach nr 162/1 i 162/2 w Dębostrowie, gm. Police** – pozostawienie wniosku bez rozpoznania pismo z dnia 22 stycznia 2018 r.
- 10) „**Opracowanie i wdrożenie innowacyjnej technologii odzysku opon w metodzie ciągłej w ramach budowy zakładu odzysku odpadowej gumy i tworzyw sztucznych**” w miejscowości Police na działkach nr 877/1, 878, 879, 880, 882/1, 882/3, 883, 884, 885/1, 885/3, 886/1, 886/3, 887/1, 887/3, 888/1, 888/3, 889/1, 889/3, 890/1, 890/3, 891/1, 891/3, 892/1, 892/3, 893/1, 893/3, 894/1, 894/3, 895/1, 895/3, 896/1, 896/3, 897/1, 897/4, 897/6 oraz 3016/19 (obręb Police 2) – decyzja umarzająca postępowanie w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy zmierzającej do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla powyższego przedsięwzięcia z dnia 06 marca 2018 r.
- 11) Wydano decyzję z dnia 07 czerwca 2018 r. dla przedsięwzięcia pn. „**Remont gazociągu w/c DN300 MOP 6,3 MPa relacji Police-Szczecin wraz z demontażem ZZU 1117a2/1117a11 oraz montażem nowego zespołu zaporowo-upustowego kąтового w miejscu powstałym po zdemontowanym ZZU**” planowanego do realizacji na działkach nr 89/1, 89/2 i 88 obręb Siedlice gm. Police.
- 12) Wydano decyzję z dnia 10 lipca 2018 r. dla przedsięwzięcia pn „**Przebudowa drogi w miejscowości Drogoradz**”.
- 13) „**Prowadzenie punktu skupu odpadów metali na działce nr 2368/6 obręb 14 Police**” – wniosek pozostawiony bez rozpoznania pismem z dnia 21 listopada 2018 r.
- 14) „**Rozbudowa zakładu produkcji elementów do turbin wiatrowych**” planowanego do realizacji w miejscowości Trzeszczyn na działkach nr 136/6, 134/3, 135/5 i 108 (obręb Trzeszczyn) – decyzja umarzająca postępowanie w sprawie zmiany wydanej w dniu 02 sierpnia 2016r. znak: OŚ.6220.9.2015.BS decyzji Burmistrza Polic o środowiskowych uwarunkowaniach dla powyższego przedsięwzięcia z dnia 05 grudnia 2018 r.
- 15) Wydano decyzję z dnia 28 grudnia 2018 r. dla przedsięwzięcia pn. „**Przebudowa ulicy Kuźnickiej w Policach**”.
- 16) „**Modernizacja istniejących układów oczyszczania gazów (odpylanie i absorpcja) w węźle produkcji MAP na instalacji produkcyjnej PN3 w Grupie Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A.**”

planowanego do realizacji w miejscowości Police na działce nr 3016/72 (obręb Police 2) – decyzja umarzająca postępowanie z dnia 31 grudnia 2018 r.

11. Ujęcia wody pitnej i ich ochrona

Wydano 1 decyzję zezwalającą na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych na terenie Gminy Police.

Przeprowadzono 2 kontrole w zakresie gospodarowania ściekami (Wieńkowo i Trzebież) – postępowania w toku.

12. Prace związane z gospodarką leśną

Prowadzono prace interwencyjne związane z usunięciem szkód powstałych w wyniku nieprzewidzianych zjawisk atmosferycznych (wichury jaka przeszła nad Policami w dniu 18 stycznia 2018 r.) poprzez przeprowadzenie prac w koronach 26 drzew z gatunku sosna pospolita (usunięcie połamanych gałęzi, uprzętnienie gałęzi i przewiezenie ich w miejsce do tego przeznaczone), rosnących na terenie działki nr 2101/25 położonej w obrębie ewidencji gruntów i budynków Nr 14 Police.

Przeprowadzono zadanie pn. „Wykonanie rębni lb na terenie działki nr 368/1 obręb Nr 1 Police Jasienica w zakresie pozyskania drewna, zrywki drewna, melioracji agrotechnicznych, utylizacji pozostałości pozrębowych”, przed cmentarzem komunalnym przy ul. Piastów w Policach.

Ponadto prowadzone były bieżące prace w celu eliminowania zagrożeń i utrzymywania odpowiedniego stanu sanitarnego terenów leśnych należących do gminy Police.

W 2018 r. pozyskano 78,39 m³ drewna, z czego sprzedano 65,47 m³ za kwotę 6.222,79 zł brutto. Na dzień 31.12.2018 r. trwa procedura sprzedaży 12,92 m³ drewna.

13. Sprawa ochrony przeciwpożarowej na składowisku przy ul. Kamiennej w Policach

W sprawie porzuconych odpadów przez Ecorama Sp. z o.o. znajdujących się na działkach należących do Skarbu Państwa o numerach 2532, 2533/2, 2533/1, obręb ewidencyjny Police 6, przy ul. Kamiennej w Policach oraz działek o numerach 1973/41, 1973/45 (działka 1973/45 powstała w wyniku podziału dawnej działki o nr ewidencyjnym 1973/40) należących do gminy Police Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach prowadził kilka postępowań.

W dwóch postępowaniach Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach wydał decyzje administracyjne:

- 1) decyzja z dnia 17.10.2018 r., znak PZ.5585.10.5.2018,
- 2) decyzja z dnia 15.11.2018 r., znak PZ.5585.10.7.2018,

nakładające wykonanie obowiązków przeciwpożarowych na Burmistrza Polic. Od wymienionych decyzji Burmistrz Polic złożył odwołanie do Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

Zachodniopomorski Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej decyzją z dnia 11.02.2019 r. znak WZ.5592.34.2.2018 oraz decyzją z dnia 11.02.2019 r. znak WZ.5592.27.2.2018 wymienione decyzje Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach uchylił w całości i umorzył postępowanie organu I instancji.

14. Sprawa odpowiedzialności za porzucenie odpadów na składowisku przy ul. Kamiennej w Policach

W sprawie porzuconych odpadów przez Ecorama Sp. z o.o. znajdujących się na działkach należących do Skarbu Państwa o numerach 2532, 2533/2, 2533/1, obręb ewidencyjny Police 6, przy ul. Kamiennej w Policach oraz działek o numerach 1973/41, 1973/45 (działka 1973/45 powstała w wyniku podziału dawnej działki o nr ewidencyjnym 1973/40) należących do gminy Police prowadzone są postępowania karne przez Prokuraturę Okręgową w Szczecinie Wydział I Śledczy oraz przez Prokuraturę Rejonową Szczecin- Zachód.

15. Inne działania

W ramach działań związanych z tematyką ochrony powietrza zakupiono system do pomiaru jakości powietrza składający się z 16 czujników (airly) i tablicy informacyjnej. W ramach abonamentu mieszkańcy mają możliwość sprawdzenia stanu jakości powietrza poprzez uruchomienie darmowej aplikacji mobilnej lub platformy internetowej.

Dodatkowo na bieżąco prowadzona jest sprawozdawczość dla GUS i innych organów dla których wymagane jest sporządzanie sprawozdań.

Na bieżąco udzielane są odpowiedzi w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Pracownicy Wydziału brali udział w pracach zespołu Lokalnej Współpracy dla planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Police Kanały.

Ponadto:

- zawarto całoroczną umowę na wykonanie prac polegających na przeprowadzeniu konsultacji oraz wykonywaniu opinii ornitologicznych w zakresie zasiedlenia drzew przez ornitofaunę, przeznaczonych do wycinki lub pielęgnacji, rosnących na terenie gminy Police.
- zawarto całoroczną umowę na wykonanie usługi szacunku brakarskiego drzew przeznaczonych do usunięcia na terenie Gminy Police wraz z wyceną drewna.

IX. GOSPODARKA ODPADAMI

Komórką organizacyjną Urzędu Miejskiego w Policach realizująca zadania związane z gospodarką odpadami jest wydział gospodarki odpadami. Gmina Police podejmowała opisane poniżej zadania związane z gospodarowaniem odpadami.

1. Program usuwania azbestu

W 2018 roku kontynuowany był program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Police na lata 2014 - 2032. Zadanie polegało na demontażu azbestowego pokrycia dachowego, transporcie i utylizacji lub na samym transporcie i utylizacji wyrobów azbestowych.

Program skierowano do osób fizycznych, użytkowników ROD, JST, stowarzyszeń, fundacji, kościołów, związków wyznaniowych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

2. System gospodarowania odpadami

Zgodnie z uchwałą nr XV/140/2016 Rady Miejskiej w Policach z dnia 26 stycznia 2016 r. gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2018 r. objęte były wszystkie nieruchomości zamieszkałe. Opłata miesięczna, naliczana była od każdej osoby zamieszkującej nieruchomość. Zbiórka selektywna odbywała się w systemie pojemnikowym w zabudowie wielorodzinnej, gdzie we wskazanych przez zarządców miejscach ustawione są pojemniki na odpady zmieszane, papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne oraz ulegające biodegradacji. Natomiast w zabudowie jednorodzinnej zbiórka odpadów odbywała się w systemie pojemnikowo-workowym, w którym w pojemnikach gromadzone były odpady zmieszane, a w workach zbierane selektywnie.

Jednocześnie kontynuowano program 40 % ulgi w opłacie za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych dla rodzin wielodzietnych, o których mowa w ustawie o Karcie Dużej Rodziny (co najmniej z trójką dzieci).

W 2018 roku trwały przygotowania do objęcia systemem gospodarowania nieruchomości niezamieszkałych, będących częścią tzw. nieruchomości mieszanych z mocą obowiązującą od 01.01.2019r. - [Uchwała Nr XLVII/457/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 października 2018 roku](#). W związku z powyższym do ponad 400 właścicieli nieruchomości mieszanych wysłano pisma informującym o tym fakcie i o konieczności złożenia nowych deklaracji z uwzględnieniem w nich nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne oraz naliczenia prawidłowo wspólnej za obie części nieruchomości opłaty.

W okresie od listopada do końca grudnia pracownicy przyjęli ponad 400 właścicieli nieruchomości, którzy albo składali deklaracje z uwzględnieniem nieruchomości niezamieszkałych na których powstają odpady albo oświadczenia, że na danej nieruchomości jest zarejestrowana jedynie siedziba działalności gospodarczej a sama działalność jest pod innym adresem.

Jak co roku, również w 2018r. pracownicy Wydziału Gospodarki Odpadami weryfikowali bazę meldunkową pod kątem noworodków oraz osób nowo zameldowanych. W związku z tym do właścicieli domów jednorodzinnych oraz zarządców nieruchomości wielolokalowych wysłano wezwania do ujęcia tych osób w deklaracjach bądź złożenia wyjaśnień – 230 wezwań w ciągu roku do domów jednorodzinnych oraz 686 adresów do sprawdzenia w spółdzielniach, ZGKiM oraz wspólnotach mieszkaniowych.

W 2018r. kontroli poddano nieruchomości, które właściciele wskazali jako niezamieszkałe lub zadeklarowano zaniżoną ilość osób. W związku z tym do ZWiK Police wysłano 79 zapytań o zużycie wody na poszczególnych nieruchomościach – 10 właścicieli, którzy złożyli wcześniej deklaracje „0”

zobligowani zostali do złożenia deklaracji z mocą wsteczną i wykazania osób faktycznie zamieszkujących.

W 2018r. Wydział Gospodarki Odpadami skierował 93 wnioski do Straży Miejskiej w Policach o dokonanie kontroli adresów, pod którymi istniało podejrzenie, że liczba osób wskazanych d deklaracjach nie odpowiada stanowi faktycznemu a co za tym idzie istnieje prawdopodobieństwo zaniżania opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów.

Pracownicy Wydz. GO jak co roku prowadzili kontrole przestrzegania przez właścicieli nieruchomości zasad utrzymania czystości i porządku zgodnie z przyjętym Regulaminem utrzymania czystości i porządku w Gminie Police oraz z ustawą, w szczególności przestrzegania zasad segregacji odpadów komunalnych. Do właścicieli nieruchomości zarówno wielolokalowych jak i jednorodzinnych wysyłane były pisma wraz z dokumentacją zdjęciową, wskazujące nieprawidłowości w przestrzeganiu przepisów w zakresie prawidłowej segregacji. Pisma zawierały pouczenia o tym, że dalsze nieprzestrzeganie przepisów w tym zakresie będzie skutkowało nałożeniem w drodze decyzji wyższej stawki opłaty jak za odpady zmieszane.

Prowadzone były również postępowania podatkowe zgodnie z Działem III Ordynacji podatkowej w sprawach dotyczących stosowania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami – rozłożenia na raty podatku lub zaległości, odroczenia terminu płatności podatku lub zaległości oraz umorzeń zaległości, przygotowywanie decyzji w tych sprawach. I tak w 2018r. wystawiono 998 upomnień, 751 tytułów wykonawczych skierowano do naczelnika Urzędu Skarbowego celem przeprowadzenia egzekucji administracyjnej. Również przeprowadzono 71 postępowań podatkowych, wysłano do Naczelnika Urzędu Skarbowego i do Komornika Sądowego 120 aktualizacji tytułów wykonawczych w przypadku częściowej wpłaty zaległości przez dłużników. W przypadku spłaty całości zobowiązania przez dłużników w kasie Urzędu do Naczelnika Urzędu Skarbowego wysłano 191 wycofań tytułów wykonawczych z egzekucji.

Wydział Gospodarki Odpadami nadzorował realizację tytułów wykonawczych przez naczelnika Urzędu Skarbowego i komornika sądowego - po zbiegu egzekucji. W związku z tym do organów egzekucyjnych wysłano 129 zapytań o stan egzekucji.

W związku z zaprzestaniem uiszczania opłaty przez mieszkańców pracownicy wysłali do dłużników 534 pisma informujące o powstaniu zaległości na kontach.

Wydział Gospodarki Odpadami jak co roku przygotowywał i przedłożył Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami, wynikającego z art. 9q ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2018r. wprowadzono w Gminie Police innowacyjne wsparcie systemu gospodarowania odpadami, polegające na zamieszczeniu w przestrzeni publicznej Miejskich Punktów Elektroodpadów (MPE) tj. specjalistycznych urządzeń przeznaczonych do gromadzenia odpadów niebezpiecznych takich jak: zużyte baterie i akumulatory, żarówki i świetlówki, tonery atramentowe, telefony komórkowe, płyty CD/DVD itp. Urządzenia te można spotkać przy ul. Bankowej 18 (przy budynku urzędu Miejskiego), przy ul. Bankowej 9 (przed wejściem na targowisko), przy ul. Grunwaldzkiej (w pobliżu ul. Sikorskiego) oraz przy ul. Przyjaźni w Policach. MPE jest nie tylko zestawem pojemników na odpady niebezpieczne, ale także tablicą informacyjną Gminy Police. Plakaty przypominają mieszkańcom o potrzebie segregacji tych niebezpiecznych odpadów.

Z końcem 2018r. Wydz. GO przygotowywał przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych na 2019r.

3. Kontrole firm odbierających odpady komunalne

Przeprowadzono 16 kontroli firm odbierających odpady komunalne z Gminy Police pod kątem spełnienia wymagań, które zostały szczegółowo określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. U. z 2013 r., poz. 122) takich jak:

- zapewnienie odpowiedniego usytuowania i wyposażenia bazy magazynowo – transportowej zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia,
- posiadanie wyposażenia umożliwiającego odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz zapewnienie jego odpowiedniego stanu technicznego zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia,
- utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarnego pojazdów do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i urządzeń do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia,
- spełnienie wymagań technicznych dotyczących wyposażenia pojazdów zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia.

4. Działania edukacyjno – informacyjne

W ramach akcji edukacyjno-informacyjnej w 2018 r. do każdego domu jednorodzinnego wydział Gospodarki Odpadami przekazał ulotki informacyjne na temat właściwej segregacji odpadów.

Ulotki na temat właściwej segregacji odpadów zostały przekazane również do wszystkich mieszkań w zabudowie wielolokalowej oraz rozwieszono dodatkowo we wszystkich klatkach schodowych w blokach.

Dodatkowo w 2018 r. do wszystkich domów jednorodzinnych w Gminie Police przekazano 5.000 ulotek informujących o negatywnych, zdrowotnych skutkach spalania odpadów komunalnych w piecach domowych.

Jak co roku, również w 2018r. pracownicy Wydziału Gospodarki Odpadami uczestniczyli aktywnie w Polickich Targach Gospodarczych gdzie zajmowali się edukacją ekologiczną dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Police w zakresie wiedzy o segregacji odpadów, właściwego postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi.

Z dniem 08 czerwca 2018r. zakończył się II etap zajęć edukacyjno-informacyjnych pod nazwą „Od zabawy i słuchania do segregowania”.

W trakcie zajęć uczono dzieci i młodzież jak prawidłowo postępować z odpadami i jak je segregować. Zajęcia prowadzone były w grupach około 20 osobowych.

Edukacją objęte zostały dzieci ze wszystkich gminnych przedszkoli, dzieci i młodzież ze wszystkich szkół podstawowych i gimnazjów w Gminie Police oraz młodzież licealna (łącznie ponad 3 tysiące dzieci i młodzieży).

Celem akcji było:

- budzenie i wzmacnianie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży,
- promocja i kreowanie postaw przyjaznych środowisku, w szczególności w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami rozumianej jako łańcuch działań poczynsz od unikania tworzenia odpadów, przez selektywną zbiórkę po recykling,
- pokazywanie korzyści płynących z odzysku surowców wtórnych i wskazanie możliwości zastosowań odzyskanych odpadów opakowaniowych,
- uczenie prawidłowego segregowania poszczególnych surowców wtórnych.

X. OŚWIATA, KULTURA, SPORT

Zadania oświatowe Gminy Police realizowane są na podstawie:

- ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2018 r. poz. 967 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506),
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz.1457 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 listopada 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r. poz.2203 z późn. zm.) oraz innych ustaw i przepisów wykonawczych.

1. Wychowanie przedszkolne

W minionym roku szkolnym 2018/2019 w Gminie Police funkcjonowało:

- 1) **dziewięć przedszkoli** dla których organem prowadzącym jest Gmina Polica, w których przebywa 1.447 dzieci (63 dzieci więcej niż w roku poprzednim),
Wydatki poniesione w budżecie gminy na przedszkola publiczne w roku 2018 wyniosły 16.958.162,63 zł, w tym dotacja celowa na wychowanie przedszkolne 1.539.880 zł.
- 2) **cztery tzw. oddziały zerowe** zlokalizowane w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Police, w których przebywało 56 dzieci (9 dzieci więcej niż w roku poprzednim), na ich funkcjonowanie wydatkowano 246.376,95 zł. Ponadto jeden oddział zerowy funkcjonujący w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Przęsocinie do którego uczęszczało 18 uczniów.
- 3) **dwa niepubliczne punkty przedszkolne**, dla których organem prowadzącym są osoby prawne lub fizyczne, w których przebywa 39 dzieci (9 dzieci mniej niż w oku poprzednim).
Niepubliczne przedszkola, niebędące przedszkolami specjalnymi, niespełniające warunków określonych w art.17 ust. 3 ustawy, otrzymują na każdego ucznia z budżetu Gminy dotację w wysokości 75 % podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości 100 % kwoty przewidzianej na takiego ucznia niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla Gminy.

W 2018 r. przekazano z budżetu gminy na funkcjonowanie niepublicznych punktów przedszkolnych kwotę 198.283,86 zł.

Od 1 stycznia 2017 r. obowiązuje nowa zasada ustalania czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego tylko dla dzieci do lat 5 w prowadzonych przez Gminę Police publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych. Wyłączenie dzieci 6-letnich z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego związane jest z objęciem ich od stycznia 2017 roku subwencją oświatową. Wysokość opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego poza 5 godzinnym bezpłatnym czasem pobytu dziecka w przedszkolu wynosi 1 zł za każdą rozpoczętą godzinę zajęć.

Wykres 1. Dzieci objęte edukacją przedszkolną

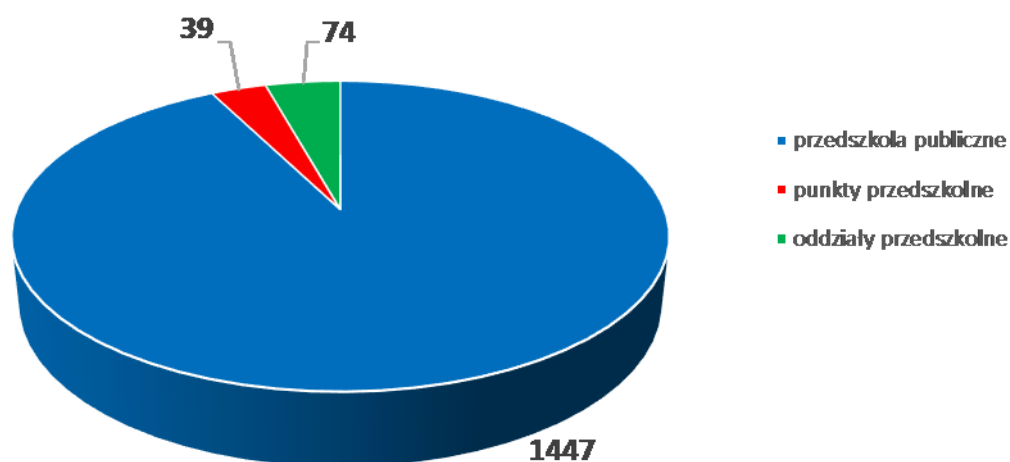

Tabela 1. Liczba dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych w roku szkolnym 2017/2018 w Gminie Police

Dane z Systemu Informacji Oświatowej na dzień 30.09.2018 r.

Lp.	Przedszkole	Liczba oddziałów			Liczba dzieci w przedszkolu				
		Ogółem	w tym oddz.		Ogółem	w tym:			
			poniżej "0"	"0"		2014-2013	2012	2011	2010-2009
1.	PP nr 1	5	3	2	124	24	36	28	36
36	PP nr 5	9	7	2	222	60	72	53	37
3.	PP nr 6	5	3	2	125	36	20	30	39
4.	PP nr 8	9	7	2	194	64	58	24	38
5.	PP nr 9	6	4	2	148	50	4	47	47
6.	PP nr 10	6	4	2	138	41	23	29	45
7.	PP nr 11	11	8	3	265	65	70	64	66
Razem miasto		51	36	15	1216	340	283	285	308
8.	PP w Tanowie	6	5	1	131	39	38	36	18
9.	PP w Trzebieży	4	3	1	100	25	29	22	24
Razem wieś		10	8	2	231	64	67	58	42
Ogółem		61	44	17	1447	404	350	343	350

Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych									
1.	SP nr 6 Szkoła Podstawowa	2	1	1	36	9	6	8	13
2.	Szkoła Filialna w Niekończycy Szkoła Podstawowa w Tanowie	1	0	1	9	0	2	4	3
3.	Szkoła Filialna w Pilchowie Niepubliczna	1	0	1	11	0	0	0	11
4.	Szkoła Podstawowa ELAN VITAL	1	0,5	0,5	18	0	1	10	7
Razem oddz. "O" w sp		5	1,5	3,5	74	9	9	22	34
Punkty przedszkolne1									
1.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny TPD w Policach	1	1	0	18	3	4	7	4
2.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Urwisek"	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Urwisek II"	1	1	0	21	14	7	0	0
Ogółem punkty		2	2	0	39	17	11	7	4

Tabela 2. Koszt utrzymania przedszkoli (bez wydatków inwestycyjnych i kosztów ponoszonych przez rodziców) według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Placówka	Wysokość środków wydatkowanych w budżecie	Wysokość środków w przeliczeniu na jedno dziecko (zł)
Przedszkole Publiczne nr 1 w Policach	1 479 341,90	11 930
Przedszkole Publiczne nr 5 w Policach	2 442 925,53	11 004
Przedszkole Publiczne nr 6 w Policach	1 568 038,20	12 544
Przedszkole Publiczne nr 8 w Policach	2 615 297,75	13 481
Przedszkole Publiczne nr 9 w Policach	1 878 718,26	12 694
Przedszkole Publiczne nr 10 w Policach	1 865 826,06	13 520
Przedszkole Publiczne nr 11 w Policach	2 924 446,02	11 036
Przedszkole Publiczne w Tanowie	1 744 133,39	13 314
Przedszkole Publiczne w Trzebieży	1 141 611,71	11 416
Gmina Police	17 660 338,82	12 205

18 Szkoły podstawowe

W związku z dostosowaniem sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego, z dniem 1 września 2017 r. dotychczasowe gimnazja włączone zostały do 8-letnich szkół podstawowych lub nastąpiło ich przekształcenie w szkołę podstawową.

W wyniku wprowadzanych zmian do sierpnia 2019 r. w szkołach podstawowych funkcjonować będą klasy gimnazjalne.

Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Nr XXVIII/271/2017 z dnia 24 marca 2017 r. o dostosowaniu sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego wprowadzonego ustawą – Prawo oświatowe, dokonano:

1) włączenia:

- Gimnazjum nr 1 w Policach do 8-letniej Szkoły Podstawowej nr 8 w Policach,
- Gimnazjum nr 3 w Policach do 8-letniej Szkoły Podstawowej nr 1 w Policach,

2) przekształcenia:

- Gimnazjum nr 2 w Policach, w 8-letnią Szkołę Podstawową nr 5 w Policach,
- Zespołu Szkół nr 2 w Policach, w skład którego dotychczas wchodziła Szkoła Podstawowa nr 6 oraz Gimnazjum nr 4 w Policach, przekształca się w 8-letnią Szkołę Podstawową nr 6 w Policach,
- Zespołu Szkół w Trzebieży, w skład którego dotychczas wchodziła Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum w Trzebieży, przekształca się w 8-letnią Szkołę Podstawową w Trzebieży.

Wprowadzane zmiany o dostosowaniu sieci szkół do nowego ustroju szkolnego od września 2017 r. spowodowały, że w budżetach finansowym szkół podstawowych zachowane zostały wydatki klas gimnazjalnych prowadzonych w 8 – letnich szkołach podstawowych.

W ośmiu funkcjonujących szkołach podstawowych, z których dwie posiadały swoje filie w 2018 roku uczęszczało **3.204 uczniów**. Średnio w jednej klasie było 18,96 uczniów.

Na funkcjonowanie szkół podstawowych poniesiono w budżecie gminy w 2018 roku wydatki w kwocie 34.928.840,91 zł, w tym na klasy gimnazjalne: 5.037.295,38 zł.

Do klas gimnazjalnych w szkołach podstawowych uczęszczało 280 **uczniów**, średnia liczba uczniów w klasie to 20,00.

Do szkoły podstawowej Élan Vital, jedynej niepublicznej szkoły podstawowej w naszej gminie uczęszczało **35 uczniów**.

Na funkcjonowanie niepublicznej szkoły podstawowej kwota w budżecie gminy na 2018 rok poniesione zostały wydatki w wysokości: 284.443,38 zł.

W Niepublicznej Szkole Podstawowej Élan Vital funkcjonuje oddział przedszkolny, do którego uczęszczało **18 dzieci**. W 2018 r. kwota wydatków poniesionych w budżecie w tym zakresie stanowiła: 61.389,63 zł.

Tabela 3. Liczba uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych Gminy Police w roku szkolnym 2018/2019

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów w klasie/liczba oddziałów										Razem uczniów	Liczba oddziałów
		I	II	III	IV	V	VI	VII	II G	III G			
1	Szkoła Podstawowa nr 1 Police ul. Sikorskiego 8 Police ul. Traugutta 3	23	19	34	54	57	41	42	58	58	386	20	
2	Szkoła Podstawowa nr 2 Police ul. Cisowa 2	10	10	10	16	24	15	0	0	0	85	6	
3	Szkoła Podstawowa nr 3 Police ul. Siedlecka 4	46	49	38	86	98	61	0	0	0	378	18	
4	Szkoła Podstawowa nr 5 Police ul. Wojska Polskiego 68	35	0	0	0	0	0	90	114	93	332	16	
5	Szkoła Podstawowa nr 6 Police ul. Owocowa 5	6	11	10	23	17	14	12	17	16	126	9	
6	Szkoła Podstawowa nr 8 Police ul. Piaskowa 98 Police ul. Tanowska 14	137	106	101	275	236	177	127	134	93	1386	67	
	Szkoła Podstawowa nr 8 Szkoła Filialna Police ul. Przyjaźni 33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

x	Razem miasto	192	195	456	437	314	276	324	265	266	2 725	135
		10	11	22	22	15	14	16	12	13		
7	Szkoła Podstawowa <i>Tanowo, ul. Szczecińska 31</i>	24	24	10	36	27	19	25	26	0	191	11
		1	1	2	2	1	1	2	0	0		
	Szkoła Podstawowa Szkoła Filialna <i>Pilchowo, ul. Szczecińska 1A</i>	16	13	21	16	12	11	0	0	0	88	6
		1	1	1	1	1	1	0	0	0		
8	Szkoła Podstawowa <i>Trzebież, ul. WOP 19A</i>	18	11	15	28	32	21	30	20	20	195	12
		1	1	1	2	2	1	2	1	1		
	Szkoła Podstawowa Szkoła Filialna <i>Niekończycza</i>	5	0	8	0	11	13	0	0	0	37	4
		1	0	1	0	1	1	0	0	0		
x	Razem wieś	52	45	89	93	62	67	51	23	20	502	31
		3	4	5	6	4	4	3	1	1		
9	Niepubliczna Szkoła Podstawowa ELAN VITAL <i>Przęsocin, ul. Szkolna 1</i>	5	9	3	8	9	0	1	0	0	35	5
		1	1	1	1	1	0	0	0	0		
	O g ó ł e m	321	254	241	545	528	374	327	369	280	3239	174
		19	14	16	28	29	19	16	19	14		

Tabela 4. Koszt utrzymania jednego ucznia w ciągu roku w szkołach (bez wydatków inwestycyjnych) według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Placówka	Wysokość środków poniesionych w budżecie ogółem	w tym: wysokość środków poniesionych w budżecie (klasy gimnazjalne)	Wysokość środków w przeliczeniu na jednego ucznia (w zł)
Szkoła Podstawowa nr 1 w Policach	5 031 000,76	1 465 588,21	10 034
Szkoła podstawowa nr 2 w Policach	1 228 077,75	0	14 448
Szkoła Podstawowa nr 3 w Policach	3 742 113,16	0	9 900
Szkoła Podstawowa nr 5 w Policach	3 428 902,22	1 389 547,90	10 328
Szkoła Podstawowa nr 6 w Policach	1 989 367,67	281 954,94	15 789
Szkoła Podstawowa nr 8 w Policach	12 653 993,63	1 576 546,13	9 130
Szkoła Podstawowa w Tanowie	3 400 152,19	0	12 187
Szkoła Podstawowa w Trzebieży	3 455 233,53	323 658,20	14 893
Gmina Police	34 928 840,91	5 037 295,38	10 902

Utrzymanie stołówki szkolnej w Szkole Podstawowej nr 6 w Policach

W 2018 roku koszt utrzymania stołówki szkolnej stanowił kwotę: 152.687,76 zł.

Wydatki ponoszone w 2018 roku na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży stanowiły:

- w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych (placówki publiczne i niepubliczne): 731.099,71 zł,
- w szkołach podstawowych (publicznych i niepublicznych): 897.517,18 zł,
- w klasach gimnazjalnych w szkołach publicznych: 129.478 zł.

19 Pozostałe zadania oświatowe

1) Doskonalenie zawodowe nauczycieli

Gmina Police posiada zespół doradców metodycznych (8 nauczycieli). W skład zespołu doradców w 2018 wchodziły nauczyciele wspierający pracę w zakresie: wychowania przedszkolnego, języka polskiego, edukacji wczesnoszkolnej, języka angielskiego, matematyki, przyrody, biologii, historii i wos-u, wspierania pedagogów szkolnych.

2) Pomoc zdrowotna dla nauczycieli

Pomoc zdrowotna przeznaczona dla nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych, zatrudnionych w szkołach w wymiarze co najmniej połowy obowiązującego wymiaru zajęć bądź nauczycieli przebywających na emeryturze, rencie lub nauczycielskim świadczeniu kompensacyjnym na refundację w całości lub części poniesionych przez nauczyciela kosztów korzystania z opieki zdrowotnej, w

szczegółności specjalistycznych usług medycznych, zakupu lekarstw, sprzętu medycznego lub ortopedycznego, rehabilitacji zdrowotnej, korzystania z lecznictwa uzdrowiskowego.

W roku szkolnym 2018 Gmina przyznała pomoc finansową w formie zapomóg pieniężnych dla 46 nauczycieli (w tym emerytów i rencistów), w łącznej wysokości 43.000 zł.

3) Dowożenie uczniów do szkół

Gmina zapewnia dowóz do szkół i przedszkoli dla:

- a) uczniów szkół podstawowych (w tym klas gimnazjalnych), których droga do szkoły przekracza:
  - 3 km – w przypadku uczniów klas I–IV szkół podstawowych,
  - 4 km – w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych
- b) dzieci 5-6 letnich, realizujących obowiązek przygotowania przedszkolnego, z domu do przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, czy oddziału przedszkolnego zorganizowanego w szkole podstawowej, których droga z domu do szkoły przekracza 3 km.
- c) uczniów niepełnosprawnych z orzeczeniami do najbliższej szkoły bądź ośrodka.

Na dowóz uczniów przeznaczono w tegorocznym budżecie kwotę: 839 113,69 zł.

4) Stypendia i zasiłki szkolne

Pomoc socjalna w formie stypendiów i zasiłków szkolnych adresowana jest do osób w trudnej sytuacji materialnej, których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 514 zł netto, a od listopada 2018 r. kwota 528 zł. Wysokość stypendium szkolnego wynosiła miesięcznie: 105 zł.

W roku 2018 r. przyznano 162 stypendiów.

5) Wyprawka szkolna

Wyprawka Szkolna jest pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym podręczników do kształcenia specjalnego lub podręczników do kształcenia w zawodach, dopuszczonych do użytku szkolnego objęci zostaną uczniowie:

- a) słabowidzący,
- b) niesłyszący,
- c) słabosłyszący,
- d) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- e) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- f) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- g) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- h) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w pkt 1–7 – posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, uczęszczających w roku szkolnym 2017/2018 do szkół dla dzieci i młodzieży do: klasy VI szkoły podstawowej, klasy III gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, technikum lub szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub do klasy VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klas III–VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klas III–VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klas III i VI–IX ogólnokształcącej szkoły baletowej, lub liceum plastycznego.

Program zakłada także m.in. wsparcie w zakresie zakupienia materiałów edukacyjnych dla:

- a) uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- b) uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

W ramach programu 16 uczniów niepełnosprawnych uczęszczających w roku 2018 do klasy VI szkoły podstawowej, klasy III gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej z niepełnosprawnością intelektualną w

stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi otrzymało pomoc w ramach programu na łączną kwotę 3.554,79 zł. Zmniejszyła się liczba uczniów korzystających z programu rządowego „Wyprawka szkolna”.

6) Wyposażenie szkół w podręczniki

Prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, w brzmieniu nadanym ustawą, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów uzyskują, począwszy od roku szkolnego:

- a) 2014/2015 -uczniowie klasy I szkoły podstawowej;
- b) 2015/2016 -uczniowie klas II i IV szkoły podstawowej oraz klasy I gimnazjum;
- c) 2016/2017 -uczniowie klas III i V szkoły podstawowej oraz klasy II gimnazjum;
- d) 2017/2018 -uczniowie klasy VI, VII szkoły podstawowej oraz klasy III gimnazjum,
- e) 2018/2019 –uczniowie klasy VIII szkoły podstawowej.

W 2018 roku Gmina Police wykorzystała dotację celową przeznaczoną na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe na łączną kwotę 339 076,10 zł.

7) Dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników

Zgodnie z art. 122 ust. 1,2,6 i 7ustawy – Prawo oświatowe, w 2018 roku Burmistrz przyznał dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Police. Dofinansowanie udzielono 9 pracodawcom, którzy złożyli wniosek i spełniali warunki określone w ustawie, na łączną kwotę 56.247,83 zł

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników jest finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Środki te są przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy Urzędu Wojewódzkiego. Wojewoda otrzymane środki na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy gminy.

8) Dofinansowanie utrzymania 16 – 10 Hufca Pracy w Policach

Środki przeznaczone na dofinansowanie wydatków ponoszonych przez Hufiec Pracy w Policach stanowiły kwotę: 19.980 zł.

9) Utrzymanie Żłobka Miejskiego w Policach

W 2018 roku Gmina ponosiła wydatki na funkcjonowanie Miejskiego Żłobka w Policach. Koszty ogółem wyniosły: 1.824.787,63 zł.

10) Udzielone dotacje

Gmina Police udzieliła w 2018 roku dotacje na realizację zadań pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe. Wydział Oświaty i Kultury w 2018 roku udzielił dotacje w zakresie:

- a) turystyki i krajoznawstwa, kwota przyznanych dotacji: 10.000 zł
- b) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, kwota przyznanych dotacji: 31.000 zł,
- c) kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, kwota przyznanych dotacji: 90.000 zł,
- d) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, kwota przyznanych dotacji: 1.065.000 zł .
- e) Ponadto udzielono z budżetu gminy w 2018 roku dotacje:
- f) podmiotowe dla instytucji kultury, stanowiły kwoty:
  - dla Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach: 4.442.950 zł,
  - dla Biblioteki in. Marii Skłodowskiej – Curie w Policach: 1.355.695 zł.
- g) podmiotowe dla niepublicznych żłobków (6 placówek): 835.700 zł
- h) podmiotowe dla klubów dziecięcych (3 niepubliczne placówki): 30.000 zł.

- i) celowe dla parafii realizujących zadania związane z ochroną zabytków wpisanych do rejestru zabytków (Parafii Rzymsko-Katolickich pw. Wniebowzięcia NMP w Pilchowie, pw. Podwyższenia Świętego Krzyża w Trzebieży, pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Policach. Środki przekazane na ten cel stanowiły kwotę: 100.000 zł.

11) Przyznane nagrody w 2018 roku

Realizując zadania z zakresu działalności kulturalnej oraz sportowej w 2018 roku przyznane zostały nagrody i stypendia:

- a) charakterze kulturalnym:
  - nagrody: 4.000 zł
  - stypendia: 22.350 zł,
- b) o charakterze sportowym:
  - stypendia: 31.500 zł.

12) Realizacja Gminnego Programu Edukacji Ekologicznej

Również w roku 2018 kontynuowano realizację Gminnego Programu Edukacji Ekologicznej. Na ten cel przeznaczono 65.162,20 zł. Zrealizowano wyjazdy dzieci i młodzieży do TOEE w Zalesiu oraz ich uczestniczenie w zajęciach warsztatowych o tematyce, przyrodniczej, chemicznej, komputerowej oraz plastycznej.

13) Prowadzenie Kroniki Gminy Police (program wieloletni)

W 2018 roku koszty prowadzenia Kroniki gminy stanowiły kwotę: 3.360 zł.

14) Promocja Gminy Police

W 2018 roku celem świadczenia usług promocyjnych na rzecz gminy na meczach Ligi Siatkowej Kobiet została z Klubem Piłki Siatkowej Police S.A. w Policach podpisana umowa. Kwota objęta umową: 460.000 zł.

15) Utrzymanie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach

Wydatki poniesione w 2018 roku stanowią kwotę: 4.681.357,42 zł i przeznaczone zostały na zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach.

16) Finansowanie zadań pozostałej działalności sportowej

Ogółem poniesione wydatki: 107.597,93 zł. Zaplanowane środki zostały przeznaczone na:

- a) organizację imprez sportowych :Turniej Par Brydża Sportowego, zawody pływackie klas II , Polickie Dni Olimpijczyka, zawody wędkarskie, Ćwierćmaraton Policki, Memoriał w podnoszeniu ciężarów im. Tadeusza Iwańca, Polska Biega – Police Biegają, Policki Puchar Europy, Policka Piętnastka;
- b) „Czwartaki lekkoatletyczne”
- c) zakup niezbędnego sprzętu sportowego,
- d) wydatki na organizację szkolnej rywalizacji sportowej w roku 2018: zakup nagród dla drużyn i dla zawodników (puchary, dyplomy, sprzęt sportowy, artykuły żywnościowe), umowy - zlecenia z osobami zatrudnionymi do organizacji imprez sportowych (pomoc techniczna, sędziowanie, obsługa medyczna itp.), usługi transportowe (wynajem autokaru, zwrot kosztów przejazdu, zawody, organizacja imprez), zakup sprzętu do technicznej obsługi zawodów (baterie do tuby, taśma ostrzegawcza, kubki, herbata, cukier itp.);
- e) organizację rywalizacji sportowej w ramach Wiejskiej Szkolnej Ligi Sportowej 2017/2018;
- f) wydatki na organizację „Ferii na sportowo”;
- g) dofinansowanie Wakacyjnej Akcji Lato;
- h) organizację konkursu i wręczenie nagród „Najlepszy sportowiec szkoły”;
- i) podsumowanie Szkolnej Ligi Biegów Przełajowych – zakup nagród, dyplomów, uroczyste spotkanie;

j) naprawę sprzętu.

20 Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Policach

1) Zadania z zakresu edukacji artystycznej

W Miejskim Ośrodku Kultury w Policach pracuje 35 różnych grup i zespołów skupiających ponad 620 osób. Z tego ok. 110 osób korzysta z bezpłatnych zajęć: taniec ludowy, zespoły wokalne, teatralne. Pozostałe zajęcia to balet, taniec nowoczesny, zajęcia plastyczne, nauka gry na instrumentach, indywidualne zajęcia wokalne, warsztaty ceramiczne.

Zespoły działające w MOK Police adresowane są głównie do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, ale również do osób dorosłych /Zespół Balbiny, Chór Cantore Juvenum/, grupy rękodzieła, grupy plastyków, warsztaty dla dorosłych/. Prowadzone są również przedpołudniowe zajęcia muzyczno - rytmiczne dla najmłodszych dzieci w wieku 1-4 lat.

I.p.	NAZWA	UCZESTNICY
1.	„Compania Baletowa” - KOLIBERKI - ISKIERKI - BIEDRONKI - MINI - MIDI	13 17 20 12 9 Razem: 71
2.	Nauka śpiewu	10
3.	Pracownia Plastyczna	71
4.	Ceramika dla dzieci	39
5.	Ceramik dla dorosłych	11
6.	„Smokuś”	24
7.	Pracownia perkusyjna	7
8.	Studio muzyczne, zespoły rockowe	7
9.	Warsztaty dla dzieci Warsztaty dla dorosłych	12 12
10.	Warsztaty fotograficzne /do końca czerwca/	10

Razem uczestników: 277

ZAJĘCIA BEZPŁATNE

I.p.	NAZWA	UCZESTNICY
1.	Teatr „Elipsa”	8
2.	Zespół folklorystyczny „Balbiny”	13
3.	Plastyka dla dorosłych	7
4.	Zespół tańca ludowego „Policzanie”	35

5.	Formacja wokalna „PP66”	15
6.	Teatr „Tajger” /do końca czerwca/	10
7.	Warsztaty rękodzieła	7
8.	Chór „Cantore Juventum”	15

Razem uczestników: 110

Zajęcia prowadzone w Miejskim Ośrodku Kultury w Policach przez podmioty zewnętrzne.

l.p.	NAZWA	UCZESTNICY
1.	Replay Do 7 lat Do 13 lat Pow. 14 lat Do 11 lat /do czerwca/	16 13 13 21 Razem: 63
2.	Szkoła tańca „Aplauz” - dzieci - dorośli	25 30
3.	Nauka gry na gitarze	20
4.	Nauka gry na keyboardzie	15
5.	Chór „Postscriptum” /do końca czerwca/	19

Razem uczestników: 172

Filia MOK Trzebież

1.	Koło plastyczne - dzieci - dorośli	ok. 10 ok. 8
2.	Świetlica	ok. 35
3.	Warsztaty rękodzieła	8

Razem: 61 uczestników

2) Zadania z zakresu upowszechniania kultury

W 2018 roku Miejski Ośrodek Kultury w Policach zrealizował:

- 168 imprez, w tym 87 wydarzeń własnych
- 81 imprez współorganizowanych z innymi podmiotami
- 4 projekty międzynarodowe,
- 10 wernisaży, w tym 7 w Galerii Obok i 3 w TOEE
- 23 wyjazdy grup artystycznych na koncerty odbywające się poza Policami, w tym 7 wyjazdów za granicę
- W Galerii Historycznej Polic zorganizowano zajęcia dla 18 grup przedszkolnych i szkolnych. GHP odwiedziło około 360 osób w grupach oraz osoby indywidualne .

Cykl imprez związanych z Jubileuszem 100 lat Niepodległości Polski:

- Koncert plenerowy „Polonez 3 Maja”
- Konferencja naukowa oraz panel historyczny w 100 lecie Niepodległości
- Powiatowy Przegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej „Ułani, ułani”

- Obóz kawalerski w wykonaniu 12 Pułku Ułanów Podolskich
- Koncert plenerowy „Tobie Polsko” Orkiestry Wojskowej i chóru ZUT
- Pokaz musztry i kadryła w wykonaniu 12 Pułku Ułanów Podolskich
- Rodzinny Śpiewnik Patriotyczny
- Śpiewnik Patriotyczny „Ułani, Ułani” - dwa koncerty
- „Śląsk dla Niepodległej” - koncert galowy w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca ŚLĄSK
- „Kapsuła czasu”- uroczystość zamknięcia w specjalnej skrzyni aktualnych dokumentów i pamiątek polickich z okresu powojennego po czasie współczesne

MOK zrealizował 51 imprez biletowanych, w tym 31 seansów kinowych. Sprzedano 6 368 biletów. W 2018 roku MOK przeprowadził konkurs Fabryka Pomysłów dla mieszkańców Gminy Police na kulturotwórcze inicjatywy oddolne. Wygrały 3 projekty:

- Police Kameralnie
- Fotografia Ojczysta
- Teatralna noc z wieszczami

3) Projekty zewnętrzne zrealizowane w 2018 roku

- a) „Międzynarodowe Warsztaty Taneczne 2018” w dniach 25-28.01.2018,, Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży
- b) „Polsko-Niemieckie Warsztaty – Muzyka nie zna granic” w dniach 21-22.04.2018 INTERREG VA
- c) „Letni Obóz Taneczny 2018” w dniach 08-15.07.2018 Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży.
- d) „Cicha noc” w terminie 05.11.2018-20.01.2019, INTERREG VA
- e) Projekt „Kosmos, Ziemia i My” dofinansowany z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
- f) „Termomodernizacja części stropodachu na budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach, ul Siedlecka 1a.” – Starostwo Powiatowe w Policach.

4) Imprezy zorganizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Policach

7 stycznia	Teatr Broadway „Musicalowa Gala Teatru Broadway”.
14 stycznia	Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
15 – 26 stycznia	Ferie Zimowe – cykl 10 imprez scenicznych i warsztatowych
21 stycznia	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
27 stycznia	Zimowe Prezentacje Taneczne.
28 stycznia	Koncert Karnawałowy Orkiestry Garnizonowej ze Szczecina.
7 lutego	„Nuty na ekranie”, kawiarnia Cafe Pit & Rock przy MOK Police.
11 lutego	Koncert Teresy Werner.
11 lutego	Wernisaż, Galeria Obok.
4 marca	Koncert zespołu „Zgoda”, Kaziuki 2018.
6 marca	Mały Konkurs Recytatorski.
6 marca	Ogólnopolski Konkurs Recytatorski.
7 marca	„Nuty na ekranie”. Kawiarnia Cafe Pit & Rock przy MOK Police.
11 marca	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
15 marca	Spektakl „Kłamstwo”.
16 marca	Spektakl teatralny „Księżyc nad Buffalo”.
18 marca	Warsztaty plastyczne dla dzieci.
19 marca	Spektakl teatralny „Ranny Ptaszek”.
20 marca	Spektakl teatralny „Mayday”.
21 marca	Przeгляд Teatralny.
25 marca	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
6 kwietnia	„Maraton z przygodami najpopularniejszego czarodzieja na świecie”. Kino nocne.

6 kwietnia	Konferencja Kuratorium Oświaty, sala widowiskowa.
7 kwietnia	„Maraton z przygodami najpopularniejszego czarodzieja na świecie”. Kino nocne.
8 kwietnia	Spektakl dla dzieci „Teatranki” w wykonaniu teatru Brama.
10 kwietnia	Koncert „Don Vasył”.
13 kwietnia	Wernisaż, Ryszard Balon „Exlibrese”.
15 kwietnia	Warsztaty plastyczne dla dzieci.
19 kwietnia	Kabaret Młodych Panów.
21 kwietnia	Przeegląd taneczny ARA - etap powiatowy.
21 kwietnia	Przeegląd Solistów i Muzycznych Zespołów Estradowych,
21 kwietnia	Przeegląd Piosenki Dziecięcej - etapy powiatowe.
22 kwietnia	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
22 kwietnia	Polsko-niemieckie warsztaty z zespołem PP66.
28 kwietnia	Przeegląd Solistów i Muzycznych Zespołów Estradowych – etap powiatowy.
28 kwietnia	Przeegląd Piosenki Dziecięcej - etap powiatowy.
3 maja	Koncert „Polonez 3 maja” w Parku Staromiejskim.
3 maja	Warsztaty plastyczne dla dzieci. Park Staromiejski.
11 maja	Koncert muzyki filmowej „Gorączka Żłota”.
11 maja	„Police kameralnie”.
13 maja	„Teatranki” Spektakle dla dzieci.
19 maja	Powiatowy Przeegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej „Ułani, ułani”.
27 maja	Zakończenie roku szkolnego klasa gitary i pianina z Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach.
27 maja	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
1-2 czerwca	Dni Polic – impreza masowa.
8 czerwca	„Police Kameralnie”, warsztaty dla dzieci i młodzieży.
10 czerwca	„Teatranki”. Spektakle dla dzieci.
16 czerwca	Spektakle organizowane w ramach projektu „Fabryka Pomysłów”.
17 czerwca	Kabaret Skeczów Męczących. Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
22 czerwca	„Świętojanka” w Trzebieży.
24 czerwca	Warsztaty plastyczne dla dzieci.
28 czerwca	Wernisaż, Galeria OBOK.
30 czerwca	Koncert zespołów rockowych z Polic.
14 lipca	Kino plenerowe za SP nr 8 w Policach.
28 lipca	Kino plenerowe za SP nr 8 w Policach.
5 sierpnia	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
12 sierpnia	Koncert Orkiestry Wojskowej, Park Staromiejski w Policach.
25 sierpnia	Jarmark Augustiański w Jasienicy.
9 września	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
14 września	Koncert Mietka Szcześniaka.
28 września	Koncert „Cisza jak ta”.
30 września	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
5 – 6 października	Wystawa „Beksiński nieznany”.
5 października	„Police Kameralnie”.
7 października	Koncert „Śpiewające fortepiany”.
14 października	Warsztaty plastyczne dla dzieci.
11 października	Konferencja prasowa Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach.
12 października	Wernisaż –wystawa zbiorowa Stowarzyszenia NestArt
14 października	Koncert dla PUTW „Wspomnienia o Annie German”.
14 października	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
21 października	Koncert Piwnica pod Baranami.
21 października	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.

4 listopada	Warsztaty plastyczne dla dzieci.
10 listopada	„Rodzinny Śpiewnik Patriotyczny”.
10 – 25 listopada	„II Rzeczpospolita w fotografii”, wystawa fotograficzna.
11 listopada	Narodowy Dzień Niepodległości. Śpiewnik Patriotyczny „Ułani, ułani”.
11 listopada	Warsztaty dla dorosłych.
17 listopada	Warsztaty muzyczne organizowane przez zespół „PP66” z MOK Police.
17 listopada	Warsztaty fotograficzne, „Rzeczpospolita w fotografii”.
20 listopada	„Śląsk dla Niepodległej”, koncert zespołu „Śląsk”.
25 listopada	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
1 grudnia	Warsztaty plastyczne dla dzieci.
9 grudnia	Warsztaty plastyczne dla dorosłych (godz. 11:00 i 14:30).
15 grudnia	Warsztaty plastyczne dla dzieci.
15 grudnia	Koncert „Muzyczna Wigilia”.
16 grudnia	Warsztaty plastyczne dla dorosłych.
18 grudnia	Organizacja seansu filmowego dla SOSW w Policach.

5) Imprezy współorganizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Policach

9 stycznia	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
17 stycznia	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 3 seanse.
2 lutego	Uroczystość dla Centrum Edukacyjnego Urwisiek. Organizator: Centrum Edukacyjne Urwisiek.
6 lutego	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
9 lutego	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 2 seanse
16 lutego	Noc w kinie. Organizator: Młodzieżowa Rada Powiatu.
17 lutego	„Gala Disco Polo”. Koncert Charytatywny. Organizator: A. Rogowski, P. Kołacki.
20 lutego	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
25 lutego	Koncert zespołu Replay Dance Studio. Organizator: Szkoła Tańca Replay DanceStudio.
8 marca	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 2 seanse.
11 marca	Turniej IMPY. Organizator: TKKF „Tytan” Police.
13 marca	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
17 marca	Zebranie walne. Organizator: Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”.
20 marca	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
24 marca	Misterium Męki Pańskiej. Organizator: Parafia w Jasienicy, Zespół Szkół nr 2 w Policach.
27 marca	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 2 seanse.
6 kwietnia	Konferencja. Organizator: Kuratorium Oświaty w Szczecinie.
10 kwietnia	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
11 kwietnia	Uroczystość SP3 w Policach. Organizator: Szkoła Podstawowa nr 3 w Policach.
14 – 15 kwietnia	Targi Gospodarcze. Organizator: Urząd Miejski w Policach.
15 kwietnia	Warsztaty teatralne. Młodzieżowa Rada Regionu.
17 kwietnia	Wierszomania. Organizator: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Policach.
23 kwietnia	Zachodniopomorska konferencja RODO. Organizator: Urząd Miejski w Policach.
24 kwietnia	Walne zebranie PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
26 kwietnia	Targi Szkół Ponadgimnazjalnych. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Policach.
28 kwietnia	Turniej Brydża PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
8 maja	„Kobieta ma Prawo” – spotkanie z Manułą Gretkowską. Organizator: Urząd Marszałkowski.

18 maja	Warsztaty teatralne. Organizator: Gimnazjum nr 2 w Policach.
21 maja	Przetwornik MOW – Przegląd Twórczości Młodzieży. Organizator: Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Trzebieży.
21 maja	Koncert wieczorny w ramach przeglądu Przetwornik.
22 maja	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
23 maja	Wystawa plastyczna PP nr 9 w Policach. Organizator: Przedszkole Publiczne nr 9 w Policach.
24 maja	„Przedskolandia”. Organizator: Przedszkole Publiczne nr 1 w Policach.
28 maja	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 3 seanse.
5 czerwca	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
11 czerwca	Uroczystość dla dzieci i młodzieży. Organizator: Szkoła Podstawowa w Tanowie.
12 czerwca	Spektakle dla dzieci. Organizator: Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Trzebieży.
15 czerwca	X-lecie PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
18 czerwca	Uroczystość dla Centrum Edukacyjnego Urwisiek. Organizator: Centrum Edukacyjne Urwisiek.
19 czerwca	Targi Pracy. Organizator: Urząd Pracy w Policach.
19 czerwca	Zakończenie sezonu KP Chemik Police. Organizator: KP Chemik Police.
19 czerwca	Zakończenie roku Szkoły Tańca „Aplauz”. Organizator: „Aplauz”.
20 czerwca	Zakończenie roku szkolnego. Organizator: Szkoła Podstawowa nr 8 w Policach.
20 czerwca	„Święto Szkoły”. Organizator: Szkoła Podstawowa nr 1 w Policach.
21 czerwca	Zakończenie roku szkolnego I Prywatnej Szkoły Muzycznej I stopnia „Tosca”. Organizator: I Prywatna Szkoła Muzyczna I stopnia „Tosca”.
21 czerwca	„Śmietnik Artystyczny” Klub Nauczyciela. Organizator Zespół Szkół
25 czerwca	Koncert „Ukeje”. Organizator: ZZPN.
14 lipca	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 2 seanse.
29 lipca	„Lato w Teatrze”. Organizator: Teatr Lalek Pleciuga w Szczecinie.
1 sierpnia	Święto Policji. Organizator: Komenda Powiatowa Policji w Policach.
8 września	Piknik Organizacji Pozarządowych. Organizator: Urząd Miejski w Policach.
8 września	Koncert „Wszyscy jesteśmy harcerzami”. Organizator ZHP Tanowo.
10 września	Konferencja Antysmogowa. Organizator: Ministerstwo Środowiska, Urząd Miejski w Policach, wydział Ochrony Środowiska.
16 września	Koncert charytatywny. Organizator: A. Rogowski, P. Kołacki.
23 września	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 3 seanse.
30 września	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 3 seanse.
4 października	Inauguracja PUTW. Organizator Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
13 października	„Spotkanie z Piosenką Kresową”. Organizator: Związek Emerytów i Rencistów” koło w Policach.
18 października	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 3 seanse.
23 października	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
26 października	Konferencja Antysmogowa. Organizator: Ministerstwo Środowiska.
27 października	Kabaret „łowcy.B”.
7 listopada	Akademia z okazji 11 listopada. Organizator: Szkoła Podstawowa nr 3 i 5 w Policach.
7 listopada	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
10 listopada	„10 Strzałów Ku Chwale Ojczyzny”. Organizator: Urząd Miejski w Policach, Powiat Police.
13 listopada	Wykład PUTW. Organizator Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
13 listopada	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 3 seanse.
14 listopada	Impreza dla SP1 w Policach. Organizator: Szkoła Podstawowa nr 1 w Policach.
22 listopada	„Talenty 2018”. Organizator: Powiatowy Urząd Pracy w Policach.

23 listopada	Pierwsza Sesja Inauguracyjna. Organizator: Urząd Miejski w Policach, Biuro Rady Miejskiej.
25 listopada	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni – 3 seanse.
25 listopada	„100 lat do przyszłości - kapsuła czasu”. Organizator: Urząd Miejski w Policach, Parafia p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła w Jasienicy.
26 listopada	Szkolenie. Organizator: Kuratorium Oświaty w Szczecinie.
27 listopada	Wykład PUTW. Organizator Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
29 listopada	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni - 3 seanse.
30 listopada	Spektakle. Organizator: XVIII Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Szkół nr 5 w Szczecinie.
4 grudnia	Wykład PUTW. Organizator: Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
8 grudnia	Kino. Organizator: Zakrzywienie Czasoprzestrzeni -3 seanse.
13 grudnia	Śmietnik Artystyczny. Organizator: M. Chmielewski.
17 grudnia	„Szczecin European Film Festiwal”. Pokaz pofestiwalowy.
18 grudnia	Koncert Szkoły Muzycznej „Tosca”. Organizator: Szkoła Muzyczna I stopnia „Tosca” Police.

6) Zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

MOK Police jest siedzibą wielu polickich organizacji pozarządowych, którym nieodpłatnie udostępnia pomieszczenia i pomaga w realizacji zadań statutowych:

1. Policki Chór Kameralny Postscriptum
2. Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku /ponad 390 słuchaczy/
3. Koło Wsparcia Kobiet w Policach.
4. Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej Grajcar.

7) Zadania z zakresu utrzymania mienia

Przeprowadzono przetarg i podpisano umowę na wykonanie dokumentacji projektowej na przebudowę Miejskiego Ośrodka Kultury obejmującą modernizację sali widowiskowej, sceny, zaplecza technicznego oraz niektórych pomieszczeń /repcja, hol, toalety na parterze/. Zaproponowana modernizacja sali widowiskowej obejmuje powiększenie widowni na 409 miejsc.

Zrealizowano zadanie „Termomodernizacja części stropodachu na budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach, ul Siedlecka 1a.”

8) Opis zadań zrealizowanych przez Transgraniczny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w roku 2018

Zadania z zakresu edukacji ekologicznej

Liczba gości odwiedzająca ośrodek wyniosła ponad 10 000 osób, liczba ta od początku działalności ośrodka wynosi około 80 000 osób.

Głównym odbiorcą warsztatów edukacyjnych organizowanych w TOEE są dzieci w wieku przedszkolnym, wczesnoszkolnym, klasy 4-6 szkół podstawowych, uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Oferta jest dopasowana do każdej grupy wiekowej. Gośćmi TOEE są również grupy odwiedzające Nadleśnictwo Trzebież oraz słuchacze Uniwersytetów III Wieku.

W 2018 roku TOEE odwiedziło 400 grup przedszkolnych i szkolnych, czyli przeszło 7000 osób uczestniczących w płatnych warsztatach.

Przeprowadzono zajęcia w następujących zakresach tematycznych:

SALE EDUKACYJNE	ILOŚĆ PRZEPROWADZONYCH WARSZTATÓW
SALA EKOSYSTEMÓW	364
SALA ZJAWISK ATMOSFERYCZNYCH	42
SALA PLASTYCZNA	247

(z elementami EKOLOGII)	
SALA LABOLATORYJNA - MOKRA	156
ZAJĘCIA TERENOWE I OGRÓD	533
PLANETARIUM	178
ALEJA NAUKI	68

W działalność Ośrodka wpisują się także cykliczne warsztaty ceramiczne dla dorosłych odbywające się w weekendy.

W ramach projektu „Kosmos, Ziemia i My” w dniach od 12 września 2018 roku do 12 października 2018 roku odbyły się warsztaty, w których uczestniczyło 204 uczniów ze szkół podstawowych z Polic, Szczecina, Gryfic, Kamienia Pomorskiego i innych miejscowości województwa zachodniopomorskiego.

W ramach projektu zrealizowano między innymi takie tematy jak:

- Laboratorium energii odnawialnej – elektrownia wiatrowa
- Niebo, na co dzień – interaktywna mapa nieba (pory roku, zodiaki)
- Gdzie ta gwiazda? – interaktywna mapa nieba północnego

TOEE – KONFERENCJE, UROCZYSTOŚCI I UCZESTNICTWO W TARGACH

- 17 lutego Trening Orientacyjny na terenie Puszczy Wkrzańskiej, zorganizowany przez Zespół Niespokojnych Nóg, stowarzyszenie Aktywni z Natury ze Szczecina oraz TOEE
- 15 marca 25 uczniów z I Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie oraz niemieckiego Gymnasium Carolinum w Neusterlitz wzięło udział w warsztatach w TOEE. Spotkanie w Zalesiu było częścią projektu „Odkrywamy Szczecin i okolice” w ramach partnerskiej wymiany młodzieży. Uczniowie z Polski i Niemiec mieli okazję uczestniczyć w warsztatach z ekologii, przyrody i fizyki. Projekt został dofinansowany ze środków Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży przy Euroregionie Pomerania.
- 26 marca TOEE oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie zorganizowały spotkanie dotyczącym dofinansowania ze środków Funduszu oraz Regionalnego Programu Operacyjnego na realizację przedsięwzięć proekologicznych. W wydarzeniu wzięło udział ponad 100 osób z całego Pomorza Zachodniego. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie cykliczne spotkania informacyjne organizuje nieprzerwanie od 2010 roku.
- 4-15 kwietnia XI Polickie Targi Gospodarcze – przeszło 100 osób odwiedziło stoisko TOEE w hali OSiR w Policach. Była to bardzo dobra okazja by przybliżyć mieszkańcom Polic, ale też Szczecina i okolicznych miejscowości działalność edukacyjną Ośrodka.
- 30 maja wizyta podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Macieja Kopcia.
- 18 czerwca konferencja naukowo-edukacyjna "Transgraniczna kooperacja, komunikacja, poznanie - promocja obiektów nauki i techniki Euroregionu Pomerania". Podczas spotkania przedstawiono założenia Morskiego Centrum Naukowego im. Jerzego Stelmacha, które powstanie w Szczecinie. Zaprezentowano także inicjatywy realizowane przez naszych zachodnich sąsiadów w tym w OTTO-Lilienthal Muzeum w Anklam.
- W czerwcu stoisko edukacyjne TOEE podczas IX Zachodniopomorskiego „Dnia Owada 2018”. Wydarzenie to połączone było z „Dniem Otwartym” Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.
- 17-19 sierpnia Dzikie Weekend zorganizowany przez Klub Biegowy Dzik. Jedna z trzech tras biegu prowadziła przez Zalesie.
- 11 września TOEE na 25-lecie Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Na zaproszenie WFOŚiGW Szczecinie w miasteczku ekologicznym

rozstawionym przy Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego pojawiło się stanowisko TOEE. Uczestnicy jubileuszu oraz mieszkańcy stolicy mogli wziąć udział w eksperymentach naukowych z wykorzystaniem ciekłego azotu, które przeprowadzali instruktorzy z Zalesia, oraz obejrzeć film o Układzie Słonecznym w Mobilnym Kinie Przyrodniczym.

IMPREZY OTWARTE

- 24 marca Witaj wiosno! 100 osób miało okazję przywitać wiosnę w TOEE. Odwiedzający wzięli udział w tworzeniu eko-Marzanny, w leśnych podchodach po Puszczy Wkrzańskiej czy w zmaganiach sportowych.
- 22 marca wernisaż wystawy fotograficznej Marek Noniewicz to artysta pracujący w różnych mediach: video, performance, fotografia, w tej ostatniej często sięga do technik historycznych. Jest również wykładowcą, autorem tekstów o fotografii i kuratorem wystaw, prowadzi autorskie warsztaty z zakresu fotografii i zjawisk światłoczułych.
- 19 maja Dzień Słońca Obserwacja Słońca, warsztaty plastyczne i ceramiczne, pozorowany pożar i akcja gaśnicza Straży Pożarnej – to wszystko czekało na odwiedzających TOEE. W wydarzeniu wzięło udział 150 osób.
- 5 września wernisaż malarstwa Katarzyny Dadej „Uwięzione kadry”
- 22 września – 5. Urodziny TOEE Przeszło 150 osób świętowało 5 rok działalności TOEE w Zalesiu. Premierowo otwarto Aleję Nauki - „Ogród Wody”. Na odwiedzających czekały m.in. warsztaty plastyczne i przyrodnicze, projekcje w Mobilnym Kinie Przyrodniczym, obserwacja astronomiczna tarczy Słońca. Wydarzenie organizowane w ramach XVIII Zachodniopomorskiego Festiwalu Nauki.
- 23 września Rykowisko w Zalesiu Kilkadziesiąt osób miało okazję obserwować coroczny spektakl natury, jakim jest okres godowy jeleni. Odwiedzający nie tylko obserwowali zwierzęta, ale też wzięli udział w warsztatach przyrodniczych.
- 27 października Dzień Dyni cz. 4 Ponad 100 osób wzięło udział w cyklicznym wydarzeniu, które odbywa się jesienią w TOEE. Goście brali udział w grze terenowej, biegach i zawodach sportowych, warsztatach przyrodniczych oraz w grach i zabawach logicznych.
- 6 grudnia wernisaż wystawy fotograficznej Jakub Koziół to pochodzący z Krosna artysta, który posługuje się techniką mokrego kolodionu. Wszystkie negatywy, które wykona przynosi następnie na papier aluminiowy. Wystawa w TOEE obejmuje premierowy pokaz zdjęć z Beskidu Niskiego.

21 Zadania zrealizowane przez Bibliotekę im. Marii Skłodowskiej-Curie

Biblioteka im. Marii Skłodowskiej-Curie jest samorządową instytucją kultury wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonej przez Urząd Miejski w Policach i posiada osobowość prawną.

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 14 marca 2008 r. zawartym pomiędzy Burmistrzem Polic a Zarządem Powiatu w Policach Bibliotece zostały powierzone zadania związane z prowadzeniem powiatowej biblioteki publicznej.

Zgodnie ze statutem do zadań Biblioteki w Policach należy:

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych (druków zwartych i ciągłych, dokumentów życia społecznego) służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, samokształceniowych i kulturalnych środowiska,
- prowadzenie działalności wydawniczej, informacyjno-bibliograficznej, informowanie o zbiorach własnych,
- obsługa użytkowników, udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie obiegu wypożyczeni międzybibliotecznych,
- organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym,

- organizowanie i prowadzenie form pracy z czytelnikiem, służących popularyzacji sztuki, nauki oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego gminy, popularyzacja książki i czytelnictwa,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, organizacjami, stowarzyszeniami w zakresie rozwijania czytelnictwa i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczności gminy.
- Poniżej opis wybranych, najważniejszych zadań, zajęć edukacyjno-kulturalnych, imprez, lekcji bibliotecznych, spotkań autorskich i wydarzeń, które odbyły się w 2018 roku:
- Tytuł „Biblioteka Roku” - w trakcie Inauguracji Tygodnia Bibliotek (07.05.2018 r.) po raz dziesiąty rozstrzygnięto konkurs na najlepszą bibliotekę publiczną województwa zachodniopomorskiego. Zgodnie z decyzją Komisji Konkursowej Biblioteką Roku 2017 została Biblioteka im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach. Organizatorem konkursu na najlepszą bibliotekę województwa zachodniopomorskiego jest Książnica Pomorska w Szczecinie. Tytuł „Biblioteki Roku” przyznaje Dyrektor Książnicy Pomorskiej bibliotece, która osiągnęła najlepsze wyniki w roku kalendarzowym w zakresie realizacji potrzeb czytelniczych, informacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i społecznych środowiska lokalnego,
- wyróżnienie dla Elżbiety Kacprzak - w trakcie Inauguracji Tygodnia Bibliotek Pani Elżbieta Kacprzak – Kierownik Działu Regionalnego Biblioteki w Policach otrzymała wyróżnienie w IX edycji Konkursu Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego o Nagrodę im. Stanisława Badonia na Bibliotekarza Roku 2017. Elżbieta Kacprzak wyróżnienie otrzymała za aktywną i kreatywną, pełną pasji i poświęcenia pracę bibliotekarską na rzecz macierzystej biblioteki, społeczności lokalnej i środowiska bibliotekarskiego w 2017 roku,
- w dniu 10 września odbyła się uroczystość 70-lecia Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach. W trakcie jej trwania Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich wręczyło:
  - Medal „W Dowód Uznania” – dla Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach,
  - Medal „W Dowód Uznania” – dla Wioletty Kołodziejczyk Dyrektora Biblioteki im. Marii Skłodowskiej-Curie w Policach,
  - Honorowe Odznaki SBP – dla Elżbiety Kacprzak (Dział Regionalny) i Ewy Majewskiej (emerytowany pracownik),
  - Dyplomy i podziękowania – dla Zofii Kabat (emerytowany pracownik), Krystyny Jordan (emerytowany pracownik), Bożeny Klimek (Filia Nova), Grażyny Jagiełko (Filia Naukowa), Elżbiety Lis (Wypożyczalnia Główna), Renaty Niedźwieckiej (Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów) i Renaty Kasprzak (Oddział dla Dzieci),
- ogłoszono i rozstrzygnięto konkursy:
  - VII Powiatowy Konkurs Recytatorski „Miejscowości w poezji regionalnej województwa zachodniopomorskiego” – Dział Regionalny,
  - konkurs plastyczny „Album pamiątkowy Józefa Piłsudskiego” – Dział Regionalny,
  - konkurs literacki „Moja Polska” – Filia Nova,
  - konkurs fotograficzny „Mój głos widoczny w projekcie SLEEVEFACE” – Filia Nova,
  - konkurs czytelniczy "Świerszcz za kominem" o Tytuł Mistrza Pięknego Czytania – Oddział dla Dzieci,
- zorganizowano spotkania autorskie z: Zofią Stanecką, Elizą Piotrowską, Mirosławą Wojszwitło, Sylwią Trojanowską (obok spotkania autorskiego również warsztaty literackie), Justyną Bednarek, Arkadiuszem Niemirskim, Agatą Kołakowską, Szymonem Sobczykiem, Magdą Omilianowicz, Mariuszem Czubajem, Tomaszem Wieczorkiem, Moniką Wilczyńską, Michałem Rembasem, Jarosławem Kociubą, Diane Rose (obok spotkania autorskiego również warsztaty blogerskie),
- „Piknikowe poczytajki” – przeprowadzono imprezę plenerową promującą czytelnictwo wśród dzieci. W pięknej, kolorowej scenerii, wśród dziecięcych namiotów, kolorowych parasoli, bajecznych motyli oraz książek falujących na kolorowych wstążkach na drzewach, odbyły się bajkowe podchody, które miały doprowadzić do ukrytego skarbu,
- „Galeria Literacka” – odbyły się wystawy wraz z wernisażem: fotografii Krzysztofa Palczewskiego „Tu byłem”, malarstwa Ewy Rutkowskiej „Kwiaty”, malarstwa Marii Proskurowskiej „Moja

- spełnione marzenia”, malarstwa Aleksandry Cyglickiej „Kolory”, rękodzieła Aliny Szkolnickiej „Gobeliny”, malarstwa Małgorzaty Palczewskiej „Police i Szczecin”,
- „Biało-czerwony listopad” i „Kto Ty jesteś...?” – cykle zajęć związanych z obchodami 100-lecia Niepodległej Polski. Celem zajęć było budowanie tożsamości narodowej, zainteresowanie dziejami Polski i Polaków oraz przybliżenie uczestnikom w atrakcyjnej formie polskich symboli narodowych. Dzieci w czasie zajęć oglądały prezentację multimedialną „Polskie Symbole Narodowe”, śpiewały piosenki patriotyczne, brały udział w przedstawieniu z wykorzystaniem przygotowanych rekwizytów, rozegrały grę „Moja Niepodległa”, rozwiązując przygotowane zadania, karty pracy, zagadki,
  - projekt „Gmina Police czyta Małemu Misiowi” – Biblioteka w Policach uczestniczyła w Ogólnopolskim projekcie rozwijania czytelnictwa i współpracy między przedszkolami „Mały Miś w Świecie Wielkiej Literatury”. Przygotowano do tego projektu Misia Czytusia, wyposażonego w dziennik podróży. Miś wyruszył w podróż po przedszkolach z gminy Police i Nowego Warpna,
  - „Mała książka – wielki człowiek” – udział w projekcie w ramach kampanii społecznej Instytutu Książki. Akcja ma zachęcić rodziców do częstego odwiedzania bibliotek i codziennego, rodzinnego czytania z dzieckiem. Każdy trzylatek, który przyszedł do naszej biblioteki otrzymał w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej książkę „Pierwsze wiersze dla...”, czyli zbiór wierszy dla dzieci autorstwa wybitnych polskich poetów, pięknie zilustrowanym przez Ewę Kozyrę-Pawlak i Pawła Pawlaka, broszurę dla rodziców „Książką połączeni, czyli o roli czytania w życiu dziecka”, która przypomina o korzyściach wynikających z czytania, oraz Karta Małego Czytelnika do zbierania naklejek. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzymał naklejkę, a po zebraniu dziesięciu został uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania,
  - „Regionalne spotkania z ludźmi z pasją...” – cykl spotkań regionalistów, pasjonatów historii. W 2018 r. odbyły się spotkania z:
    - Mirosławem Wacewiczem i Marcinem Yperytem Przydatkiem, spotkanie wokół promocji 4 części cyklu Legend Pomorza Zachodniego „Kościoły starego Szczecina czyli legendy gotyckie w cegle zakłete”,
    - dr Sławomirem Gizińskim, spotkanie z prelekcją nt. „Garnizon Choszczno – przez trzydzieści lat jeden z najważniejszych garnizonów Wojska Polskiego”,
    - Poliną i Pawłem Wierchowicz, ze Stowarzyszenia „Pogodniak”, z wystawą i prelekcją „Województwo zachodniopomorskie w pocztówce powojennej – powiat policki”,
    - promocja książki „W czółnie Słowa - poezja marynistyczna” Mariana Yoph Żabińskiego zebrana, opracowana i wydana przez Adama Wiktora Siedleckiego przy współpracy ZLP/Oddziale w Szczecinie i wsparciu Gminy Police,
    - promocja książki „Wszystkie psy mojego życia” Elizabeth von Arnim, poprzez spotkanie z Elżbietą Bruską, dziennikarką, publicystką i tłumaczką książek. Spotkanie za sprawą współpracy ze Stowarzyszeniem Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej „Pomorze Zachodnie”,
    - Andrzejem Kowalikiem „Trzebież na starej pocztówce”,
  - projekt „Akademia Małego Zawodowca” - projekt edukacyjny dla 5-latków. Organizatorem spotkań była Pani Iwona Włodarska, doradca zawodowy z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach we współpracy z Publicznym Przedszkolem nr 1 „Calineczka”. Celem akademii było poznanie przez dzieci niektórych zawodów, poprzez literaturę dla najmłodszych, uczestniczenie w kilku spotkaniach z dorosłymi wykonującymi ciekawe zawody, m. in.: bibliotekarza, fryzjera, policjanta, ogrodnika, itp. A prezentowana literatura podczas spotkania miała na celu kształtowanie nawyków sięgania po książki, aby zdobywać wiedzę, rozwijać pamięć, wyobraźnię, pozytywne postawy i dobrą zabawę,
  - projekt edukacyjny SŁOWOBRAZY...słowem i obrazem ukazujemy siebie i świat.... Projekt realizowany przy współpracy z Januszem Majchera oraz uczniami Szkoły Podstawowej nr 8 im. Jana Pawła II z Oddziałami Dwujęzycznymi w Policach. Główne cele przedsięwzięcia to: popularyzacja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży (przede wszystkim literatury popularnonaukowej), promocja

- twórczości Janusza Majchera, kształcenie umiejętności odbioru i opisu dzieła malarskiego, kształtowanie wrażliwości estetycznej, rozwijanie wrażliwości i wyobraźni dzieci i młodzieży oraz popularyzowanie jej twórczości. Uczniowie zmięrzają się z kilkoma projektowymi zadaniami,
- projekt „Wolni od...” – cykl spotkań zorganizowanych we współpracy ze szczecińskim Stowarzyszeniem MONAR. Do biblioteki przybyli socjologowie, instruktorzy i terapeuci, którzy w ramach cyklu „Wolni od...” poprowadzili pogadanki oraz zajęcia warsztatowe związane z profilaktyką uzależnień. Były to spotkania skierowane do młodzieży polickich szkół, a ich celem było propagowanie życia bez używek i promowanie zdrowego stylu życia,
  - „Leśne czytanie” to cykl spotkań zorganizowanych wspólnie przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Filię Nova Biblioteki w Policach. Polegały one na regularnych spotkaniach Pani Leśnik, Agaty Cyrus z uczniami i przedszkolakami z terenu gminy Police. Dzieci zawsze słuchają ciekawej książeczki mówiącej o wszelkich przejawach życia w lesie, ekologii, pracy leśników oraz zawierającej ciekawostki z życia zwierząt. Podczas tych spotkań Pani Agata edukuje, bawi i uwrażliwia na piękno naszej ojczyzny najmłodsze pokolenie policzan. Dopełnieniem każdej lekcji jest film promujący ekologię i uczący właściwej postawy wobec wszystkich istot żywych, dla których las jest domem,
  - „Każdy ma jakieś ograniczenia...” spotkanie w ramach kontynuacji współpracy z członkami Zarządu Stowarzyszenia na Rzecz Harmonii Społecznej w Policach. Spotkaniu towarzyszyła wystawa powstała w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie projektu „Chore słowa i ja”. Jej celem było uświadomienie, że człowiek cierpiący na chorobę psychiczną to nie schizol, psychol, debil, kretyn, świr i głupek. To człowiek! I nie wolno nam go ranić. Spotkanie pozwoliło wszystkim, którzy w nim uczestniczyli, na pogłębienie wiedzy na temat wykluczenia społecznego oraz na temat działalności Stowarzyszenia na Rzecz Harmonii Społecznej w Policach. Pozwoliło przyjrzeć się bliżej inności. Przyniosło większe zrozumienie problemu,
  - projekt edukacyjny Moniki Marin - projekt realizowany był we współpracy z Moniką Marin i Wydawnictwem Pinus Media, które przekazało książki na rzecz Szkoły Podstawowej nr 8. W projekcie wzięli udział uczniowie klas podstawowych. Projekt wiązał się ściśle z serią książek „Kroniki Saltamontes” autorstwa Moniki Marin,
  - Dyskusyjny Klub Książki – klub działający w Policach przy Filii Naukowej. Raz w miesiącu klubowicze spotykali się, by rozmawiać na temat przeczytanej książki. Jak sama nazwa wskazuje Dyskusyjny Klub Książki to przede wszystkim rozmowy. Spotkania z miłośnikami literatury i niekończące się dyskusje to dobry sposób na spędzenie wolnego czasu, sposób na nudę i samotność. Dla biblioteki to namacalny dowód na to, że pasja do książek i chęć rozmowy o nich jest wciąż żywa,
  - Dzień Starego Miasta - Biblioteka w Policach już po raz siódmy uczestniczyła w Festynie Starego Miasta zorganizowanym przez Radę Osiedla nr 2 oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach. Przy stoisku Biblioteki wielu policzan miało okazję znaleźć coś ciekawego do poczytania dla siebie. Rozdano ok. 700 książek, zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dorosłych. Akcja "Uwolnij książkę", która stała się tradycją w polickiej bibliotece to doskonała okazja, by zachęcić mieszkańców naszego miasta do czytania.

Biblioteka w Policach dbając o poszerzenie swojej oferty dla czytelników i mieszkańców Polic ponownie wykupiła od serwisu Legimi – płatnej internetowej wypożyczalni e-boków - stały abonament upoważniający do korzystania z ponad 25000 ebooków i audiobooków. Biblioteka dysponuje pulą bezpłatnych kodów dostępu, które przekazuje swoim czytelnikom. Taki kod jest ważny przez miesiąc i upoważnia do korzystania z Legimi.

Biblioteka w Policach dodatkowo wykupiła od serwisu IBUK Libra – płatnej platformy zasobów edukacyjnych - stały abonament upoważniający do korzystania z ebooków. W swojej ofercie posiada wybór publikacji największych polskich wydawców akademickich, profesjonalnych i popularnych z zakresu humanistyki, nauk społecznych, ekonomicznych, matematyczno-przyrodniczych, prawnych, medycyny i informatyki. Biblioteka dysponuje pulą bezpłatnych kodów dostępu, które przekazuje swoim czytelnikom. Taki kod jest ważny przez rok i upoważnia do korzystania z IBUK Libra.

Statystyka w 2018 r.

Liczba czytelników	5 301
Liczba odwiedzin	64 629
Liczba wypożyczeń na zewnątrz	93 485
Liczba udostępnień na miejscu	9 501
Liczba zakupionych książek	3 064
Wartość zakupionych książek	72 054
Liczba zakupionych zbiorów specjalnych	548
Wartość zakupionych zbiorów specjalnych	13 505

22 Zadania realizowane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji

Głównym zadaniem Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach jest zarządzanie i dbanie o obiekty będące w jego administracji, a także świadczenie usług dla społeczności Gminy Police oraz spoza jej terenu, w zakresie sportu, turystyki, rekreacji i wypoczynku.

Mienie Ośrodka stanowią następujące obiekty i ich wyposażenie:

- 1) Zespół Obiektów Sportowych przy ul. Siedleckiej 2b w Policach,
- 2) Miejska Przystań Żeglarska przy ul. Konopnickiej 12 w Policach,
- 3) Kompleks Sportowo-Rekreacyjny przy ul. Piaskowej 97 w Policach,
- 4) Gminne Centrum Edukacji i Rekreacji przy ul. Leśnej 15 w Trzebieży,
- 5) Kompleks Rekreacyjno-Plażowy przy ul. Spacerowej 15 w Trzebieży,
- 6) Obiekt Sportowo-Rekreacyjny przy ul. Rybackiej 26 w Trzebieży,
- 7) Kompleks Boisk Sportowych „Orlik 2012” przy ul. Szkolnej 12 w Tanowie.
- 8) Kompleks Boisk Sportowych „Orlik 2012” przy ul. Szkolnej 1 w Przęsocinie.

Na przełomie roku 2017/2018 rozpoczęto działalność w przebudowanej hali sportowej przy ul. Siedleckiej 2b.

W roku 2018 rozpoczęto działania zmierzające w kierunku przebudowy terenu Zespołu Obiektów Sportowych przy ul. Siedleckiej 2b, z budową boiska do piłki nożnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą – została wykonana dokumentacja projektowa.

Działalność OSIR-u opiera się na organizowaniu imprez sportowo – rekreacyjnych z udziałem i przy wsparciu organizacji pozarządowych na obiektach Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Piaskowej 97 i ul. Siedleckiej 2b w Policach oraz w Trzebieży i są to m.in:

- 1) „Bieg Neptuna” – sztandarowa impreza biegowa z roku na rok przyciągająca coraz szersze grono uczestników,
- 2) „Puchar Europy. Polsko- niemieckie zmagania sportowe” turniej dziecięcy w Trzebieży.
- 3) „Międzynarodowy Turniej Piłkarski - Puchar Europy” polsko-niemiecki turniej oldbojów .
- 4) Rodzinny Rajd Rowerowy, Wakacyjny Rajd Rowerowy, Mikołaj Zwierzętom, Każdy ptaszek ma swój daszek, Policki Dzień Pieczenia Ziemniaka, Rajd Pieszy Szlakiem Bobra – współorganizowany ze Stowarzyszeniem Ekologicznym „Łarpia” oraz „Sama Rama”.

- 5) Zachodniopomorski Rok Rzeki Odry 2018, współorganizacja z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym.
- 6) Bieg Mikołajkowy - współorganizowany z fundacją Biegam Bo Lubię Police.
- 7) Czwartki Lekkoatletyczne – współorganizowany z UKL Ósemka.
- 8) Morsowanie w Trzebieży „Powitanie Wiosny” – współpraca z Klubem Morsów z Polic oraz „Sama Rama”.
- 9) Dzikie Weekend 2018– Stowarzyszenie Klub Biegowy „Dzik”
- 10) MTB - Police Maraton Rowerowy , partner ze Stowarzyszeniem MTB.
- 11) Otwarcie sezonu żeglarskiego - UKŻ „BRAS”.
- 12) Militaria zjazd Pojazdów Militarnych w Trzebieży,
- 13) Bieg „Policka Piętnastka”.

Ośrodek Sportu i Rekreacji bierze czynny udział w przygotowywaniu cyklicznych imprez poprzez udostępnianie obiektów, wypożyczanie sprzętu i usługi cateringowe. Do najważniejszych należą:

- 1) Czas na Trzebież
- 2) Noc Świętojańska
- 3) Piknik Samorządowy
- 4) Polickie Targi Gospodarcze
- 5) Dni Chemika

OSiR wspiera nieodpłatnie, organizacyjnie i rzeczowo, inicjatywy sportowe podejmowane przez organizacje pozarządowe (wsparcie kadrowe, udostępnianie bazy sportowo – rekreacyjnej, zabezpieczenie i wypożyczenie sprzętu i urządzeń niezbędnych do organizacji imprez) takich jak:

- 1) Klub Piłkarski Chemik Police - rezerwacje hali sportowej wraz zapleczem socjalnym, rezerwacje boisk piłkarskich, udostępnianie sauny,
- 2) KPS Chemik Police- rezerwacja hali sportowej z zapleczem socjalnym,
- 3) Tanowia Tanowo – rezerwacje boisk piłkarskich z zapleczem,
- 4) LKS Rybak Trzebież - rezerwacje boisk piłkarskich z zapleczem,
- 5) Zorganizowane grupy mieszkańców Polic – rezerwacje sauny, rezerwacje boisk piłkarskich,
- 6) Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej w Policach-wypożyczenie namiotów,
- 7) Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Tytan Police – udostępnianie sauny, udostępnianie boiska z zapleczem socjalnym, wypożyczenie namiotów, krzeseł i stolików,
- 8) Uczniowski Klub Lekkoatletyczny „ Ósemka” – udostępnienie boiska piłkarskiego oraz bieżni, wypożyczenie sprzętu lekkoatletycznego, wypożyczenie sprzętu nagłośnieniowego, namiotów, stołów oraz krzeseł,
- 9) AKS „Promień” Police – rezerwacja hali sportowej wraz z zapleczem,
- 10) Miejski Żłobek w Policach- wypożyczenie namiotów,
- 11) Rady Osiedla w Policach - wypożyczenie krzeseł, stołów, namiotów,
- 12) Rada Sołecka w Przęsocinie, wypożyczenie namiotów,
- 13) Klub Biegowy Dzik – udostępnienie bieżni lekkoatletycznej oraz pomieszczeń socjalnych, wypożyczenie stołów, krzeseł oraz namiotów,
- 14) Ośrodek Szkolno–Wychowawczy w Policach – wypożyczenie namiotów, stołów oraz krzeseł.

Nieodpłatnie w okresie wiosenno-letnim wypożyczano kajaki dla mieszkańców Gminy na Miejskiej Przystani Żeglarskiej w Policach.

W ramach współpracy transgranicznej Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach zrealizował kilkietapowy projekt pn. „Polsko-niemieckie spotkania sportowe”, w ramach którego odbyły się warsztaty sportowe oraz dwa turnieje „Małe Mistrzostwa Świata” oraz „Mała Liga Mistrzów” nawiązujące do najważniejszych wydarzeń piłkarskich.

Ponadto w 2018 roku OSiR rozpoczął współpracę z kolejnym niemieckim partnerem- klubem piłkarskim Greifswalder FC, który weźmie udział w tegorocznym projekcie.

Powodzeniem cieszą się świadczone przez OSIR odpłatne usługi hotelowe i gastronomiczne na terenie obiektów Gminnego Centrum Edukacji i Rekreacji w Trzebieży. Organizowane są tam m.in. imprezy integracyjne, kolonie letnie, obozy sportowe, imprezy okolicznościowe itp.

XI. POMOC SPOŁECZNA

Zadania w zakresie pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest gminną jednostką organizacyjną.

Do zadań Ośrodka należy przede wszystkim podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

Podstawowym aktem prawnym warunkującym działalność Ośrodka Pomocy Społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1508), która określa zarówno zasady i formy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, jak i wymogi dotyczące zatrudnienia pracowników socjalnych oraz ich kwalifikacje.

Podstawowym aktem prawnym warunkującym działalność Ośrodka Pomocy Społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1508), która określa zarówno zasady i formy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, jak i wymogi dotyczące zatrudnienia pracowników socjalnych oraz ich kwalifikacje.

Działania Ośrodka opierają się również na dokumentach programowych określających długofalowe działania w kierunku niwelowania problemów społecznych. Do powyższych dokumentów należą:

1. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2026”, przyjęta przez Radę Miejską w Policach uchwałą Nr XXXI/308/2017 z dnia 20 czerwca 2017 roku;
2. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021” przyjęty uchwałą Nr XXV/242/2016 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 grudnia 2016 roku;
3. „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018” przyjęty przez Radę Miejską w Policach uchwałą Nr XV/139/2016 z dnia 26 stycznia 2016 roku.

Szczegółowe opis działalności Ośrodka został zawarty w sprawozdaniu stanowiącym załącznik nr 10 do niniejszego raportu.

XII. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

1. Straż Miejska w Policach

Straż Miejska w Policach jest jednostką organizacyjną Gminy Police. Jej siedziba znajduje się w Policach przy ul. Tanowskiej 8.

W roku 2018 służbę pełniło jedenastu strażników straży miejskiej.

Praca odbywała się w siedmiu rejonach służbowych oraz na terenie sołectw:

od poniedziałku do piątku na dwie zmiany tj.

- 7.00 do 15.00 zmiana I
- 14.00 do 22.00 zmiana II

w sobotę na jedną zmianę tj.

- 7.00 do 15.00.

Ponadto pełnione były służby wspólne z Policją w godzinach popołudniowych oraz nocnych.

W sumie strażnicy wykonali 929 patroli na terenie gminy Police.

W okresie sprawozdawczym podjęto 4605 interwencji. W ich wyniku ujawniono 3558 wykroczeń.

Z tego:

- 2163 wykroczenia porządkowe,
- 919 wykroczeń drogowych,
- 268 wykroczeń komunalnych związanych z gospodarką odpadami,
- 150 wykroczeń popełnionych przez pieszych,
- 58 wykroczeń popełnionych przez rowerzystów.

Podejmowane interwencje dotyczyły między innymi spożywania alkoholu w miejscach publicznych, zakłócania spokoju i porządku, zaśmiecania miejsca publicznego, niszczenia zieleni, niezachowywania środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt oraz palenia tytoniu w miejscach zabronionych. Są to najbardziej uciążliwe dla mieszkańców wykroczenia porządkowe, z którymi najczęściej spotykano się podczas codziennych służb.

W okresie sprawozdawczym 92 nietrzeźwe osoby leżące w miejscach publicznych przewieziono do Szczecińskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień, 25 do miejsca zamieszkania, a 21 przekazano pogotowiu ratunkowemu.

W okresie jesienno-zimowym wspólnie z pracownikiem OPS cyklicznie przeprowadzano kontrole miejsc przebywania osób bezdomnych informując o możliwości zakwaterowania w schronisku dla osób bezdomnych. W sumie przewieziono 40 osób do schroniska przy ul. Fabrycznej w Policach.

Ponadto przeprowadzono 49 kontroli posesji na mocy upoważnienia burmistrza do kontroli z zakresu przestrzegania przepisów o ochronie środowiska.

Funkcjonariusze straży miejskiej brali udział w następujących działaniach edukacyjnych:

- Program „Bezpieczne Ferie”
- Miasteczko ruchu drogowego „Autochodzik”
- Udział w festynach sołectkich i osiedlowych
- Program „Bezpieczne Wakacje”,
- Festyn „Żyj zdrowo i bezpiecznie”,
- Program „Bezpieczna droga do szkoły”.

2. Ochotnicze straże pożarne

W Gminie Police działają 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych: w Policach, w Tatyni, w Tanowie i w Trzebieży. OSP w Tanowie i OSP w Trzebieży są jednostkami należącymi do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy to integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, mający na celu ratowanie życia, zdrowia, mienia i środowiska. Przynależność do tego systemu świadczy o

wysokim stopniu wyszkolenia oraz przygotowania do akcji ratowniczych czego najświeższym przykładem jest akcja gaszenia pomostu w Trzebieży.

W 4 jednostkach OSP działa 131 strażaków ochotników. W 2018 r. wyjeżdżali do 45 pożarów, 63 miejscowych zdarzeń oraz 42 wyjazdy na zlecenie gminy (szerszenie, drzewa, wypompowanie wody, zabezpieczenie imprez itp.). Każdy ochotnik straży pożarnej, który uczestniczy w działaniu ratowniczym, szkoleniu otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Od roku 2015 ekwiwalent pieniężny za 1 godzinę wynosi 22,53 zł. W roku 2018 Gmina Police wypłaciła strażakom ochotnikom ekwiwalent w wysokości 57.982 zł.

W 2018 roku Gmina Police zakupiła dla strażaków ochotników 18 sztuk mundurów galowych za kwotę 15.000 zł.

W kwietniu 2018 roku podpisano umowę na remont wjazdu do bram garażowych (wymienionych w roku 2017) w budynku OSP Police na kwotę 7000 zł. Remont zakończono w czerwcu 2018 r.

Po raz kolejny Gmina Police podpisała umowę usługi alarmowania członków OSP na telefony komórkowe, co umożliwia szybkie rozpoczęcie akcji przeciwpożarowej.

W grudniu 2018 r. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Policach dokonała inspekcji gotowości operacyjnej 4 jednostek OSP wystawiając ocenę końcową na poziomie dobrym.

3. Straż Graniczna

Jak co roku Gmina Police w ramach dobrej współpracy dotyczącej realizacji zadań związanych z zapewnieniem porządku publicznego i podnoszenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Police, przekazała w drodze umowy środki finansowe w wysokości 7 000 zł z przeznaczeniem na zakup paliwa do samochodów i łodzi służbowych Placówki Straży Granicznej w Szczecinie (patrole mobilne SG).

4. Policja

W celu zwiększenia bezpieczeństwa publicznego w 2018 roku Komenda Powiatowa Policji w Policach otrzymała z budżetu Gminy Police 30 000 zł. Za otrzymane środki Policja zakupiła alkomat przenośny za 11 685 zł, 6 sztuk latarek z wyposażeniem oraz wagę precyzyjną. Pozostała kwota 16 000 zł przeznaczona została na rekompensaty pieniężne dla policjantów za czas służby w patrolach w Trzebieży oraz komunikacji miejskiej i gminnej. Ponadto Komenda Powiatowa Policji otrzymała również 10 000 zł na dofinansowanie zakupu samochodu służbowego.

5. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

Jak co roku tak i w 2018 został ogłoszony konkurs „Zapewnienie bezpieczeństwa na wodach roztoki odrzańskiej, rzeki Łarpi oraz Zalewu Szczecińskiego na akwenach wodnych znajdujących się na terenie Gminy Police”, na który wpłynęła jedna oferta WOPR-u. Na ten cel

zostały przeznaczone środki o 5 000 zł większe niż w poprzednich latach czyli w wysokości 20 000 zł.

6. Zarządzanie kryzysowe

W 2018 roku zmodernizowano system ostrzegania i alarmowania na terenie miasta i gminy Police. Zamontowano syreny elektroniczne dające możliwość nadawania komunikatów dla ludności w przypadku sytuacji kryzysowej przez Urząd Miejski jak i Zakłady Chemiczne „Police”.

W dniu 8 grudnia 2018 r. w wyniku znalezienia niewybuchu z okresu II Wojny Światowej na terenie Polic przy ul. Tanowskiej, w związku z czym zarządzono ewakuację około 25 tysięcy osób, zakładów pracy, szpitala, komend policji i straży, hoteli znajdujących się w strefie zagrożenia.

Przeprowadzono szeroką akcję informacyjną oraz wykorzystano system ostrzegania i alarmowania dla mieszkańców Polic.

Załącznik nr 1 do raportu

Informacja o realizacji polityk, programów, strategii

Strategia Rozwoju dla Gminy Police do roku 2020 obejmuje podstawowe kierunki rozwoju gminy określone przez priorytetowe obszary przedsięwzięć infrastrukturalnych, społecznych i instytucjonalnych w podziale na cele strategiczne i działania przewidziane do realizacji do roku 2020. Założeniem dokumentu jest planowanie zrównoważonego rozwoju oraz stworzenie podstaw dla długotrwałej poprawy konkurencyjności gminy. Priorytety, cele i działania mają charakter ogólny, określają pożądane zadania możliwe do zrealizowania do roku 2020. Strategia Rozwoju dla Gminy Police została opracowana w roku 2005 zgodnie z obowiązującymi standardami. Na koniec okresu programowania zostanie dokonane podsumowanie i ocena efektywności Strategii w postaci raportu końcowego. Raporty częściowe mają charakter opisowy. Rozpoczęcie prac nad aktualizacją dokumentu zaplanowano na rok 2020.

Strategia jest dokumentem wykorzystywanym na etapie planowania i realizacji budżetu przez wdrażanie do realizacji zidentyfikowanych działań i szczegółowych projektów. Zasadniczym elementem wdrażania są możliwości finansowe gminy w stosunku do zakładanych działań i celów strategicznych oraz dodatkowe źródła finansowania. Realizacja Strategii oparta jest na współdziałaniu samorządu lokalnego, partnerów gospodarczych i społecznych. Strategia jest dokumentem programowym, niezbędnym przy ubieganiu się o dofinansowanie zadań ze środków unijnych i krajowych zarówno przez Gminę Police jak i inne podmioty publiczne oraz prywatne.

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności Gminy Police.

Sprawny, funkcjonalny i bezpieczny system komunikacyjny w gminie. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg publicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Na terenie Gminy Police funkcjonuje 137,65 km dróg publicznych, które są przebudowywane w miarę możliwości budżetowych oraz dostępnych środków zewnętrznych. Do najważniejszych inwestycji drogowych w latach 2006 – 2018 należą: przebudowa ulicy Wyszyńskiego, ulicy Piaskowej, Grzybowej, Bankowej, Zamenhofa, Reja, budowa węzła przesiadkowego przy ulicy Wyszyńskiego, przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Piotra i Pawła, budowa dróg na terenach wiejskich gminy Police, w tym w Trzebieży w ulicy Leśnej, Pilchowie w ulicy Warszawskiej, w Niekłończycy, przebudowa ulicy Grunwaldzkiej (pomoc finansowa dla Województwa Zachodniopomorskiego).

Tabela. Struktura dróg na terenie Gminy Police.

KATEGORIA	DŁUGOŚĆ W KILOMETRACH
Drogi wojewódzkie na terenie gminy	41,801
Drogi gminne w obrębie miasta	43,191
Drogi gminne pozamiejskie	44,883
Drogi powiatowe w obrębie miasta	7,782
RAZEM	137,657

Rozbudowa, przebudowa i remonty dróg są bezpośrednio związane z poprawą wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy. Działania w tym zakresie związane są m.in. z pomocą finansową przy realizacji dróg powiatowych i wojewódzkich (w roku 2018 realizowana została przebudowa wiaduktu drogowego przy ulicy Asfaltowej w Policach).

Rozbudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych.

W gminie Police funkcjonuje 40,5 km ścieżek rowerowych, co stanowi 19% długości ścieżek w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym. Dotychczas połączono w sieć trasy rowerowe wzdłuż dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych ze ścieżkami w Dobrej Szczecińskiej, Szczecinie oraz pomiędzy miejscowościami gminy Police od strony zachodniej. Niezależnie od zarządcy drogi Gmina Police przejmuje zadania i realizuje system dróg rowerowych ze środków własnych wspieranych dofinansowaniem unijnym. Do roku 2016 połączono bezpiecznymi ciągami komunikacyjnymi Szczecin – Pilchowo – Tanowo – Bartoszewo – Police oraz zrealizowano ścieżki w ciągach komunikacyjnych miasta. Rozbudowa systemu dróg rowerowych w Policach ma charakter kompleksowy. Założeniem jest spójność ścieżek, łączenie w ciąg komunikacyjny sąsiednich miejscowości i punktów docelowych na terenie miasta. Ścieżka rowerowa ma pełnić nie tylko funkcję rekreacyjno-sportową, ale przede wszystkim transportową włączając sieć w zintegrowany system połączeń transportu miejskiego, zapewniając wyższą jakość i poziom komunikacji między strefami zamieszkania a obszarami przemysłowymi. Wg stanu na rok 2018 w realizacji pozostaje przedsięwzięcie wieloletnie budowy trasy rowerowej na odcinku Police – Trzebież o długości 12 km, na jej sfinansowanie Gmina Police otrzymała dotację w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych RPO WZ. Na terenie miasta Police realizowana jest droga rowerowa o długości 3,2 km o przebiegu wzdłuż ulicy Piaskowej na odcinku od skrzyżowania z ul. Wyszyńskiego (w pobliżu węzła przesiadkowego) do skrzyżowania z Zamenhofs oraz wzdłuż ulic Rurowej – Tanowskiej – Roweckiego. Sukcesywnie modernizowane i budowane są ciągi piesze na terenie miasta i gminy.

Promocja transportu zbiorowego.

Organizacja transportu zbiorowego jest bezpośrednio związana z funkcjonowaniem SPPK sp. z o.o., zakupem nowego taboru, budową węzłów przesiadkowych i ścieżek rowerowych oraz budową Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej. Gmina Police sukcesywnie inwestuje w poprawę stanu i jakości taboru oraz rozwój komunikacji na terenie obszaru metropolitalnego poprzez spółkę transportową. W wyniku realizacji projektów zakupione zostały od 2010 roku, łącznie 32 autobusy niskoemisyjne, przyjazne dla środowiska naturalnego, fabrycznie nowe, klimatyzowane, niskopodłogowe, przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Celem podejmowanych działań jest ograniczenie spadku liczby osób podróżujących komunikacją miejską, zmniejszenie zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach, poprawa płynności ruchu i ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne w miastach oraz na ich obszarach funkcjonalnych. Transport komunikacją miejską jest aktualnie jedyną publiczną formą transportu na trasie Police - Szczecin. Inwestycje w przedsięwzięcia związane z komunikacją publiczną służą poprawie bezpieczeństwa drogowego, podniesieniu jakości, atrakcyjności i komfortu podróżujących, redukując jednocześnie zanieczyszczenia powietrza.

Współpraca regionalna na rzecz przywrócenia pasażerskiego połączenia kolejowego Szczecin – Police – Trzebież.

W wyniku współpracy ponadgminnej Gmina Police jest partnerem w projekcie budowy Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej, której uruchomienie zakładane jest w roku 2022 z uwzględnieniem linii 406 do Polic. Podstawowym celem projektu jest utworzenie głównej osi transportu publicznego na terenie SOM z wykorzystaniem istniejących linii kolejowych. Projekt SKM zakłada modernizację linii 406 wraz z budową na terenie miasta Police dwóch przystanków: Police Dąbrówka i Police. Sieć linii kolejowych SKM ma zapewnić korzystny czas przejazdu oraz częstotliwość kursowania pociągów dostosowaną do potrzeb mieszkańców. Sieć SKM zintegrowana będzie z liniami autobusowymi obsługującymi miejscowości w poszczególnych gminach SOM.

Współpraca regionalna na rzecz „budowy zachodniego drogowego obejścia miasta Szczecina wraz ze stałą przeprawą przez rzekę Odrę w rejonie miasta Police”.

Gmina Police, Powiat Policki, Gmina Goleniów, Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police SA i miasto Szczecin zawiązały porozumienie na rzecz Zachodniego drogowego obejścia Szczecina obejmującego przeprawę pomiędzy węzłami drogowymi Police – Goleniów. Powstało Studium wykonalności wraz z raportem środowiskowym. W roku 2018 Minister Infrastruktury uzgodnił Program Inwestycji dla procesu przygotowawczego budowy zachodniej obwodnicy Szczecina. GDDKiA o/Szczecin ogłosiła przetarg na opracowanie uproszczonej Koncepcji Programowej dla S6 zachodniego drogowego obejścia Szczecina, wraz z dokumentacją związaną z rozpoznaniem podłoża gruntowego. W ramach dokumentacji zostanie zaprojektowany m.in. odcinek drogi ekspresowej o długości około 50 km, 7 węzłów drogowych oraz tunel pod rzeką Odrą i Kanałem Polickim o długości ponad 2,5 km.

Nowoczesna infrastruktura ochrony środowiska.

Wskaźnik monitoringu	2016	2018
Długość sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej	261,9 km	274,7 km
Długość sieci wodociągowej	235,4 km	238,7 km
Długość sieci ciepłej	29,512 km	31,712 km

Długość sieci wodociągowej na koniec 2005 roku wynosiła 157,6 km. Ilość odbiorców 3327, przy łącznej długości przyłączy 55,2 km. Na koniec 2016 r. długość sieci wodociągowej wynosiła 235,4 km a w roku 2018 wynosi 238,7 km. Niezwykle ważnym zadaniem gminy jest zaopatrzenie w wodę. Od 2006 r. w Policach funkcjonuje stacja uzdatniania wody, której budowa została dofinansowana ze środków ZPORR. Z sieci wodociągowej korzysta 99,8 % mieszkańców Gminy Police. Wydobycie wody ze wszystkich ujęć wynosiło w 2016 roku – 1 923 800 m³. Gmina Police jest zaopatrywana w wodę pitną z 4 ujęć: SUW Grzybowa, SUW Tanowo, SUW Trzebież i SUW Węgornik. Eksploatowane ujęcia wody zabezpieczają obecne oraz przewidywane potrzeby miasta i Gminy. Gmina posiada rozbudowany system wodociągów, z których korzysta 99% ludności.

Gazyfikacja gminy Police została zakończona w 2005 roku. Przedsięwzięcie objęło budowę ponad 100 km sieci gazowej średniego ciśnienia wraz z 1412 przyłączami. Całkowita długość sieci gazowej przesyłowej w gminie Police aktualnie wynosi ok. 160 km. Liczba odbiorców gazu stopniowo wzrastała w ostatnich latach. W roku 2013 wynosiła 10722 gospodarstw domowych, a w 2016 roku już 11282 gospodarstwa domowe.

W obrębie gminy Police zlokalizowanych było w roku 2012 - 3763 punktów świetlnych energooszczędnych, w roku 2018 jest ich 3960.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. zaopatruje Police w energię ciepłą za pośrednictwem miejskiej sieci ciepłowniczej z głównego źródła, którym jest Ciepłownia Rejonowa o zainstalowanej mocy znamionowej 46,56 MW oraz kotłowni lokalnych. PEC S.A. eksploatuje obecnie 20 kotłowni lokalnych gazowych o łącznej mocy 1.62 MW. Głównymi odbiorcami ciepła są: Spółdzielnia Mieszkaniowa „Chemik” z liczbą mieszkańców 8553 osób, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Odra” z liczbą mieszkańców 7347 osób oraz Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej - liczba mieszkańców 6238 osób. Długość sieci ciepłej wg stanu na roku 2018 wynosi 31,712 km.

Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłej pozwala na poprawę wskaźników związanych z przepływem czynnika grzewczego oraz zwiększa możliwość podłączenia nowych odbiorców. Gmina Police dofinansowuje modernizację systemów grzewczych dla mieszkańców. W latach 2016 – 2018 dofinansowano 47 wniosków mieszkańców (w roku 2018 - 14).

Rozbudowa Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym. Na terenie Gminy Police znajduje się Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym, którego zakres działalności obejmuje gospodarkę odpadami komunalnymi dostarczanymi z terenu powiatu polickiego oraz z terenu innych powiatów województwa zachodniopomorskiego, polegającą na:

- 1) poddawaniu odpadów odzyskowi poprzez ich mechaniczno-biologiczne przetwarzanie,
- 2) unieszkodliwianiu odpadów poprzez obróbkę biologiczną i składowanie,
- 3) kompostowaniu odpadów z selektywnej zbiórki ulegających biodegradacji,
- 4) przetwarzanie odpadów polegające na doczyszczaniu odpadów surowcowych na odrębnym ciągu technologicznym, zbieraniu odpadów w celu przekazania ich do zagospodarowania innym posiadaczom.

Wskazana w strategii Rozbudowa ZOISOK została zrealizowana z udziałem dofinansowania unijnego ze środków RPO WZ w roku 2013.

Rozwój infrastruktury komunalnej.

Cel strategiczny obejmuje optymalne i racjonalne wykorzystanie przestrzeni publicznej, tworzenie nowych i rewitalizację istniejących przestrzeni publicznych z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, urbanistycznych i architektonicznych. W ramach celu realizowane są przedsięwzięcia mające wpływ na poprawę wizerunku i estetyki gminy, zapewnienie szerokiego dostępu do publicznej infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i sportowej na terenie każdego osiedla i sołectwa.

W ramach realizacji działań strategicznych zrealizowano takie przedsięwzięcia jak: budowa kompleksu turystycznego w Trzebieży, przebudowa przystani Miejskiej w Policach, przebudowa Parku Staromiejskiego, Placu Chrobrego, ciąg pieszy łączący ulicę Zamenhofa z ulicą Wyszyńskiego, budowa placu zabaw przy SP 8, siłowni plenerowych, budowa i przebudowa świetlic wiejskich w Trzeszczynie, Drogoradzu, Tatyni, Uniemyślu, rad osiedlowych nr 1, 2, 3, 4, 5. Aktualnie realizowana jest budowa świetlicy wiejskiej w Tanowie. Powstały tereny sportowo - rekreacyjne na terenach wiejskich: w Tanowie, Uniemyślu, Drogoradzu, Tatyni, Siedlicach, Pilchowiu. Wybudowane zostały Orliki w Przęsocinie, Tanowie, Niekłończycy i Policach.

Przestrzeń miejska, szczególnie centrum miasta powinna mieć charakter reprezentacyjny, atrakcyjny dla mieszkańców, inwestorów i turystów. Problemem miasta jest brak wyraźnie wykształconego centrum. Miasto funkcjonalnie jest podzielone na starą i nową część, brak jest miejskiej starówki. Z biegiem lat w naturalny sposób rozwój nowej części miasta (głównie w latach 70 tych) spowodował stopniową degradację przestrzeni w starej części. Jest to typowe dla rozwoju miast w tym okresie. W centrum miasta Police znajduje się atrakcyjny teren o powierzchni ok. 1,7 ha, aktualnie wykorzystywany jako ogródki działkowe. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego teren jest przeznaczony pod lokalizację reprezentacyjnego dla miasta centrum administracyjno – usługowo – handlowego wraz z towarzyszącą strefą mieszkaniową i zieleni publicznej. Usytuowanie w tym terenie przystanku SKM wraz z nowym układem komunikacji drogowej może przełamać wieloletni podział funkcjonalny miasta.

Rewitalizacja terenów Osiedla Stare Miasto.

Działania rewitalizacyjne w Policach prowadzone są od 2005 roku, kiedy to Uchwałą nr XXXV/250/05 Rady Miejskiej w Policach z dnia 28 czerwca 2005 roku radni przyjęli Program rewitalizacji dla gminy Police na lata 2005-2008 – 2013. W ramach Celu szczegółowego 1 Poprawa infrastruktury drogowej zrealizowano modernizację ulicy Kard. Wyszyńskiego w Policach oraz budowę ścieżek rowerowych w ciągu ulic: Rurowej, Kuźnickiej i Jasienickiej w Policach. W ramach Celu szczegółowego 2 – Rozwój

zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych zrealizowano inwestycję związaną z modernizacją budynków przy ul. Niedziałkowskiego w Policach. W ramach Celu szczegółowego 3 Rozwój infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej zrealizowano projekt budowa kompleksu rekreacyjnego w Trzebieży. W ramach Celu szczegółowego 1 Ochrona środowiska zrealizowano zadanie: Budowy stacji uzdatniania wody w ramach kompleksowej poprawy jakości wody w Gminie Police". W obrębie ładu instytucjonalnego wdrożono projekt "Poprawa infrastruktury informatycznej Urzędu Gminy w Policach i wdrożenie systemu obiegu dokumentów". Realizacja przedsięwzięć oparta była o montaż finansowy środków pochodzących z budżetu gminy, środków unijnych oraz dotacji krajowych.

Podstawą prawną do sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Police w roku 2010 był Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 wraz z uszczegółowieniem oraz przedmiotowe wytyczne opracowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Zarząd Województwa. Realizacja LPR objęła następujące przedsięwzięcia:

1. Rewitalizacja „serca” Starego Miasta przez zagospodarowanie zielonej przestrzeni miejskiej wraz z przebudową fontanny.
2. Przebudowa Parku Staromiejskiego w Policach
3. Przebudowa miejskiej przystani żeglarskiej.
4. Renowacja 18 budynków mieszkalnych, w tym wpisanych do rejestru zabytków.

W roku 2018 przyjęto do realizacji Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Police do roku 2025. W ramach realizowanych przedsięwzięć podjęto realizację projektów społecznych (OPS, PUP, PCPR). Gmina Police złożyła wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. Rewitalizacja terenów rekreacyjnych nad Łarpią ze środków RPO WZ i INTERREG VA. Projekt ma być zrealizowany w ramach montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Gmina Police otrzymała dofinansowanie ze środków INTERREG VA. W związku z brakiem środków unijnych na finansowanie termomodernizacji budynków komunalnych ZGKiM realizuje działania ze środków własnych. W 2018 r. wykonano 9 termomodernizacji ze wskazanych w LPR przedsięwzięć (Starzyńskiego 5, Starzyńskiego 6, Starzyńskiego 10, Asfaltowa 6, Dworcowa 5, Piastów 2, Piastów 15, Piastów 8, Kościuszki 26).

Wspieranie zróżnicowanego budownictwa mieszkaniowego odpowiadającego potrzebom mieszkańców.

Zasób lokali administrowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej wynosi 1607 lokali komunalnych i 159 lokali socjalnych. Budynki stanowiące zasób gminny są poddawane termomodernizacji, modernizacji i remontom. W 2018 r. wykonano 9 termomodernizacji (Starzyńskiego 5, Starzyńskiego 6, Starzyńskiego 10, Asfaltowa 6, Dworcowa 5, Piastów 2, Piastów 15, Piastów 8, Kościuszki 26), natomiast w 2016 r. termomodernizację budynku przy ul. Kopernika 4. W okresie 2014-2018 docieplone zostały 23 budynki będące własnością wspólnot mieszkaniowych: Palmowa 11, Niedziałkowskiego 12, Wojska Polskiego 34, Wojska Polskiego 95, Odrzańska 8, Odrzańska 9, Odrzańska 17, Odrzańska 25, Nadbrzeżna 22, Palmowa 7, Boh Westerplatte 23-27, Traugutta 11, Boh Westerplatte 10, Bankowa 21-23, Palmowa 5, Portowa 4 (Trzebież), Boh. Westerplatte 11, Grzybowa 10-18, Asfaltowa 31, Bankowa 10, Woj. Polskiego 16, Odrzańska 15, Palmowa 6.

Poprawiając przestrzeń centrum miasta przebudowano kwartał mieszkalny przy ulicy Bankowej w Policach. W miejscu budynków komunalnych po byłych hotelach robotniczych powstało 6 nowych, wielorodzinnych budynków mieszkalnych. W sumie powstało 161 mieszkań komunalnych i 45 lokali usługowych. Inwestycja kosztowała 33 miliony złotych pochodzących z własnych środków budżetowych. Powstały budynki mieszkalne przy ulicy Niedziałkowskiego.

Na terenie gminy Police prywatni inwestorzy realizują budowę wielorodzinnych budynków mieszkalnych w systemie developerskim.

Zrównoważony rozwój przestrzenny.

Uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Aktualnie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęte jest 98% obszaru gminy (bez morskich wód wewnętrznych). Dla tych terenów zostały określone szczegółowe zapisy dotyczące m.in. zasad kształtowania polityki przestrzennej gminy z uwzględnieniem ochrony poszczególnych obiektów i terenów uznanych za szczególnie wartościowe w przestrzeni, ze względów krajobrazowych, przyrodniczych i zabytkowych.

Stworzenie systemu informacji geograficznej dla zintegrowanego zarządzania terenami gminy (GIS).

Od roku funkcjonuje 2010 w Gminie Police System Informacji Przestrzennej Miasta i Gminy Police (GIS), który jest sukcesywnie rozbudowywany o kolejne moduły dostępne zarówno na mieszkańców Gminy Police jak i w systemie pracy Urzędu Miejskiego.

Priorytet II. Trwały rozwój gospodarczy.

Dywersyfikacja gospodarcza gminy.

Liczba spółek ujętych w rejestrze REGON w Gminie Police w roku 2006 wynosiła 3357. Na terenie gminy w systemie REGON było zarejestrowanych na dzień 31.12.2017 r. 4663 podmiotów gospodarczych, na koniec 2016 roku zarejestrowanych było 4706. Wśród podmiotów gospodarczych ze względu na sektory własności –sektor publiczny stanowi 4,8%, 94,88% - sektor prywatny. Wśród podmiotów prywatnych prowadzących działalność gospodarczą 3668 stanowią osoby fizyczne.

Aktywność gospodarcza w gminie oparta jest na sektorze prywatnym. Najpopularniejszą formą prowadzenia działalności w gminie - podobnie jak w całym kraju - jest forma jednoosobowej działalności osoby fizycznej.

Gmina Police jest organizatorem targów gospodarczych, w których bierze udział corocznie ponad 80 wystawców, których celem jest prezentacja i promocja ofert gospodarczych polskich i niemieckich firm działających na obszarze pogranicza, nawiązywanie bezpośrednich kontaktów handlowych i biznesowych oraz dotarcie do nowych klientów.

Powiatowy Urząd Pracy wspiera przedsiębiorców w zakresie oferowania pomocy w poszukiwaniu kandydatów do pracy, podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji pracowników i kandydatów do pracy, wsparciu tworzenia miejsc pracy, zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz cudzoziemców. Powiatowy Urząd Pracy wspiera przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pozyskiwanie pracowników i szkolenia. Powiat Policki przy udziale środków unijnych wspiera rozwój edukacji zawodowej, przygotowywanie wysoko wykwalifikowanych przyszłych pracowników w branży chemicznej czy gastronomicznej z udziałem samych pracodawców.

Bezrobocie w gminie Police

Jednym z ważniejszych kryteriów oceny warunków życia mieszkańców jest możliwość uzyskania zatrudnienia. Zjawiskiem, które nieustannie wywiera istotny wpływ na warunki życia mieszkańców jest bezrobocie. Stopa bezrobocia w marcu 2006 roku w gminie Police wyniosła 12,5%, i była mniejsza niż stopa bezrobocia dla województwa zachodniopomorskiego i całego kraju. Na dzień 31 grudnia 2018 r. Powiatowy Urząd Pracy w Policach zarejestrował 1387 bezrobotnych w powiecie polickim, z czego **903** w gminie Police. Oznacza to, że stopa bezrobocia wynosiła 4,2 %, a wskaźnik bezrobocia osiągnął wielkość 2,8 %.

Rozwój gospodarczy. Rozwój współpracy z partnerami gospodarczymi.

Police są ważnym ośrodkiem gospodarczym ze względu na funkcjonowanie Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A, dominujących w profilu produkcji. Rynek pracy w Policach w dużej mierze jest oparty na jednym dużym zakładzie.

Nie ulega wątpliwości, że należy wypracowywać rozwiązania i tworzyć warunki do rozwoju gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości, w tym szczególnie sektora usługowego i przemysłowego, bowiem generują one miejsca pracy. Efektywne i skuteczne wspieranie rozwoju gospodarczego wymaga uruchomienia szczególnego procesu, w którym przedsiębiorcy są nie tylko adresatem ale współtwórcą wypracowywanych rozwiązań.

Warunkiem rozwoju gospodarczego gminy jest sprawny system komunikacji wewnętrznej oraz połączenie z Metropolią Szczecińską. Dlatego priorytetem jest rozbudowa dróg gminnych, wspieranie finansowe przebudowy dróg powiatowych, budowa węzłów przesiadkowych, budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową, przebudowa dróg łączących Police ze Szczecinem przez Przęsocin, wiaduktu przy ulicy Asfaltowej, ulicy Nadbrzeżną i Cisowej. Konsekwentnie przebudowywane są drogi gminne w obszarze usługowym Polic, m.in. ulica Bankowa, Zamenhofs, wcześniej Grzybowa, Piaskowa, Wyszyńskiego, węzeł przesiadkowy przy ulicy Wyszyńskiego. Do finansowania inwestycji drogowych włączyły się spółdzielnie mieszkaniowe, PEC SA, Zakład Produkcji Spożywczej Dobosz – przebudowa dróg publicznych w ramach Programu Inwestycji Drogowych. Duże znaczenie ma przebudowa dróg i wiaduktów w obszarze przemysłowym miasta ze względu na rozbudowę terenów gospodarczych Grupy Azoty o budowę instalacji odwodnienia propanu (PDH) i instalacji do produkcji polipropylenu (PP) pod nazwą „Polimery Police”. Współpraca z partnerami gospodarczymi skutkuje m.in. współfinansowaniem inwestycji drogowych: Zakładami Chemicznymi „POLICE” S.A. – wiadukt przy ulicy Piotra i Pawła, PDH POLSKA SA oraz Kemipol sp. z o.o. – przebudowa wiaduktu drogowego przy ulicy Kuźnickiej w Policach.

Gmina Police posiada miejscowe plany zagospodarowania, co stanowi duże ułatwienie zarówno dla mieszkańców i inwestorów, stanowiąc o znacznym uproszczeniu i przyspieszeniu procedur związanych z lokalizowaniem inwestycji na terenie gminy. Jest to konieczne i niezbędne dla rozwoju funkcji gospodarczych, budownictwa prywatnego (deweloperskiego) i komunalnego, jak też i interwencji urbanistycznych modernizujących infrastrukturę techniczną oraz układ komunikacyjny.

Przebudowa przestrzeni publicznych służyć ma wyeksponowaniu walorów przyrodniczo-kulturowych, podniesieniu jakości życia mieszkańców oraz pobudzaniu rozwoju gospodarczego w oparciu o przedsiębiorczość mieszkańców. Takie działania służyć mają przede wszystkim rozwojowi funkcji usługowej nie tylko o charakterze rekreacyjnym, turystycznym czy gastronomicznym.

Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną stanowią otoczenie dla branży gastronomicznej i rekreacyjnej czego przykładem jest rozwój Trzebieży. To działania nie tylko podejmowane przez gminę i lokalnych przedsiębiorców, ale również podjęta przebudowa Portu Jachtowego Centralnego Ośrodka Żeglarskiego.

Priorytet III. Poprawa jakości życia mieszkańców.

Nowoczesna baza edukacyjna, kulturalna i sportowa.

Konsekwentnie modernizowana jest baza oświatowa. W latach 2011 – 2018 wśród przedsięwzięć należy wymienić: rozbudowę SP nr 3 w Policach, docieplenie budynku SP nr 8, docieplenie budynku SP nr 3, docieplenie dachu budynku ZS nr 1, zagospodarowanie terenu szkoły filialnej w Pilchowie, przebudowę boiska przy Gimnazjum nr 3, termomodernizacją budynku Gimnazjum nr 3, termomodernizację budynku PP nr 1, termomodernizację budynku PP w Tanowie, termomodernizację budynku Szkoły Filialnej w Niekłóńcycy, przebudowę budynku SP nr 6, termomodernizacja budynku P

nr 1. Wybudowano Ośrodek edukacji ekologicznej w Zalesiu, przeprowadzono termomodernizację Miejskiego Ośrodka Kultury, przebudowano halę sportową przy ulicy Siedleckiej, rozbudowano budynki przedszkoli publicznych nr 5 i 8 w Policach.

Oferta turystyczna gminy Police z roku na rok staje się coraz bardziej atrakcyjna. Gmina uznawana za przemysłową postawiła na turystykę weekendową, aktywną, ekologiczną, sportową i rekreacyjną wykorzystując do maksimum zasoby przyrodnicze i geograficzne. Inwestujemy w infrastrukturę publiczną, o charakterze turystycznym i rekreacyjnym w Trzebieży, w Zalesiu powstał Transgraniczny Ośrodek Edukacji Ekologicznej, przebudowana została Przystań Miejska w Policach, przeprowadzony proces rewitalizacji Starych Polic, tereny publiczne miasta i sołectw wyposażane są w siłownię i place zabaw a wszystko konsekwentnie połączy system ścieżek rowerowych funkcjonujący od granicy ze Szczecinem w przyszłości do Trzebieży.

Dostęp do zróżnicowanej i atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej.

Mieszkańcy przez bogatą działalność Miejskiego Ośrodka Kultury mają dostęp do zróżnicowanej oferty kulturalnej, wspierane są programy organizacji pozarządowych i realizowane liczne projekty z wykorzystaniem środków unijnych. Realizacja celu związana jest również z realizacją zadań własnych organizacji pozarządowych, rad osiedlowych i sołectkich. Ośrodek Sportu i Rekreacji, bogato wyposażona baza sportowa, liczne kluby i sekcje zapewniają szeroką ofertę sportową dla mieszkańców Polic.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

Wspomaganie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, wyrównywanie szans rozwoju, budowanie oferty wsparcia, integracji i aktywizacji środowisk oraz grup społecznych, przeciwdziałanie patologiom jest zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej i jest przedmiotem corocznych sprawozdań z działalności.

Gmina Police finansuje corocznie szereg programów zdrowotnych, realizowane są działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Wspieranie aktywności lokalnej.

Rada Miejska przyjmuje corocznie programy współpracy Gminy Police z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego w ramach inicjatyw lokalnych. Podejmowanych jest dodatkowo szereg działań w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jest to współpraca wielopłaszczyznowa i podejmowana przez różne instytucje gminne: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji. Organizacje pozarządowe realizują szereg zadań publicznych będących zadaniami własnymi gminy. Od roku 2015 Gmina Police realizuje Budżet obywatelski w którym mieszkańcy wspólnie decydują, na co przeznaczyć wyodrębnioną część budżetu gminy poprzez wybór projektów w otwartym głosowaniu.

Rozwój instytucjonalny

Rozwój instytucjonalny opiera się na ciągle podnoszonych standardach pracy urzędów i zakładów komunalnych służących obsłudze mieszkańców. Gmina Police za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej zapewnia dostęp do informacji, wspierany Systemem Informacji Przestrzennej.

Gmina Police prowadzi rozbudowaną współpracę regionalną i międzynarodową, której konsekwencją są nowe możliwości pozyskiwania dotacji unijnych oraz realizacja przedsięwzięć.

Priorytet IV. Zachowanie, ochrona i wykorzystanie walorów środowiska naturalnego.

Edukacja ekologiczna realizowana jest głównie przez działania Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Zalesiu, którego realizacja oparta o dofinansowanie ze środków INTERREG oraz WFOŚ

otrzymała I nagrodę w Konkursie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego „Polska Pięknieje – 7 cudów Funduszy Europejskich”. To nowoczesny obiekt, wyposażony w urządzenia cyfrowe, z salami tematycznymi, laboratorium i salami warsztatowymi, przystosowany do edukacji poprzez zabawę i udział w doświadczeniach z dziedziny nauk przyrodniczych. Gmina Police posiada Program w zakresie opieki nad zwierzętami, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

Rewitalizacja i ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy odbywa się głównie przez tworzenie terenów zieleni sprzyjających rozwojowi rekreacji i czynnemu wypoczynkowi, kształtowanie i utrzymanie zieleni, parków i skwerów. Istotnym elementem działań jest likwidacja dzikich wysypisk, ochrona bioróżnorodności, obejmowanie cennych przyrodniczo obszarów formami ochrony przyrody.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Police

W roku 2018 przyjęto do realizacji Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Police do roku 2025. W ramach planowanych przedsięwzięć podjęto realizację projektów społecznych (OPS, PUP, PCPR). Gmina Police złożyła wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. Rewitalizacja terenów rekreacyjnych nad Łarpią ze środków RPO WZ i INTERREG VA. Projekt ma być zrealizowany w ramach montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Gmina Police otrzymała dofinansowanie ze środków INTERREG VA.

1. **OPS** - Organizacja działań skierowanych do mieszkańców Starego Miasta w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i szeroko pojętej integracji lokalnej społeczności.
2. **PUP** - Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. Przedmiotem projektu są działania obejmujące diagnozę potrzeb i możliwości rozwoju zawodowego oraz poradnictwa zawodowego dla 100 osób. Organizacja szkoleń zawodowych, zdobycie doświadczenia przez realizację staży zawodowych
3. **Inkubator zawodów** - Realizacja projektu przewiduje organizację szkoleń zawodowych w zawodach: kucharz, technik chemii, hotelarz, doradztwo zawodowe oraz organizację staży zawodowych.
4. **Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, komunalnych na terenie osiedla Stare Miasto w Policach** - W związku z brakiem środków unijnych na finansowanie termomodernizacji budynków komunalnych ZGKiM realizuje działania ze środków własnych. W 2018r. wykonano 9 termomodernizacji ze wskazanych przedsięwzięć (Starzyńskiego 5, Starzyńskiego 6, Starzyńskiego 10, Asfaltowa 6, Dworcowa 5, Piastów 2, Piastów 15, Piastów 8, Kościuszki 26).
5. **Przebudowa lokali komunalnych przez wyposażenie w węzeł sanitarny** – ZGKiM
6. **Wyposażenie terenu Parku Staromiejskiego w urządzenia sportowe** - Rada Osiedla nr 2 w ramach środków budżetu obywatelskiego. Zakres projektu obejmuje „uruchomienie” terenu parku jako dobrze funkcjonującej przestrzeni wypoczynku, sportu i rekreacji dla mieszkańców Polic przyjezdnych. Urządzenia sportowe (biegacz, drabinka, ławka, orbiterek, podciąg nóg, prasa nożna, wahadło jednostronne, wioślarz, wyciąg górny, wyciskanie siedząc) służyć będą promocji aktywnego życia lokalnej społeczności.
7. **Zintegrowanie wspólnot sąsiedzkich społeczności lokalnej** – integracja wielopokoleniowa – Dzień Sąsiada na Starym Mieście - Od roku 2016 na terenie Starego Miasta organizowany jest festyn społeczności lokalnej Dzień Sąsiada. W ramach kontynuacji integrowania społeczności lokalne przewiduje się realizację kolejnych edycji festynu, wzbogaconego o organizację warsztatów Działania jakie podjęto: zabawy dla dzieci, konkursy, wspólne grillowanie. Jest to kontynuacja działań mająca sprzyjać integracji mieszkańców obszaru Stare Miasto. Przewiduje się zajęcia z logopedą oraz pielęgniarką środowiskową, warsztaty dla dzieci (gry podwórkowe).

Plan Rozwoju Miejscowości Tanowo do roku 2022 przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miejskiej nr XXXIX/377/2018 z 27.02.2018 roku jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu wskazanie kierunków rozwoju miejscowości, wyznaczenie celów i działań opartych na analizie istniejących uwarunkowań. Został sporządzony przy udziale i akceptacji mieszkańców.

Program wskazywał planowane do realizacji przedsięwzięcia:

1. **Poprawa oświetlenia publicznego miejscowości.** W ramach przedsięwzięcia e roku 2018 zrealizowano budowę oświetlenia ulicy Wiosennej, Leśnej i Słonecznej, budowę oświetlenia przy ulicy Dębowej.
2. **Budowa kanalizacji sanitarnej w Tanowie.** Przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie ze środków POIŚ. Realizacja wymaga zmiany technologii, ze względu na zbyt wysoki koszt przedsięwzięcia.
3. **Kanalizacja deszczowa w drogach gminnych.** W ramach przedsięwzięcia zrealizowano odwodnienie drogi gminnej przy posesjach 132 – 134 wzdłuż ulicy Wojska Polskiego.
4. **Przebudowa ulicy Szczecińskiej.** Przedsięwzięcie wieloletnie realizowane przez Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich.
5. Przebudowa dróg gminnych.
6. **Rozwój terenów rekreacyjnych.** Zadanie planowane do zgłoszenia przez mieszkańców w ramach Budżetu Obywatelskiego.
7. Rozwój oferty gastronomicznej, w tym opartej na produktach lokalnych.
8. **Przebudowa z rozbudową budynku OSP na cele społeczno – kulturalne świetlicy wiejskiej.** Przedsięwzięcie wieloletnie w trakcie realizacji. W II półroczu 2018 r. podpisano umowę na realizację robót budowlanych. Planowany termin zakończenia rok 2019.
9. Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych o charakterze kulturalnym i edukacyjnym.
10. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych służących integracji mieszkańców.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Police

Uchwałą nr XI/96/2015 z dnia 29 września 2015 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Rada Miejska w Policach przyjęła dokument pn. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Police. Dla ww. dokumentu została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, w tym sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Police jest dokumentem, który został opracowany, m.in. aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w Pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Działania ujęte w tym dokumencie mają przyczynić do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu. W efekcie końcowym realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przyczyni się do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców Gminy Police.

Tabela przedstawia projekty zrealizowane oraz pozostające w realizacji wskazane w harmonogramie działań przez Gminę Police.

Harmonogram rzeczowo-finansowy działań naprawczych dla Gminy Police

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Szacunkowe nakłady finansowe [tys. zł]	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt emisji względem bazowego [Mg/rok]	redukcji CO2 roku 2013	Wskaźniki /mierniki monitorowania zadania	uwagi
1	Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Policach (elewacja z termomodernizacją, stolarka drzwiowa i okienna)	Gmina Police	Do 2020	Sr	1000,00	środki własne/RPO WZ 2014 - 2020	177,00	144,00		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
2	Przebudowa z termomodernizacją hali sportowej na ulicy Siedleckiej 2b z budynkiem administracyjnym (+wymiana ogrzewania i instalacji)	Gmina Police	Do 2020	Sr	9000,00	środki własne/RPO WZ 2014 - 2020	708,00	576,00		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
3	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Bankowej 18	Gmina Police	do 2020	Sr	1000,00	środki własne/RPO WZ 2014 - 2020	177,00	144,00		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Szacunkowe nakłady finansowe [tys. zł]	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt emisji względem bazowego [Mg/rok]	redukcji CO2 roku 2013	Wskaźniki /mierniki monitorowania zadania	uwagi
4	Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w Policach	PEC S.A.	do 2020	Sr	2500,00	środki własne/POIŚ	1 062,00	292,00		Liczba budynków/lokalii podłączona do sieci ciepłej	Projekt o charakterze wieloletnim, w realizacji.
5	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 5	ZGKiM	do2020	Sr	230,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	41	33		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
6	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 6	ZGKiM	do 2020	Sr	190,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	34	27		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
7	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Starzyńskiego 10	ZGKiM	do 2020	Sr	160,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	28	23		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
8	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Asfaltowej 6	ZGKiM	do 2020	Sr	160,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	28	23		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
9	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Dworcowej 5	ZGKiM	do 2020	Sr	180,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	32	26		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Szacunkowe nakłady finansowe [tys. zł]	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt emisji względem bazowego [Mg/rok]	redukcji CO2 roku 2013	Wskaźniki /mierniki monitorowania zadania	uwagi
10	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 2	ZGKiM	do 2020	Sr	228,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	40	32		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
11	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 15	ZGKiM	do 2020	Sr	220,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	39	31		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
12	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Piastów 8	ZGKiM	do 2020	Sr	165,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	30	23		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
13	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kopernika 4	ZGKiM	do 2020	Sr	185,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	33	27		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
14	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 26	ZGKiM	do 2020	Sr	235,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	41	34		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
15	Termomodernizacja budynku mieszkalnego socjalnego przy ul. Bankowej 22 (+dach i wymiana instalacji)	Gmina Police	do 2020	Sr	1000,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	180	150		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt w realizacji

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Szacunkowe nakłady finansowe [tys. zł]	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt emisji względem bazowego [Mg/rok]	redukcji CO2 roku 2013	Wskaźniki /mierniki monitorowania zadania	uwagi
16	Termomodernizacja budynku mieszkalnego socjalnego przy ul. Bankowej 20 (+dach i wymiana instalacji)	Gmina Police	do 2020	Sr	1000,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	180	150		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt w realizacji
17	Program ograniczenia niskiej emisji przez wymianę pieców węglowych na terenie miasta	ZGKiM	do 2020	Sr	2000,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020	120	70		Liczba nowych niskoemisyjnych źródeł ciepła	Projekt w realizacji
18	Głęboka modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych mieszkalnych zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe	Gmina Police	2023	Dł	1000,00	środki własne/POIŚ	177	144		Ilość budynków poddanych termomodernizacji	Projekt zrealizowany
19	Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych.	Osoby fizyczne	2023	Dł	11 780,27	środki własne/POIŚ/	3 696	3 003		Liczba budynków poddanych termomodernizacji	Projekt w realizacji
20	Wymiana źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku np. ogrzewanie elektryczne, olejowe, gazowe.	Osoby fizyczne	2023	Dł	8 421,88	środki własne, NFOŚ/WFOŚ/	3 369	3 369		Ilość nowych niskoemisyjnych źródeł ciepła	Projekt w realizacji

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Szacunkowe nakłady finansowe [tys. zł]	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt emisji względem bazowego [Mg/rok]	redukcji CO2 roku 2013	Wskaźniki /mierniki monitorowania zadania	uwagi
21	Likwidacja kotłów na paliwo stałe i podłączenie do sieci ciepłowniczej/gazowniczej – w zależności od możliwości technicznych i infrastrukturalnych.	Osoby fizyczne	2023	Dł	8 421,88	środki własne/WFOŚ	3 369	3 369		Ilość nowych budynków/lokalii podłączonych do sieci ciepłej/gazowej	Projekt w realizacji
22	Montaż indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii – kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, kotły na biomasę, mikrowiatraki, źródła kogeneracyjne	Osoby fizyczne	2023	Dł	15 399,05	środki własne/WFOŚ	924	750		Liczba nowych instalacji oze	Projekt w realizacji
23	Wymiana i uzupełnienie oświetlenia drogowego LED w Policach	Gmina Police	2022	Dł	5000,00	środki własne/NFOŚ	34,00	27,00		Ilość zmodernizowanego oświetlenia	Projekt w realizacji
24	Zakup taboru autobusowego niskoemisyjnego – w ilości sztuk 15	SPPK	2016-2020	Sr	15000,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020 (ZIT)	1050,00	300,00		Liczba nowych pojazdów niskoemisyjnych	Projekt w realizacji

Lp.	Nazwa działania	Jednostka realizująca	Termin realizacji	Okres planowania działań (Kr, Sr, Dł)	Szacunkowe nakłady finansowe [tys. zł]	Źródło finansowania	Efekt energetyczny (redukcji energii finalnej) [MWh/rok]	Efekt emisji względem bazowego [Mg/rok]	redukcji CO2 roku 2013	Wskaźniki /mierniki monitorowania zadania	uwagi
25	Budowa węzła przesiadkowego i pętli autobusowej w Policach	Gmina Police	do 2020	Sr	5750,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020 (ZIT)	201,00	57,00		Liczba nowych pasażerów komunikacji publicznej	Projekt zrealizowany
26	Budowa dróg rowerowych w Policach w celu zapewnienia dostępności komunikacyjnej do terenów przemysłowych Polic	Gmina Police	do 2020	Sr	10000,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020 (ZIT)	88,00	25,00		Ilość [km] nowych ścieżek rowerowych	Projekt w realizacji
27	Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Kuźnickiej w Policach	Gmina Police	do 2020	Sr	9000,00	środki własne/RPO WZ 2014-2020 (ZIT)	600,00	158,00		Ilość [km] przebudowanych dróg	Projekt w realizacji

Załącznik nr 2 do raportu

Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Police z organizacjami pozarządowymi za rok 2018

Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zwanej dalej „ustawą”, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 30 maja każdego roku, jest zobowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

Program współpracy Gminy Police z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018, został przyjęty przez Radę Miejską w Policach **uchwałą nr XXXVI/336/2017 z dnia 28 listopada 2017 r.**

Gmina Police w 2018 roku podejmowała szereg działań w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jest to współpraca wielopłaszczyznowa i podejmowana przez różne instytucje gminne: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Organizacje pozarządowe realizują szereg zadań publicznych będących zadaniami własnymi gminy. Są one istotnym partnerem gminy w realizacji tych zadań. Stąd tak istotną kwestią jest współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi.

FORMY WSPÓŁPRACY

Zlecenie realizacji zadań publicznych

Kwota, jaką gmina w 2018 roku przeznaczyła na sfinansowanie bądź dofinansowanie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe wyniosła **2.509.673,62 zł.**

Rozliczona kwota dotacji wyniosła **2.456.283,01zł.**

Udzielona w 2018 roku dotacja dla LKS „Rybak” w Trzebieży w kwocie: **20.000 zł** nie została rozliczona. W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego w dniu 18.04.2019 r. Burmistrz Polic wydał decyzję o zwrot dotacji pobranej w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami liczonymi jak od zaległości podatkowych. Decyzja nie jest prawomocna.

Wszystkie dotacje zostały przekazane organizacjom w trybie otwartych konkursów ofert, przeprowadzonych zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o pomocy społecznej lub na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. „mały grant”).

Wykaz konkursów ofert:

- I. Konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym przez prowadzenie środowiskowych ognisk wychowawczych, który ogłoszono 30 listopada 2016 roku. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa.

Dotację na podstawie Zarządzenie Burmistrza Polic nr 283/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r. oraz umowy OR.526.2.2017 z dnia 01 stycznia 2017 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego

otrzymało Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **80.000 zł**.

- II. Konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej – prowadzenie środowiskowego domu samopomocy (zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej – środki pochodzą z budżetu państwa), który ogłoszono 29 listopada 2017 roku. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa.

Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 9/2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.8.2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku o powierzenie realizacji zadania publicznego otrzymało Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Policach. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **634.532,12 zł**.

- III. Konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym poprzez prowadzenie działalności na rzecz niepijących alkoholików i ich rodzin, który ogłoszono 29 listopada 2017 roku. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa.

Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 10/2018 z dnia 02 stycznia 2018 r., otrzymała jedna organizacja pozarządowa. Na podstawie umowy OR.526.3.2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego dotację otrzymało Polickie Stowarzyszenie Abstynentów „Ostoja”. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **24.000 zł**.

- IV. Konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie ochrony zdrowia, który ogłoszono 29 listopada 2017 roku. Konkurs obejmował następujące zakresy zadań:

1. opieka i pomoc osobom chorym na fenylketonurię. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa. Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 11/2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.1.2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku o powierzenie realizacji zadania publicznego otrzymało Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorskie Koło Chorych na Fenylketonurię. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **4.495,50 zł**;

2. prowadzenie hospicjum domowego dla dorosłych osób nieuleczalnie chorych. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa. Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 11/2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.4.2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego otrzymało Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów w Policach. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **30.000 zł**; opieka dla ludzi chorych na cukrzycę oraz profilaktyka cukrzycy. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa. Dotację na podstawie Zarządzenie Burmistrza Polic nr 11/2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.2.2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku o powierzenie realizacji zadania publicznego otrzymało Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło nr 15 w Policach. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **4.500,00 zł**;

3. w zakresie ochrony zdrowia publicznego. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa. Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 11/2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.5.2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego otrzymało Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej. Kwota przyznanej dotacji 16.000,00 zł. Kwota rozliczonej dotacji **15.999,46 zł**. Niewykorzystaną dotację w wysokości 0,54 zł zwrócono na konto Gminy Police w dniu 22.01.2019 roku.

- V. Konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych, który ogłoszono 29 listopada 2017 roku. Ofertę złożyło 6 organizacji pozarządowych.

Dotacje na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 24/2018 z dnia 24 stycznia 2018 roku otrzymały trzy organizacje pozarządowe:

1. Na podstawie umowy OR.526.10.2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego dotację otrzymał Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Policach. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **5.000 zł**.
2. Na podstawie umowy OR.526.11.2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku o powierzenie realizacji zadania publicznego dotację otrzymał Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Policach Koło w Trzebieży. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **2.000 zł**.
3. Na podstawie umowy OR.526.9.2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego dotację otrzymało Regionalne Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne w Policach. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **4.200 zł**.
4. Na podstawie umowy OR.526.12.2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego dotację otrzymało Stowarzyszenie Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku w Policach. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **7.480 zł**.
5. Na podstawie umowy OR.526.13.2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego dotację otrzymało Stowarzyszenie Klub Seniora w Trzebieży. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **2.000 zł**.

VI. Konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej – udzielenie schronienia oraz posiłku dla osób bezdomnych skierowanych w trybie ustawy o pomocy społecznej, który ogłoszono 29 listopada 2017 roku. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa.

Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 12/2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.6.2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego otrzymało Stowarzyszenie Feniks w Szczecinie. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **206.000 zł**.

VII. Konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej – prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, który ogłoszono 29 listopada 2017 roku. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa.

Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 13/2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.7.2018 z dnia 02 stycznia 2018 roku o powierzenie realizacji zadania publicznego otrzymało Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Policach. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **198.576 zł**.

VIII. Konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej – przygotowanie, wydawanie i umożliwienie spożycia jednego gorącego posiłku dziennie dla osób dorosłych – klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach, realizacja zadania w trybie ustawy o pomocy społecznej, który ogłoszono 08 stycznia 2018 roku. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa.

Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 33/2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.15.2018 z dnia 01 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego otrzymało Stowarzyszenie Feniks w Szczecinie. Kwota przyznanej dotacji 40.000,00 zł. Kwota rozliczonej dotacji **6.630 zł**. Niewykorzystaną dotację w wysokości 33.370,00 zł zwrócono na konto Gminy Police w dniu 15 stycznia 2019 roku.

IX. Konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych, który ogłoszono 27 kwietnia 2018 roku. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa.

Dotacje na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic nr 24/2018 z dnia 24 stycznia 2018 roku oraz umowy OR.526.19.2018 z dnia 22 maja 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego dotację otrzymało Stowarzyszenie Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku w Policach. Kwota przyznanej dotacji 19.990,00 zł. Kwota rozliczonej dotacji **19.989,93 zł**. Niewykorzystaną dotację w wysokości 0,07 zł zwrócono na konto Gminy Police w dniu 01 października 2018 roku.

X. Konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu ochrony zwierząt ogłoszony 06 marca 2018 r. Ofertę złożyła jedna organizacja pozarządowa. Na podstawie umowy OŚ-25/18 z dnia 20

kwietnia 2018 roku o powierzenie realizacji zadania publicznego dotację otrzymało Stowarzyszenie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Koło w Policach. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **22.000 zł**.

XI. W dniu 08 maja 2018 r. został ogłoszony konkurs ofert na realizację zadania publicznego: ratownictwo wodne. Wpłynęła jedna oferta organizacji pozarządowej.

Dotację na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 135/2018 z dnia 13 czerwca 2018 r. oraz umowy SO.524.18.2018 z dnia 13 czerwca 2018 r. o powierzenie realizacji zadania publicznego otrzymało Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Zachodniopomorskiego. Kwota przyznanej i rozliczonej dotacji **20.000 zł**.

XII. Zarządzeniem Burmistrza Polic Nr 16/2018 z dnia 09 stycznia 2018 roku dokonano wyboru podmiotów, które uzyskały dotacje, w drodze otwartego konkursu ofert z dnia 27 listopada 2017 r., na realizację zadań pożytku publicznego w zakresie:

- 1. TURYSTYKA I KRAJOZNAWSTWO,**
- 2. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY,**
- 3. KULTURA I SZTUKA, OCHRONA DÓBR KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO,**
- 4. WSPIERANIE I UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ.**

W dniu 05 stycznia 2018 roku odbyło się postępowanie konkursowe. Na otwarty konkurs ofert wpłynęło 36 ofert, w tym na realizację zadania z zakresu:

- turystyki i krajoznawstwa – 2 oferty,
- wypoczynku dzieci i młodzieży – 4 ofert,
- kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 7 ofert,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 23 oferty.

1. ZADANIA W ZAKRESIE TURYSTYKI I KRAJOZNAWSTWA

Wybrano 2 oferty podmiotów, z którymi podpisano umowy i udzielono dotacji w kwocie **10.000 zł**, która została zrealizowana w 100,00%.

- 1.1. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Regionalny Oddział Szczeciński im. Stefana Kaczmarka, ul. Ks. Kard. St. Wyszyńskiego 10, 70-201 Szczecin, zawarto umowę nr OK.434.1.2018 z dnia 17 stycznia 2018 r. o wsparcie realizacji zadania pn. „XXVI Międzynarodowy Rajd Pieszy IVV/PTTK, XV Integracyjny Rajd Niepełnosprawnych Intellektualnie – Puszcza Wkrzańska, XVII Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy”. Kwota udzielonej dotacji: 5.000 zł. Towarzystwo wykorzystało dotację w pełnej kwocie.
- 1.2. Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Polickiej SKARB, ul. Spółdzielcza 31, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.434.2.2018 z dnia 17 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Organizowanie imprez historycznych, rajdów dla młodzieży szkolnej”. Kwota udzielonej dotacji: 5.000 zł. Stowarzyszenie wykorzystało dotację w pełnej kwocie.

2. ZADANIA W ZAKRESIE W DZIAŁALNOŚCI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

Wybrano 3 oferty, z którymi podpisano umowy i udzielono dotacji w kwocie ogółem: **31.000 zł**, które zostały zrealizowane w 100%.

- 2.1. Chorągiew Zachodniopomorska Związek Harcerstwa Polskiego, Hufiec Police, ul. Grunwaldzka 13, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.431.1.2018 z dnia 10 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn. „Zimowisko harcerzy z Tanowa – Tatry 2018”. Kwota udzielonej dotacji: 6.000 zł.
- 2.2. Chorągiew Zachodniopomorska Związek Harcerstwa Polskiego, Hufiec Police, ul. Grunwaldzka 13, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.431.2.2018 z dnia 10 stycznia 2018 roku o wsparcie

realizacji zadania pn. „Wypoczynek letni zuchów i harcerzy z 28 Szczepu Ognia Hufca Police”. Kwota udzielonej dotacji: 20.000 zł.

- 2.3. Polski Związek Niewidomych Koło Police, ul. Grunwaldzka 15, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.431.3.2018 z dnia 18 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Police – Wrocław i okolice”. Kwota przyznanej dotacji: 5.000 zł.

3. ZADANIA W ZAKRESIE KULTURY I SZTUKI, OCHRONY DÓBR KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Wybrano 4 oferty podmiotów, z którymi podpisano umowy i udzielono dotacji w łącznej kwocie **86.000 zł**. Dotacje zostały zrealizowane w 100,00%.

- 3.1. Niezależne Europejskie Stowarzyszenie Twórców „Nest - Art” Im. E. Dąbrowskiej, ul. Wkrzańska 20 A, 72-020 Trzebież, zawarto umowę nr OK.401.1.2018 z dnia 15 stycznia 2018 r. o wsparcie realizacji zadania pn.: „Plener Artystyczny 04.09 – 15.09.2018 r. – Inspiracje, Interpretacje – Trzebież 2018”. Kwota udzielonej dotacji: 20.000 zł.
- 3.2. Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Siedlecka 1a, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.401.2.2018 z dnia 15 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Integrowanie seniorów poprzez kulturę i sztukę”. Kwota udzielonej dotacji: 15.000 zł.
- 3.3. Regionalne Stowarzyszenie Literacko – Artystyczne, ul. Odrzańska 22/3, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.401.3..2018 z dnia 16 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Siadaj i pisz, miej oko na świat”. Kwota udzielonej dotacji: 9.000 zł.
- 3.4. Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Polickiej "SKARB", ul. Spółdzielcza 31, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.401.4.2018 z dnia 17 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Organizowanie imprez kulturalnych, popularyzacja tradycji wojska polskiego, ochrony walorów historycznych ziemi polickiej”. Kwota udzielonej dotacji: 42.000 zł.

4. ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA I UPOWSZECHNIANIA KULTURY FIZYCZNEJ

Wybrano 20 ofert podmiotów, z którymi podpisano umowy i udzielono dotacji w łącznej kwocie **995.000 zł**.

- 4.1. Uczniowski Klub Sportowy „Champion”, ul. Siedlecka 1, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4221.1.2018 z dnia 12 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 40.000 zł.
- 4.2. Uczniowski Klub Lekkoatletyczny „Ósemka”, ul. Piaskowa 99, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4221.2.2018 z dnia 15 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Szkolenie młodzieży w zakresie Lekkiej Atletyki oraz organizacja imprez sportowych”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 75.000 zł.
- 4.3. Integracyjny Uczniowski Klub Pływacki "Wodnik", ul. Siedlecka 6, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4221.3.2018 z dnia 15 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Rozwój, popularyzacja i upowszechnianie pływania wśród mieszkańców Gminy Police”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 14.000 zł.
- 4.4. Uczniowski Klub Sportowy „ACTIV”, ul. Tanowska 14, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4221.4.2018 z dnia 15 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn. „Gminny kalendarz imprez sportowo-rekreacyjnych 2018”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 7.000 zł.

- 4.5. Uczniowski Klub Sportowy „Fala” przy Szkole Podstawowej w Trzebieży, ul. Wkrzańska 19a, 72-020 Trzebież, zawarto umowę nr OK.4221.5.2018 z dnia 16 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Szkolenie żeglarskie oraz popularyzacja żeglarstwa wśród dzieci i młodzieży”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 15.000 zł.
- 4.6. Uczniowski Klub Żeglarski „BRAS”, ul. M. Konopnickiej 12, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4221.6.2018 z dnia 16 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Nauka żeglowania i utrzymanie sprzętu żeglarskiego w UKŻ „Bras”, X edycja „Łarpia Sail Festiwal”, VIII Mistrzostwa Polic w kajakarstwie turystycznym, wycieczki kajakowe dla klas gimnazjalnych, biwaki i obozy”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 40.000 zł.
- 4.7. Uczniowski Klub Sportowy "Chemiczek", ul. Traugutta 4, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4221.7.2018 z dnia 17 stycznia 2018 roku o powierzenie realizacji zadania pn.: „Organizacja turniejów piłki siatkowej - POLICE CUP 2018 oraz zakup sprzętu”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 7.000 zł.
- 4.8. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Tytan”, ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.1.2018 z dnia 12 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn. „Organizacja imprez sportowych w roku 2018”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 16.000 zł.
- 4.9. Stowarzyszenie Energy Gold Team Police, ul. J. Piłsudskiego 31, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.2.2018 z dnia 11 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn. „Szkolenie dzieci i młodzieży w klubie Energy Gold Team Police” . Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 11.000 zł.
- 4.10. Stowarzyszenie Klub Biegowy „Dzik”, ul. Jana Długosza 53, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.3.2018 z dnia 15 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn. „Aktywne Police”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 9.000 zł.
- 4.11. Stowarzyszenie BiegamBoLubię Team Police”, ul. Roweckiego 50/8, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.4.2018 z dnia 15 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn. „Sportowa Gmina Police 2018”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 10.000 zł.
- 4.12. Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”, ul. Siedlecka 1a, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.5.2018 z dnia 16 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Organizacja strzelectwa w Gminie Police w 2018 roku”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 18.000 zł.
- 4.13. Ludowy Klub Sportowy „Rybak”, ul. Portowa 12, 72-020 Trzebież, powierzono realizację zadania pn.: „Popularyzacja piłki nożnej wśród dzieci” zgodnie z umową nr OK.4220.6.2018 z dnia 15 stycznia 2018 roku. Umowa została aneksowana w dniu 16 lipca 2018 r. Kwota udzielonej dotacji: 20.000 zł. Dotacja nie została przez Klub rozliczona. Burmistrz Polic decyzją z dnia 18.04.2019 r. postanowił o zwrocie dotacji w kwocie: 20.000 zł wraz z odsetkami liczonymi jak od zaległości podatkowych.
- 4.14. Atletyczny Klub Sportowy „Promień”, ul. Siedlecka 2b, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.7.2018 z dnia 17 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Szkolenia dzieci i młodzieży oraz współzawodnictwo w podnoszeniu ciężarów”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 70.000 zł.

- 4.14. Klub Sportowy „TANOWIA”, ul. Poczтовая 87, 72-004 Tanowo, powierzono realizację zadania pn.: „Integracja środowiska poprzez krzewienie kultury fizycznej i sportu” zgodnie z umową nr OK.4220.8.2018 z dnia 17 stycznia 2018 roku. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 83.000 zł.
- 4.15. Stowarzyszenie Klub Sportowy HULK TEAM, ul. Przyjaźni 2, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.9.2018 z dnia 17 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania publicznego pn. „Upowszechnianie sportów walki przez Klub Sportowy Hulk Team Police”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 10.000 zł.
- 4.17. Klub Piłkarski „Chemik Police”, ul. Siedlecka 2b, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.10.2018 z dnia 17 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 380.000 zł.
- 4.18. Klub Sportów Walki Police, ul. Tanowska 2d, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.11.2018 z dnia 18 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Rozpowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży poprzez zajęcia taekwondo i kickboxingu”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 20.000 zł.
- 4.19. Nauczycielski Klub Szachowy „Śmiały”, ul. Barnima 26, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.13.2018 z dnia 19 stycznia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „XXXIII Międzynarodowy Turniej Szachowy im. T. Gniota”. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 35.000 zł.
- 4.20. Polickie Stowarzyszenie Piłki Siatkowej, ul. Siedlecka 2b, 72-010 Police, zawarto umowę nr OK.4220.14.2018 z dnia 5 lutego 2018 roku o wsparcie realizacji zadania pn.: „Upowszechnianie rozwój piłki siatkowej kobiet”. Umowa została aneksowana w dniach: 29 czerwca 2018 r., 23 sierpnia 2018 r. oraz w dniu 31 grudnia 2018 r. Kwota udzielonej i rozliczonej dotacji: 115.000 zł.

XI. Konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie WSPIERANIA I UPOWSZECHNIANIA KULTURY FIZYCZNEJ, a w szczególności w zakresie piłki nożnej. W dniu 12 czerwca 2018 roku odbyło się postępowanie konkursowe. Na otwarty konkurs ofert wpłynęła 1 oferta. Zarządzeniem Burmistrza Polic Nr 138/2018 z dnia 14 czerwca 2018 roku dokonano wyboru podmiotu, który uzyskał dotację, w drodze otwartego konkursu ofert. Wybrano złożoną ofertę Klubu Piłkarskiego „Chemik Police”, ul. Siedlecka 2 b, 72-010 Police, z którym podpisano umowę – umowa nr OK.4220.15.2018 z dnia 15 czerwca 2018 roku na wsparcie realizacji zadania publicznego pn.: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w zakresie piłki nożnej w 2018 r.”. Udzielono dotacji w kwocie: **50.000 zł**. Dotacja została przez Klub wykorzystana w 100%.

Zlecenie realizacji zadań publicznych na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. „mały grant”):

1. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym pn. „Program profilaktyki selektywnej pod nazwą – Profiliada”, została złożona 15 stycznia 2018 roku przez Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA DU” z siedzibą w Szczecinie. Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 31/2018 z dnia 30 stycznia 2018 roku oraz umowy nr OR.525.14.2018 z dnia 05 lutego 2018 roku o wsparcie realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości **4.500 zł** i rozliczyła całą kwotę dotacji.
2. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych pn.: „W pełni życia – w pełni sił” została złożona w dniu 13 kwietnia 2018 roku przez Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Byłych Pracowników Grupy Azot ZCH Police SA w Policach.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 101/2018 z dnia 30 kwietnia 2018 roku oraz umowy nr OR.525.16.2018 z dnia 30 kwietnia 2018 roku o wsparcie realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości **2.000 zł** i rozliczyła całą kwotę dotacji.

3. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych pn.: „Prowadzenie działalności mającej na celu umożliwienie ludziom starszym z terenu Gminy Police (rencistom, emerytom) aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym, organizowania czasu wolnego, w tym w szczególności, ochrony i promocji zdrowia poprzez propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia” została złożona w dniu 17 kwietnia 2018 roku przez Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku w Policach.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 102/2018 z dnia 30 kwietnia 2018 roku oraz umowy nr OR.525.17.2018 z dnia 07 maja 2018 roku o wsparcie realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości **7.000 zł** i rozliczyła całą kwotę dotacji.

4. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym pn. Program profilaktyki selektywnej pod nazwą – Szkolenie dla funkcjonariuszy Policji „Wiem, reaguję, pomagam”, została złożona 27 kwietnia 2018 roku przez Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA DU” z siedzibą w Szczecinie.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 114/2018 z dnia 21 maja 2018 roku oraz umowy nr OR.525.18.2018 z dnia 22 maja 2018 roku o wsparcie realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości **4.750 zł** i rozliczyła całą kwotę dotacji.

5. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych pn.: „Wyposażenie świetlicy, zestaw nagłaśniający” została złożona w dniu 11 czerwca 2018 roku przez Klub Seniora Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Trzebieży.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 149/2018 z dnia 26 czerwca 2018 roku oraz umowy nr OR.525.20.2018 z dnia 02 lipca 2018 roku o powierzeniu realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości **1.050 zł** i rozliczyła całą kwotę dotacji.

6. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym pn. „Spotkania wspólnotowe dla trzeźwiejących alkoholików, ludzi pijących szkodliwe i ryzykownie dla ich rodzin w Licheniu”, została złożona 02 lipca 2018 roku przez Polickie Stowarzyszenie Abstynentów OSTOJA z siedzibą w Policach.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 175/2018 z dnia 19 lipca 2018 roku oraz umowy nr OR.525.21.2018 z dnia 20 lipca 2018 roku o wsparcie realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości **2.240 zł** i rozliczyła całą kwotę dotacji.

7. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym pn. „Spotkania wspólnotowe dla trzeźwiejących alkoholików, ludzi pijących szkodliwe i ryzykownie dla ich rodzin w Rokitnie”, została złożona 02 lipca 2018 roku przez Polickie Stowarzyszenie Abstynentów OSTOJA z siedzibą w Policach.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 176/2018 z dnia 19 lipca 2018 roku oraz umowy nr OR.525.22.2018 z dnia 20 lipca 2018 roku o wsparcie realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości 1.260,00 zł. Kwota rozliczonej dotacji **1.240 zł**. Niewykorzystaną dotację w wysokości 20,00 zł zwrócono na konto Gminy Police w dniu 29 października 2018 roku.

8. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie ochrony zdrowia pn.: „Ochrona sprawności ręki po chirurgii onkologicznej piersi” została złożona w dniu 17 lipca 2018 roku przez Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii „Polickie Amazonki” z siedzibą w Policach.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 184a/2018 z dnia 26 lipca 2018 roku oraz umowy nr OR.525.23.2018 z dnia 26 lipca 2018 roku o powierzenie realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości **3.600 zł** i rozliczyła całą kwotę dotacji.

9. Oferta o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie wszechstronnej aktywizacji ludzi starszych pn.: „Spotkanie Andrzejkowe – wieczór wspomnień i prezentacja pieśni patriotycznych w 100 lecie Niepodległości” została złożona w dniu 09 października 2018 roku przez Klub Seniora Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Trzebieży.

Na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 255/2018 z dnia 24 października 2018 roku oraz umowy nr OR.525.25.2018 z dnia 29 października 2018 roku o wsparcie realizacji zadania, organizacja otrzymała dotację w wysokości **1.500 zł** i rozliczyła całą kwotę dotacji.

10. Oferta na realizację zadania w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego pn.: „Spotkanie pojazdów militarnych” – złożona w dniu 23 lutego 2018 roku przez Stowarzyszenie Pojazdów Militarnych Trzebież, ul. Wkrzańska 67/1, 72-020 Trzebież. Organizacja otrzymała dotację w wysokości **4.000 zł** na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 60/2018 z dnia 6 marca 2018 roku oraz umowy o powierzenie realizacji zadania nr OK.525.3.2018 z dnia 7 marca 2018 roku. Przyznana dotacja została zrealizowana w 100%.

11. Oferta na realizację zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Maraton MTB 2018” – złożona w dniu 8 maja 2018 roku przez Fundację Policka Akademia Sportu ul. Leopolda Okulickiego 37/2, 72-009 Police. Organizacja otrzymała dotację w wysokości **5.000 zł** na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 108/2018 z dnia 15 maja 2018 roku oraz umowy o powierzenie realizacji zadania nr OK.525.7.2018 z dnia 16 maja 2018 roku. Przyznaną dotację zrealizowano w całości.

12. Oferta na realizację zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Organizacja Biegów na 5 km, 10 km, 15 km i Marsz Nordic Walking dla Aktywnych” – złożona w dniu 10 maja 2018 roku przez Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Zarząd Ogniska „Tytan”. Organizacja otrzymała dotację w wysokości **10.000 zł**, na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 118/2018 z dnia 22 maja 2018 roku oraz umowy o powierzenie realizacji zadania nr OK.525.8.2018 z dnia 23 maja 2018 roku. Przyznaną dotację zrealizowano w całości.

13. Oferta na realizację zadania w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego pn.: „Świdwie Sanctus – natura i człowiek w dźwięku i obrazie” – złożona w dniu 11 maja 2018 roku przez Stowarzyszenie Akademia Komunikacji Społecznej, ul. Ustki 10/13, 70-831 Szczecin. Organizacja otrzymała dotację w wysokości **2.000 zł**, na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 122/2018 z dnia 28 maja 2018 roku oraz umowy o wsparcie realizacji zadania nr OK.525.9.2018 z dnia 29 lipca 2018 roku. Przyznaną dotację zrealizowano w całości.

14. Oferta na realizację zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych w Policach – cykl maratonów rowerowych – Zachodniopomorski Puchar MTB” – złożona w dniu 22 maja 2018 roku przez Velo Club Szczecin, ul. Inowrocławska 12 a/3, 70-013 Szczecin. Organizacja otrzymała dotację w wysokości **5.000 zł**, na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 128/2018 z dnia 5 czerwca 2018 roku oraz umowy o wsparcie realizacji zadania nr OK.525.12.2018 z dnia 7 czerwca 2018 roku. Przyznaną dotację zrealizowano w całości.

15. Oferta na realizację zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Poprawa infrastruktury strzeleckiej w Gminie Police” – złożona w dniu 29 sierpnia 2018 roku przez Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”, ul. Siedlecka 1 a, 72-010 Police. Organizacja otrzymała dotację w wysokości **4.000 zł** na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 212/2018 z dnia 6 września 2018 roku oraz umowy o wsparcie realizacji zadania nr OK.525.15.2018 z dnia 7 września 2018 roku. Przyznaną dotację zrealizowano w całości.

16. Oferta na realizację zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej pn.: „Wyjazd na Puchar Świata w JU-JITSU U-15 w Atenach” – złożona w dniu 31 sierpnia 2018 roku przez Klub Sportowy HULK TEAM w Policach, ul. Przyjaźni 2, 72-010 Police. Organizacja otrzymała dotację w wysokości **1.000 zł** na podstawie Zarządzenia Burmistrza Polic Nr 214/2018 z dnia 11 września 2018 roku oraz umowy o wsparcie realizacji zadania nr OK.525.16.2018 z dnia 12 września 2018 roku. Przyznaną dotację zrealizowano w całości.

Współpraca jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Policach

W strefie zadań publicznych dotyczących ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, Wydział Ochrony Środowiska współpracuje ze Stowarzyszeniem Ekologicznym „Łarpia” w zakresie czynnej ochrony przyrody. Wyżej wymienione stowarzyszenie w ramach akcji „Sprzątanie Świata” i „Dzień Ziemi” usuwa porzucone odpady z terenów publicznych oraz Puszczy Wkrzańskiej. Wspólnie organizowana jest także akcja zawieszania budek lęgowych i karmników dla ptaków. Organizowane są piesze i rowerowe rajdy ekologiczne, w czasie których dzieci i młodzież zapoznaje się z tematyką z zakresu ochrony środowiska.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach:

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach w roku kalendarzowym 2018 nie realizował zadań publicznych w formie przeprowadzania konkursów.

Współpraca z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie pożytku publicznego w 2018 r. odbywała się w następujący sposób:

- I. Organizowanie imprez sportowo – rekreacyjnych z udziałem i przy wsparciu organizacji pozarządowych:
  1. „Bieg Neptuna” – to nasza sztandarowa impreza biegowa z roku na rok przyciągająca coraz szersze grono uczestników.
  2. „Puchar Europy. Polsko- niemieckie zmagania sportowe” turniej dziecięcy w Trzebieży.
  3. „Międzynarodowy Turniej Piłkarski - Puchar Europy” polsko-niemiecki turniej oldbojów.
  4. Rodzinny Rajd Rowerowy, Wakacyjny Rajd Rowerowy, Mikołaj Zwierzętom, Każdy ptaszek ma swój daszek, Policki Dzień Pieczenia Ziemniaka, Rajd Pieszy Szlakiem Bobra – współorganizowany ze Stowarzyszeniem Ekologicznym „Łarpia” oraz „Sama Rama”.
  5. Zachodniopomorski Rok Rzeki Odry 2018, współorganizacja z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym.
  6. Bieg Mikołajkowy - współorganizowany z fundacją Biegam Bo Lubię Police.
  7. Czwartki Lekkoatletyczne – współorganizowany z UKL Ósemka.
  8. Morsowanie w Trzebieży „Powitanie Wiosny” – współpraca z Klubem Morsów z Polic oraz „Sama Rama”.
  9. Dziki Weekend 2018– Stowarzyszenie Klub Biegowy „Dzik”
  10. MTB - Police Maraton Rowerowy , partner ze Stowarzyszeniem MTB.
  11. Otwarcie sezonu żeglarskiego - UKŻ „BRAS”.
  12. Militaria zjazd Pojazdów Militarnych w Trzebieży.

II. Bezpłatne wsparcie organizacyjne i rzeczowe inicjatyw sportowych podejmowanych przez organizacje pozarządowe (wsparcie kadrowe, udostępnianie bazy sportowo – rekreacyjnej, zabezpieczenie i wypożyczenie sprzętu i urządzeń niezbędnych do organizacji imprez):

1. Klub Piłkarski Chemik Police - rezerwacje hali sportowej wraz zapleczem socjalnym, rezerwacje boisk piłkarskich, udostępnianie sauny.
2. KPS Chemik Police- rezerwacja hali sportowej z zapleczem socjalnym.
3. Tanowia Tanowo – rezerwacje boisk piłkarskich z zapleczem.
4. LKS Rybak Trzebież - rezerwacje boisk piłkarskich z zapleczem.
5. Zorganizowane grupy mieszkańców Polic – rezerwacje sauny, rezerwacje boisk piłkarskich.
6. Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej w Policach-wypożyczenie namiotów.
7. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Tytan Police – udostępnianie sauny, udostępnianie boiska z zapleczem socjalnym, wypożyczanie namiotów, krzeseł i stolików.
8. Uczniowski Klub Lekkoatletyczny „ Ósemka” – udostępnienie boiska piłkarskiego oraz bieżni, wypożyczanie sprzętu lekkoatletycznego, wypożyczanie sprzętu nagłośnieniowego, namiotów, stołów oraz krzeseł.
9. AKS „Promień” Police – rezerwacja hali sportowej wraz z zapleczem.
10. Miejski Żłobek w Policach- wypożyczenie namiotów.
11. Rady Osiedla w Policach - wypożyczenie krzeseł, stołów, namiotów.
12. Rada Sołecka w Przęsocinie, wypożyczenie namiotów.
13. Klub Biegowy Dzik – udostępnienie bieżni lekkoatletycznej oraz pomieszczeń socjalnych, wypożyczenie stołów, krzeseł oraz namiotów.
14. Ośrodek Szkolno–Wychowawczy w Policach – wypożyczenie namiotów, stołów oraz krzeseł.

Miejski Ośrodek Kultury w Policach

Miejski Ośrodek Kultury w Policach był współorganizatorem następujących imprez oraz spotkań:

9 stycznia	„Pijawki wracają do łask” , wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
2 lutego	Zebranie walne Polickiego Towarzystwa Strzeleckiego i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”. Organizator: Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”.
6 lutego	„Pomniki, głazy i tablice pamiątkowe na terenie powiatu polickiego” , wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
20 lutego	„Razem przeciwko temu co uzależnia” , wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
11 marca	„Polickie Impy”, Turniej par w brydżu sportowym. Organizator: TKKF Tytan Police.
13 marca	„Klara Schumann żona Roberta Schumanna” , wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.

- 17 marca Zebranie walne Polickiego Towarzystwa Strzeleckiego i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”. Organizator: Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”
- 20 marca „Profilaktyka, zdrowie, rehabilitacja m.in. z wykorzystaniem systemów medycznych Unitttron, wykład polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 10 kwietnia „Maroko- niezwykłości islamu” , wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 24 kwietnia Zebranie walne Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 22 maja „Bezpieczeństwo związane z logowaniem do bankowości internetowej” wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 5 czerwca „Skąd wiadomo że to NATO?”, wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 15 czerwca Jubileusz X-lecia Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 3 października Zebranie walne Polickiego Towarzystwa Strzeleckiego i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”. Organizator: Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”
- 4 października Inauguracja Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 9 października „Międzynarodowy Dzień Seniora” , wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 13 października „Spotkanie Przyjaciół Piosenki Kresowej”. Organizator: Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Policach.
- 23 października „Jak zachować sprawność umysłową do późnego wieku” , wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego wieku w policach. Organizator: PUTW.
- 13 listopada „Chwasty wokół nas”, wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator PUTW.
- 27 listopada „Maroko”, wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.
- 4 grudnia „Boże Narodzenie we Włoszech”, wykład Polickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Organizator: PUTW.

Miejski Ośrodek Kultury w Policach bezpłatnie w 2018 r. udostępnił salę na cykliczne spotkania następującym stowarzyszeniom i organizacjom:

1. Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku.
2. Policki Chór Kameralny „Postscriptum”
3. Koło Wsparcia Kobiet w Policach.
4. Stowarzyszenie Ekologiczne „Łarpia”
5. Polickie Towarzystwo Strzeleckie i Miłośników Broni Dawnej „Grajcar”.
6. Polickie Stowarzyszenie Wędkarsko – Kajakarskie – Żeglarskie w Policach.

Inne formy współpracy

Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego. Zasady organizacji i trybu działania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Policach określone zostały przez Radę Miejską w Policach Uchwałą nr LIX/432/10 z dnia 26 października 2010 r. oraz w uchwale nr XIV/134/2015 Rady Miejskiej w Policach z dnia 22 grudnia 2015 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia organizacji i trybu działania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Policach oraz trybu powoływania jej członków. Załącznikiem do ww. uchwały jest Regulamin Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Policach.

Zgodnie z § 4 wymienionej uchwały w skład Rady wchodzi 12 członków, w tym:

- 3 przedstawicieli Rady Miejskiej w Policach;
- 3 przedstawicieli Burmistrza Polic;
- 6 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3. ust. 3 ustawy prowadzących działalność na terenie Gminy Police reprezentujących zróżnicowane sfery działalności publicznej.

W 2018 roku Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego w Policach spotkała się na 2 posiedzeniach (26 lutego 2018 r. i 15 października 2018 r.).

Bieżącą współpracą. Poszczególne wydziały Urzędu Miejskiego oraz gminne jednostki organizacyjne (MOK, OSiR) właściwe merytorycznie ze względu na zakres spraw i rodzaj działalności prowadzą bieżącą współpracę z poszczególnymi organizacjami pozarządowymi.

Publikowanie informacji na gminnych stronach internetowych. Na gminnych stronach internetowych publikowane są informacje na temat organizacji pozarządowych.

Istnieje baza organizacji pozarządowych oraz baza organizacji pożytku publicznego. Opublikowany jest program współpracy, podstawowe akty prawne dotyczące funkcjonowania organizacji pozarządowych i prowadzenia przez nie działalności.

Zamieszczane są inne informacje dotyczące działalności organizacji i współpracy z gminą.

Zamieszczane są informacje o konkursach ofert oraz ich rozstrzygnięcia (w formie Zarządzeń Burmistrza).

<http://bip.police.pl/artykuly/99/organizacje-pozarządowe>, <http://www.ngo.police.pl/Organization/Index>.

Akcja „Zostaw 1% w Policach”

Gmina Police włączyła się w akcję „1% dla organizacji pozarządowych” zachęcając mieszkańców do odpisania 1% podatku dochodowego na rzecz organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Gminy Police. Wzorem lat poprzednich apel Burmistrza Polic do mieszkańców gminy Police o wsparcie organizacji pożytku publicznego wraz z materiałami informacyjnymi na temat sposobu dokonywania odpisu oraz listą organizacji pożytku publicznego działających na rzecz mieszkańców gminy Police opublikowane są na stronie internetowej gminy pod adresem <http://www.police.pl/informator/zostaw-1.html>

Załącznik nr 3 do raportu

Program profilaktyki szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Police po 65 roku życia przyjęty uchwałą XXXIX/369/2018 z dnia 27 lutego 2018 roku

Głównym celem programu jest zapobieganie zachorowaniom na grypę w populacji osób po 65 roku życia. Prowadzona przed każdym sezonem grypowym, profilaktyka polegająca na podawaniu zaktualizowanej szczepionki przeciwgrypowej, przyczynia się do ograniczenia zachorowań na grypę, zmniejsza śmiertelność związaną z jej powikłaniami, redukuje potencjalne skutki społeczne i ekonomiczne grypy, a także przyczynia się do lepszego funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w warunkach epidemii.

W 2018 roku Gmina Police zlecało realizację zadania pn. „Program profilaktyki szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców gminy Police po 65 roku życia” dla:

1. „POLVITA” Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Siedlecka 2a w Policach.
2. ZOZ „Consulta” z siedzibą w Policach przy ul. Chodkiewicza 11.
3. „Medika” Usługi Medyczne sp. z o. o. z siedzibą w Policach przy ul. Kuźnickiej 1.

Powyższy program był realizowany 03 wrzesień- 10 grudzień 2018 r. w trzech przychodniach na terenie Gminy Police. Kwota przeznaczona na realizację programu wynosiła 30.000 zł. Ze względu na duże zainteresowanie zwiększono środki finansowe, ogółem wydano na realizację programu 30.705,60 zł. Populacja objęta programem to ok. 1.000 osób, zaszczepionych zostało 753 osób (75,30%).

Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci zamieszkałych na terenie gminy Police przyjęty uchwałą XXXIX/370/2018 z dnia 27 lutego 2018 roku

Celem programu była poprawa stanu zdrowia dzieci poprzez przeprowadzenie skutecznych szczepień przeciwko pneumokokom. Zmniejszenie liczby zakażeń inwazyjnych – posocznic i zapaleń opon mózgowo – rdzeniowych, liczby zapaleń płuc i zapaleń ucha środkowego wywoływanych przez bakterie pneumokokowe, zmniejszenie nosicielstwa bakterii pneumokokowych w jamie nosowo-gardłowej, zmniejszenie kosztów związanych z leczeniem w/w schorzeń.

W 2018 roku Gmina Police zlecało realizację zadania pn. „Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dzieci zamieszkałych na terenie gminy Police” dla:

- „Medika” Usługi Medyczne sp. z o. o. z siedzibą w Policach przy ul. Kuźnickiej 1.
- „POLVITA” Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Siedlecka 2a w Policach.

Program był realizowany 26 marzec - 10 grudzień 2018 r. w dwóch przychodniach na terenie Gminy Police. Kwota przeznaczona na realizację programu wynosiła 60.000 zł. Kwota wydatkowana na realizację programu ogółem: 46.795,00 zł. Liczebność populacji objęta programem ogółem 374, zaszczepionych zostało 191 dzieci (51%).

Profilaktyczny program opieki psychoterapeutycznej ponadpodstawowej i ponadstandardowej kierowanej do osób uzależnionych od alkoholu, osób współzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików mieszkańców gminy Police przyjęty uchwałą XLI/398/2018 z dnia 24 kwietnia 2018 roku

Cel ogólny i cele szczegółowe programu. Główne cele tego programu to:

1. Zachowanie trwałej abstynencji.
2. Poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego.

3. Nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i społecznych.

Czas niezbędny do przeprowadzenia skutecznej terapii to 18-24 miesiące. Pierwszy, podstawowy etap psychoterapii uzależnienia od alkoholu w zakładach stacjonarnych i oddziałach dziennych trwa od sześciu do ośmiu tygodni, natomiast w placówkach ambulatoryjnych od czterech do sześciu miesięcy.

Program zdrowotny realizowany przez „Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej, Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu” z siedzibą w Szczecinie przy ul. Ostrowskiej 7. Powyższy program realizowany był od dnia 01 czerwca 2018 roku do dnia 12 grudnia 2018 roku, na podstawie umowy OR.8010.7.2019. Środki przeznaczone na realizację powyższego programu w wysokości 30.000 zł zostały wykorzystane w 100%.

Poszczególne zajęcia programowe trwały po 25 godzin każde, w których brali udział od 8 do 10 osób.

Załącznik nr 4 do raportu

Od 2014 r. Gmina Police realizuje „Ogólnopolski Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Program ten określa zadania niezbędne do oczyszczania kraju z azbestu wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych w związku z m.in. przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Przygotowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police” poprzedzone zostało wykonaniem inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

Zebrane w bazie danych wyniki inwentaryzacji umożliwiły przygotowanie przestrzennego rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Police wraz z analizą poglądowego stopnia pilności usunięcia azbestu. Następnie oszacowano koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych z terenu Gminy Police oraz wskazano potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć, polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Opracowane zostały wskaźniki monitorowania realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Police”.

W dniu 25 kwietnia 2017 roku Rada Miejska w Policach podjęła uchwałę nr XXIX/287/2017 w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Police na lata 2014 – 2032 – AKTUALIZACJA I”.

Celem programu jest likwidacja skutków oddziaływania azbestu na środowisko i zdrowie mieszkańców poprzez bezpieczne usunięcie i całkowite wyeliminowanie z użycia wyrobów azbestowych, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko zgodnie z obowiązującym prawem do końca 2032 roku.

Program ten został przygotowany z uwzględnieniem obowiązujących aktów prawnych i jest zgodny z kierunkami wyznaczonymi w dokumentach krajowych i wojewódzkich.

W 2018 r. Wydział Gospodarki Odpadami kontynuował realizację ww. programu.

Realizacja zadania polegała na:

- demontażu azbestowego pokrycia dachowego,
- transporcie i utylizacji lub na samym odbiorze,
- transporcie i utylizacji wyrobów azbestowych.

Program skierowano do osób:

- fizycznych,
- użytkowników ROD, JST,
- stowarzyszeń,
- fundacji,
- kościołów,
- związków wyznaniowych,
- Wspólnot i Spółdzielni Mieszkaniowych.

W 2018 r. realizacja ww. zadania odbywała się w okresie od 13.08.2018r r. do 15.10.2018 r. łącznie utylizacji poddano 47,568 Mg wyrobów zawierających azbest.

Ww. zadanie w 2018 r. w całości było finansowane z budżetu Gminy Police gdyż zarówno Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie przyznali Gminie Police żadnych środków w formie dotacji na ten cel.

Załącznik nr 5 do raportu

Raport z realizacji uchwały Nr XL/ 382/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Police w 2018 r.”

Wszystkie zadania i cele przedstawione w Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Police w 2018 r. zostały osiągnięte. Zgodnie z art. 11 a ustawy o ochronie zwierząt program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt obejmował:

- a. zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- b. opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- c. odławianie bezdomnych zwierząt;
- d. obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- e. poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- f. usypianie ślepych miotów;
- g. utrzymanie dyspozycyjności gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- h. zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W ramach realizacji programu podstawowym elementem w zapewnieniu ochrony bezdomnym zwierzętom z terenu gminy Police było Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej. Zgodnie z ustaleniami 4 gmin, które finansują funkcjonowanie tego schroniska w roku 2018 można było skierować każdego:

- a. bezdomnego psa,
- b. bezdomnego kota,
- c. kota wolno żyjącego, którego stan zdrowia jest zły lub zwierzę to wymaga opieki.

Ponadto schronisko często zabierało młode mioty kotów wolno żyjących.

Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej jest nowoczesnym obiektem, który spełnia wszystkie wymagania organizacyjne i techniczne dla tego typu obiektów. Na terenie schroniska znajduje się między innymi: profesjonalnie wyposażony gabinet weterynaryjny, boksy dla zwierząt kwarantannowy oraz mieszkalne, które są wyposażone w podgrzewaną podłogę oraz system wentylacji, chłodnię oraz pomieszczenia do przygotowywania karmy dla bezdomnych zwierząt. Na terenie schroniska zatrudnieni są pracownicy posiadający wiedzę oraz doświadczenie związane z ochroną zwierząt, w tym lekarz weterynarii. Opiekę nad zwierzętami sprawują także społecznie wolontariusze.

Na terenie schroniska funkcjonuje Dom Kota. Wybudowanie tego obiektu przyczyniło się do zapewnienia na bardzo wysokim poziomie opieki dostarczanym do schroniska kotom. W Domu Kota istnieją pomieszczenia izolujące zwierzęta chore od zdrowych, miejsce do pielęgnacji kotów, pomieszczenia dla kotów oraz 2 wybiegi dla tych zwierząt.

W ramach funkcjonowania schroniska w roku 2018 objęto opieką Police 116 psów oraz 120 kotów dostarczonych z terenu gminy. Odławianie bezdomnych psów i kotów na terenie gminy Police było prowadzone w ramach funkcjonowania schroniska przez przedsiębiorcę Czesława Olszewskiego prowadzącego działalność pod nazwą Psia Farma Czesław Olszewski. Każde z dostarczonych zwierząt (poza kociętami i szczeniętami) zostało poddane obowiązkowej sterylizacji i kastracji. Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej prowadziło szeroko zakrojone działania w zakresie adopcji zwierząt. Wskaźniki adopcji w 2018 r. wyniosły dla psów 93,38 % dla kotów 64,24 %.

W 2018 r. zadania związane z opieką nad wolno żyjącymi kotami było prowadzone przez Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Policach. Wyżej wymienione stowarzyszenie otrzymało od Urzędu Miejskiego w Policach do dyspozycji lokal przy ul. Bankowej 11 FGH, w którym w razie potrzeby są przetrzymywane bezdomne lub wolno żyjące koty. Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Koło w Policach prowadziło zadania związane z poszukiwaniem nowych właścicieli dla kotów.

Wymienione stowarzyszenie w roku 2018 otrzymało od Urzędu Miejskiego w Policach następujące wsparcie:

- a. kwotę 22.000 zł jako dotację na realizację zadania publicznego: ochrona zwierząt w 2018 r.,
- b. bezpłatnie użytkowało lokal przy ul. Bankowej 11 FGH - koszt 4.064 zł,
- c. miało zarezerwowany limit 90 zabiegów sterylizacji kotek na własne potrzeby (z ogólnego limitu 190 zabiegów), - koszt 8.550 zł,
- d. otrzymało od gminy 10 domków dla kotów wolno żyjących koszt - 2.484,60 zł.
- e. mogło korzystać z zabiegów eutanazji ślepych miotów (w ramach podpisanej przez gminę Police umowy z lekarzami weterynarii).

W 2018 r. gmina Police zleciła do wykonania 190 zabiegów sterylizacji bezdomnych kotek. Zabiegi te były wykonywane przez Gabinet Weterynaryjny – lek. wet. Tomasz Sadłowski oraz Przychodnia Weterynaryjna 4 Łapy - lek. wet. Joanna Pawełka, koszt zadania wyniósł 18.050 zł.

Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zwierząt, w ramach zmniejszania populacji bezdomnych zwierząt, dopuszcza usypianie ślepych miotów zwierząt. Na terenie gminy Police w 2018 r. wykonano 300 zabiegów eutanazji ślepych miotów. Zabiegi eutanazji ślepych miotów przeprowadzał Gabinet Weterynaryjny – lek. wet. Tomasz Sadłowski oraz Przychodnia Weterynaryjna 4 Łapy - lek. wet. Joanna Pawełka, koszt zabiegów wyniósł 3.000 zł.

W ramach „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Police w 2018 r.” została zapewniona dyspozycyjność budynku gospodarczego (na terenie nieruchomości przy ul. Kościuszki 42 w Trzebieży) na cele związane z ewentualną potrzebą udzielenia pomocy bezdomnym zwierzętom gospodarskim. W 2018 roku na terenie gminy Police nie odnotowano żadnego przypadku porzucenia zwierzęcia gospodarskiego.

W 2018 r. była zapewniona całodobowa opieka weterynaryjna w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt przez Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej w godzinach otwarcia schroniska. W dni wolne od pracy oraz w godzinach zamknięcia schroniska zwierzęta, które uległy wypadkom były kierowane do Gabinetu na Zielonym Wzgórzu Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości Bezrzecze przy ul. Szkolnej 8.

Przepisy ustawy o ochronie zwierząt wprowadzają możliwości podejmowania działań obejmujących wykonywanie zadań, których celem jest zapobieganie bezdomności zwierząt. Zadaniem takim jest także wykonywanie zabiegów sterylizacji i kastracji zwierząt posiadających właścicieli - w celu eliminowania niekontrolowanego wzrostu ich populacji.

W roku 2018 właściciele zwierząt, którzy adoptowali ze Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Dobrej szczenięta lub kocięta mogli bezpłatnie skorzystać z zabiegów sterylizacji lub kastracji.

Warunkiem wykonania tych zabiegów było:

- a. dostarczenie adoptowanego kota do schroniska w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od terminu adopcji,
- b. dostarczenie adoptowanego psa do schroniska w terminie nie dłuższym niż 1 rok od terminu adopcji.

Załącznik nr 6 do raportu

Program „Szczecin Przyjazny Rodzinie”

W roku 2015 Gmina Polic, na podstawie uchwały VII/52/2015 Rady Miejskiej w Policach, przystąpiła do programu „Szczecin Przyjazny Rodzinie” w części dotyczącej Szczecińskiej Karty Rodzinnej. Na podstawie SKR rodziny posiadające dwoje i więcej dzieci mogą korzystać ze zniżek w komunikacji miejskiej.

Gmina Police na SKR w 2018 roku wydatkowała 361 600 zł.

Wykaz pozostałych instytucji świadczących usługi w ramach Programu „Szczecin Przyjazny Rodzinie”:

Instytucja	Kwota wydana w 2018r.
Centrum Kształcenia Sportowego ul. Rydla 49 70-783 Szczecin	0,00
Filharmonia ul. Małopolska 48 70-515 Szczecin	699,00
Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Rehabilitacji ul. Szafera 7 71-245 Szczecin	639,15
Muzeum Techniki ul. Niemierzyńska 18a 71-441 Szczecin	25,50
Teatr Lalek "Pleciuga" ul. Plac teatralny 1 71-401 Szczecin	358,30
Szczecińska Agencja Artystyczna ul. Wojska Polskiego 64 70-479 Szczecin	0,00
Szkoła Podstawowa nr 51 ul. Jodłowa 21 71-114 Szczecin	0,00
Szkoła Podstawowa nr 55 ul. Orawska 1 70-131 Szczecin	0,00
Teatr Współczesny ul. Wały Chrobrego 3 70-953 Szczecin	0,00

Trafostacja Sztuki ul. Świętego Ducha 4 70-205 Szczecin	0,00
Zakład Usług Komunalnych ul. Ku Słońcu 125a 71-080 Szczecin	1 182,70
Razem:	2 904,65

Załącznik nr 7 do raportu

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku

Główne idee realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Police w 2018 roku, to:

- pozytywne efekty oddziaływań rozpoczętych w 2007 roku, potwierdzone badaniami diagnostycznymi w 2007, 2011 i 2015 roku;
- oddziaływania oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez sieć dobrze funkcjonujących świetlic środowiskowych i klubów dla młodzieży prowadzonych przez Rady Osiedla, Rady Sołeckie, Szkoły Podstawowe Gminy Police;
- stworzony i realizowany autorski program profilaktyczny „Wolni ...od”. Program skierowany do uczniów klas szóstych i klas gimnazjalnych, wzmocniony programami „Spójrz inaczej” i Programem „NOE”;
- dobrze funkcjonująca Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- sprawnie i skutecznie funkcjonującym systemem przeciwdziałania przemocy domowej.

Rok 2018 jest kolejnym rokiem realizacji oddziaływań będących kontynuacją lat poprzednich. Cały system oddziaływań oparto o wyniki profesjonalnie przeprowadzonych badań diagnostycznych pod nazwą „Problemy związane z piciem alkoholu, używaniem narkotyków i przemocą rówieśniczą w szkole w ocenie uczniów i rodziców”, badania zostały przeprowadzone w 2007, 2011 i 2015 roku. Wyniki tych badań, raporty z badań, wnioski porównawcze zawarte są na naszej stronie internetowej www.police.pl.

W 2018 roku w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zrealizowano wszystkie zadania zaplanowane w preliminarzu wydatków i harmonogramie działań.

Zadanie nr I:

Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w dalszej części sprawozdania GKRPA, została powołana zarządzeniem Burmistrza Gminy Police z dnia 13.09.2007 roku, nr 204/07 , wszelkie zmiany składu Komisji były dokonywane również zarządzeniem Burmistrza Gminy Police i składa się z 10 merytorycznie przygotowanych osób.
2. W skład GKRPA wchodzi: emerytowany policjant, strażnik miejski, pracownik OPS, przedstawiciel oświaty, przedstawiciel środowiska trzeźwościowego, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień i przedstawiciel wydziału działalności gospodarczej Urzędu Gminy Police.
3. Wewnętrzna struktura GKRPA ustalono na pierwszym posiedzeniu i decyzją członków Komisji powołano dwa merytoryczne zespoły:
  - zespół ds. motywowania do podjęcia psychoterapii odwykowej osób zgłaszanych do Komisji w celu sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia i w 2018 roku zespół motywacyjny: łącznie do GKRPA wpłynęło – 110 wniosków o wszczęcie procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego. Wnioski trafiają do w/w zespołu. Zespół ds. motywowania do podjęcia Terapii odwykowej odbył 30 spotkań, w trakcie których zmotywował i skierował do podjęcia psychoterapii odwykowej w placówce odwykowej 21 osób. Do biegłych sądowych skierowano 111 osób (w tej liczbie znajdują się sprawy z lat poprzednich), w 61 sprawach udało się przebadać i wydać opinię.

- Do sądu rejonowego wydział rodzinny i nieletnich w Szczecinie skierowano 57 wniosków.
- zespół ds. kontroli rynku sprzedaży napojów zawierających alkohol, łącznie przeprowadzono 59 kontroli sklepów i punktów gastronomicznych. Kontrole przeprowadzono przy współpracy dzielnicowych z KPP Police oraz strażników miejskich. W kontrolach uczestniczyło 28 dzielnicowych. Przy okazji w/w kontroli sprawdzano znajdujące się w sąsiedztwie miejsca gdzie zabronione jest spożywanie napojów alkoholowych: ulice 29, place 11, parki 5. W toku podjętych działań uzyskano następujące wyniki:
  - ujawniono wykroczeń z art. 43¹ ust.1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi: 0
  - ujawniono wykroczeń z art. 45 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi: 4.

4. Zasady wynagradzania członków GKRPA każdego roku regulowane są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie nr II:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

Art. 22 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na samorząd powiatu obowiązek utworzenia i prowadzenia placówki leczenia odwykowego – typu ambulatoryjnego. Z uwagi na brak w powiecie polickim placówki odwykowej, mieszkańcy Gminy Police kierowani są do placówki leczenia odwykowego w Szczecinie.

Taką placówką jest Samodzielny Publiczny ZOZ – Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu, w Szczecinie, ul. Ostrowska 7, w którym w 2018 roku podjęto własną psychoterapię:

- uzależnieni od alkoholu	- 109 osób,
- osoby współuzależnione i dda	- 62 osób,
łącznie w tym Ośrodku leczyły się	- 171 osób.

Powyższe świadczenia zdrowotne finansowane są ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, pacjent jedynie ponosi koszty dojazdu do Ośrodka. W każdym uzasadnionym przypadku pacjenci dojeżdżający na terapię otrzymują pomoc socjalną na zakup biletów komunikacji miejskiej.

Dodatkowo Gmina Police w ramach realizacji usług zdrowotnych w tzw. Ofercie ponad standardowej nie finansowanej ze środków NFZ – zakupuje (w drodze ogłoszanego konkursu) stosowne świadczenia zdrowotne, przeznaczone dla osób uzależnionych, osób współuzależnionych i osób z syndromem dorosłego dziecka alkoholika.

W ramach zakupionych świadczeń zdrowotnych wzięło udział 104 osoby, w tym:

- osób uzależnionych	- 60 osób,
- osób z syndromem współuzależnienia i dorosłego dziecka alkoholika	- 44 osoby.

Zadanie nr III:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

W ciągu całego 2018 roku czynnych było 21 placówek opieki środowiskowej, w tym 16 świetlic środowiskowych, 5 klubów młodzieżowych prowadzone:

Świetlice

- Rady Osiedla nr 1; nr 2; nr 3; nr 4; nr 5; nr 6; nr 7;
- Rady Sołeckie w Pilchowie; Uniemyślu; Dębostrowie; w Trzuszczynie; w Drogoradzu i Tatyni
- Szkoły Podstawowe nr 3; w Trzebieży i Filii w Niekłończycy

kluby młodzieżowe

- Rady Osiedla nr 2; nr 3; nr 4; Sołectwo w Dębostrowie i Sołectwo w Tatyni.

Łącznie do w/w placówek w 2018 roku uczęszczało 290 dzieci i młodzieży i przeznaczono na dożywianie kwotę w wysokości 100.164,00 zł.

W tych placówkach dzieci i młodzież była otoczona opieką wychowawczą, udzielano pomoc w odrabianiu lekcji, prowadzono zajęcia świetlicowe, zajęcia profilaktyczne z profilaktyki uniwersalnej związanej z używaniem środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem alkoholu i narkotyków. Kształtowane właściwe postawy, uczono jak wyrażać uczucia, szczególnie jak sobie radzić ze złością i agresją.

Oprócz w/w placówek na terenie Gminy Police działają Środowiskowe Ogniska Wychowawcze prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Gmina Police finansowo wspiera te placówki.

W 2018 roku prowadzono dwa Środowiskowe Ogniska Wychowawcze w Policach jedno przy ul. Nadbrzeżnej 43, drugie przy ul. Bankowej 22. ŚOW czynne są:

- ul. Nadbrzeżna - od godziny 13.00 do 18.00.
- ul. Bankowa 22 – od godziny 13.00 do 19.00.

W ŚOW ul. Nadbrzeżna 43 – jest pod opieką 25 wychowanków w przedziale wiekowym od 6 do 13 lat. Dzieci te wywodzą się z rodzin o różnym statusie społeczno – ekonomicznym, a także pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych patologią, wielodzietnych, często niepełnych, rozbitych, także przez wyjazdy jednego z rodziców zagranicę w celach zarobkowych. W grupie tej znajdują się dzieci z trudnościami w nauce, sprawiające problemy wychowawcze.

W ŚOW ul. Bankowa 22 – jest pod opieką 42 wychowanków w wieku od 6 do 17 lat. Do Ogniska uczęszcza 9 wychowanków znajdujących się w rodzinach zastępczych oraz 5 wychowanków z orzeczoną niepełnosprawnością.

W 2018 roku kadra ŚOW - przeprowadziła 47 spotkań z rodzicami udzielając porad pedagogicznych oraz 7 spotkań z innymi instytucjami wspierającymi ich działalność. 15 rodzin skierowano do opieki pedagoga rodzinnego.

15 rodzin, w tym 17 dorosłych i 27 dzieci objęliśmy opieką pedagoga rodzinnego. Przeprowadziliśmy 47 spotkań z rodzicami udzielając porad pedagogicznych oraz 7 spotkań z innymi instytucjami wspierającymi naszą działalność.

Kadra zatrudniona w ŚOW posiada kompetencje zgodne z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2018 roku przeprowadzono:- w VII klasach Szkół Podstawowych Gminy Police zrealizowano program profilaktyczny pod nazwą **NOE**, którego sprawozdanie przedstawiane jest poniżej:

łączna ilość uczniów - **292**

Dziewczęta - **134**

Chłopcy - **158**

W ramach tego programu przeprowadza się badanie ankietowe, wyniki obrazuje poniższa tabela oraz wnioski:

Dziewczęta – 134	tak	nie
Jestem całkowitym abstynentem/ką (tzn. nigdy nie piję, nie przyjmuję narkotyków)	51	83
Interesuje mnie ten temat, chcę uczestniczyć w innych spotkaniach dot. tej tematyki	117	17
Chcę spotykać się z ludźmi, którzy bawią się na trzeźwo	112	22
Potrzebuję pomocy dla siebie, bliskiego, znajomego	33	101

Chłopcy – 158	tak	nie
Jestem całkowitym abstynentem/ką (tzn. nigdy nie piję, nie biorę)	47	111
Interesuje mnie ten temat, chcę uczestniczyć w innych spotkaniach dot. tej tematyki	133	25
Chcę spotykać się z ludźmi, którzy bawią się na trzeźwo	134	24
Potrzebuję pomocy dla siebie, bliskiego, znajomego	50	108

Wnioski:

1. **63,01%** uczniów klasy VII ma już za sobą inicjację alkoholową, bądź narkotykową (wzrost w porównaniu do 2017 roku – o 6,45%!!!, przesłanka negatywna),
2. **84,24 %** uczniów klasy VII chce spotykać się z ludźmi, którzy bawią się na trzeźwo, (wzrost w porównaniu do 2017 roku – o 3,94%!!!, przesłanka pozytywna),
3. **28,42 %** uczniów klasy VII uważa, że potrzebuje pomocy dla siebie, bliskiego, znajomego, (wzrost w porównaniu do 2017 roku – o 9,74%!!!, przesłanka pozytywna).

- w klasach od I do VI szkół podstawowych zrealizowano profilaktyczny program Spójrz Inaczej. W programie tym wzięło udział ok. 3.200 uczniów i ok. 128 nauczycieli.

Zadanie nr IV:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

W ramach tego zadania w Gminie Police w 2018 roku funkcjonował cały system oddziaływań i pomocy oparty o:

- a) pracę Koordynatora Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) Punkt Interwencji Kryzysowej, z dyżurem prawnika i terapeuty,
- c) Grupę wsparcia dla dorosłych ofiar przemocy w rodzinie,

- d) Pomoc dla dzieci pochodzących z rodziny, w których jest przemoc,
- e) Punkt konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Statystyka działań w 2018 roku przedstawia się poniżej:

ad. a - Gminny Koordynator dokonał analizy 94 spraw dotyczących leczenia odwykowego osób. Przeprowadzono 4 wywiady środowiskowe dotyczące przemocy z osobami poszkodowanymi zaproszonymi po analizie akt.

Na podstawie analizy akt, monitorowania i wywiadów środowiskowych, uwzględniając wnioski grup roboczych: Gminny Koordynator pełniący jednocześnie funkcję Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie:

20 dokumentacji Niebieskich Kart przekazał do KPP Police celem dołączenia do prowadzonych już dochodzeń z art. 207 kk; podpisał i przekazał do GKRPA 22 wniosków o leczenie odwykowe osób (co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie oraz inni uczestnicy procedury Niebieskiej Karty), które zostały przygotowane przez Grypy Robocze realizujące procedurę Niebieskiej Karty.

Do innych działań Gminnego Koordynatora w ramach wykonywania zadań w przedmiocie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należały: prowadzenie i udział w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie:

- przeprowadzenie 2 rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych ze sprawcą przemocy w ramach Niebieskiej Karty cz. D;
- zmotywowano 2 sprawców przemocy i skierowano do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy, prowadzonym przez PCPR w Policach;
- zmotywowano 3 osoby poszkodowane do udziału w grupie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

W 2018 roku procedurę Niebieskiej Karty prowadzono na zasadach wprowadzonych Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie realizacji procedury Niebieskiej Karty. Gminny Koordynator przekazał 3 Niebieskie Karty do Zespołu Interdyscyplinarnego (które zakładał we własnym zakresie), gdzie w każdej z nich powołano odrębną grupę roboczą do realizacji procedury w indywidualnych przypadkach. We wszystkich 3 procedurach przewodniczącym grup roboczych został Koordynator.

Łącznie odbyło się 14 posiedzeń grup roboczych z udziałem Gminnego Koordynatora. Ponadto Koordynator, jako Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego, na wniosek OPS-u uczestniczył w posiedzeniu grupy roboczej ds. opracowania nowych zasad pracy OPS w grupach roboczych.

Z GKRPA w Policach w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego pracowały 2 osoby:

- sekretarz GKRPA – członek Zespołu i uczestnik 61 grup roboczych w indywidualnych przypadkach przemocy.
- Koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie Przewodniczący ZI i uczestnik 3-ech grup roboczych.

Gminny Koordynator zwołał i poprowadził 4 posiedzenia ogólne Zespołu Interdyscyplinarnego, które odbyły się w dniach: 30.01.2018; 26.04.2018; 24.07.2018; oraz 25.10.2018 r.

W 2018 roku Przewodniczący ZI powołał łącznie 109 grup roboczych dotyczących przemocy w indywidualnych przypadkach zgłoszonej przemocy w rodzinie. Pełniąc nadzór nad prowadzonymi w grupach roboczych procedurami Niebieskich Kart przeanalizował 117 spraw udzielając pouczeń i wytycznych do dalszej realizacji.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego na wniosek grup roboczych w 2017 r., zakończył:

- 45 procedur Niebieskich Kart z 2018 r.;
- 2 procedury Niebieskich Kart z 2016 r.;
- 55 procedur Niebieskich Kart z 2017 r.

W 2018 roku Przewodniczący ZI nadzorował 170 procedur Niebieskich Kart, podpisał 98 protokołów z zakończenia procedury Niebieskiej Karty wobec wygaśnięcia przemyocy oraz braku zasadności podejmowania działań.

Działania naprawcze, pomoc pokrzywdzonym i monitorowanie spraw:

W 2018 roku samodzielnie Gminny Koordynator ujawnił 3 przypadki różnych form przemyocy, w których założono Niebieskie Karty, przekazano do Zespołu Interdyscyplinarnego, powołano grupy robocze i podjęto działania naprawcze w postaci:

- motywowanie pokrzywdzonych do udziału w grupie wsparcia dla ofiar przemyocy – 3
- kierowanie pokrzywdzonych do prawnika – 3
- rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze ze sprawcami przemyocy – 3
- wywiady i stały kontakt z pokrzywdzonymi w ramach monitorowania spraw – 14

Wśród 3 ujawnionych przypadków przemyocy wszystkie ujawniono na podstawie informacji uzyskanych od pokrzywdzonych, które same się zgłosiły do Gminnego Koordynatora. Odstąpiono od dalszych czynności w 8 sprawach z powodu niepotwierdzenia przemyocy, braku zainteresowania pokrzywdzonego lub wygaśnięcia przemyocy.

Czynności naprawcze, współdziałanie z innymi służbami, działania w grupach roboczych i monitorowanie spraw założonych w 2018 r. doprowadziły do przerwania przemyocy i znacznej poprawy sytuacji we wszystkich przypadkach.

W 2018 roku monitorowano nadal 3 sprawy założone 2018 roku, w których prowadzono czynności naprawcze i utrzymywano stały kontakt z poszkodowanymi. Pozwoliło to zakończyć procedury w 2 sprawach z powodu wygaśnięcia przemyocy. Na koniec 2018 roku Gminny Koordynator w osobistym prowadzeniu posiadał 1 procedurę Niebieskiej Karty.

Z 94 analizowanych spraw o leczenie odwykowe osób Gminny Koordynator założył 3 Niebieskie Karty, a 26 inne służby (Policja, OPS).

Przemoc w rodzinie to 30,8 % ogółu badanych spraw dotyczących osób zgłaszanych do leczenia odwykowego w GKRPA. Gminny Koordynator w założonych przez siebie Kartach ujawnił 3 osoby pokrzywdzone. Wszystkie to osoby dorosłe: 1 kobieta w wieku 30 lat i 2 kobiety w wieku powyżej 75 roku życia.

Dokumentowanie i udział Koordynatora w czynnościach procesowych:

Każdą ujawnioną przemoc dokumentowano na druku Niebieskiej Karty cz. A oraz w Notatce Urzędowej. Rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze ze sprawcami przemyocy dokumentowano na druku Niebieskiej Karty cz. D. Każdy wywiad związany z monitorowaniem spraw dokumentowano w Notatce Urzędowej.

Każde posiedzenie grupy roboczej w sprawie okresowej oceny sytuacji z udziałem Koordynatora dokumentowano w formie protokołu. Gminny Koordynator uczestniczył w 2 przesłuchaniach na Policji w charakterze świadka w sprawie o przestępstwo z art. 207 kk.

Współdziałanie z innymi służbami i instytucjami:

Podobnie jak w latach poprzednich kontynuowano dobrą współpracę z dzielnicowymi, służbą dochodzeniowo-śledczą i specjalistą ds. nieletnich z KPP w Policach. Prawidłowe były relacje z

kierownictwem Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego KPP Police, a w szczególności z Naczelnikiem Wydziału Prewencji i Kierownikiem Grupy Dzielnicowych. Szczególnie było to widoczne podczas: posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, działań profilaktyczno-naprawczych oraz posiedzeń grup roboczych w indywidualnych przypadkach przemocy. Podkreślić należy, że wszyscy dzielnicowi bardzo angażowali się w pracy w grupach roboczych co pozwoliło stosunkowo szybko przerwać przemoc i w wielu przypadkach zakończyć procedury wobec wygaśnięcia przemocy.

Kontynuowano również dobrą współpracę między Koordynatorem a pracownikami socjalnymi OPS Police. Wiele spraw konsultowano w bezpośrednich rozmowach, w ramach grup roboczych, których łącznie było aż 14 (w sprawach Niebieskich Kart założonych przez Koordynatora). Podkreślić należy, że wszystkie uchylenia ujawnione podczas kontroli akt (w ramach obowiązku Przewodniczącego ZI) poprawiane były niezwłocznie.

W 2018 roku dobrze układała się współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Policach. Zaowocowało to uczestnictwem 12 sprawców przemocy w Programie Korekcyjnym. W/w pracownice socjalne uczestniczyły w pracach grup roboczych w procedurach Niebieskich Kart założonych przez PCPR. Osoby kierowane przez Koordynatora do PCPR-u znajdowały tam wsparcie terapeutyczne (terapia indywidualna, program korekcyjny) i pomoc prawną.

W czasie dyżurów Koordynatora udzielono też 7 innych porad osobom w zakresie procedury leczenia odwykowego oraz problemów związanych z alkoholizmem w rodzinie. Gminny Koordynator odbył też 47 dyżurów.,

ad. b - 92 porady terapeutyczne, w tym 66 porad dla kobiet, 26 porad dla mężczyzn, 129 porad prawnych,

ad. c - 281 świadczeń grupowych dla 17 osób, średnio co tydzień w grupie wsparcia uczestniczyło 7 osób,

ad. d – pod opieką 26 dzieci,

ad. e – łącznie udzielono 123 porad konsultacyjnych.

Zadanie nr V:

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

Powyższe zadanie realizowane poprzez udzielanie stosownych dotacji, w tym:

- stowarzyszeniu propagującemu trzeźwy styl życia i w drodze konkursu przekazano dotację dla Polickiego Stowarzyszenia Klub Abstynentów „Ostoja”. Klub realizuje swoją statutową działalność, swój program stanowi załącznik do składanej oferty konkursowej,
- szczecińskiemu ośrodkowi profilaktyki uzależnień w Szczecinie (dawna Miejska Izba Wyrzeźwień) w celu wypełniania ustawowego obowiązku zabezpieczenia porządku publicznego przez Gminę. Do wyrzeźwienia dowożone są osoby, mieszkańcy Gminy, zatrzymani na terenie Gminy, które swoim zachowaniem zagrażają swojemu życiu, życiu i zdrowiu innych osób, bądź czynią zgorszenie w miejscach publicznych.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację powyższych zadań:

- plan na 2018 rok - 909.382,00 zł
- wykonanie w 2018 roku - 842.692,00 zł, tj. 92,67%

Zadanie nr I

- wynagrodzenie Przewodniczącego GKRPA,
- wynagrodzenie członków komisji,
- wynagrodzenie biegłych sądowych,
- wynagrodzenie Pełnomocnika Burmistrza Gminy ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- opłaty sądowe i

Koszty utrzymania biura:

- opłata za telefon, internet
- opłata za sprząatanie biura
- opłata za wywóz śmieci
- opłata za czynsz
- opłata za media
- opłata za przegląd ksero

razem – 139.742 zł.

Zadanie nr II

- zakup usług zdrowotnych (realizacja programu zdrowotnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych).

razem – 30.000 zł.

Zadanie nr III

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

razem – 464.040 zł.

Zadanie nr IV:

- wynagrodzenie koordynatora gminnej komisji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- dyżur prawnika,
- dyżury żur terapeutyczny,
- psychologiczna pomoc dla dzieci z rodzin, w których jest przemoc, poprzez prowadzenie grupy wsparcia,
- Prowadzenie Grupy Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- składki na ubezpieczenia społeczne,
- składki na fundusz pracy,
- zakup ulotek informacyjnych – gdzie szukać pomocy?.

razem – 75.500 zł.

Zadanie nr V:

- realizacja zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym poprzez prowadzenie działalności na rzecz niepijących alkoholików i ich rodzin,
- finansowanie działalności dotyczącej powierzenia realizacji zadania publicznego polegającego na objęciu działaniami profilaktycznymi osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, dowiedzionych w stanie nietrzeźwości z terenu Gminy Police Szczecińskiego Centrum profilaktyki Uzależnień (dawna miejska izba wytrzeźwień w Szczecinie).

razem – 103.500 zł.

Inne:

- składki na ubezpieczenia społeczne,
- składki na fundusz pracy,

Razem – 29.910 zł.

Sprawozdanie przygotował:

mgr Jerzy Moroz
Pełnomocnik Burmistrza Gminy Police
ds. Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych

Załącznik nr 8 do raportu

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2018 roku

W dniu 29 lipca 2005 roku została uchwalona ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U z dnia 19.09.2005 r nr 179, poz. 1485). Ustawa nałożyła na każdą Gminę obowiązek uchwalania Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowany w 2018 roku przez Gminę Police jest **kontynuacją działań** prowadzonych do tej pory gdyż Gmina uznaje, iż najlepszą formą zapobiegania zjawisku narkomanii i innych uzależnień są działania długofalowe. Celem głównym GPPN jest przeciwdziałanie zjawisku narkomanii na terenie Gminy Police.

Do realizacji celów i zadań GPPN powołane zostało Gminne Biuro d.s. Przeciwdziałania Narkomanii. Uchwalony Gminny Program na 2018 rok obejmował określone poniżej zadania:

Zadanie I – prowadzenie Gminnego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Policach.

Gminne Biuro mieści się przy ul. Piaskowej 97 (budynek OSiR). Biuro czynne było trzy razy w tygodniu 2 godziny w poniedziałki i po 3 godziny środy i piątki. Osoba pracująca w Biurze legitymuje się dyplomem specjalisty terapii uzależnień od narkotyków oraz certyfikatem Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii instruktora terapii uzależnień oraz specjalisty psychoterapii uzależnień.

Do obowiązków osoby prowadzącej GBPN (w ramach dyżurów w siedzibie GBPN) należało:

1) udzielanie informacji i wsparcia dla rodzin osób uzależnionych, które będą korzystały z porad pierwszego kontaktu lub telefonu zaufania przeprowadzanie wstępnej diagnozy stopnia uzależnienia dla osób używających środków psychoaktywnych oraz współuzależnienia,

2) pomoc w poszukiwaniu możliwości leczenia w poradniach i ośrodkach leczenia ambulatoryjnego oraz ośrodkach rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych;

W ramach tego zadania przeprowadzono 127 spotkań indywidualnych i rodzinnych oraz przeprowadzono 237 rozmów telefonicznych (telefon stacjonarny i komórkowy) – porady, informacje, konsultacje. Najczęściej do Biura zgłaszali się rodzice i bliscy dzieci i młodzieży oraz osób już pełnoletnich zażywających narkotyki lub z uzależnieniem mieszanym (narkotyki, leki, dopalacze, alkohol) z prośbą o pomoc i informacje dotyczące sposobów postępowania, a także osoby mające osobisty problem z nadużywaniem wszelkich środków psychoaktywnych. Udzielono 86 porad i konsultacji indywidualnych i porad rodzinnych,

2 przeprowadzono podczas tych spotkań wstępną diagnozę problemową osób uzależnionych i używających środków psychoaktywnych oraz ich bliskich oraz 2 interwencje kryzysowe, 4 osoby zostały skierowane do stacjonarnych ośrodków leczenia uzależnień, 12 osób po wstępnej diagnozie skierowano do Poradni w Szczecinie na szczegółową diagnozę psychiatryczną lub uzależnienia i terapię ambulatoryjną lub grupową, 4 uczniów skierowano do Poradni Monar i „Powrót z U” w celu uczestnictwa w specjalnym programie wczesnej interwencji dla młodzieży okazjonalnie zażywającej środki psychoaktywne rekomendowanego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Rodzicom, współmałżonkom i innym członkom rodzin osób zażywających narkotyki zaproponowano uczestnictwo w różnych grupach pomocowych takich jak: grupa dla ofiar przemocy – 1 osoba, grupa wsparcia dla rodzin, grupa umiejętności wychowawczych dla rodziców osób lub inne formy pomocy

np. interwencja kryzysowa lub terapia rodzinna – 51 osób. Pracownik Biura kierował także klientów po pomoc prawną – 4 osoby, 3 osoby przychodziły i dzwoniły kilkakrotnie po wsparcie i pomoc.

Zadanie II – zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

Gminne Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii pełni funkcję punktu informacyjno –konsultacyjnego, a w ramach jego działalności nie prowadzi się terapii uzależnień. Pomoc w ramach tego zadania polegała na przeprowadzeniu wstępnej diagnozy problemowej osób zgłaszających się do punktu i po tym poszukiwanie adekwatnej formy pomocy i kierowanie do odpowiednich placówek lub instytucji.

Zadanie III – prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Do obowiązków osoby prowadzącej GBPN (w ramach dyżurów poza siedzibą GBPN) należało:

1. Przeprowadzanie spotkań edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą w szkołach oraz innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zaproszenie do współpracy w tym zakresie specjalistów z różnych instytucji i organizacji zajmujących się profesjonalnie problemami uzależnień.
Realizacja pkt.1 polegała na tym, że pracownica GBPN we współpracy z dyrektorami szkół, pedagogami szkolnymi i przy współudziale specjalisty z Sanepidu przeprowadziła spotkania profilaktyczno-edukacyjno - warsztatowe podczas konkursu dla uczniów gimnazjów dotyczącego wiedzy na temat HIV/AIDS w **Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki z Oddziałami Sportowymi**– 26 osób. Oddziaływania profilaktyczne realizowane były w ramach dużego, autorskiego programu profilaktycznego „Wolni od...”. Program ten dotyczył uczniów wszystkich szkół podstawowych i gimnazjalnych Gminy Police. Program profilaktyczny „Wolni od...” był finansowany z budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Specjalistka z GBPN uczestniczyła w spotkaniach realizatorów celem omówienia badań z poprzednich lat i ustalenia form współpracy. Na zaproszenie realizatorów przeprowadziła wraz z przedstawicielami policji spotkanie profilaktyczne z młodzieżą w SP 8 (oddział przy ul. Tanowskiej) – 25 osób.
Uczniowie szkoły ponadpodstawowej - Zespołu Szkół im. I. Łukasiewicza zostali zaproszeni do udziału w programie profilaktycznym „Profiliada” prowadzonym przez Stowarzyszenie DA DU w Szczecinie, które polegało na nieodpłatnej projekcji filmów o odpowiednio dobranej tematyce dotyczącej problemów uzależnień, przemocy, cyberprzemocy, relacji rodzinnych itp. Po projekcji przeprowadzane były debaty – dyskusje z młodzieżą na temat prezentowany na filmie. Pedagodzy obecni na projekcjach wykorzystywali tematykę do prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkole. Z terenu Gminy Police wzięły udział w programie 143 osoby. Zadanie było finansowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii - 71,5% i Gminę Police - 19%.
2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych i organizacja szkoleń dla osób pracujących z młodzieżą (pedagodzy), grupami szczególnego ryzyka oraz w kontakcie ze społeczeństwem; W roku 2018 dzięki dofinansowaniu ze środków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Stowarzyszenie DA DU zrealizowało na terenie Gminy Police program szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień dla policjantów Powiatowej Komendy Policji w Policach pod nazwą: „Wiem, reaguję, pomagam” (3/4 środków pochodziło budżetu Województwa Zachodniopomorskiego). Program obejmował warsztaty dla policjantów pracujących bezpośrednio w kontakcie z obywatelami, w których udział wzięło 42 osoby. Zadanie było finansowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego - 73% i Gminę Police – 26%.
3. Pozyskanie i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży (znaczkę, smycze, nalepki, ulotki itp.) oraz dla dorosłych (ulotki, plakaty, broszury), które będą rozdawane podczas wszelkich działań profilaktycznych organizowanych na terenie Gminy Police; W

ramach szkolenia wydrukowano 3600 ulotek z informacją, gdzie szukać pomocy na terenie Gminy Police oraz Szczecina.

4. Przeprowadzenie we współpracy z pedagogami i dyrektorami szkół spotkań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców; Pracownica GBPN przeprowadziła spotkania informacyjno-edukacyjne dla rodziców w SP Pilchowo – 18 osób i SP 8 – 20 osób i po raz drugi 21 osób, SP 1- 40 osób.
5. Zapewnienie współpracy organizacji i instytucji zajmujących się problemem narkomanii, przygotowanie i rozpowszechnianie informacji na temat ich działalności i oraz działań podejmowanych przez Gminę Police; W ramach pkt. 5 pracownica Biura nawiązała kontakt i spotykała się z dyrektorami szkół, Naczelnikiem Wydziału Oświaty i Pełnomocnikiem w sprawie koordynacji programów profilaktycznych – 10 osób; Powstał Gminny Zespół Profilaktyki, gdzie pracownica GBPN pełni rolę koordynatora. Pracownica Biura spotykała się pedagogami, wychowawcami z internatu, pracownikami GKRPA oraz Sanepidu, a także policjantami w celu nawiązania współpracy w zakresie pomocy Biura w przeciwdziałaniu problemom narkotykowym.
6. Pozyskiwanie do współpracy powyższych instytucji do prowadzenia różnego rodzaju projektów profilaktycznych, szczególnie z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej; GBPN przez cały rok współpracuje z pracownikami Poradni „Powrót z U”, Poradni „Monar”, Stowarzyszenia Wolontariuszy DADU, OTU Ostrowska ze Szczecina i Stowarzyszenia Harmonii Społecznej z Polic, Sanepidem, policją i strażą miejską.
7. Uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach podnoszących wiedzę i kwalifikacje osób zajmujących się problematyką uzależnień. Pracownica GBPN wzięła udział w:
  - a. konferencji WWS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego w partnerstwie z KBPN o dotyczącej problematyki uzależnień od narkotyków. Celem konferencji było m.in. przedstawienie zadań samorządu lokalnego w zakresie przeciwdziałania problemom narkomanii, omówienie nowych trendów w profilaktyce uzależnień oraz diagnoza problemów narkomanii na poziomie lokalnym.
  - b. szkoleniu pod nazwą: " Terapia osób uzależnionych od pornografii, seksu, jako odpowiedź na konsekwencje rozwojowe i zdrowotne u pacjentów, zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia". Organizatorem szkolenia było Karkonoskie Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Refugium we współpracy KBPN. Miejsce realizacji: Szklarska Poręba.
  - c. spotkaniu integrującym wszystkie służby pracujące na rzecz społeczności Gminy Police.
  - d. prezentacji wspólnoty NA organizowanej przy PCPR (35 uczestników).

Działalność GBPN zastała nagrodzona w powiatowym konkursie „Razem możemy więcej”.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację powyższych zadań w 2018 roku:30000 zł

- wynagrodzenie prowadzącego biuro ds. przeciwdziałania narkomanii;
- koszty utrzymania biura: opłata za usługi telekomunikacyjne w tym dostęp do internetu, opłaty za administrowanie i czynsze za lokal; Razem: 19.950 zł
- dofinansowanie programów profilaktycznych dla młodzieży i szkoleń dla pracowników grup zawodowych pracujących z grupami podwyższonego ryzyka: 9.250 zł- dofinansowanie szkoleń, konferencji oraz literatury dla podnoszenia wiedzy i kwalifikacji pracownika GBPN: 800 zł

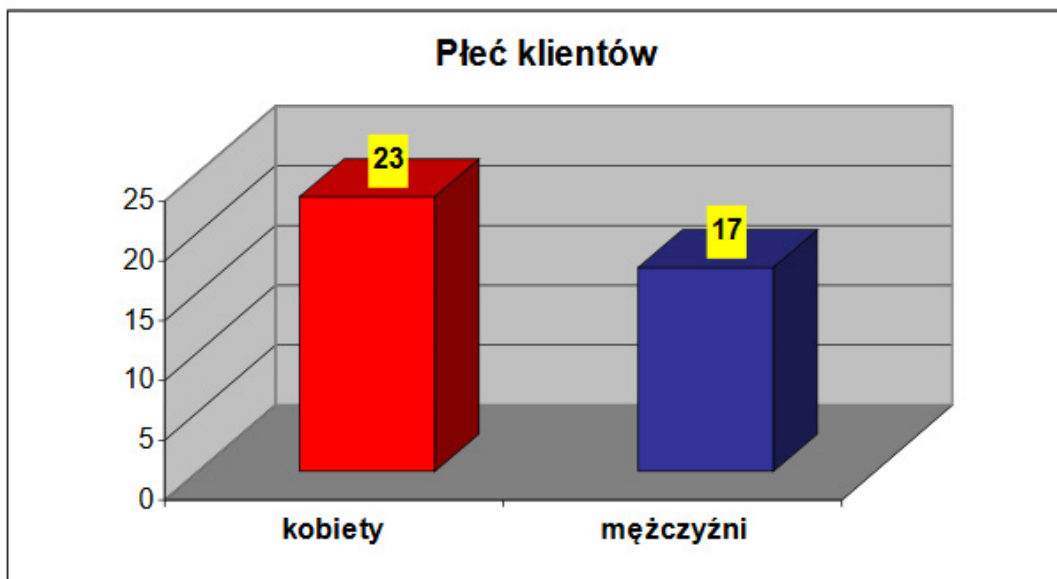
Należy zaznaczyć, że środki na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z uzyskiwanych przez Gminę Police wpłat z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów

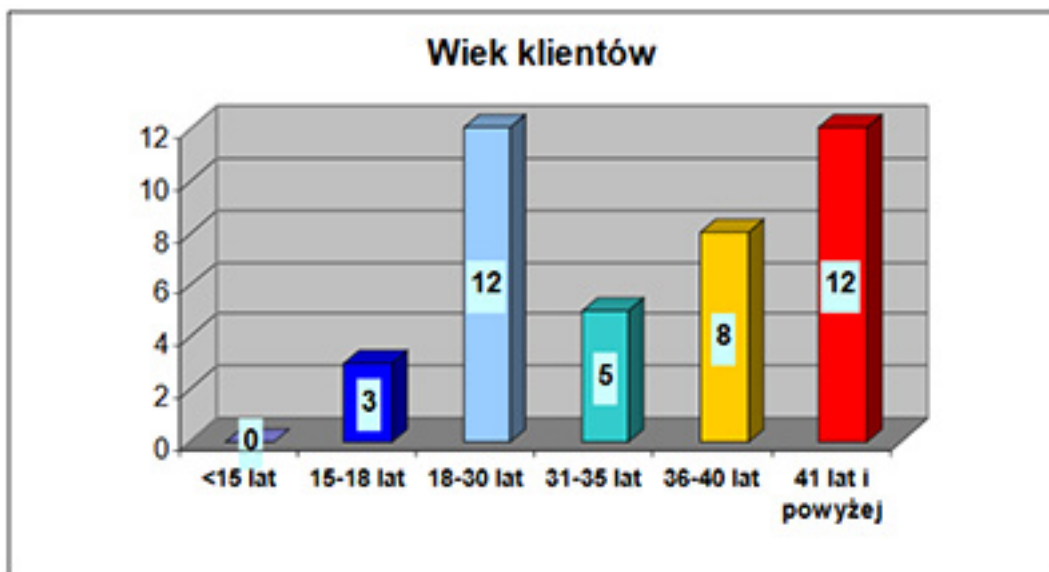
zawierających alkohol. Podczas przeprowadzania w Gminnym Biurze ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Policach w 2018 roku porad dla osób używających środków psychoaktywnych i ich rodzin proszono uczestników tych spotkań o wypełnianie ankiet ewaluacyjnych. Wyniki oraz wnioski końcowe zaprezentowane są w załączniku nr 1.

Sprawozdanie przygotowała mgr Bogumiła Koman GBPN w Policach

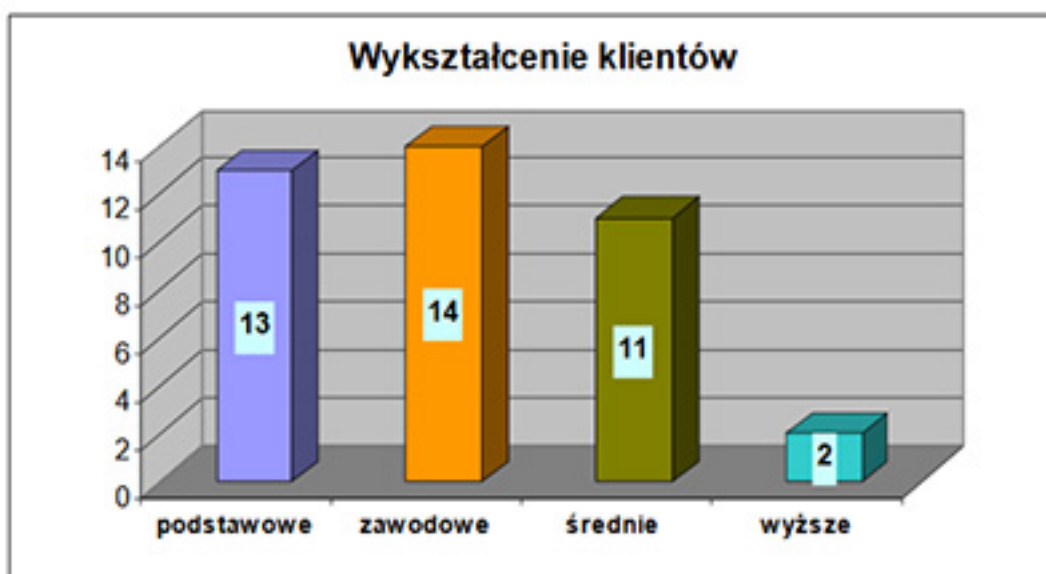
Podczas przeprowadzania w Gminnym Biurze ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Policach w 2018 roku porad dla osób używających środków psychoaktywnych i ich rodzin proszono uczestników tych spotkań o wypełnianie ankiet ewaluacyjnych. Ankiety były zbierane cyklicznie spośród niektórych osób korzystających z porad. O tym, czy dana osoba przychodząca po pomoc otrzyma ankietę każdorazowo decyduje terapeuta kierując się oceną jej stanu psychicznego i emocjonalnego oraz gotowości do współpracy.

Ankiety wypełniło 40 osób w tym 23 kobiet i 17 mężczyzn. Przeważały osoby w wieku powyżej 41 lat – 12 osób i w wieku 18-30 lat – 12 osób, następnie 8 osób w wieku 36-40 lat, 5 osób w wieku 30-35 lat oraz 3 osoby w wieku 15-18 lat.

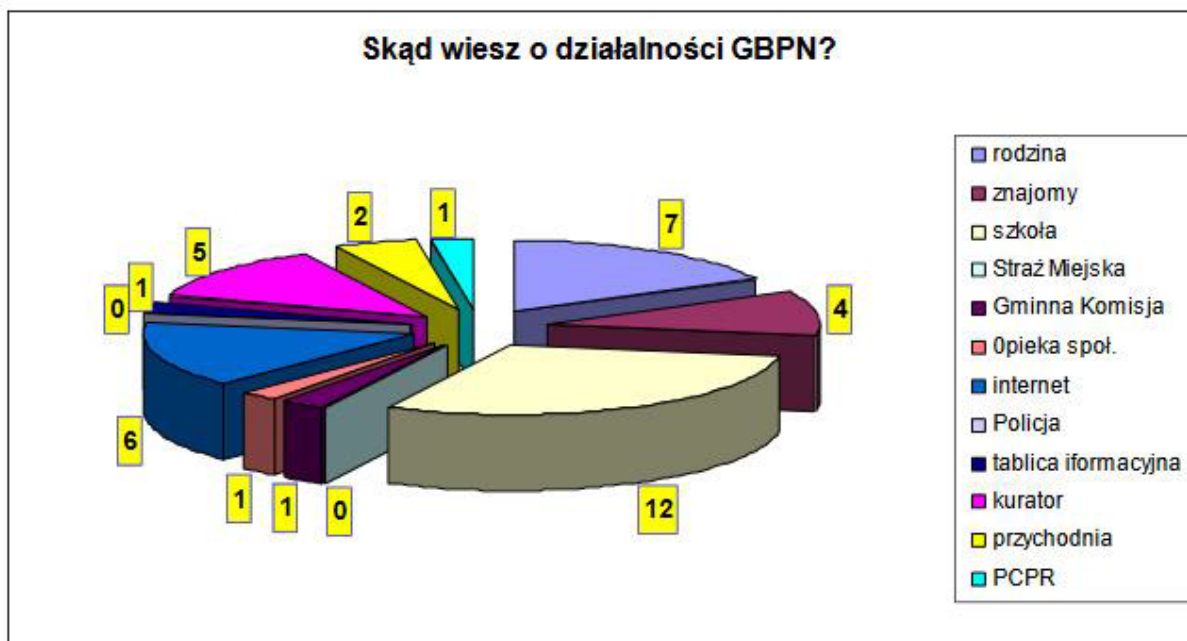

Wykształcenie ankietowanych: 2 osoby z wykształceniem wyższym, 11 osób ze średnim, 14 osób z zawodowym i 13 osób z podstawowym.

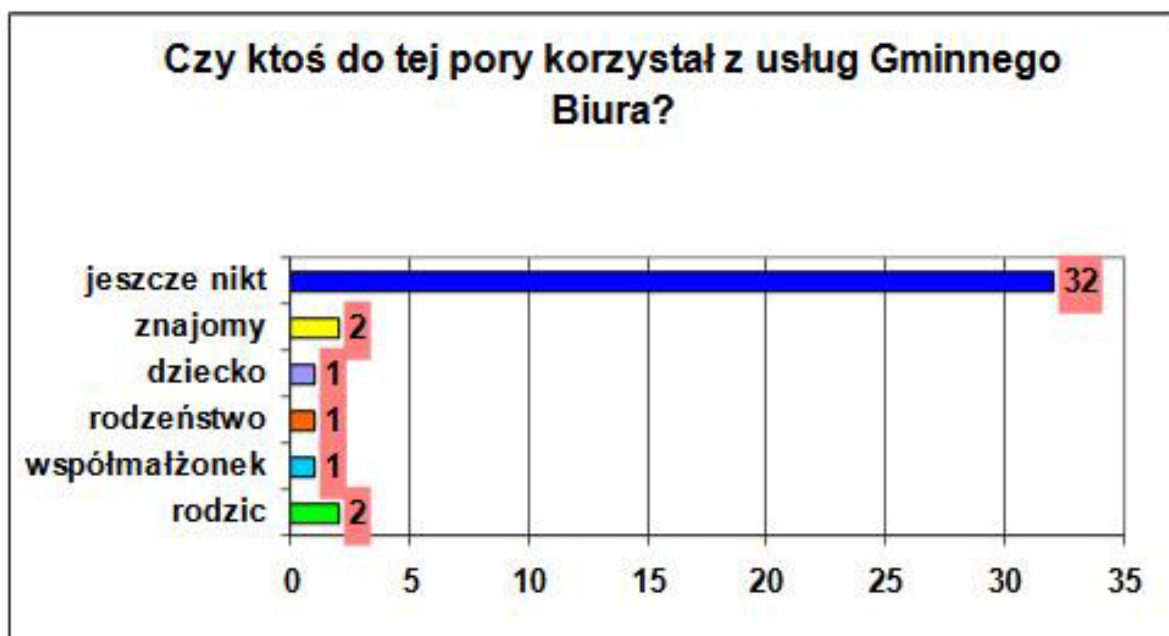

Na pytanie: "Skąd wiesz o działalności naszego Biura" padały bardzo zróżnicowane odpowiedzi:– 12 osób ze szkoły, 6 osób z internetu, 5 od kuratora, 4 od znajomych, 7 od rodziny, 2 z przychodni. Po 1 osobie dowiedziało się z tablicy informacyjnej, z opieki społecznej, z Gminnej Komisji i PCPR.

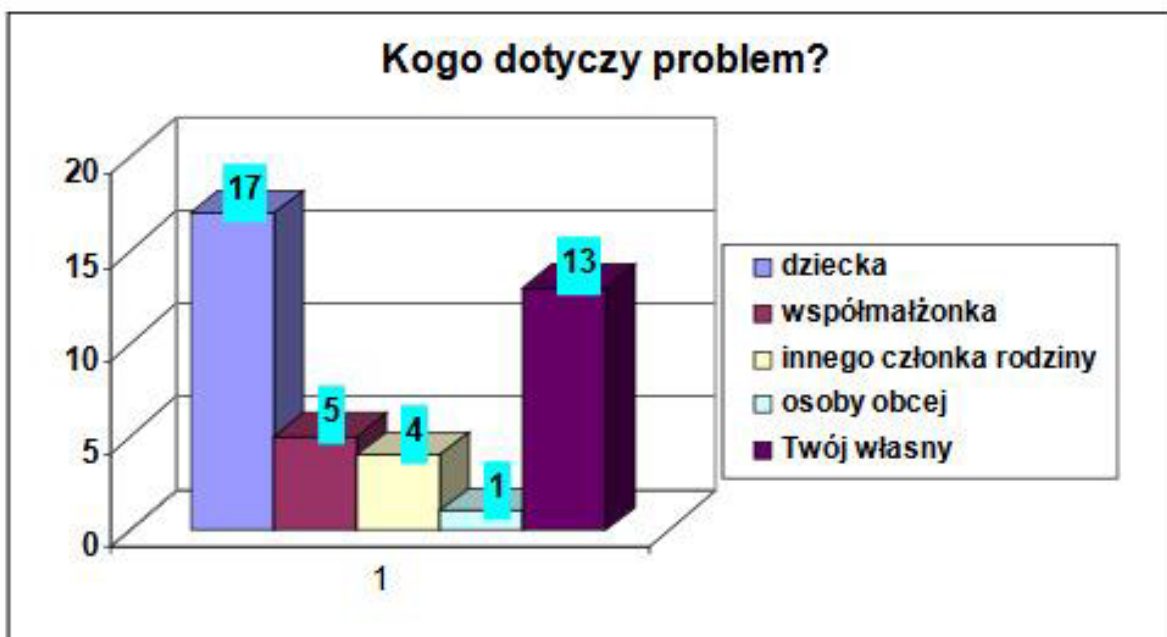

Na pytanie: „Czy do tej pory ktoś z rodziny korzystał z usług naszego Biura?” najwięcej, bo 32 osoby (80%) odpowiedziały, że jeszcze nikt, 2 osoby - znajomy(5%), 2 osoby (5%) – rodzic i po 1 osobie (2,5%) rodzeństwo, współmałżonek i dziecko i on sam.

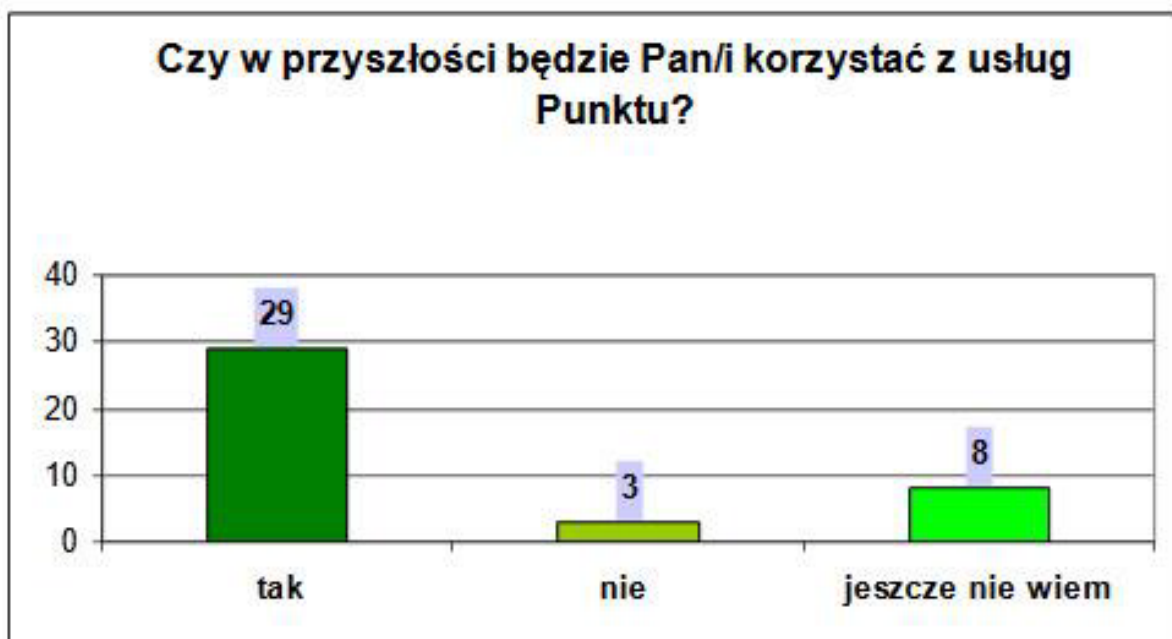
Na pytanie: „Kogo dotyczy problem, z którym przyszedł/przyszł?” najwięcej osób- 17 odpowiedziało, że dziecka (42,5%), 13 osób (32,5%) przyszło z problemem własnym, 5 osób (12,5%) z problemem współmałżonka, 4 (10%) z problemem innego członka rodziny i 1 (2,5%) osoba przyszła z osobą obcą.

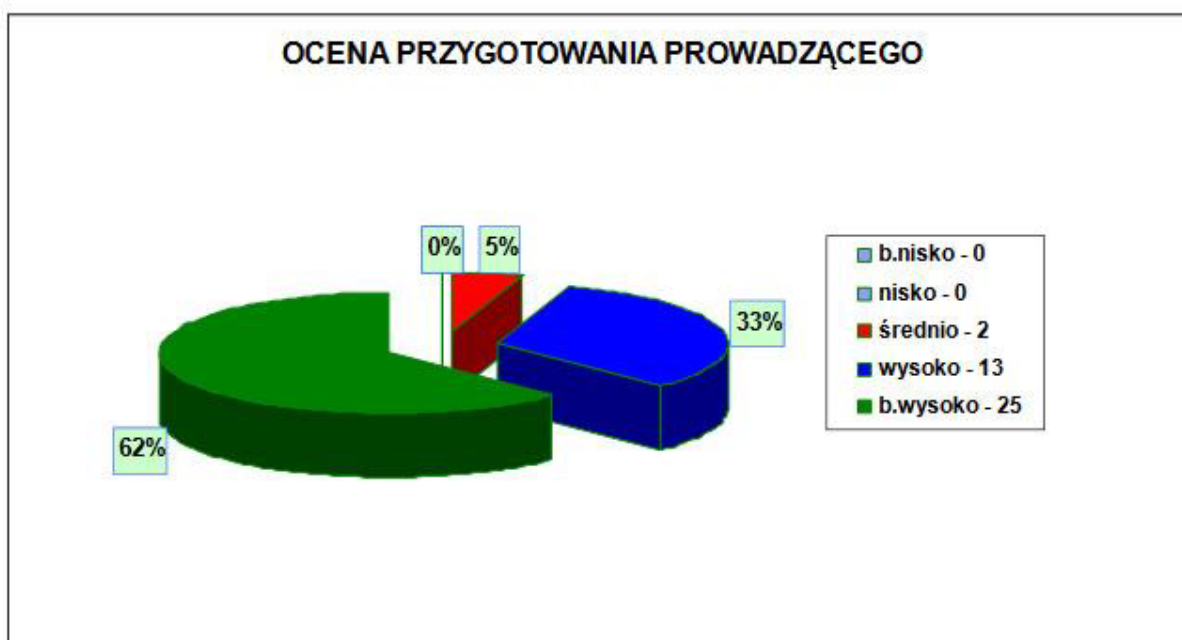
Na pytanie: „Czy rozmowa i porada wpłynie na podjęcie przez Ciebie działań związanych z rozwiązaniem problemu z jakim przyszłaś/przyszedeś?” odpowiadano: 39 osób (97,5%) – tak i 1 osoba (2,5%) – jeszcze nie wiem, nie było odpowiedzi negatywnych.

Na pytanie: „Czy w przyszłości zdecyduje się Pan/Pani na korzystanie z oferty naszego Punktu?” 29 osób (72,5%) odpowiedziało – tak i 8 osób (20%) jeszcze nie wiem, 3 odpowiedzi były negatywne (7,5%).

Ankietowani oceniali przygotowanie merytoryczne osoby udzielającej informacji i porad. Wyniki kształtowały się następująco: 25 osób (62,5%) oceniło bardzo wysoko i 13 osób (32,5%) wysoko i 2 osoby (5%) średnio. Nie było ocen zdecydowanie negatywnych

Wnioski końcowe

Po analizie wyników ankiet ewaluacyjnych nasuwają się następujące wnioski:

1. Informacja o działalności GBdsPN pochodzi z różnych źródeł. W porównaniu z rokiem ubiegłym zmieniły się niektóre podstawowe jej źródła. Jest to szkoła i kuratorzy, ale pojawiają się osoby które wcześniej korzystały z usług GBPN tj. rodzina i znajomi oraz Internet. Natomiast należy zwrócić uwagę, że nadal słabo przekazywana jest informacja ze służb mundurowych tj. Policji i Straży Miejskiej.

2. Z porad skorzystały po raz pierwszy 32 osoby i najczęściej przychodzili po pomoc rodzice (17 osób-42%) dzieci, które sięgnęły po środki psychoaktywne, lecz w porównaniu z rokiem poprzednim pojawiło się więcej klientów z problemem własnym(13 – 32,5%).
3. Porady i informacje oraz wsparcie, jakie otrzymali klienci spowodowało, że większość z nich (72,5%) zadeklarowała dalsze korzystanie z oferty GBdsPN. To pytanie również wprowadzono w celu orientacji, jaką skuteczność mają udzielane porady i ilu klientów pozostanie nadal pod opieką naszego Biura.
4. Osoba udzielająca porad została oceniona bardzo wysoko (25 osób) i wysoko (13osób), razem 95%. Reasumując: z analizy ankiet wynika, że działalność Gminnego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Policach jest prowadzona w sposób odpowiadający zapotrzebowaniu osób korzystających z niego, spełnia ona zakładane cele, a osoba prowadząca Biuro jest profesjonalnie przygotowana do swoich zadań.

Sprawozdanie przygotowała:

mgr Bogumiła Koman GBdsPN w Policach

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2016 –2018”
DLA GMINY POLICE
ZA ROK 2018

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	5
2.1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny	5
2.2. Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach	22
2.3. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin	28
2.4. Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży	28
2.5. Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz powrotu do rodzin biologicznych	33
3. Podsumowanie	35

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016 –2018” DLA GMINY POLICE ZA ROK 2018

I. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2018 poz. 998) do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizacja 3 letnich programów wspierania rodziny. „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018” przyjęty Uchwałą Nr XV/139/2016 Rady Miejskiej w Policach z dnia 26 stycznia 2016 r. ukierunkowany jest na profilaktykę oraz wsparcie rodzin z dziećmi. Celem Programu jest „zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”. W 2018 roku opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny” na lata 2019-2021, który został przyjęty Uchwałą Nr III/9/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 07.12.2018r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizuje zadania wymienione w Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r. poz. 998) oraz koordynuje i monitoruje realizację zadań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych jej funkcji. Wsparcie może być prowadzone w formie pracy z rodziną m.in. poprzez wprowadzenie asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, pomoc prawną oraz pomoc w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające. Działania podejmowane w ramach systemu mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót do rodziny dziecka, które z uwagi na jego dobro, okresowo musiało zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy m.in. poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wprowadzenie asystenta rodziny,
- pracę socjalną z rodziną,
- pomoc pieniężną w formie zasiłków celowych, celowych specjalnych, okresowych,
- świadczenia niepieniężne w formie gorącego posiłku w szkołach i przedszkolach,
- informowanie o dostępnych formach pomocy i wsparcia , motywowanie do korzystania z oferty pomocowej.,

- kierowanie do specjalistów: psychologa, terapeuty, prawnika,
- proponowanie rodzinom uczestnictwa w projektach, które dostarczą rodzicom wiedzy i umiejętności niezbędnych do prawidłowego realizowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- budowanie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub zagrożonych kryzysem,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- pomoc w integracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do reintegracji rodziny,
- aktywizację społeczną i zawodową,
- powoływanie i prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych ds. rodziny.

Wsparcie udzielane na terenie gminy Police odbywa się przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów, które realizują zadania z zakresu profilaktyki oraz wspierania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub zagrożonych kryzysem. Są to głównie podmioty funkcjonujące w obszarze pomocy społecznej (tj. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach, Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), poradnictwa (tj. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna), oświaty (szkoły, przedszkola, żłobek), kultury (tj. Miejski Ośrodek Kultury), sportu i rekreacji (Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach) oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

II. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

2.1. Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Problemy społeczne występujące w Gminie Police, będące przedmiotem interwencji instytucji pomocy społecznej, związane są przede wszystkim z sytuacją materialną rodzin i sytuacją na rynku pracy. Pomoc społeczna stanowi jeden z elementów systemu zabezpieczenia społecznego. Zadaniem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Głównym celem działań podejmowanych przez Ośrodek jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiających przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje cel szczegółowy 1 w oparciu o Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2018 roku poz. 1508 z późn. zm.).

W 2018 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało łącznie 964 rodzin (o liczbie osób w rodzinach 1 707), z czego **218 to rodziny wychowujące dzieci.**

Tabela nr 1. Typu rodzin objętych pomocą społeczną w 2018 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		
0		1	2	3	
RODZINY OGÓŁEM /wiersz 2+3+4+5+6+7/		1	964	224	1 707
o liczbie osób	1	2	624	151	624
	2	3	150	34	300
	3	4	83	20	249
	4	5	53	9	212
	5	6	26	6	130
	6 i więcej	7	28	4	192
w tym / z wiersza 1 /					
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM		8	218	37	821
o liczbie dzieci	1	9	81	13	209
	2	10	78	13	281

	3	11	32	8	153
	4	12	19	2	115
	5	13	4	0	27
	6	14	2	0	16
	7 i więcej	15	2	1	20
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM		16	120	17	378
	o liczbie dzieci 1	17	52	4	117
	2	18	45	9	145
	3	19	16	4	73
	4 i więcej	20	7	0	43
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM		21	339	82	489
	o liczbie osób 1	22	234	52	234
	2	23	75	22	150
	3	24	20	5	60
	4 i więcej	25	10	3	4245

Analiza danych Ośrodka Pomocy społecznej w Policach wskazuje, że powodem który najczęściej występował wśród osób i rodzi korzystających z pomocy społecznej w 2018r. było ubóstwo. W roku 2018 z powodu ubóstwa zgłosiło się do tutejszego Ośrodka 531 rodzin, z czego 131 rodzin zamieszkałych na wsi. Pracownicy socjalni tutejszego ośrodka wykonują szereg czynności służbowych aby docierać do osób najbardziej potrzebujących. W tym celu współpracują ze środowiskiem lokalnym, a przede wszystkim z przedstawicielami rad osiedlowych, sołeckich, a także przedstawicielami innych instytucji, co umożliwia bezpośrednie docieranie do osób wymagających pomocy i wsparcia. Osoby korzystające z pomocy społecznej mogą uzyskać wsparcie zarówno w formie pomocy finansowej oraz wsparcie w formie pracy socjalnej polegającej na podjęciu działań w kierunku przezwyciężenia występujących trudności. Kolejnym powodem przyznania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. W roku 2018 tutejszy Ośrodek przyznał pomoc 510 rodzinom. Należy nadmienić, że od roku 2017 nastąpił wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy z powody powyższej przesłanki o 39 rodzin. Powyższa sytuacja ma związek z rosnącą liczbą osób, którym przyznano pomoc w formie usługi opiekuńczej. W roku 2018 z powyższego wsparcia korzystało 208 osób, w tym 11 ze specjalistycznej usługi opiekuńczej. Z tytułu niepełnosprawności wsparcie otrzymało 414 rodzin. Należy nadmienić, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach od lat współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w kierunku aktywizowania bezrobotnych do

szukania pracy, a tym samym ukierunkowania zawodowego. Liczba rodzin, którym tutejszy Ośrodek udzielił pomocy finansowej w ubiegłym roku z tyt. bezrobocia (267 rodzin) wykazuje tendencję spadkową w porównaniu z latami ubiegłymi.

W roku 2018 w przypadku 153 rodzin powodem ubiegania się o pomoc była bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Powyższe dane zostały przedstawione w tabeli nr 2 oraz na wykresie nr 1.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy w 2018 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	531	131	925
SIEROCTWO	2	1	0	1
BEZDOMNOŚĆ		120	5	145
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	59	12	288
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	40	9	232
BEZROBOCIE	6	267	61	563
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	414	103	617
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	510	131	718
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSP.DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	153	23	501
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	122	15	373
RODZINY WIELODZIETNE	11	19	3	102

PRZEMOC W RODZINIE	12	8	1	26
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	73	19	105
NARKOMANIA	15	3	1	8
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	20	6	25
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	1	1	2
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	12	2	29
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Wykres nr 1:

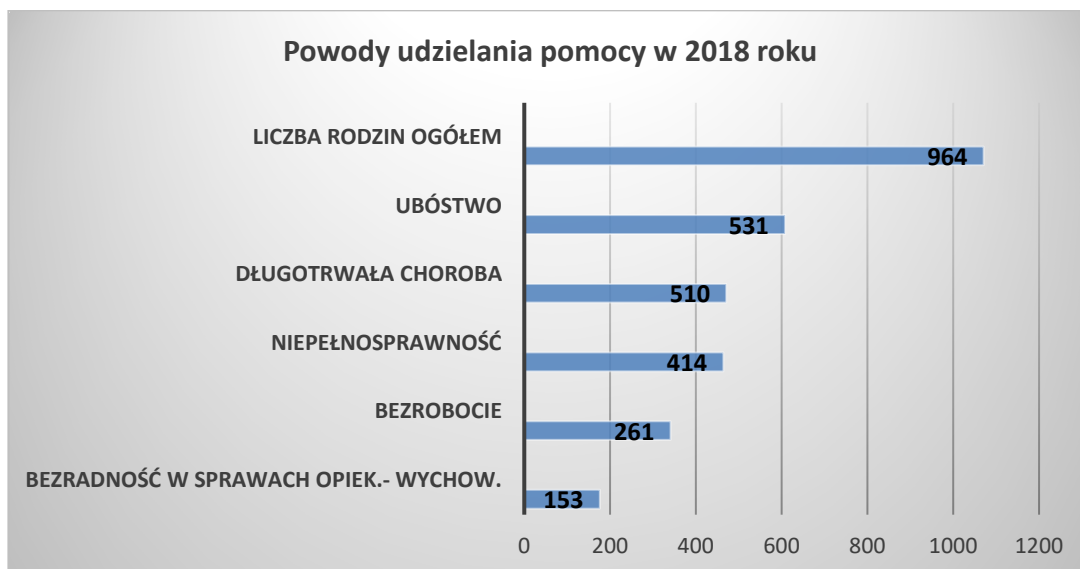

Tabela nr 2 oraz powyższy wykres obrazują, jakie były główne powody udzielania pomocy w 2018 roku. Należy jednak podkreślić, że rodziny korzystające z pomocy borykają się z wieloma problemami jednocześnie oraz zagrożone są występowaniem czynników negatywnych, które bardzo często wpływają na jej dysfunkcjonalność i wykluczenie w społeczeństwie. W wielu rodzinach korzystających z pomocy społecznej poza problemami finansowymi występują często inne problemy, w tym z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pracownik socjalny wobec rodzin borykających się różnorodnymi problemami świadczy przede wszystkim pomoc w formie pracy socjalnej. Bardzo ważną jest ścisła współpraca wszystkich instytucji mających kontakt z rodziną, aby w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości odpowiednio reagować i w razie konieczności interweniować. Dlatego rodziny te wymagają kompleksowego wsparcia, zarówno w formie finansowej, dożywiania, jak i pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego oraz asystenta rodziny.

W zakresie dożywiania OPS w Policach w 2018 roku realizował program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. W ramach Programu udzielana była pomoc w szczególności: dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc udzielana jest w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Tabela nr 3 obrazuje realizowanie pomocy w formie finansowania posiłku w 2018 roku.

Tabela nr 3.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”							
		OGÓŁEM	w tym na wsi	w tym:					
				dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
				OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Liczba osób korzystających z posiłku	1	231	39	64	13	167	27	5	0
w tym z posiłku w formie:									
pełnego obiadu	2	221	39	59	13	167	27	0	0
jednego dania	3	10	0	5	0	0	0	5	0
gorącego mleka, bułki / kanaпки	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba rodzin	5	111	20	x	x	x	x	x	x
Liczba osób w rodzinach	6	458	87	x	x	x	x	x	x
Liczba posiłków	7	19 232	3 253	4 305	701	14 765	2 552	162	0
pełen obiad	8	18 936	3 253	4 171	701	14 765	2 552	0	0
jedno danie gorące	9	296	0	134	0	0	0	162	0
mleko, bułka / kanaпки	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszt posiłków (w zł) ⁴⁾	11	144 .154	20. 997	21. 458	2. 194	121. 313	18.803	1.383	0
z tego:									
środki własne	12	22. 321	3. 120	4. 526	375	17. 610	2. 745	185	0
dotacja	13	121. 833	17. 877	16. 932	1. 819	103. 703	16. 058	1. 198	0
Koszt jednego posiłku (w zł)	14	7,50	6,45	4,98	3,13	8,22	7,37	8,54	0

Z dniem 1 stycznia 2019r. wszedł w życie nowy wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, ustanowiony Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15

października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M.P. z 2018r., poz. 107). Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form: posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizując zadanie **zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny** udziela wsparcia również w oparciu o zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 poz. 1952 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 roku, poz. 554),
- ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, (Dz. U. z 2017r, poz. 1851),
- ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r. poz. 1860 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U z 2017 r. poz. 180),
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U z 2017 r. poz. 220 z późn. zm.).
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. 2018 poz. 1061).

W 2018 roku ogółem wypłacono **50.637 świadczenia rodzinne i świadczenia opiekuńcze** na łączną kwotę **11.955,720 zł** (w tym 592.630 zł wydano na pokrycie kosztów składek na ubezpieczenie społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne).

Z dniem 1 stycznia 2017r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje m.in. wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4.000,00 zł. Od stycznia do grudnia 2018 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach wpłynął jeden wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw. Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł na dziecko miesięcznie do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, przy czym wypłaty przysługują na każde drugie i kolejne dziecko bez względu na dochody rodziny. Świadczenie przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 800 zł oraz w przypadku, gdy którekolwiek dzieci

w rodzinie ma orzeczoną niepełnosprawność, a dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1200 zł. Zgodnie z Ustawą o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wypłacił świadczenie wychowawcze dla 2 617 rodzin (z czego dla 1283 rodzin świadczenie przyznano na pierwsze i kolejne dziecko, natomiast dla 1334 świadczenie przyznano na drugie i kolejne dziecko) na kwotę 19.356.449 zł.

Od 2018r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. jest realizowany rządowy program „Dobry start” (Dz.U. 2018 poz. 1061). „Dobry start” to nowy program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 r.ż. (niepełnosprawne do 24 r.ż.) rodzice, bez względu na dochód, otrzymują 300 zł w formie jednorazowego wsparcia w związku z rozpoczęciem roku szkolnego. W danym okresie sprawozdawczym świadczenie wypłacono 3 215 rodzinom.

Tabela nr 4 przedstawia strukturę wydatków na świadczenia rodzinne oraz świadczenia wychowawcze 500+ oraz świadczenie „Dobry start” w 2018 roku.

Tabela nr 4. Wydatki na świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze w 2018 roku

Rodzaj świadczenia		liczba świadczeń	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne		19 497	2.227,932
Dodatki do zasiłków rodzinnych		8 906	1.060,183
W tym z powodu :	urodzenia dziecka	97	77.388
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	351	135.161
	samotnego wychowywania dziecka	1 448	272.745
	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	952	100.012
	rozpoczęcia roku szkolnego	1 747	105.852
	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	1 194	80.587
	- na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	57 1 137	6.441 74.146
	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3 117	288.438
ZASIŁKI RODZINNE WRAZ Z DODATKAMI razem		28 403	3.288,115
Zasiłki pielęgnacyjne		10 581	1.671,961
Świadczenia pielęgnacyjne		1 581	2.329,419
Specjalny zasiłek opiekuńczy		195	103.451
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE RAZEM		12 357	4.104,831
ŚWIADCZENIA RODZINNE RAZEM		38 280	7.258,255
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka		226	226.000
Świadczenie rodzicielskie		1 110	1.026,064
Zasiłek dla opiekuna		154	82.294
RAZEM:		39 770	8.592,613
Świadczenie wychowawcze 500+		38 828	19.356,449
ŚWIADCZENIE DOBRY START (I. rodzin – 3 215)		4 363	1.308,600

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka otrzymają jedynie osoby, które nie mają zasądzonych alimentów, gdyż uniemożliwiają to obiektywne względy (np. rodzic dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone). Osoby, które mają zasądzone alimenty i spełniają kryterium dochodowe mogą otrzymać zasiłek rodzinny i pozostałe dodatki.

W 2018 roku pomoc w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznano 300 rodzinom. Osobom uprawnionym wypłacono 3987 świadczeń na łączną kwotę 1.626,841zł.

Wydatki na świadczenia w poszczególnych kategoriach osób uprawnionych przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	3987	1.626,841
0 – 17 lat	3479	1.426,551
18 – 24 lata	485	191.290
25 lat i więcej	23	9.000

Inną formą wsparcia, z której korzystały rodziny w Gminie Police były dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne. W roku 2018 dodatki mieszkaniowe przyznano 315 rodzinom, a na ich wypłatę łącznie wydano 572.186,57 zł. Natomiast z dodatków energetycznych skorzystały 64 rodziny na łączną kwotę 8.101,59 zł.

Okres transformacji ustrojowej przyniósł ze sobą wiele zmian, zarówno w życiu całego społeczeństwa, społeczności lokalnych, jak i poszczególnych rodzin, wpływając w zasadniczy sposób na warunki ich rozwoju oraz funkcjonowanie. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmienił się model rodziny, zmalała liczebność rodzin, wzrosła ich anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny funkcjonują alternatywne formy życia rodzinnego tj. kohabitacja, samotne rodzicielstwo, rodziny zrekonstruowane, związki homoseksualne, życie w samotności, itp.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej, w której małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Zmieniło się tradycyjne postrzeganie ról poszczególnych członków rodziny. Współcześnie role rodzinne stają się mniej wyodrębnione jako specyficznie męskie lub kobiece. Kobiety podejmują pracę zawodową, dążą do samorealizacji, niezależności. Nie poświęcają już całej swojej uwagi i czasu tylko na wychowanie dzieci i dbanie o dom.

Mężczyźni nie są już tylko jedynymi żywicielami rodziny, uczestniczą w pracach domowych, w opiece i wychowywaniu dzieci. Decyzje coraz częściej podejmowane są przez oboje małżonków.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Ponadto osłabieniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spistość, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne.

Duża liczba rodzin objętych pomocą OPS w Policach (15% ogółu rodzin korzystających z pomocy), to rodziny wykazujące bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problem w tych rodzinach stanowi zaburzona komunikacja, nieprawidłowe relacje pomiędzy członkami rodziny, trudności szkolne dzieci, problemy małoletnich z prawem. W rodzinach tych często występuje również problem uzależnień i przemocy. Bezradność oraz niewydolność wychowawcza wśród klientów pomocy społecznej wynika często z braku odpowiednich wzorców wyniesionych z domu rodzinnego. Rodzice niewydolni wychowawczo często sami pochodzą z rodzin, które borykały się z podobnymi problemami. Następuje powielanie negatywnych wzorców zachowań. Jednocześnie z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w Gminie Police borykają się głównie rodziny niepełne oraz zrekonstruowane.

Pomoc rodzinie znajdującej się w kryzysie lub trudnej sytuacji poza OPS oferuje Urząd Miejski w Policach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Św. Kazimierza w Policach, Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Policach oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Na terenie Polic znajduje się ośrodek wsparcia „**Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi MONAR – MARKOT**” prowadzony przez Stowarzyszenie MONAR. W 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach finansował pobyt i wyżywienie dla 9 matek z dziećmi z terenu gminy Police. Łącznie w DSM przebywało 13 dzieci. Poza pomocą w formie schronienia, kobiety przebywające w DSM mają zapewnione wsparcie pracownika socjalnego i są objęte szeroką pracą socjalną ukierunkowaną na podniesienie umiejętności w zakresie opiekuńczo- wychowawczym, aktywizację społeczną i zawodową prowadzącą do usamodzielnienia i wyjścia z bezdomności.

Urząd Miejski w Policach w 2018 roku przeznaczył 126 357,75 zł na stypendia szkolne dla 162 uczniów. Ze Szczecińskiej Karty Rodziny skorzystało 129 rodzin. Na realizację SKR Gmina Police wydała 386.859,35 zł.

Gmina Police zrealizowała programy zdrowotne skierowane do dzieci i rodzin oraz udzieliła dotacji na działalność w zakresie ochrony zdrowia:

- Profilaktyczny program szczepień przeciwko pneumokokom, skierowany do dzieci zamieszkałych na terenie gminy Police, który przeznaczony był dla dzieci w wieku 2 lat (urodzonych w 2016r.) – zaszczepiono 191 dzieci;
- Profilaktyczny program szczepień ochronnych przeciwko grypie skierowanego dla mieszkańców gminy Police po 65 roku życia- programem objęto 753 osoby;
- Prowadzenie działalności w zakresie ochrony zdrowia przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorskie Koło Pomocy Chorym na Fenylketonurię z siedzibą w Policach, która opiekowała się i wspierała osoby chore na fenylketonurię - programem objęto 7 osób;
- Prowadzenie działalności w zakresie ochrony zdrowia przez Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło nr 15 z siedzibą w Policach, które opiekowało się osobami chorymi na cukrzycę oraz zajmowało się profilaktyką cukrzycy. W ramach prowadzonej działalności przebadano 1253 osoby.
- Prowadzenie działalności w zakresie ochrony zdrowia przez Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów z siedzibą w Policach, które prowadziło hospicjum domowe dla dorosłych - pod opieką znajdowało się 80 osób.
- Prowadzenie działalności w zakresie ochrony zdrowia przez Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii „Polickie Amazonki” z siedzibą w Policach, które zorganizowało terapię przeciwobrzękową skierowane do osób po zabiegu operacyjnym usunięcia nowotworu piersi.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny w ramach wykonywanych obowiązków w sposób szczególny zwracali uwagę na sytuację zdrowotną dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez: rozmowę z rodzicami, kontrolę książeczek zdrowia dziecka, wspólne wizyty u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz specjalistów, rozmowy z lekarzem i pielęgniarką, monitoring sytuacji dziecka hospitalizowanego lub chorego.

Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Św. Kazimierza w Policach w 2018 roku udzielił pomocy finansowej 39 rodzinom, oraz pomocy rzeczowej 54 rodzinom. Ponadto wydano 250 paczek żywnościowych dla rodzin i osób samotnych.

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym pomoc w postaci paczek żywnościowych otrzymało 666 osób. Caritas zakupił również podręczniki szkolne dla 8 uczniów szkół średnich, oraz plecaki i przybory szkolne dla 18 uczniów. Zorganizowano wypoczynek letni dla 20 dzieci z Gminy Police.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach dużą wagę przykładają do organizowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, szczególnie w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Wakacje oraz ferie zimowe, to okresy, gdzie dzieci często nie mają zaplanowanych zajęć w sposób produktywny i aktywny, co może mieć wpływ na

wykorzystanie czasu w nieodpowiedni sposób. Mając na uwadze powyższe Ośrodek partycypuje w kosztach organizowania wycieczek letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży. Od lat współpracuje w tym zakresie z Caritasem oraz Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, ponadto współfinansuje kolonie letnie i obozy sportowe.

Realizując cel szczegółowy 1 Gminnego Programu Wspierania Rodziny tj. „Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny” **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach** prowadzi Hostel, który znajduje się na terenie Gminy Police. Hostel zapewnia schronienie oraz wsparcie osobom doświadczającym przemocy oraz innym osobom, znajdującym się w sytuacji kryzysowej, wymagającym pomocy w formie czasowego pobytu poza miejscem zamieszkania. Hostel przeznaczony jest dla osób pełnoletnich, a także pozostających po ich opieką dzieci, których pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania zagraża ich życiu albo zdrowiu psychicznemu i/lub fizycznemu. Warunkiem korzystania z pobytu jest współpraca osoby korzystającej ze schronienia z pracownikami PCPR w zakresie podjęcia działań zmierzających do opanowania kryzysu oraz przywrócenia równowagi i autonomii.

W okresie sprawozdawczym z pobytu w hostelu ze względu na doświadczanie przemocy oraz innych kryzysów ze wsparcia w formie schronienia skorzystały 23 osoby, w tym: 11 osób dorosłych i 12 dzieci.

Ponadto, w związku z realizacją powyższego celu, PCPR w Policach udzielał pomocy dla mieszkańców Gminy Police w następujących formach:

- wsparcie rzeczowe:
  - w ramach akcji pn.: „Wietrzenie szaf”, polegającej na nieodpłatnym przekazaniu rzeczy używanych (np.: odzież, akcesoria dziecięce, książki, zabawki, przedmioty codziennego użytku, itp.). W 2018r. „Wietrzenie szaf” odbyło się dziewięciokrotnie – ze wsparcia skorzystało około 900 osób,
  - w ramach programu Banku Żywności odbyły się dwie edycje dystrybucji jabłek i jedna edycja dystrybucji pizzy, z których łącznie skorzystało około 1800 osób,
    - ze wsparcia dot. zaopatrzenia w niezbędny sprzęt i środki pomocnicze skorzystało 95 osób;
    - finansowanie pobytu dzieci z Gminy Police w pieczy zastępczej przedstawia się następująco:
      - rodzinna piecza zastępcza – 349 253,40 zł
      - instytucjonalna piecza zastępcza – 254 474, 95 zł.

W 2018 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach łącznie wydała na poczęstunek (podwieczorek) dla dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych oraz klubów młodzieżowych kwotę 102.166,00 zł. Z tej formy wsparcia skorzystało łącznie 290 dzieci.

Od stycznia do grudnia 2018 roku pielęgniarki monitorowały sytuację zdrowotną 335 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych zamieszkujących teren gminy Police. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej W 2018 roku do pieczy zastępczej trafiło 22 dzieci. Znaczna liczba rodzin z

których dzieci zostały umieszczone w pieczy nie była znana tutejszemu Ośrodkowi. Rodzice umieszczonych dzieci nie korzystali z pomocy OPS. Ponadto do Ośrodka nie wpływały informacje ze strony środowiska lokalnego dotyczące nieprawidłowości w funkcjonowaniu tychże rodzin. Większość dzieci trafiła do pieczy w wyniku nawarstwienia problemów rodzinnych, które uniemożliwiły zapewnienie dziecku odpowiedniej opieki rodzicielskiej tj.:

- skłonności do uzależnień (alkohol, narkotyki),
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- niezaradności życiowej,
- niskich kompetencji rodzicielskich, spowodowanych m.in. niedojrzałością do pełnienia roli rodzica.

Rodziny znane Ośrodkowi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy, były objęte wsparciem ze strony pracownika socjalnego w formie pracy socjalnej, ponadto miały możliwość otrzymania wsparcia ze strony asystenta rodziny, na co większość rodzin nie wyrażała zgody. Ponadto prowadzenie skutecznej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych było utrudnione z uwagi na brak woli współpracy ze strony rodzin, unikanie kontaktu z pracownikiem socjalnym, odrzucanie proponowanych form wsparcia.

O umieszczeniu dziecka w pieczy decydują również sytuacje losowe. Troje dzieci zostało umieszczonych w pieczy z powodu śmierci jednego oraz obojga rodziców, którzy sprawowali bezpośrednią opiekę nad dzieckiem. Ponadto w jednym przypadku o umieszczeniu decydowała poważna niepełnosprawność rodzica. W każdym przypadku odebrania dziecka rodzinie zagrożone było dobro i bezpieczeństwo małoletniego. Przed umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej wykorzystano wszystkie instrumenty pracy z rodziną.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Od stycznia do grudnia 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wydał na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej kwotę 603.728,34 zł, z czego:

- w placówkach opiekuńczo – wychowawczych kwotę 254.427,95 zł,

- w pogotowiu rodzinnym kwotę 32.502,80 zł,
- w rodzinach zastępczych kwotę 316.750,59 zł,

Znaczny wzrost kosztów poniesionych przez Gminę Police na współfinansowane pobytu dzieci umieszczonych w pieczy wynika faktu, że od dnia 1 czerwca 2018r. zmianie uległa wysokość świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym, zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018r. (Monitor Polski poz. 326).

W związku z powyższym świadczenia dla rodzin zastępczych w Gminie Police przedstawiają się następująco:

- rodziny zastępcze spokrewnione – 694,00 zł,
- rodziny zastępcze niezawodowe – 1052,00 zł,
- dodatek z tyt. niepełnosprawności dziecka – 211,00 zł.

Ponadto rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka w okresie sprawozdawczym ubiegały się m.in. o dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka (jednorazowo - 1500 zł). Rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe otrzymywały środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego oraz remont domu.

Na dzień 31.12.2018r. w rodzinach zastępczych spokrewnionych oraz rodzinach zastępczych niezawodowych przebywało łącznie 61 dzieci, natomiast w rodzinach zawodowych 17 dzieci. Średni miesięczny koszt współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych ponoszony przez Gminę Police wyniósł 26.395,89 zł.

W pierwszym kwartale każdego roku wzrastają średnie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Od marca 2018 r. średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka z Gminy Police w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wynosiły:

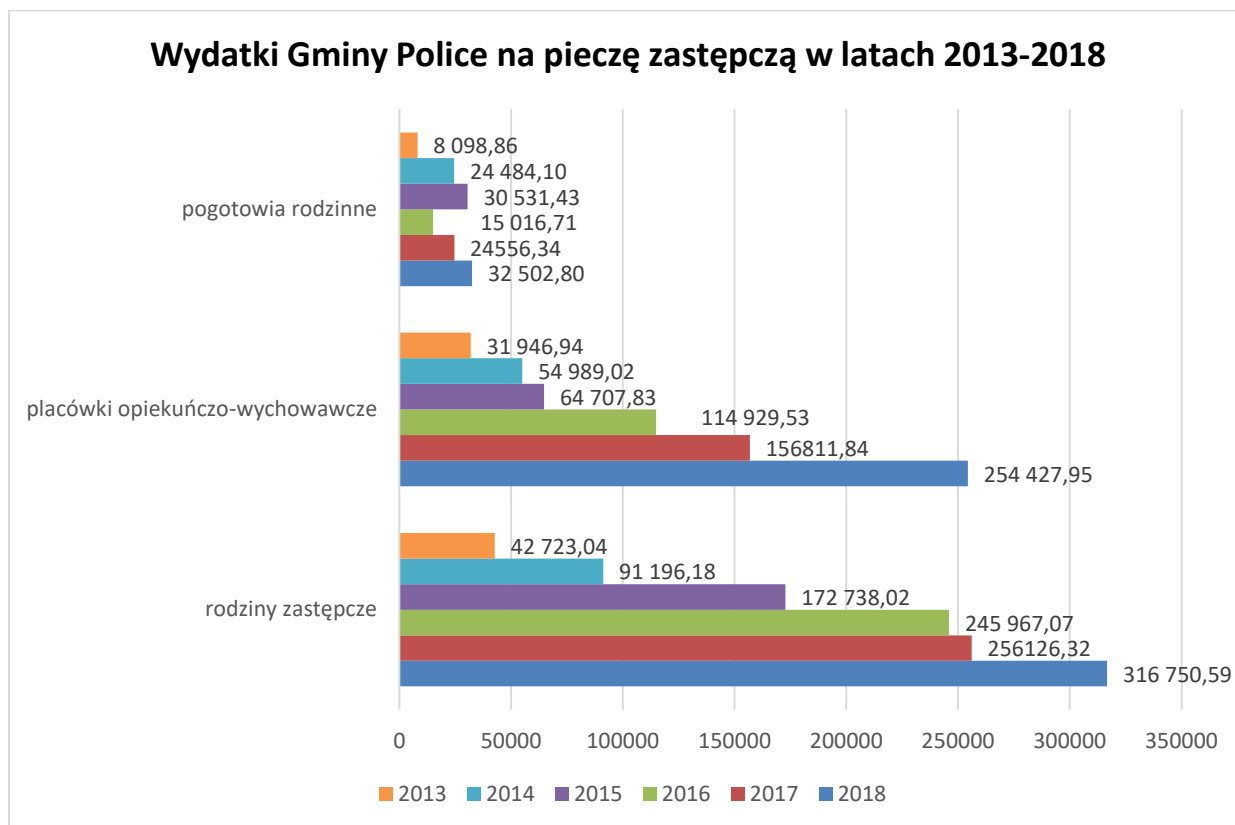
- Dom Dziecka w Tanowie – 4 297,72 zł,
- Dziecka w Policach – 4 595,64 zł,
- Placówka Opiekuńczo-wychowawcza dla Dziewcząt im. Bł. Marii Karłowskiej w Pniewitem – 3 454,60 zł,
- Dom Dziecka w Pleszewie - 4 051,00 zł,
- Dom dla Dzieci „Maciek” w Przemyślu – 4 739,44 zł (od kwietnia 2018r.).

Na dzień 31.12.2018r. w placówkach opiekuńczo - wychowawczych przebywało 15 dzieci, z których 9 powyżej dwóch lat, co wiąże się ze współfinansowaniem opieki i wychowania każdego z dzieci ze strony gminy na poziomie 50 %. Średni miesięczny koszt współfinansowania pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych ponoszony przez Gminę Police wyniósł 21.202,33 zł.

Poniższy wykres przedstawia wysokość wydatków poniesionych przez Gminę Police na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2013-2018.

Wykres nr 2

Powyższy wykres obrazuje, jak wzrastają koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej od 2013 roku. Wynika to głównie z faktu, że wzrasta liczba dzieci przebywających w pieczy 3 lata i więcej, tym samym Gmina ponosi 50% odpłatności za ich pobyt.

Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zapewnia rodzinom biologicznym, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, wsparcie: asystenta rodziny oraz świadczenie w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracownika socjalnego.

Celem pracy z rodziną biologiczną, której dzieci zostały umieszczone w pieczy jest powrót dzieci do rodziny. Praca z rodziną biologiczną prowadzona przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny opiera się m.in. na zasobach tkwiących w rodzinie oraz środowisku lokalnym. Szansa na powrót dziecka do rodziny jest największa, gdy kryzys w rodzinie, będący powodem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, nie przyjął postaci trwałej zmiany, a rodzina nie zdążyła pogodzić się ze stratą dziecka. Im czas pomiędzy objęciem dziecka opieką zastępczą a rozpoczęciem reintegracji jest krótszy, tym większe są szanse na jej pozytywny przebieg. Ponadto kontakt dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej z rodzicami, krewnymi i osobami ważnymi emocjonalnie jako działanie zwiększa szanse na powodzenie podjętych działań. Wzmocniona praca asystentów rodziny i pracowników socjalnych przyczyniła się do powrotu w roku 2018 trojga dzieci do rodzin. Należy podkreślić, że powrót dziecka do rodziny nie byłby możliwy bez woli współpracy oraz determinacji ze strony rodzica biologicznego w procesie pomagania.

Ponadto w ramach pracy z rodziną biologiczną pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin uczestniczyli w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz współpracowali przy przygotowaniu planów pomocy dziecku.

2.2. Cel szczegółowy 2: Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach.

Zgodnie Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach organizuje pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

W 2018 roku OPS zatrudniał 4 asystentów rodziny, którzy wsparciem objęli łącznie 45 rodzin, w których było 98 dzieci. Asystent rodziny w swojej pracy styka się z wieloma problemami sprzężonymi tj. niskie umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, niskie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzaniu posiadanymi zasobami finansowymi, wyuczona bezradność, niepełnosprawność w tym upośledzenie umysłowe, uzależnienia, brak prawidłowych wzorców, zaburzone relacje wewnątrzrodzinne, bezrobocie, przemoc, opór przed zmianą. Z tego powodu wspieranie rodziny jest procesem powolnym i długotrwałym i bardzo trudno osiągnąć satysfakcjonujące i wymierne efekty.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje: bezpośrednią pracę z rodzicami, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy. Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny oraz wzrost umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego przy wsparciu wielu instytucji i organizacji mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2018 roku asystent rodziny zakończył współpracę z 16 rodzinami z powodu:

- osiągnięcia zakładanych celów - 7 rodzin,
- zaprzestania współpracy przez rodzinę – 8 rodzin;
- zmiany metody pracy - 1 rodzina
- braku efektów –0 rodzin.

W przypadku zrealizowania planu pracy, zakończenia pracy z rodziną, asystent rodziny monitoruje funkcjonowanie rodziny poprzez wizyty kontrolne w środowisku przez okres sześciu miesięcy od momentu zakończenia pracy z rodziną.

Innym zjawiskiem, które coraz częściej pojawia się w rodzinach jest przemoc. Przemoc domowa niesie ze sobą poważne konsekwencje fizyczne i psychiczne. Często w rodzinach, w których pojawia przemoc występuje również uzależnienie.

Od stycznia do grudnia 2018 roku w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie założonych zostało 109 Niebieskich Kart. Dodatkowo 61 procedur Niebieskiej Karty kontynuowane są z poprzednich lat. W 2018 roku odbyło się 617 spotkań w Grup Roboczych powołanych do realizowania procedury Niebieskiej Karty w 170 rodzinach.

Zgodnie z art. 29 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte pomocą rodziny wspierającej. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. W 2018 roku nie ustanowiono rodziny wspierającej.

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzony był na bieżąco przez:

- pracowników socjalnych i asystentów rodziny,
- członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Policach,
- placówki oświatowe,
- służbę zdrowia,
- kuratorów sądowych.
-

W 2018 roku 102 rodziny były objęte monitoringiem przez Komendę Powiatową Policji w Policach w związku z założoną Niebieską Kartą. Policja skierowała do Sądu 184 sprawy w postępowaniu opiekuńczo – wychowawczym dotyczącym rodzin z Gminy Police. Policja interweniowała 85 razy w rodzinach w sytuacji zagrożenia dobra dziecka.

Placówki oświatowe monitorowały sytuację 171 dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z elementów zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych jest **poradnictwo specjalistyczne**. Dla rodzin znajdujących się w kryzysie lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poradnictwo specjalistyczne ukierunkowane jest na pomoc w rozwiązaniu sytuacji problemowych z uwzględnieniem

wewnętrznych przeżyć osoby zgłaszającej się po pomoc. Podstawowym celem poradnictwa jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania możliwości samodzielnego rozwiązania problemu.

Mieszkańcy Gminy Police od wielu lat mają zapewniony dostęp do specjalistycznego wsparcia świadczonego przez różne instytucje m.in. w: Ośrodku Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Punkcie Interwencji Kryzysowej, Gminnym Biurze Przeciwdziałania Narkomani, Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, placówkach wsparcia dziennego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Poradni Rodzinnej Parafii Św. Kazimierza, Stowarzyszeniu na Rzecz Harmonii Społecznej.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach udzielili porad specjalistycznych 128 rodzinom o liczbie osób 258.

Realizując cel szczegółowy nr 2 tj. „Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach” **Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach** w roku 2018 realizował 2 projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 pn.: „KOMPAS-WYZNACZ SWÓJ KIERUNEK” oraz „LOKOMOTYWA-cja”. Projekty realizowane są w ramach Osi priorytetowej VII Włączenie społeczne, Działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej.

Celem realizacji działań projektowych jest prowadzenie kompleksowych działań skierowanych na przywrócenie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Działania te ukierunkowane mają być przede wszystkim na aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem m.in. instrumentów aktywizacji: społecznej, edukacyjnej, zawodowej i zdrowotnej. Projekty realizują Cel Tematyczny 9 określony w ramach priorytetów polityki spójności, czyli Promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

- **„KOMPAS-WYZNACZ SWÓJ KIERUNEK”**

W roku 2018 w ramach powyższego Projektu zostały zrealizowane m.in. następujące zadania:

- **„Akademia dla rodziców” (2 edycje)**. Głównym celem zajęć było zdobycie przez Uczestników kompetencji społecznych dotyczących radzenia sobie z małżeńskimi i rodzicielskimi rolami społecznymi, w tym nabycie kompetencji wychowawczych. Merytoryczny zakres zajęć uwzględniał m.in.: prawidłową komunikację między członkami rodziny, budowanie wzajemnych relacji w rodzinie, umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów rodzinnych, przemoc i agresja, prawidłowe wypełnianie ról społecznych, etc. W zajęciach wzięło udział **30 Uczestników projektu**.

integracyjno-edukacyjne, podczas których zrealizowano instrumenty aktywnej integracji m.in. trening kompetencji społecznych „aktywne formy spędzania czasu wolnego w rodzinie”. W powyższej formie wsparcia wzięło udział **30 Uczestniczek wraz z dziećmi**.

- **Spotkania edukacyjno – informacyjne z młodzieżą z zakresu profilaktyki problemów młodzieży i rodziny (6 warsztatów)** Głównym celem prowadzonych warsztatów było przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym wśród młodzieży. Zakres tematyczny zajęć obejmował: uzależnienia, cyberprzemoc, niezdrowy tryb życia, zachowanie w sytuacjach trudnych, problemy zdrowia psychicznego (depresja wśród młodzieży, stres). W powyższych spotkaniach udział wzięło łącznie **122 uczniów**.

-**Spotkania edukacyjno - integracyjnych z rodzicami i dziećmi - „MAMO, TATO, CO WY NA TO...”**
W 2018r. odbyło się 9 warsztatów, z których 4 były realizowane w ramach Projektu pn.: „KOMPAS – WYZNACZ SWÓJ KIERUNEK”. Spotkania dla dzieci i rodziców są kontynuowane w ramach projektu socjalnego. Głównym celem powyższego działania jest wspieranie rozwoju dzieci poprzez wspólne zabawy, zajęcia plastyczne z rodzicami oraz stworzenie dla rodziców propozycji właściwej stymulacji i wspierania rozwoju dzieci. W 2018r. w ramach projektu pn.: „KOMPAS-WYZNACZ SWÓJ KIERUNEK” 10 Uczestników otrzymało wsparcie asystenta rodziny. Ponadto wszyscy Uczestnicy projektu przez cały czas jego trwania byli objęci wsparciem pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej.

- **„LOKOMOTYWA –cja”**

Projekt realizowany w partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Policach – lider projektu, oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kołbaskowie. Uczestnicy projektu byli objęci wsparciem w ramach indywidualnych ścieżek reintegracji. W roku 2018 wsparciem zostało objętych łącznie **99 uczestników w tym 60 dzieci**. Uczestnicy zostali objęci wsparciem w formie: Treningu kompetencji partnerskich, Treningu kompetencji rodzicielskich, Treningu kompetencji życiowych, Treningu kompetencji społecznych i relacji rodzinnych, Treningu kompetencji społecznych dla ofiar przemocy, Treningu dorosłości, Treningu pracy. Ponadto odbyły się spotkania coachingowe, indywidualne konsultacje psychologiczne, indywidualne doradztwo trenera pracy, indywidualne pośrednictwo pracy, szkolenia zawodowe. Grupa młodzieży uczestniczyła w szkoleniu komputerowym (ECDL), szkoleniu z języka angielskiego oraz kursie prawa jazdy kat. B. Do dzieci były kierowane następujące formy wsparcia: zajęcia z Integracji Sensorycznej/Terapii Taktylnej/Treningu Zastępowania Agresji/Grup Socjoterapeutycznych, zajęć animacyjno-integracyjnym metoda Weroniki Sherbone, indywidualnych spotkania diagnostycznych dotyczących potrzeb dzieci oraz zajęcia psychoruchowe. Efektem podejmowanych działań było zarówno zwiększenie kompetencji osobistych, życiowych, społecznych oraz rodzicielskich wśród uczestników, jak i nabycie kwalifikacji lub kompetencji zawodowych niezbędnych do

sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie oraz na rynku pracy. Działania o charakterze społecznym w połączeniu ze wsparciem z zakresu aktywizacji zawodowej stworzyły optymalne warunki do wzrostu aktywności społecznej i zwiększenia zdolności do uzyskania zatrudnienia przez uczestników projektu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie świadczy wsparcie specjalistyczne w zakresie psychologicznym, terapeutycznym, oraz prawnym. W 2018 roku udzielono 482 porady psychologiczne, 284 porady prawne i 142 porady w ramach poradnictwa rodzinnego. PCPR realizował projekt pn.: „Zintegrowane wsparcie dla rodzin i pieczy zastępczej na terenie województwa zachodniopomorskiego” w ramach którego prowadzono Regionalną Akademię Rodziny, a w tym „Szkołę dla Rodziców – Kompetentni Rodzice”. W roku 2018 odbyły się 3 edycje szkoły dla rodziców w których uczestniczyło łącznie 26 osób chcących podnieść swoje kompetencje w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Ponadto w ramach powyższego projektu zrealizowano „Trening Finansowy - Wybierz Przyszłość” w którym uczestniczyło 9 osób.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach w 2018 roku udzieliła specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego 105 osobom zamieszkałym na terenie gminy Police. Poradnia zrealizowała również liczne szkolenia i warsztaty podnoszące kompetencje rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych m.in.:

- **„Szkoła dla Rodziców”** w ramach której odbyło się 12 spotkań z rodzicami. Cykl spotkań miał na celu podnoszenie kompetencji rodzicielskich, naukę komunikacji z dzieckiem i budowania pozytywnych relacji w rodzinie, nabycie umiejętności stawiania granic i rozwiązywania konfliktów. W 2018 roku odbyły się dwie edycje w których uczestniczyły 24 osoby.

- **„Warsztaty dla dobrych rodziców”** w ramach których miało miejsce 14 spotkań polegających na ćwiczeniu z rodzicami właściwego reagowania na problematyczne zachowania dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji tj. ADHD. W warsztatach udział wzięło 7 osób.

- **„Jak wyznaczać dzieciom granice”** – warsztaty doskonalące umiejętność stawiania granic w których udział wzięło 10 osób. Reasumując, w warsztatach podnoszących kompetencje rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wzięło udział 41 osób z terenu gminy Police. Ponadto 14 rodzin skorzystało z konsultacji rodzinnych oraz 13 uczestniczyło w terapii rodzin.

Jedną z zalecanych form wspierania rodziny, którą wskazuje Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest „grupa wsparcia” lub „grupa samopomocowa”. Grupa wsparcia, to forma wsparcia, w której członkowie świadczą wzajemnie różnego rodzaju pomoc, informacje, często nieprofesjonalnie. Zwykle w grupach wsparcia uczestniczą osoby, które łączą podobne problemy i trudności np. własna choroba, choroba występującą w najbliższej rodzinie, problem z uzależnieniem. Grupy takie mogą mieć charakter zarówno formalny (organizowane przez specjalistyczne instytucje i

prowadzone przez jedną lub dwie profesjonalnie przygotowane osoby), jak i samopomocowy (gdy tworzone są przez samych jej członków). Grupy takie mogą mieć także charakter otwarty lub zamknięty. Udział w grupie wsparcia polega na dzieleniu się własnymi doświadczeniami z innymi jej członkami, słuchaniu, nawiązywaniu kontaktu, dzieleniu się pożytecznymi informacjami, udzielaniu sobie wzajemnie wsparcia emocjonalnego. Aktywne uczestnictwo w grupie wsparcia pomaga w pracy nad sobą, w osobistym rozwoju, a także w radzeniu sobie z codziennymi trudnościami. Spotkania grup wsparcia odbywają się zwykle w takich miejscach jak: poradnie psychologiczne, poradnie rodzinne, ośrodki terapii uzależnień, szpitale psychiatryczne. Niektóre samopomocowe grupy wsparcia działają również jako internetowe fora wsparcia, istnieje więc możliwość uczestniczenia w nich on-line. Na terenie Gminy Police w 2018 roku funkcjonowało kilka grup wsparcia.

W Powiatowym Centrum pomocy Rodzinie odbywały się spotkania „Grupy wsparcia dla osób po stracie”, w której wzięły udział 4 osoby. W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Policach działała również grupa dla dorosłych ofiar przemocy, w której brało udział 17 osób, oraz grupa wsparcia dla dzieci, w której uczestniczyło w ciągu roku łącznie 20 osób. Grupa spotykała się raz w tygodniu, podczas jednego spotkania grupa liczyła średnio 7 osób.

W Gminie Police został zrealizowany profilaktyczny program opieki psychoterapeutycznej kierowanej do osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików. W ramach programu zrealizowano 300 godzin zajęć psychoterapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w których poruszane były poniższe zagadnienia:

- „Jak radzić sobie ze stresem”,
- „Jak radzić sobie ze złością”,
- „Jak radzić sobie ze złością”,
- „Jak radzić sobie z lękiem”,
- „Trening asertywnych zachowań”
- „Trening interpersonalny”
- „Praca nad poczuciem własnej wartości”,
- „Praca nad poczuciem winy”,
- „Praca nad wstydem”,
- „Trening komunikacji małżeńskiej”

Wsparcia w zakresie poradnictwa specjalistycznego udzielało również Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej w Policach, które organizowało i prowadziło profesjonalną pomoc doradczą, terapeutyczną, edukacyjną i prawną skierowaną do grup osób szczególnie narażonych na sytuacje kryzysowe, stres i wypalenie jako metody wsparcia zdrowia psychicznego. Wsparcia udzielono 28 osobom.

Mieszkańcy Gminy Police mają również możliwość skorzystania z bezpłatnych porad prawnych, które są udzielane w Policach przy ul. Piaskowej 97 oraz w Starostwie Powiatowym w Policach przy ul. Tanowskiej 8.

2.3. Cel szczegółowy 3: Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin.

Realizując ten cel Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach koordynuje działania i współpracę podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa profesjonalistów, którzy współpracują ze sobą łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, zapewniając skuteczne reagowanie na doniesienia o zaniedbywaniu lub krzywdzeniu dzieci. W 2018 roku pracownicy socjalni zwołali lub uczestniczyli w wielu posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych ds. rodziny. Dzięki koordynacji działań wsparcie udzielane rodzinie było skuteczniejsze, a w trzech przypadkach nie doszło do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Należy zaznaczyć, że stałym elementem pracy pracowników socjalnych i asystentów rodziny jest ścisła współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dzieci (tj. Kuratorzy Sądowi, Policja, szkoły, świetlice środowiskowe, placówki wsparcia dziennego, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, placówki służby zdrowia). Często wspólne działanie ma charakter prewencyjny lub interwencyjny.

2.4. Cel szczegółowy 4: Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

W celu rozwiązywania problemów społecznych związanych z uzależnieniami Gmina Police realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów uzależnień (alkoholizm, narkomania). W ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Police realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego ideą jest:

- oddziaływania oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez świetlice środowiskowe i kluby dla młodzieży;
- realizacja autorskich programów profilaktycznych skierowanych do młodzieży szkół podstawowych i klas gimnazjalnych pn.: „WOLNI OD...2018”, „Spójrz inaczej”, „NOE-2”,
- dobrze funkcjonująca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- sprawnie i skutecznie funkcjonujący system przeciwdziałania przemocy domowej.

Profilaktyką i monitoringiem środowisk podwyższonego ryzyka można nazwać działania oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez sieć dobrze funkcjonujących w Gminie Police świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych prowadzonych przez rady osiedla, rady sołeckie, szkoły podstawowe. W 2018 roku na terenie gminy funkcjonowało 17 świetlic środowiskowych, 5 klubów

młodzieżowych oraz dwie placówki wsparcia dziennego tj. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze prowadzone przez TPD ZOR.

Świetlice środowiskowe prowadzą zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą oraz pozwalają na racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego od zajęć szkolnych dzieci i młodzieży. Celem działalności świetlicy jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi. Zadaniem świetlicy jest m.in.: pomoc w nauce, organizowanie dzieciom czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, rozwijanie kultury osobistej, rozwój umiejętności interpersonalnych, współpraca z rodzicami/opiekunami dzieci i instytucjami je wspierającymi. Zajęcia organizowane w świetlicach oraz klubach młodzieżowych cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony dzieci i młodzieży. W roku 2018 na funkcjonowanie i działalność wszystkich świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych przeznaczono kwotę 358.946,00zł. Łącznie 290 dzieci i młodzieży było objętych wsparciem ze strony rad osiedlowych oraz rad sołeckich.

Na terenie Gminy Police funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego dla dzieci tj. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci do których w roku 2018 uczęszczało 63 dzieci i młodzieży zamieszkałej na terenie gminy Police. Działania realizowane przez TPD mają na celu „troskę o jakość warunków życia dziecka, jego wielostronny rozwój, zdrowie, bezpieczeństwo, podmiotowość i godność”. Dzieci i młodzież uczęszczające do ognisk otrzymują ze strony wychowawców pomoc w odrabianiu bieżących zadań domowych jak i uzupełnianiu zaległości szkolnych. Ponadto wychowawcy kontaktują się z nauczycielami oraz pedagogami szkół do których uczęszczają wychowankowie ognisk. Dzięki podejmowanej współpracy dzieci otrzymują promocję do kolejnych klas. Z powyższej formy wsparcia w ubiegłym roku skorzystało 43 dzieci mających trudności w nauce.

TPD ZOR realizuje projekt pn.: „Dziecko w domu – należne miejsce” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach RPOWZ na lata 2014-2020. Podstawowym celem projektu jest poprawa pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych rodziców i funkcjonowania gospodarstw domowych rodzin ubogich i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi. Działania realizowane w ramach projektu są ukierunkowane m.in. na ograniczenie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Projekt zakłada kompleksową i indywidualną formę wsparcia dla rodzin, w tym dzieci objętych wsparciem w ramach placówek wsparcia dziennego TPD. Rodziny wraz z dziećmi otrzymały wsparcie ze strony pedagoga rodziny, którego rola miała charakter doradczy i prewencyjny wobec zagrożenia umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej. Ponadto rodzice mieli możliwość korzystania z poradnictwa rodzinnego, dzieci natomiast z zajęć socjoterapeutycznych oraz edukacji społeczno-finansowej. W roku 2018 wsparciem ze strony pedagoga zostało objętych 18 rodzin z dziećmi.

W związku z trudną sytuacją rodzinną TPD podczas wakacji oraz ferii organizuje wypoczynek dla dzieci młodzieży w formie półkolonii oraz kolonii. W roku sprawozdawczym 20 dzieci wyjechało na kolonie w góry, natomiast ok. 62 dzieci uczęszczało na zorganizowane półkolonie.

Gmina Police bierze czynny udział w działaniach profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży. W 2018 roku realizowane były programy profilaktyczno – edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, m.in:

- „Bezpieczna Szkoła”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpiecznie Nad Wodą”, „Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania i w miejscach publicznych”, „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży”, „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach” – Komenda Powiatowa Policji w Policach. W ramach powyższych programów odbyło się 375 spotkań.
- „Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży” - przeprowadzono dwa spotkania z rodzicami oraz dwa z młodzieżą w których uczestniczyło łącznie 44 osoby, szerzenie idei wolontariatu (przeprowadzono 3 spotkania z młodzieżą) - Parafialny Zespół Caritas przy parafii Św. Kazimierza,
- „Niepełnosprawny czy sprawny”, „Wiem, czuję, pomagam”, „Spójrz inaczej”, „Trzymaj formę”, „Kompas”, „Ars – jak dbać o miłość”, „Czas na zdrowie”, „Co z tymi Narkotykami”, „Mam PUM”, „Profilaktyka AIDS”, „Promocja dla Zdrowia”, „WOLNI OD...”, „NOE-2”, „Lepszy start”, „Tydzień Profilaktyki”, „Wolontariat”, „Cybernauca”, „1,2,3 Internet”, „Wewnątrzszkolny program przeciwdziałania agresji i cyberprzemocy”, „Małe kroki, duże skoki”, „Mleko w szkole”, „Warzywa i Owoce w Szkole”, „Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii”, - realizowane przez placówki Oświatowe. Łącznie w szkołach na terenie Gminy Police zrealizowano 53 programy profilaktyczno-edukacyjne, dla ok. 4057 uczniów.

Dzieci i młodzież z Gminy Police mają również możliwość skorzystania z szerokiej oferty Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach, Miejskiego Ośrodka Kultury, Biblioteki Miejskiej.

Ośrodek Sportu i rekreacji w Policach w roku 2018 zrealizował liczne imprezy sportowo-rekreacyjne oraz imprezy edukacyjno-rekreacyjne mające na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez wspieranie inicjatyw sportowych, edukacyjnych i turystycznych. W wykonywaniu swoich zadań OSiR w Policach współpracuje z organizacjami i instytucjami zajmującymi się upowszechnianiem kultury fizycznej. Imprezy organizowane przez jednostkę są otwarte, nieodpłatne i skierowane do wszystkich mieszkańców. Z regularnych zajęć kulturalnych Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach w 2018 roku skorzystało ok 466 dzieci i młodzieży. Miejski Ośrodek Kultury w Policach był organizatorem 49 imprez skierowanych do dzieci i młodzieży, z których skorzystało łącznie ok. 13 000 osób. Biblioteka im. Marii Skłodowskiej – Curie w Policach służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców gminy Police, upowszechnianiu wiedzy i nauki oraz rozwojowi

kultury. Jednym z zadań realizowanych przez Bibliotekę jest wzbudzanie i rozwijanie zainteresowań czytelniczych, kształtowanie wrażliwości u młodego czytelnika, zachęcenie do poszerzania wiedzy poprzez dostęp do różnych nośników informacji. W 2018 roku 1246 czytelników (dzieci i młodzieży) skorzystało z oferty Biblioteki. W okresie ferii zimowych oraz wakacji z oferty skorzystało 302 osoby. Biblioteka prowadzi również działalność kulturalno-oświatową, oraz edukacyjną. W okresie sprawozdawczym dla dzieci i młodzieży zorganizowano:

- 82 imprezy w których udział wzięło 2 254 uczestników,
- 69 warsztatów w których udział wzięło 1267 osób,
- 39 spotkań i prelekcji w których uczestniczyło 1427 dzieci i młodzieży.
- 32 akcje m.in. propagujące czytelnictwo w których udział wzięło 1025 osób.
- przeprowadzono 54 lekcje dla dzieci i młodzieży o liczbie uczestników - 1429.

Dużym zainteresowaniem młodych ludzi cieszą się również zajęcia pozalekcyjne organizowane w placówkach oświatowych. Z zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych w 2018 roku skorzystało łącznie 1769 uczniów.

Parafialny Zespół Caritas przy parafii Św. Kazimierza wzorem lat ubiegłych zorganizował wypoczynek letni dla 20 dzieci z Gminy Police.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach pracuje metodą organizowania społeczności lokalnej, a zatem działania ukierunkowane są na kształtowanie i budowanie relacji i więzi społecznych. Poprzez swoje działania Ośrodek aktywizuje ludzi i grupy społeczne do uczestnictwa w inicjatywach realizowanych w kierunku tworzenia społecznej wspólnoty. Ośrodek od wielu lat podejmuje działania na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnej. Działania te często mają charakter edukacyjny, ukierunkowany na przeciwdziałanie przejawom niedostosowania społecznego oraz integracyjny i aktywizujący społeczność lokalną do podejmowania różnych inicjatyw m.in. na rzecz dzieci i młodzieży. Jako inicjator organizowania środowiska lokalnego inspiruje inne jednostki do wspólnej pracy na rzecz wskazanej grupy społecznej. Niezwykle ważnym zadaniem, które realizuje jednostka jest zmiana postaw życiowych, kształtowanie w społeczeństwie postaw zrozumienia, akceptacji, tolerancji i szacunku dla osób z grupy szczególnego ryzyka mających trudności z przystosowaniem się do życia w społeczeństwie i pełnienia aktywnie ról społecznych. W ramach powyższych działań w roku 2018 odbył się m.in.:

- **„Dzień Sąsiada”**

Realizowany przez Radę Osiedla nr 2 oraz Ośrodek Pomocy społecznej w Policach na terenie Osiedla Stare Miasto przy aktywnym współudziale mieszkańców. Organizacja „Dnia Sąsiada” wynika z dokładnego rozeznania problemów i potrzeb mieszkańców danego osiedla. „Dzień Sąsiada” ma duże znaczenie dla mieszkańców, ponieważ większość inicjatyw kulturalnych odbywa się w „nowej” części miasta. Ideą oraz celem powyższej inicjatywy jest wzmacnianie więzi sąsiedzkich pomiędzy mieszkańcami oraz integracja i

aktywizacja sąsiadów do wspólnego działania w swojej społeczności. W przygotowanie sąsiedzkiego spotkania zaangażowała się duża grupa mieszkańców, dzieci i młodzież z RO nr 2 oraz Wolontariusze ze Szkoły Podstawowej nr 8 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Policach. W sąsiedzkim spotkaniu wzięło udział ok. 120 osób.

Propagowanie idei wolontariatu jest bardzo dobrą formą aktywności sprzyjającej uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi. Wolontariat w Gminie Police jest szeroko rozwiniętą formą spędzania czasu wolnego wśród młodych ludzi. Wolontariusze ze szkół bardzo chętnie uczestniczą w organizacji bardzo wielu przedsięwzięć na terenie gminy. Ponadto młodzież szkolna bardzo chętnie angażuje się w działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach. W 2018 roku grupa wolontariuszy „Pomagacze” wspierała działania Ośrodka podczas realizacji „Kawiarni dla Seniora”, Festynu „Dzień Starego Miasta”, „Dnia Sąsiada”, „Wigilii”. W szkołach odbyło się 176 spotkań o różnorodnej tematyce promujących ideę wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi np.: „Laurka Bezpieczeństwa dla Babci i Dziadka”, czytanie uczniom klas pierwszych szkoły podstawowej w ramach ogólnopolskiej akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”, „Biała Pomaga” – wolontariat szkolny, warsztaty „Czy jestem tolerancyjny” – spotkanie z osobami niepełnosprawnymi z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Policach, akcja „paczka dla rodaka” i wiele innych. W powyższych spotkaniach uczestniczyło 2 252 uczniów.

Ponadto w ubiegłym roku Miejski Ośrodek Kultury w Policach współpracował z ok. 20 wolontariuszami podczas finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Grupa 15 wolontariuszy (wychowankowie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży) współpracowało z MOK podczas imprez oraz koncertów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zorganizowało spotkanie promujące ideę wolontariatu podczas Międzynarodowego Dnia Rodziny pod hasłem „Senior w rodzinie”, które odbyło się w dniu 15.05.2018r.

Gmina Police w ramach działań aktywizujących i integrujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym udzieliła dotacji organizacjom pozarządowym, które w ramach otrzymanego wsparcia:

- zrealizowały zadanie publiczne w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym poprzez prowadzenie działalności na rzecz niepijących alkoholików i ich rodzin;
- zrealizowały zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym poprzez prowadzenie ognisk wychowawczych i placówek wsparcia dziennego.
- zrealizowały zadanie publiczne pt.; „Program profilaktyki selektywnej PROFILIADA” skierowany do młodzieży zagrożonej czynnikami ryzyka zaspokojenia potrzeb psycho-emocjonalnych - w programie uczestniczyły 143 osoby.

Niepowodzenia szkolne są odwiecznym problemem edukacyjnym i społecznym. Źródło trudności często tkwi w funkcjonowaniu rodziny, procesie nauczania oraz jest związane z czynnikami ekonomiczno – społecznymi w rodzinie, relacjami w grupie rówieśniczej. W 2018 roku szkoły zapewniły wsparcie 2146 uczniom z trudnościami w nauce.

Dzieci i młodzież mieszkająca na terenie Gminy Police ma do dyspozycji bardzo szeroki wachlarz ofert do nich skierowanych. Dzięki temu otrzymują możliwość rozwoju, alternatywę na spędzenie wolnego czasu, co jest bardzo istotne w edukacji i przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu młodych ludzi.

2.5. Cel szczegółowym 5: Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tj. Dz.U. 2018 poz. 1508) pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach świadczą pracę socjalną, która prowadzona jest:

- z osobami lub rodzinami, a jej celem jest poprawa funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym oraz rozwinięcie lub wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta lub rodziny, opracowaniu planu pracy oraz wsparcia w zależności od indywidualnych sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. W pracy socjalnej niezwykle ważne jest mobilizowanie osób, rodzin, społeczności lokalnych do samodzielnych działań, ujawnianie i wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w osobach, rodzinach, grupach czy środowiskach lokalnych poprzez wskazanie najlepszych sposobów na osiągnięcie celu, jakim jest przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych oraz odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W 2018r. udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej w 184 rodzinach, w tym:
- 136 rodzinom, u których była to pomoc łączona z pomocą materialną,
- 48 rodzinom, którym udzielono pomocy w postaci wyłącznej pracy socjalnej.

Szeroko prowadzona praca socjalna pracowników socjalnych, wsparcie rodzin w formie asystenta rodziny mają pomóc w odbudowie więzi rodzinnych, zapobiegać umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz na tyle poprawić sytuację rodziny, aby dzieci z pieczy mogły powrócić do domu rodzinnego. W działaniach tych ważna jest współpraca instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny.

W 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zatrudnił 4 asystentów rodziny, którzy wsparciem objęli łącznie 45 rodzin, w których było 98 dzieci. Praca asystenta z rodziną ma na celu podniesienie poziomu kompetencji rodziców w zakresie wykonywania funkcji opiekuńczo -

wychowawczych, a tym samym przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Praca asystenta jest bardzo trudna, ponieważ rodziny borykają się z bardzo wieloma problemami, których rozwiązanie zajmuje często wiele lat. W wielu przypadkach rodzice objęci wsparciem asystenta sami pochodzą z bardzo trudnych środowisk, nie posiadają praktycznie żadnych umiejętności w zakresie opieki i wychowania dzieci oraz w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. Dlatego zdarza się, że wsparcie pracownika socjalnego i asystenta rodziny nie dają pożądaných efektów i dzieci, dla ich bezpieczeństwa muszą zostać umieszczone w pieczy zastępczej.

Rodziny, poza wsparciem asystenta są objęte wieloma innymi formami wsparcia zarówno ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej jak i PCPR. W 2018 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie objęło 35 rodzin z 31 dziećmi wsparciem aspirantów pracy socjalnej

Wzmocniona praca asystentów rodziny i pracowników socjalnych przyczyniła się do powrotu w roku 2018 trojga dzieci do rodzin. Ponadto w sytuacjach zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej wprowadzenie asystenta do rodzin umożliwiło osiągnięcie przez rodziców podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, które są kluczowe w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Należy podkreślić, że zarówno powrót dziecka do rodziny biologicznej, jak i przeciwdziałanie zagrożeniu umieszczenia dzieci w pieczy, nie są możliwe bez woli współpracy oraz determinacji ze strony rodzica biologicznego w procesie pomagania. Jednocześnie objęcie wsparciem asystenta rodziny 45 rodzin w 2018r., to pozostawienie w rodzinie 47 dzieci, czyli zapobieżenie ich umieszczeniu w pieczy.

III. Podsumowanie

Systematyczna oraz ścisła współpraca instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin jest niezbędna do zbudowania zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. System wsparcia opierać się ma na skutecznym przepływie informacji pomiędzy instytucjami oraz na tworzeniu zespołów wspierających rodziny w kryzysie. Gminny system wspierania rodziny wyznacza kierunki podejmowania inicjatyw i działań na rzecz wspierania rodziny. W 2018 roku za kluczowe i ważne przyjęto:

- realizowanie gminnego programu wspierania rodziny,
- realizację i intensyfikację działań profilaktycznych i metod pracy z rodziną, mających na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku;
- realizację i wzmocnienie działań asystentów rodziny poprzez prowadzenie systematycznej i bezpośredniej pracy z rodziną niewydolną opiekuńczo i wychowawczo,
- realizowanie i doskonalenie systemu wspierania rodziny poprzez działanie asystentów rodziny, zespołów interdyscyplinarnych;
- prowadzenie różnorodnych form środowiskowej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym,
- doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Dzięki dobrej współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci, młodzieży, rodzin w Gminie Police podejmowane działania mają charakter wszechstronny i partnerski. W kolejnym roku Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuować będzie realizację zadań oraz prowadzonych działań na rzecz wspierania rodzin. Za istotne uznaje się tworzenie warunków do rozwoju i działania rodzin wspierających oraz zapewnienie wszystkim rodzinom tego potrzebującym wsparcia asystenta rodziny, co wiąże się z koniecznością zwiększenia liczby etatów i tym samym środków finansowych przeznaczonych na zatrudnienie nowych osób.

Z drugiej strony brakuje osób chętnych do podejmowania zatrudnienia na stanowisku asystent rodziny. Wynika to głównie z faktu, że praca asystenta rodziny wiąże się m.in. z działaniami podejmowanymi w rodzinach wieloproblemowych, co jest zadaniem niełatwym, wymagającym odpowiednich umiejętności, kompetencji oraz predyspozycji osobowościowych.

W 2019r. wzrósł koszt utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, co jest szczególnie widoczne w przypadku dwóch placówek tj. Domu Dziecka w Policach - (4949,57 zł) oraz Domu Dziecka w Tanowie (4815,14 zł). Wzrost kosztów utrzymania dzieci w placówkach nie wynika ze zwiększonej liczby wychowanków, a ma związek ze wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych. Ponadto od stycznia 2019 r. nastąpił wzrost minimalnego wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka funkcjonujących na terenie Powiatu Polickiego (Uchwała nr II/6/2018 Rady Powiatu w Policach z dnia 28 listopada 2018r. w sprawie podniesienia wysokości świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych oraz dla prowadzących rodzinny dom dziecka).

W związku ze znacznym wzrostem kosztów utrzymania dzieci z Gminy Police w pieczy zastępczej zachodzi konieczność na zabezpieczenie środków finansowych na ten cel.

**Ośrodek
Pomocy
Społecznej**
w Pólích

Załącznik nr 10 do raportu

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W POLICACH
ZA ROK 2018**

Spis treści

Wprowadzenie	4
I. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej.....	6
II. Zadania Ośrodka wynikające z ustawy o pomocy społecznej.....	8
III. Formy pomocy.....	10
1. Zadania zlecone.....	10
2. Zadania własne.....	11
IV. Opis zadań Ośrodka Pomocy Społecznej.....	12
1. Usługi opiekuńcze.....	12
2. Domy pomocy społecznej.....	15
3. Zasiłki okresowe.....	16
4. Program Rządowy Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania.....	17
5. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa.....	21
6. Zasiłki celowe.....	21
7. Podsumowanie zadania zlecone i zadania własne.....	22
V. Główne problemy klientów pomocy społecznej.....	23
VI. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.....	27
VII. Praca socjalna.....	29
VIII. Kontrakt socjalny.....	31
IX. Asystent rodziny.....	31
X. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2020...32	
XI. Program Aktywności Lokalnej.....	33
XII. Organizowanie Społeczności Lokalnej.....	34
XIII. Projekty realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach.....	35
1. Wigilia dla samotnych.....	36
2. Kawiarnia dla Seniora.....	36
3. Pamiętaj o mnie – senior dla seniora.....	36
4. Dzień Sąsiada.....	37
5. Festyn Dzień Starego Miasta.....	38
6. Mamo, tato co Wy na to?.....	38
7. Trzy kwadransy dla rodziny.....	39
8. Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego	

Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego.....	40
XIV. Współpraca.....	43
1. Prace społecznie – użyteczne.....	44
2. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.....	44
3. Zintegrowany system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.....	45
XV. Realizacja ustawy o dodatkach mieszkaniowych.....	45
XVI. Realizacja ustawy Prawo Energetyczne.....	50
XVII. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	51
XVIII. Realizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.....	54
XIX. Realizacja Programu Rządowego „Dobry start”.....	54
XX. Realizacja ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.....	55
XXI. Struktura wydatków budżetowych.....	57
Podsumowanie.....	59
Wnioski.....	60

WPROWADZENIE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach stanowi podstawową jednostkę organizacyjną Gminy Police w zakresie wspierania osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do przezwyciężenia trudności życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Do zadań Ośrodka należy przede wszystkim podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

Od wielu lat zauważalna jest zmiana wizerunku pomocy społecznej. Łączy się to z rozwojem pracy socjalnej, która skupia się na budowaniu lokalnego systemu wsparcia. Dzisiejsza pomoc społeczna to system zabezpieczenia społecznego, który przejawia się nie tylko poprzez wsparcie finansowe, ale także poprzez szukanie nowych rozwiązań w środowisku zamieszkania klientów pomocy społecznej. Nadmienić należy, że obszar i zakres działania pracownika socjalnego uległ zmianie, a Ośrodek Pomocy Społecznej stanowi swoistą „trampolinę” do wyjścia z kryzysu. Praca socjalna stała się rodzajem interwencji oraz profilaktyki ale obejmuje również długofalowe działania na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia. Pracownicy socjalni posiadają wiedzę na temat funkcjonowania środowiska lokalnego, współpracują, a także podejmują działania z innymi jednostkami i podmiotami na rzecz niwelowania problemów społecznych. Współczesny pracownik socjalny boryka się zarówno z problemami rodzin w zakresie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rozpadu więzi, konfliktów rodzinnych, uzależnień, a także z samotnością osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych. Wszystkie wskazane problemy mogą generować proces marginalizacji i wykluczenia społecznego dlatego niezwykle ważna jest praca Działu Pracy Socjalnej w tutejszym Ośrodku.

Należy zaznaczyć, że kadra pracowników socjalnych to wyjątkowa grupa zawodowa. To ich wiedza, postawa i empatia pozwalają osobom i rodzinom przezwyciężać trudności i prawidłowo funkcjonować. Należy zwrócić uwagę, że polityka społeczna państwa wprowadza nowe rozwiązania w kierunku poprawy jakości życia osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.

Wymaga to sprawnego i skutecznego działania zatrudnionych w tutejszym Ośrodku pracowników ale wiąże się również z tworzeniem nowych miejsc pracy.

Podstawy prawne

Podstawowym aktem prawnym warunkującym działalność Ośrodka Pomocy Społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1508), która określa zarówno zasady i formy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, jak i wymogi dotyczące zatrudnienia pracowników socjalnych oraz ich kwalifikacje.

Działania Ośrodka opierają się również na dokumentach programowych określających długofalowe działania w kierunku niwelowania problemów społecznych. Do powyższych dokumentów należą:

- „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2026”, przyjęta przez Radę Miejską w Policach uchwałą Nr XXXI/308/2017 z dnia 20 czerwca 2017 roku;
- „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021” przyjęty uchwałą Nr XXV/242/2016 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 grudnia 2016 roku;
- „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018” przyjęty przez Radę Miejską w Policach uchwałą Nr XV/139/2016 z dnia 26 stycznia 2016 roku.

Ponadto zaznaczyć należy, że działania Ośrodka wpisują się w Misję określoną w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2026, która polega na:

1. Skutecznym aktywizowaniu mieszkańców Gminy Police zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dążenie do integracji społecznej, wspierania rodzin, a także zintegrowania wszelkich działań w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej.

2. Realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z potrzeb społecznych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, która winna być skuteczna i opierająca się na nowatorskich projektach opartych o partnerstwo publiczno – prywatne i publiczno – społeczne.

Głównym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej, a w szczególności:

- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłata zasiłków stałych, okresowych, celowych i specjalnych celowych,
- kierowanie do domów pomocy społecznej, schronisk, noclegowni i opłacanie lub dofinansowywanie do opłat za pobyt,
- przyznawanie posiłków i opłacanie ich kosztów,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych,
- realizacja projektów socjalnych,
- świadczenie pracy socjalnej,
- realizacja programów osłonowych,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- opłacanie składek emerytalnych, rentowych i zdrowotnych za osoby korzystające z pomocy i kwalifikowanie do w/w świadczeń,
- sprawienie pogrzebu,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dla innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- udzielanie poradnictwa prawnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego.

Oprócz zadań wynikających z ww. ustawy Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności:

- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie dodatków mieszkaniowych,
- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie dodatków energetycznych,
- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie świadczeń rodzinnych,
- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie zasiłków dla opiekunów,
- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie świadczeń wychowawczych,
- prowadzenie postępowań, wydawanie rozstrzygnięć i decyzji oraz wypłata świadczeń z Programu „Dobry start”;
- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- potwierdzanie prawa do świadczeń zdrowotnych,
- prowadzenie obsługi organizacyjno-technicznej zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy,
- prowadzenie postępowania związanego z procedurą „Niebieskiej Karty”.

Ponadto zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej obowiązkiem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej jest coroczne składanie Radzie Miejskiej sprawozdania z działalności Ośrodka.

Zakres zadań realizowanych przez OPS reguluje ponad 30 aktów prawnych, w tym m.in.:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. . Dz.U. z 2018 r. poz. 1508.),
- uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (tj. M.P. z 2015r poz. 821),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 180),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 755),

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2220),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 2092),
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 554),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2134),
- ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 998),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2015r. poz.1390 z późn. zm.),
- ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 450),
- ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137).

I. KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania gminy w określonych wyżej aktach prawnych związana jest z wymogami kadrowymi. Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek zatrudnia pracowników socjalnych zgodnie z uregulowaniami art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, który zakłada, iż "ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców". W 2018 r. Ośrodek zatrudniał 19 pracowników socjalnych.

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach realizowane były przez pracowników następujących działów, tj.:

- Działu Pracy Socjalnej - do jego zadań należy m.in. świadczenie pracy socjalnej; realizowanie projektów socjalnych, udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania problemów życiowych, współpraca z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym np. przemocy w rodzinie, pobudzanie aktywności społecznej, wspieranie osób w trudnej sytuacji życiowej w uzyskiwaniu pomocy od innych instytucji, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawie udzielenia pomocy społecznej klientom Ośrodka oraz na potrzeby innych instytucji i ośrodków pomocy społecznej,
- Działu Usług Opiekuńczych – do jego zadań należy wykonywanie usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania osób, które ze względu na wiek lub chorobę nie są w stanie samodzielnie zaspakajać codziennych potrzeb życiowych i wymagają pomocy innych osób oraz prowadzenie postępowań dotyczących umieszczenia w domach pomocy społecznej,
- Działu Realizacji – do jego zadań należy m.in. przygotowywanie i realizacja decyzji administracyjnych w sprawach pomocy społecznej,
- Działu Świadczeń Rodzinnych – do jego zadań należy wydawanie i przyjmowanie wniosków w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, sporządzanie decyzji oraz list wypłat świadczeń, a także prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- Działu Dodatków Mieszkaniowych – do jego zadań należy wydawanie i przyjmowanie wniosków w sprawach dodatku mieszkaniowego oraz dodatku energetycznego, sporządzanie decyzji oraz list wypłat,
- Działu Finansowo-Księgowego – do jej zadań należy m.in. przekazywanie przyznanych decyzjami świadczeń, prowadzenie windykacji wierzytelności, obsługa księgowo-płacowa Ośrodka,
- Działu Organizacyjnego – do jego zadań należy m.in. prowadzenie spraw kadrowych, z zakresu ochrony danych osobowych, zamówień publicznych, spraw gospodarczych, bhp oraz obsługa sekretariatu.

Zasoby kadrowe, jakimi dysponował Ośrodek w minionym roku przedstawia poniższa tabela.

Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób
Ogółem, w tym:	109
Dyrektor	1
Z-ca dyrektora	1
Dział Pracy Socjalnej, w tym:	26
Kierownik Działu	1
Z-ca Kierownika Działu	1
Starszy specjalista pracy socjalnej	6
Specjalista pracy socjalnej	3
Starszy pracownik socjalny	3
Pracownik socjalny	7
Asystenci rodziny	4
Pracownik gospodarczy (Magazyn)	1 (0,25 etatu)
Dział Realizacji Pomocy Społecznej, w tym:	6
Kierownik Działu	1
Stanowiska urzędnicze	5
Dział Finansowo – Księgowy, w tym:	6
Główny księgowy	1
Z-ca głównego księgowego	1
Stanowiska urzędnicze	4
Dział Świadczeń Rodzinnych, w tym:	12
Kierownik Działu	1
Stanowiska urzędnicze	9
Stanowiska pracownicze	2
Dział Dodatków Mieszkaniowych	2
Dział Usług Opiekuńczych, w tym:	42
Kierownik Działu	1
Specjalista pracy socjalnej	1
Pracownik administracyjny	1
Pracownicy wykonujący usł. opiek.	35
Prac. wyk. specjalist. usługi opiek.	4
Dział Organizacyjny, w tym:	11
Kierownik Działu	1
Informatyk	1
Stanowiska urzędnicze	4
Stanowiska pracownicze	5
Radca Prawny	1
Inspektor BHP	1

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku w Ośrodku zatrudnionych było 109 pracowników etatowych, z czego:

- 57 osób posiada wykształcenie wyższe, w tym 11 osób studia podyplomowe,

- 24 osób posiada wykształcenie policealne,
- 16 osób posiada wykształcenie średnie,
- 6 osoby posiadają wykształcenie zasadnicze,
- 6 osób posiada wykształcenie podstawowe.

W grupie 19 pracowników realizujących zadania pracowników socjalnych:

- 5 osób posiadały specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego
- 5 osób posiadało specjalizację II stopnia.

Kwalifikacje zawodowe pracowników Ośrodka są zgodne z wymogami zawartymi w ustawie. W celu uzupełnienia wiedzy w zakresie realizowanych zadań pracownicy uczestniczą w różnych szkoleniach, warsztatach, konferencjach.

Ponadto w 2018 r. 6 osób odbywało w tutejszym Ośrodku staż, natomiast 4 osoby zatrudnione były w ramach robót publicznych.

II. ZADANIA OŚRODKA WYNIKAJACE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadaniem pomocy społecznej jest nie tylko udzielenie wsparcia w celu przezwyciężania trudności życiowych ale także niedopuszczanie do jej powstawania.

Zwraca się tu szczególną uwagę na działania prewencyjne oraz profilaktyczne. Należy zaznaczyć, że profilaktyka w pomocy społecznej to działania adresowane do konkretnych rodzin i osób. Można tu wskazać pracę socjalną, poradnictwo, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że profilaktyka w pracy socjalnej to również działania, które nie są skierowane bezpośrednio do danej osoby czy rodziny ale mające na celu pobudzenie aktywności społecznej w celu wzmocnienia potencjału otoczenia. Do wzmocnienia roli profilaktyki w dziedzinie pomocy społecznej niezbędne jest zarówno zaangażowanie pracowników socjalnych w zakresie pracy socjalnej ale także organizowanie środowiska lokalnego. Niezwykle ważna jest współpraca z innymi jednostkami, m.in. szkołami, policją, strażą miejską, służbą zdrowia ale także najbliższym środowiskiem zamieszkania. W tak rozbudowanej przestrzeni specjalistów z różnych dziedzin pracownik socjalny jest w stanie działać prewencyjnie, a następnie prowadzić pracę socjalną. Jednak proces budowania sieci wsparcia w lokalnym środowisku jest procesem długotrwałym i wymagającym nakładu pracy pracowników socjalnych.

Ustawa o pomocy społecznej w art. 3 określa zadania pomocy społecznej w następujący sposób:

1. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.
2. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.
3. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.
4. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Przedmiotowa ustawa wskazuje również na zadania z zakresu pomocy społecznej, które zostały przypisane gminie.

W ramach świadczeń finansowych wyróżniamy następujące formy pomocy:

- zasiłki stałe;
- zasiłki okresowe;
- zasiłki celowe;
- specjalne zasiłki celowe;
- świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności.

W ramach pomocy niepieniężnej wymienić należy:

- pracę socjalną;
- udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;

- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, podstawę do udzielania pomocy warunkuje kryterium dochodowe przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w pkt. 2 lub innych okolicznościach uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

1. Kryterium dochodowe

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zweryfikowane zostały kryteria dochodowe.

Ustalono, że od 01 października 2018 r. kryterium dochodowe dla:

- osoby samotnie gospodarującej wynosi 701 zł (do września 2018 r. wynosiło 634 zł),
- osoby w rodzinie wynosi 528 zł (do września 2018 r. wynosiło 514 zł).

2. Powody udzielenia pomocy społecznej:

- ubóstwo;
- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że ustawodawca w art. 4 ustawy nakłada na osobę i rodzinę korzystającą z pomocy społecznej obowiązek współdziałania w rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej. Współdziałanie ma na celu aktywizowanie jednostki, uruchomieniu jej możliwości, a przede wszystkim angażuje osobę do działania w celu poprawy jakości swojego życia. Współpraca z pracownikiem socjalnym ma również wpływać na poprawę samodzielności klientów i przeciwdziałać uzależnieniu od pomocy społecznej. Kierunki, jakie wyznacza polityka społeczna państwa kształtują zmiany w systemie pomocy społecznej. Zauważyć można poprawę jakości życia osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, jednak nadal widać ogromne zapotrzebowanie na wsparcie i pomoc ze strony pracowników socjalnych. W ciągu ostatnich lat zauważyć można systematyczny spadek liczby klientów korzystających ze wsparcia finansowego Ośrodka, jednak pomoc społeczna to nie tylko pomoc finansowa osobom kwalifikującym się do takiej pomocy zgodnie z ustawą. Pomoc społeczna to kształtowanie postaw, samodzielności, a także rozwijanie odpowiedzialności za swoje postępowanie wśród mieszkańców Gminy.

Brak odpowiednich wzorców do naśladowania, powielanie negatywnych schematów wyniesionych z rodzinnych domów, a także brak umiejętności rozwiązywania trudności życiowych sprawiają, że problemy w rodzinach nawarstwiają się, a to wymaga od pracowników socjalnych intensywnej pracy w kierunku ich rozwiązywania przy jednoczesnym uczestnictwie osoby wymagającej wsparcia.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę świadczeniobiorców pomocy społecznej na przełomie ostatnich 4 lat.

Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin ogółem	1270	1167	1037	964
w tym na wsi	266	253	225	224
Liczba osób w rodzinach	2581	2283	1867	1697

III. FORMY POMOCY

Ustawa o pomocy społecznej rozróżnia zadania z zakresu pomocy społecznej na zadania własne i zadania zlecone.

1. Zadania zlecone

Zadania zlecone gminie to katalog zadań związany z realizacją określonych świadczeń. Pierwszą grupą jest przyznawanie i wypłacanie świadczeń związanych z kłeska żywiołową lub ekologiczną. Kolejną grupą są świadczenia przyznawane dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W ramach tej formy wsparcia należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Czwarta kategoria to działania skierowane do cudzoziemców zgodnie z ustawą. Ostatnim zadaniem w ramach zadań zleconych jest wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki (dla osób pełniących rolę opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych).

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku zdecydowanie zminimalizowała liczbę zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej.

W praktyce sprowadza się to do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz do wypłacania wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki.

Zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h oraz art. 53 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd jest świadczeniem z pomocy społecznej jednak nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 101 ust. 1 cytowanej ustawy w związku z art. 27 Kodeksu Cywilnego właściwą do wypłaty przyznanego wynagrodzenia jest Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania opiekuna.

Poniższa tabela przedstawia jak zadania zlecone kształtowały się w 2018 r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11	3192	114 962	11	15
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki	2	114	26 348	x	x

2. Zadania własne

Zadania własne Gminy obejmują świadczenia związane z ponoszeniem przez jednostkę samorządu terytorialnego wydatków finansowych. Do takich świadczeń zaliczyć można m.in. udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłata zasiłków stałych, okresowych, celowych i zasiłków specjalnych celowych, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, a także ponoszenie odpłatności za pobyt osoby w domu pomocy społecznej. Ponadto do zadań własnych gminy w ramach pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należy praca socjalna.

Poniższa tabela przedstawia formy pomocy udzielonej osobom i rodzinom w 2018 r w ramach zadań własnych Gminy.

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe		280	2622	1 406 903	277	308
w tym	przyznany dla osoby samotnie gospodarującej	258	2399	1 340 468	258	258
	pozostającej w rodzinie	26	223	66 435	25	56

Zasiłki okresowe	135	456	167 155	134	236
Zasiłek celowy	680	x	815 653	675	1240
w tym specjalne zasiłki celowe	282	474	243 756	280	572
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	6000	1	2
Schronienie	105	11 480	332 194	100	116
Posiłek	275	23 835	178 280	143	530
Sprawienie pogrzebu	7	7	14 037	7	11
Usługi opiekuńcze	194	41 811	2 051 611	184	248
Praca socjalna	x	x	x	184	481

IV. OPIS ZADAŃ OSRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

1. USŁUGI OPIEKUŃCZE

Rozwój medycyny oraz poprawa warunków życia powodują, że średnia długość życia ludności w Polsce systematycznie wydłuża się. Jednocześnie starość wiąże się z ogólnym pogorszeniem stanu zdrowia oraz chorobami specyficznymi dla podeszłego wieku. Osoby starsze są grupą społeczną, która wymaga odpowiedniego wsparcia i pomocy. Jednak nie zawsze na taką pomoc mogą liczyć ze strony rodziny. W społeczeństwie zanika model rodziny wielopokoleniowej. Osoby starsze często pozostają same w swoim miejscu zamieszkania, a pogarszający się stan zdrowia oraz niepełnosprawność utrudniają samodzielne funkcjonowanie.

Zjawisko starzenia się ludności wiąże się z nowymi wyzwaniami w ramach pomocy społecznej. Dotyczą one zarówno rozwoju usług opiekuńczych ale także aktywizowania seniorów do życia w społeczności lokalnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach bardzo prężnie realizuje zadania na rzecz osób starszych. Pracownicy socjalni swoimi działaniami kształtują pomoc i wsparcie dla seniorów realizując projekty socjalne. Integrują przy tym środowisko lokalne, a poprzez swoje działania uwrażliwiają otoczenie na potrzeby osób starszych. Należy zaznaczyć, że osoby starsze wykazują aktywność i chęć uczestnictwa w projektach kierowanych do ich grupy wiekowej.

Jednak podeszły wiek, choroby oraz niepełnosprawność często znacznie ograniczają możliwość funkcjonowania seniorów w życiu społecznym. Analiza danych tutejszego Ośrodka wskazuje, że z roku na rok rośnie liczba osób potrzebujących pomocy w formie usług opiekuńczych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach dokłada wszelkich starań aby zabezpieczyć osoby potrzebujące w jak najlepszą pomoc.

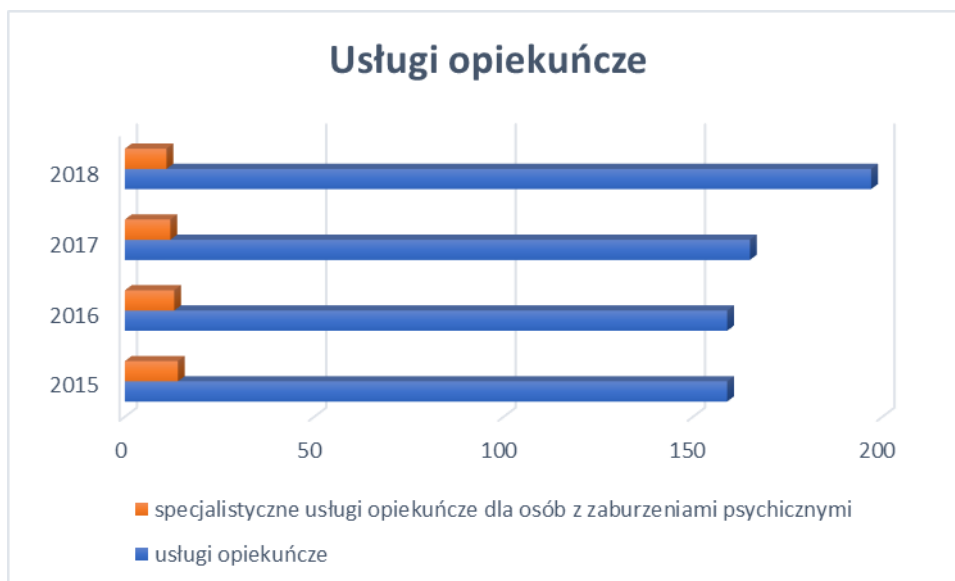
W tym zakresie funkcjonuje Dział Usług Opiekuńczych. Do dnia 31.12.2018 zatrudnionych było 39 opiekunek domowych. W celu usprawnienia pracy Działu zatrudniane były również osoby w ramach robót subsydiowanych – 1 osoba (roboty publiczne) i stażu – 1 osoba.

W roku 2018 usługami opiekuńczymi objętych było 208 osób, z czego 197 skorzystało z usług opiekuńczych (zadanie własne), natomiast 11 osób ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadania zlecone).

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczno-sanitarną, pielęgnację zleconą przez lekarza oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Chorzy korzystają z usług w wymiarze od kilku godzin tygodniowo do kilku godzin dziennie w zależności od zdolności do samoobsługi oraz możliwości rodziny w zakresie zabezpieczenia potrzeb chorego.

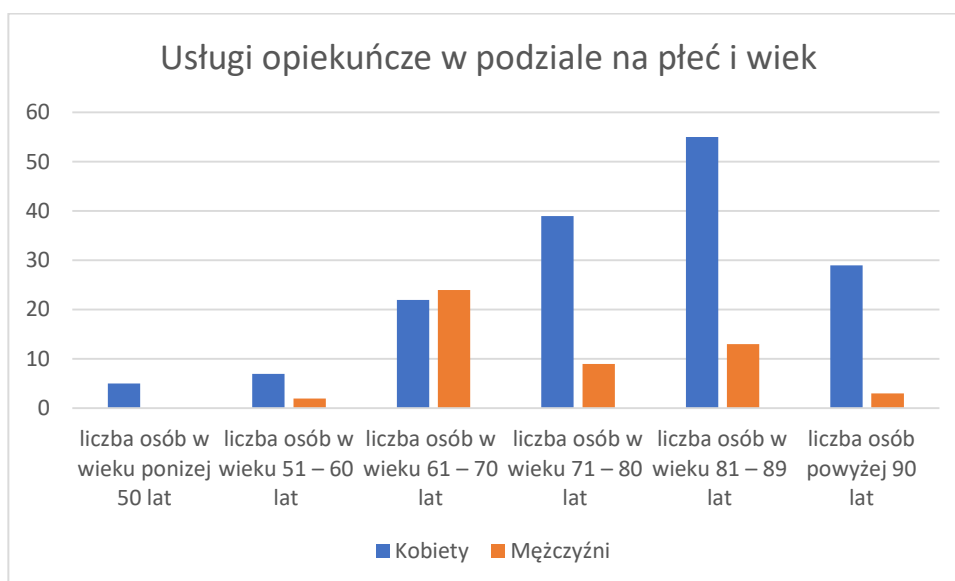
Dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze. Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Zauważyć należy, że liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych stale rośnie. Sytuacja ta przedstawiona została na poniższym wykresie.

W 2018 roku usługami opiekuńczymi objęto łącznie 157 kobiet i 51 mężczyzn. Podział według wieku przedstawiał się następująco:

- liczba osób poniżej 50 lat – 5 (5 K,0M),
- liczba osób w wieku 51 – 60 lat - 9 (7K,2M),
- liczba osób w wieku 61 – 70 lat - 46(22K,24M),
- liczba osób w wieku 71 – 80 lat - 48 (39 K, 9M),
- liczba osób w wieku 81 – 89 lat - 68 (55K,13M),
- liczba osób powyżej 90 lat – 32 (29K,3M).

Uwzględniając rodzaj gospodarstwa domowego osób, u których świadczone usługi można wyodrębnić:

- osoby samotne - 38,

- osoby samotnie gospodarujące posiadające rodzinę poza miejscem zamieszkania – 42,
- osoby samotnie gospodarujące, których rodzina mieszka w tej samej miejscowości - 65,
- osoby mieszkające z rodziną - 63.

Najwięcej osób korzystających z usług to osoby posiadające rodzinę poza miejscem zamieszkania. Na kolejnym miejscu kształtują się osoby, które mieszkają wspólnie z rodziną. Konieczność zapewnienia im pomocy wynika z faktu, iż rodzina nie jest w stanie zapewnić opieki, zwłaszcza w godzinach przedpołudniowych, ze względu na wykonywanie pracy zawodowej.

Odbiorcą usług opiekuńczych niejednokrotnie są rodziny dwuosobowe tj. małżeństwa w podeszłym wieku, w których jedno z małżonków bądź też oboje wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie udzielonej pomocy w formie usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych i zleconych w latach 2015 - 2018.

wyszczególnienie		2015	2016	2017	2018
usługi opiekuńcze	liczba osób	159	160	173	197
	dynamika rok poprzedni 100%	97%	101%	108%	114%
	liczba godzin świadczonych usług	44417	43915	45181	54648
	średnia liczba świadczeń na osobę w ciągu roku w godzinach	279	274	261	277
w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Liczba osób	14	13	12	11
	dynamika rok poprzedni 100%	78%	93%	92%	92%
	liczba godzin świadczonych usług	3721	4079	3474	3825
	średnia liczba świadczeń na osobę w ciągu roku w godzinach	266	314	289,5	348

Usługi opiekuńcze świadczone przez tutejszy Ośrodek wykonywane są w profesjonalny i rzetelny sposób. Opiekunki domowe przygotowywane są do swojej pracy przez kierownika Działu Usług Opiekuńczych. Ponadto systematycznie doksztalają się w kierunku opiekuna medycznego i opiekuna środowiskowego. Podwyższanie kwalifikacji i umiejętności pozwala na efektywne i sprawne wykonywanie pracy na rzecz osób potrzebujących opieki.

Dodatkowo Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2018 r. zatrudnił na umowę – zlecenie psychologa oraz terapeutę. Praca psychologa dotyczyła kształtowania umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowania do aktywności i leczenia osoby zaburzonej psychicznie, a także interwencji i pomocy w życiu w rodzinie osoby zaburzonej psychicznie, w tym pomocy w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych. Wsparciem psychologicznym obejmowani byli zarówno klienci korzystający z usług w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także w ramach konsultacji psychologicznych -

pracownicy Ośrodka świadczący ww. usługi. Natomiast do zadań terapeuty należało ułożenie i realizacja indywidualnych terapii dla klientów, a także konsultacje dla pracowników świadczących pracę w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych.

W celu zwiększenia poziomu usług opiekuńczych funkcjonują również dyżury sobotnio – niedzielne i świąteczne.

Należy zaznaczyć, że jakość usług świadczonych przez tutejszy Ośrodek skierowana jest przede wszystkim na potrzeby i oczekiwania osób wymagających pomocy. Pozwala to seniorom na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, a także umożliwia im pozostanie jak najdłużej w ich miejscu zamieszkania.

Program „Opieka 75+”

Nadmienić należy, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach poszukuje rozwiązań dotyczących zwiększenia liczby godzin dla osób potrzebujących opieki przy jednoczesnym odciążeniu budżetu Gminy. W związku z powyższym, w 2018 r. Ośrodek przystąpił do realizacji Programu „Opieka 75+”. Program ten realizowany był od stycznia 2018 r. i adresowany był do gmin: miejskich, wiejskich, miejsko – wiejskich do 60 tys. mieszkańców, które realizują usługi opiekuńcze samodzielnie. Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. Gminy, które przystąpiły do realizacji programu uzyskały finansowe wsparcie w realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, do 50% przewidywanych kosztów realizacji zadania.

Gmina Police przystąpiła do Programu "Opieka 75+" w kwietniu 2018 r. uzyskując dotację 81 0000 złotych. W czerwcu po analizie pierwszych dwóch miesięcy funkcjonowania Programu dotacja ta została zmniejszona do kwoty 30 000 złotych.

Usługami opiekuńczymi w ramach Programu objętych zostało 25 osób. Niewątpliwie, wsparcie państwa w realizacji tak ważnego zadania, jakim jest zapewnienie opieki seniorom w dobie starzejącego się społeczeństwa jest niezmiernie ważna. W Gminie Police obserwuje się wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych. Z roku na rok Gmina Police zwiększa środki finansowe na realizację tego zadania. Kwota 30 000 zł dotacji z Programu Opieka "75+" stanowi zastrzyk finansowy, który pozwala na zwiększenie liczby godzin usług opiekuńczych.

Z informacji, które do nas docierają wynika, że nasi seniorzy są bardzo zadowoleni z faktu, że mogą skorzystać z tej oferty. Jak zaznaczają, mają większe poczucie bezpieczeństwa.

2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W szczególnej sytuacji, kiedy osoba ze względu na bardzo zły stan zdrowia wymaga całodobowej opieki, a pomocy takiej w miejscu zamieszkania zapewnić nie można, podejmowane są działania mające na celu umieszczenie tej osoby w domu pomocy społecznej. Jest to zadanie, które w bardzo istotny sposób obciąża budżet gminy dlatego kierowanie osób do DPS następuje po wyczerpaniu wszystkich możliwości tutejszego Ośrodka. Wielokrotnie osoby kierowane do domów pomocy społecznej to osoby nie mające pomocy i opieki ze strony bliskich i rodziny, które nie są w stanie funkcjonować w swoim miejscu zamieszkania.

W 2018 roku w domach pomocy społecznej przebywało 65 mieszkańców Gminy Police.

Łączny koszt poniesiony w 2018 roku przez Gminę na pokrycie kosztów pobytu 65 osób (umieszczanych sukcesywnie od 2006r.) w domach pomocy społecznej wyniósł **1 542.354 zł**. Natomiast średni miesięczny koszt ponoszony przez Gminę na opłacenie pobytu 1 osoby w domu pomocy społecznej w 2018 r. wyniósł **2.429 zł** (wzrost w porównaniu z rokiem 2017 wyniósł 1%).

W poniższej tabeli przedstawiono wydatki na domy pomocy społecznej w ostatnich latach.

ROK	LICZBA OSÓB	KWOTA W ZŁ	ŚREDNI KOSZT MIESIĘCZNY w zł (ponoszony przez Gminę)
2006	15	175.985	1.189
2007	22	261.997	1.278
2008	27	352.321	1.340
2009	30	508.967	1.566
2010	33	602.009	1.786
2011	41	770.877	1.880
2012	40	903.484	2.007
2013	44	883.044	2.044
2014	46	1.065.858	2.098
2015	49	1.184.381	2.149
2016	54	1.369.047	2.259
2017	59	1.366.405	2.285
2018	65	1.542.354	2.429

Z przedstawionej analizy danych wyraźnie wynika, iż wydatki ponoszone przez Gminę na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców umieszczonych w domach pomocy społecznej nadal są bardzo wysokie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że dynamika starzenia się społeczeństwa wymaga powyższej formy wsparcia i mimo rosnących kosztów jest nieunikniona.

3. ZASIŁKI OKRESOWE

Jednym ze świadczeń pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach jest zasiłek okresowy.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (aktualnie 701 zł);
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny (aktualnie 528 zł x liczba członków rodziny).

W 2018 roku dla 135 osób i rodzin wypłacono 456 świadczeń w formie zasiłków okresowych na łączną kwotę 167 155 zł, z czego 16 559 zł to środki własne gminy, natomiast kwota 150 596 zł stanowiła dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadania gminy.

Poniższy wykres obrazuje udział środków własnych z budżetu gminy i dotacji celowej z budżetu centralnego przeznaczonych na realizację zasiłków okresowych.

W poniższej tabeli przedstawiona została realizacja zasiłków okresowych w 2018 roku.

Zasiłek	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe – ogółem:	456	167 155	134	236
w tym przyznane z powodu:				
bezrobocia	288	106 198	83	158
długotrwałej choroby	109	39 034	46	57
niepełnosprawności	32	11 322	9	19
możliwości otrzymania uprawnień z innych systemów zabezp. społ.	6	2 640	2	3
innego niż wymienione powyżej	21	7 961	12	22

4. PROGRAM RZĄDOWY POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA

Wieloletni program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Realizacja Programu przewidziana jest na lata 2014 – 2020.

Głównym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Zaznaczyć należy, że Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy. Zgodnie z powyższym gmina może udzielać wsparcia w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności osobom spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium tylko w przypadku uchwalenia stosownej uchwały. W związku z tym Gmina Police Uchwałą NR XXXIX/293/2014 z dnia 21 stycznia 2014 r. podwyższyła kryterium dochodowe do wskazanego poziomu. Ponadto zgodnie z art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej nie żąda zwrotu wydatków za udzielony posiłek albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych. Dodatkowo na podstawie powyższej Uchwały podwyższono do 200% wysokość kryterium dochodowego kwalifikującego do nieodpłatnej pomocy, za którą również nie żąda się zwrotu wydatków.

Ze środków przekazanych gminie, z Programu udziela się wsparcia w szczególności:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W związku z powyższym pomoc udzielana jest w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Na realizację tego zadania przyznawana jest dotacja z budżetu centralnego na dofinansowanie zadań własnych w zakresie dożywiania. W 2018 roku dotacja ta wynosiła **315 253 zł** (z czego kwotę 121 833 zł wydatkowano na zakup posiłków, a kwotę 193 420 zł na wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności), natomiast z budżetu gminy w ramach programu na dożywianie wydatkowano kwotę **84 791 zł** (w tym kwotę 22 321 zł przeznaczono na zakup posiłków, a 62 470 zł na zasiłki celowe na żywność). Łącznie na dożywianie w ramach Programu w 2018 roku wydano kwotę **400,044 zł**.

Ponadto poza programem wydatkowano ze środków własnych gminy kwotę **29 956 zł** na pokrycie kosztów posiłków dla dzieci z rodzin, w których kryterium dochodowe wynosiło pomiędzy 150% a 200% (3671 posiłków).

Porównanie udziału środków własnych gminy i środków budżetu państwa w ciągu ostatnich 4 lat zaprezentowano w poniższej tabeli.

PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”			
ROK	DOTACJA	ŚRODKI WŁASNE	OGÓŁEM
2015	468 963	327 889	796 852
2016	453 000	164 969	617 969
2017	404 960	117 801	522 761
2018	315 253	84 791	400 044

W 2018 r. programem, zarówno w postaci pokrycia kosztu zakupu posiłków, jak i pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności w 2018 roku objęto łącznie 760 osób.

Należy jednak zaznaczyć, iż na podstawie Uchwały Nr XXXIX/293/2014 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21 stycznia 2014 roku w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2014 – 2020, podwyższono do 200% wysokość kryterium dochodowego kwalifikującego do nieodpłatnej pomocy.

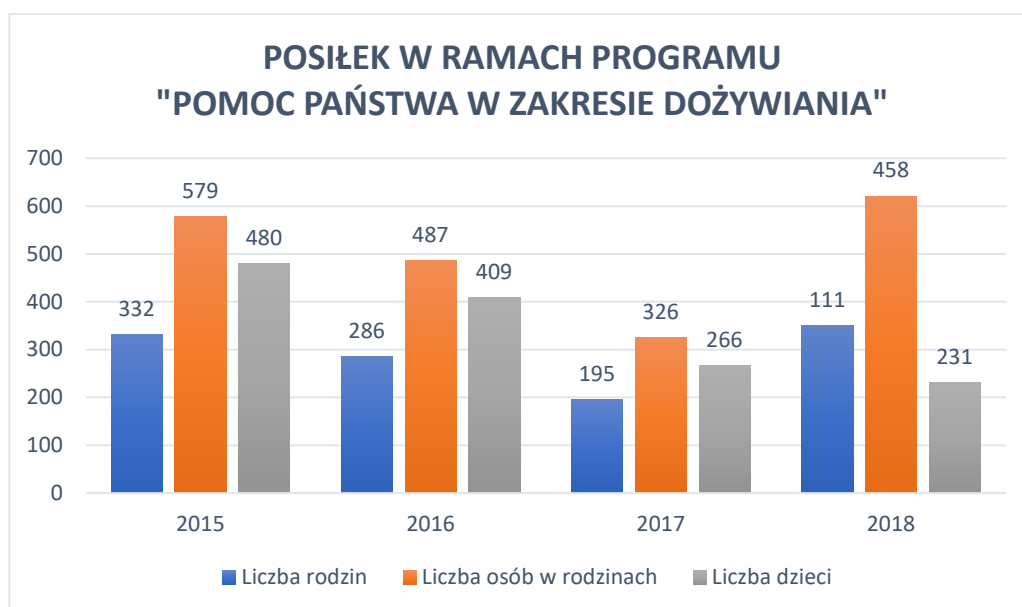
W związku z tym pomoc w zakresie dożywiania przyznawana jest nieodpłatnie dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W poniższej tabeli przedstawiona została realizacja pomocy w formie finansowania posiłku w 2018r. w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wyszczególnienie	PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”							
	Ogółem	w tym na wsi	w tym					
			dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podst. art. 7 ustawy o pom. społ.	
			ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi
Liczba korzystających z posiłku	231	39	64	13	167	27	5	0
Koszt posiłków w zł	144 154	20 997	21 458	2 194	121 313	18 803	1 383	0
w tym								
środkami własnymi	22 321	3 120	4 526	375	17 610	2 745	185	0
dotacją	121 833	17 877	16 932	1 819	103 703	16 058	1 198	0
Liczba posiłków	19 232	3 253	4 305	701	14 765	2 552	162	0
w tym								
pełen obiad	18 936	3 253	4 171	701	14 765	2552	0	0
jedno danie	296	0	134	0	0	0	162	0
mleko, bułka	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszt jednego posiłku	7,50	6,45	4,98	3,13	8,22	7,37	8,54	0

Z analizy danych wynika, że liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach uległa zmniejszeniu. Niewątpliwie na taką sytuację wpływ ma, zarówno polityka prorodzinna państwa, która stwarza możliwości do usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej, ale także działania w ramach pracy socjalnej ukierunkowane na właściwe planowanie budżetu domowego świadczeniobiorców.

Poniższy wykres obrazuje jak kształtowała się pomoc w formie posiłku w ramach Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na przełomie ostatnich lat.

W poniższej tabeli przedstawione zostały informacje dotyczące kosztów poniesionych tytułem wypłacania świadczeń pieniężnych (zasiłek celowy) na zakup żywności w ramach wymienionego wyżej programu.

Wyszczególnienie		PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”	
		Ogółem	w tym na wsi
Koszt zasiłków celowych (w zł)		255 890	50 630
w tym	środki własne	62 470	15 890
	dotacja	193 420	34 740
Liczba rodzin, którym przyznano decyzją zasiłek celowy		352	73
Liczba osób w rodzinach		621	134
Liczba zasiłków celowych przyznanych w ramach Programu		1291	258

Ogółem, na dożywianie w 2018 roku Ośrodek wydatkował kwotę **430 000 zł.**

5. PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA

W roku sprawozdawczym OPS w Policach uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2018.

Pomoc w ramach programu kierowana jest do osób i rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających przesłanki określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej /np. bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezdomność/, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej.

W celu realizacji tego programu Ośrodek współpracował z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Szczecinie oraz z Parafialnym Zespołem Caritas w Policach.

Zadaniem OPS było kwalifikowanie osób potrzebujących i wydawanie skierowań do otrzymania pomocy rzeczowej w formie żywności. Wydawanie paczek żywnościowych odbywało się cyklicznie, w terminach wskazywanych na bieżąco przez poszczególne punkty dystrybucji żywności (Caritas przy Parafii św. Kazimierza w Policach). W okresie funkcjonowania Podprogramu od 1 sierpnia 2017 do 31 maja 2018 wydano 331 skierowań dla rodzin liczących łącznie 682 osoby. Natomiast w kolejnym okresie od 1 sierpnia 2018 do 31 grudnia 2018 wydano 261 skierowań uprawniających do pomocy żywnościowej, które objęły 340 osób. Łącznie w roku 2018 w ramach Podprogramu wydano 303 skierowania dla 432 osób.

6. ZASIŁKI CELOWE

Jednym z zadań Gminy o charakterze obowiązkowym jest przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych. Zasiłek celowy jest świadczeniem pieniężnym zależnym od kryterium dochodowego. Zgodnie z art. 39 ustawy o pomocy społecznej przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Ponadto osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne oraz w formie biletu kredytowanego.

Zasiłek celowy może być również przyznany w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego niezależnie od dochodu przez okres do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji stała się osobą zatrudnioną.

Zgodnie z zapisami w art. 40 zasiłek celowy może być również przyznany osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W myśl ustawy o pomocy społecznej w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany **specjalny zasiłek celowy** w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Z pomocy w formie specjalnych zasiłków celowych korzystają głównie osoby starsze: emeryci i renciści. Otrzymują oni niskie świadczenia z ZUS-u, które wprawdzie przekraczają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, lecz nie zabezpieczają podstawowych potrzeb bytowych.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wypłat zasiłków celowych w latach 2015 – 2018.

Rok	zasiłek celowy				w tym: specjalny zasiłek celowy			
	liczba osób	dynamika rok poprzedni 100%	kwota w zł	średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w ciągu roku	liczba osób	dynamika rok poprzedni 100%	kwota w zł	średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w ciągu roku
2015	996	95%	1.004.292	1 008 zł	377	88%	239.803	636 zł
2016	860	86%	807.595	939 zł	318	84%	191.962	604 zł
2017	744	87%	801.490	1 077 zł	308	97%	216.686	704 zł
2018	680	91%	815 653	1 199 zł	282	91%	243.756	870 zł

Należy zwrócić uwagę, że kwoty wypłacanych zasiłków są wyższe niż w latach ubiegłych. Spowodowane jest to wzrostem kosztów życia. Dotyczy to przede wszystkim wzrostu cen za żywność, leki, opłaty mieszkaniowe i opał, tym samym kwoty zasiłków na zgłaszane potrzeby uległy zwiększeniu.

7. PODSUMOWANIE ZADANIA ZLECONE I ZADANIA WŁASNE

Od kilku lat zaobserwować można stopniowy spadek liczby rodzin, którym udzielano pomocy w formie świadczeń finansowych z pomocy społecznej. Z analizy danych przeprowadzonej w tutejszym Ośrodku wynika, że zaistniałą sytuację generuje wiele czynników m.in. programy wspierające rodziny, które wpłynęły na poprawę sytuacji finansowej tych rodzin. Ponadto należy zwrócić uwagę, że wpływ na zaistniałą sytuację ma praca pracowników socjalnych w kierunku usamodzielnienia klientów Ośrodka ale także aktualny rynek pracy, który daje możliwość zatrudnienia w wielu branżach przemysłowych. Statystyki w Powiatowym Urzędzie Pracy w Policach wskazują, że stopa bezrobocia w powiecie polickim maleje. W styczniu 2018 roku wynosiła 5,1 %, natomiast w grudniu zmniejszyła się do 4,2 %. Na koniec roku sprawozdawczego zarejestrowane były 1387 osoby, z czego 874 stanowiły kobiety, przy czym prawo do zasiłku miało 137 osób, w tym 96 kobiet. W przypadku Gminy Police w grudniu 2018 r. zarejestrowanych było 800 osób, z czego 728 stanowiły kobiety.

W poniższym zestawieniu tabelarycznym przedstawiona została rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA			
	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ogółem	1270	1167	1037	964
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1783	1581	1316	1214
Liczba osób w rodzinach	2581	2283	1867	1697
w tym:				
- w ramach zadań własnych	1263	1161	1031	957
liczba osób w rodzinach	2569	2276	1858	1688
- w ramach zadań zleconych	14	13	12	11
liczba osób w rodzinach	26	20	16	15

V. GŁÓWNE PROBLEMY KLIENTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Sytuacje społeczne, w których jednostka lub grupa społeczna z różnych powodów nie są w stanie samodzielnie funkcjonować, wymagają od pracownika socjalnego dużego nakładu pracy. Jednym z elementów tej pracy jest sporządzenie diagnozy mającej na celu wybór kierunków oddziaływania (na osobę, grupę, środowisko) oraz odpowiednich środków (materialnych i pozamaterialnych) aby zmobilizować jednostkę, grupę, środowisko do podjęcia działań w celu zmian.

Należy zaznaczyć, że problemy wykluczenia społecznego oraz marginalizacji niektórych kręgów społecznych prowadzą do powstawania obszarów biedy i ubóstwa. W takich społecznościach trudno zmobilizować osoby do działania i zmotywować do poprawy dotychczasowej sytuacji życiowej. Młodzi ludzie często powielają wzorce swoich rodziców, kończą naukę na szkole podstawowej i swoje pierwsze kroki kierują do ośrodków pomocy społecznej w celu uzyskania pomocy finansowej. Nie widzą rozwiązań

dla własnych problemów, są negatywnie nastawieni na zmiany. Sytuacja ta jest wynikiem dziedziczenia negatywnych zachowań, a tym samym generuje udział kolejnych pokoleń w korzystaniu z systemu pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 12) alkoholizmu lub narkomanii;
- 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zauważyć można, że od wielu lat najczęstszymi powodami ubiegania się osób lub rodzin o pomoc były: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Analiza danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach wskazuje, że powodem, który najczęściej występuje wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej jest ubóstwo. W 2018 roku z powodu ubóstwa zgłosiło się do tutejszego Ośrodka 531 rodzin, co stanowi 55 % ogółu klientów OPS.

Do istotnych przyczyn trudnej sytuacji życiowej klientów Ośrodka zaliczyć można także długotrwałą chorobę oraz niepełnosprawność. Mimo funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych, w oparciu o który usługi medyczne są finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia obserwujemy, że koszty leczenia i leków są niewspółmiernie wysokie i generalnie przekraczają możliwości finansowe naszych klientów. Osoby, u których długotrwała choroba była głównym powodem trudnej sytuacji materialnej w 2018 r. stanowiły ponad 50% ogółu klientów pomocy społecznej, natomiast z tytułu niepełnosprawności o pomoc ubiegało się 43% rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Kolejny znaczący problem występujący wśród osób i rodzin ubiegających się o świadczenia materialne z tutejszego Ośrodka stanowi bezrobocie. W tym przypadku 28% osób korzystających zgłosiło bezrobocie jako powód trudnej sytuacji życiowej. Można zatem stwierdzić, że ani spadek stopy bezrobocia, ani tym bardziej zmniejszanie się liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej nie oznacza, że bezrobocie przestało być problemem społecznym.

Zauważyć można, że znaczna liczba rodzin objętych pomocą tutejszego Ośrodka to rodziny wykazujące bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W tej grupie osób najczęściej dochodzi do konfliktów wynikających z zaburzeń więzi rodzinnych między małżonkami lub dziećmi, trudności szkolne dzieci, przestępczość małoletnich, a także dewiacje zachowań i funkcji rodziny. Do bezradności rodzin prowadzą w większości przypadków uzależnienia (alkoholizm, narkomania), które narastają w warunkach minimalnej aktywności zawodowej i społecznej, a także wówczas kiedy uzależnienia pełnią funkcję ucieczki od problemów życia codziennego. Rodzin, wskazujących powyższy problem jako główny powód ubiegania się o pomoc stanowi 16% ogółu korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Kolejnym powodem trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się po pomoc finansową do tutejszego Ośrodka jest bezdomność. Powstaje ona wskutek zbiegu różnych okoliczności życiowych. Zauważyć można że bezdomność może być zarówno konsekwencją nieszczęśliwych zdarzeń ale także wynikiem uzależnień, biernością zawodową oraz niechęcią do zmiany stylu życia. Należy podkreślić, że zjawisko bezdomności na przestrzeni ostatnich lat ulega systematycznemu zwiększeniu. W roku 2018 z powodu bezdomności do Ośrodka zgłosiło się 12% wszystkich osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Przyczyny złej sytuacji materialnej rodzin ubiegających się o pomoc społeczną są bardzo zróżnicowane. W niektórych rodzinach można zaobserwować występowanie nakładających się dysfunkcji rodziny w postaci występujących jednocześnie problemów.

POWÓD TRUDNEJ SITUACJI ŻYCIOWEJ		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	% do ogółu rodzin korzystających z pomocy materialnej
		ogółem	w tym: na wsi		
UBÓSTWO	1	531	131	925	55%
SIEROCTWO	2	1	0	1	0,10%
BEZDOMNOŚĆ	3	120	5	145	12,44%
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	59	12	288	6,12%
W TYM WIELODZIETNOŚĆ	5	40	9	232	4,15%
BEZROBOCIE	6	267	61	563	28%
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	414	103	617	43%
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	8	510	131	718	53%
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK-WYCH. I PROWADZENIA GOSP.DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	153	23	501	16%
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	122	15	373	12,66%
RODZINY WIELODZIETNE	11	19	3	102	1,97%
PRZEMOC W RODZINIE	12	8	1	26	0,82%
ALKOHOLIZM	13	73	19	105	7,57%
NARKOMANIA	14	3	1	8	0,31%
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	15	20	6	25	2,07%

ZDARZENIE LOSOWE	16	1	1	2	0,10%
SYTUACJA KRYZYSOWA	17	12	2	29	1,24%

Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka wykonują szereg czynności służbowych aby docierać do osób najbardziej potrzebujących. W tym celu ściśle współpracują ze środowiskiem lokalnym, a przede wszystkim z przedstawicielami rad osiedlowych, sołeckich, a także z przedstawicielami innych instytucji. Umożliwia to bezpośrednie docieranie do osób wymagających pomocy i wsparcia. Należy zwrócić uwagę, że wszystkie działania tutejszego Ośrodka można określić jako system asekuracji i wyprzedzania w stosunku do osób zagrożonych ubóstwem. Osoby korzystające z pomocy społecznej mogą uzyskać pomoc zarówno w formie finansowej ale również wsparcie i motywację w kierunku przezwyciężenia zaistniałych trudności.

Ubóstwo jest najczęstszym problemem pojawiającym się wśród klientów Ośrodka. Często spowodowane jest brakiem pracy, niskimi świadczeniami emerytalno-rentowymi, a w przypadku zatrudnienia, niskimi poborami w przeliczeniu na wszystkich członków rodziny. Na zjawisko ubóstwa składa się szereg problemów społecznych. Wymienić tu można m.in. bezrobocie, uzależnienia, a także długotrwałą chorobę czy niepełnosprawność. Należy zaznaczyć, że ubóstwo, ze wszystkimi swoimi konsekwencjami wyznacza kręgi, z których rekrutują się klienci pomocy społecznej. Jedną z przyczyn generujących problem ubóstwa jest pozostawanie bez pracy. Tu należy wskazać, że w przypadku osób z problemem bezrobocia działania pracowników socjalnych nie ograniczają się jedynie do wypłaty świadczeń finansowych na zaspokojenie potrzeb życiowych. Wsparcie jest zdecydowanie szersze i dotyczy wielu aspektów życia osób bezrobotnych i ich rodzin. Konieczne jest prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej, ukierunkowanej nie tylko na osobę bezrobotną, ale również na wsparcie całej rodziny. Ma to w konsekwencji doprowadzić do poprawy relacji panujących między jej członkami. W pierwszej fazie praca socjalna z bezrobotnym zmierza do zmiany jego nastawienia wobec samego siebie oraz podniesienia samooceny na tyle, żeby poczuł się potrzebny. Pracownik socjalny ma rozbudzić możliwości tkwiące w osobie potrzebującej wsparcia, zachęcić ją do podjęcia starań o poprawę własnej sytuacji życiowej. Natomiast w ramach reintegracji zawodowej zadaniem pracownika socjalnego jest mobilizowanie bezrobotnego do aktywnego poszukiwania pracy, podnoszenia kwalifikacji lub nawet zmiany zawodu; wspieranie go w szukaniu zatrudnienia, doradzanie, gdzie należy szukać ofert i jak poruszać się na rynku pracy.

Pracownik socjalny, pomagając klientowi, stara się wpłynąć na zmianę jego zachowania. Ma do dyspozycji środki w postaci: zasiłków okresowych, celowych, ofertę szkoleń, proponowany jest udział w projektach realizowanych przez tutejszy Ośrodek, oferty pracy, w tym prace społecznie-użyteczne i roboty publiczne.

Problemem społecznym, jaki zauważyć można realizując zadania w zakresie pomocy społecznej to problemy pojawiające się we współczesnej rodzinie. Brak czasu, nieumiejętne gospodarowanie środkami finansowymi, brak umiejętności rozwiązywania trudnych spraw, a także brak umiejętności prawidłowego komunikowania się członków rodziny rodzą konflikty i prowadzą do dysfunkcji wielu rodzin. Pracownicy socjalni intensywnie pracują tworząc system wsparcia dla rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Ponadto wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym coraz częściej stosuje się wsparcie asystenta rodzinnego, który współpracuje z rodziną, wspiera i pomaga odbudować więzi rodzinne. Zadaniem asystenta jest stopniowe wyprowadzanie rodziny z kryzysu w jakim się znalazła wskazując drogi rozwiązywania problemów.

W celu wzmocnienia rodzin wykazujących bezradność w wypełnianiu funkcji rodzinnych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizuje projekty w zakresie podnoszenia kompetencji opiekuńczo - wychowawczych dostosowując tematykę i przekaz odpowiednio do wszystkich potrzebujących wsparcia w tym zakresie.

Innym problemem wymagającym wsparcia pracownika socjalnego jest bezdomność. W tym przypadku działania osłonowe Ośrodka skupiają się na zapewnieniu podstawowych potrzeb bytowych, takich jak

miejsce do spania, wyżywienie, dostarczenie odzieży, umożliwienie leczenia (doraźnego i terapii uzależnień), ale także nawiązywanie kontaktów z rodziną, aktywizacja zawodowa, ustalenie uprawnień do renty czy emerytury lub zasiłku z pomocy społecznej oraz pomoc w wyrobieniu dokumentów.

Należy zaznaczyć, że w następstwie zjawisk takich jak: długotrwałe bezrobocie, zwiększająca się ilość rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo, bezradność społeczna, zwiększająca się liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków zaobserwować można stopniową marginalizację tych grup społecznych, co w konsekwencji prowadzi do wykluczenia społecznego.

Kategorią, do której odnoszą się cele pomocy społecznej to przede wszystkim potrzeby życiowe osób i rodzin. Jest też oczywiste, że zaspokojenie potrzeb wymaga pewnych środków, których osoby i rodziny nie posiadają. Środki te (praca socjalna, poradnictwo, różne formy świadczeń) znajdują się w dyspozycji pomocy społecznej.

Podsumowując, należy zaznaczyć, że duża liczba i złożoność problemów społecznych wymagała i wymaga od Ośrodka nie tylko wsparcia w formie pomocy materialnej, ale również podejmowania działań zapobiegających zjawisku marginalizacji osób i rodzin korzystających z systemu wsparcia pomocy społecznej.

VI. TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

W poniższej tabeli przedstawiona została klasyfikacja rodzin w podziale na liczbę osób w rodzinie. Należy zwrócić uwagę, że największą liczbę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią emeryci i renciści. To aż 35% ogółu osób uzyskujących pomoc z tutejszego Ośrodka. Ponadto w grupie tej znajduje się najwięcej osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe. Z analizy danych wynika, że to osoby samotne mają największe trudności z samodzielnym utrzymaniem się. W grupie tej znajdują się osoby schorowane, które nie mają możliwości poprawy swojej sytuacji materialno - bytowej, a po uregulowaniu opłat związanych z utrzymaniem mieszkania, wykupieniu leków nie mają wystarczających funduszy na zabezpieczenie swoich potrzeb. Kolejną grupę rodzin stanowią rodziny z dziećmi. To prawie 23% ogółu korzystających rodzin. Z analizy danych wynika, że w tej grupie najwięcej jest rodzin z jednym dzieckiem (81 rodzin), następne w kolejności są rodziny z dwójką dzieci (78 rodzin). Najmniej rodzin stanowią te, gdzie dzieci jest sześcioro i siedmioro (po 2 rodziny). Natomiast najmniej korzystających rodzin, to rodziny niepełne. Stanowią 12% rodzin korzystających z pomocy społecznej. Z danych zebranych wynika, że najwięcej jest rodzin niepełnych z jednym dzieckiem (52 rodziny), następne są rodziny niepełne z dwójką dzieci (45 rodzin). Najmniej w tej grupie jest rodzin z 4 i więcej dzieci.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		
RODZINY OGÓŁEM		1	964	224	1707
o liczbie osób	1	2	624	151	624
	2	3	150	34	300
	3	4	83	20	249
	4	5	53	9	212
	5	6	26	6	130
	6 i więcej	7	28	4	192
W TYM: RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM		8	218	37	821

o liczbie dzieci	1	9	81	13	209
	2	10	78	13	281
	3	11	32	8	153
	4	12	19	2	115
	5	13	4	0	27
	6	14	2	0	16
	7 i więcej	15	2	1	20
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM		16	120	17	378
o liczbie dzieci	1	17	52	4	117
	2	18	45	9	145
	3	19	16	4	73
	4 i więcej	20	7	0	43
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM		21	339	82	489
o liczbie osób	1	22	234	52	234
	2	23	75	22	150
	3	24	20	5	60
	4 i więcej	25	10	3	45

W poniższym wykresie przedstawiono podział rodzin z wyszczególnieniem liczby osób w danym gospodarstwie domowym. Zauważalne jest, że najwięcej rodzin korzystających z pomocy, to te, które prowadzą jednoosobowe gospodarstwo domowe, na kolejnym miejscu są rodziny dwuosobowe. Najmniej rodzin jest o liczbie 5 oraz 6 i więcej osób.

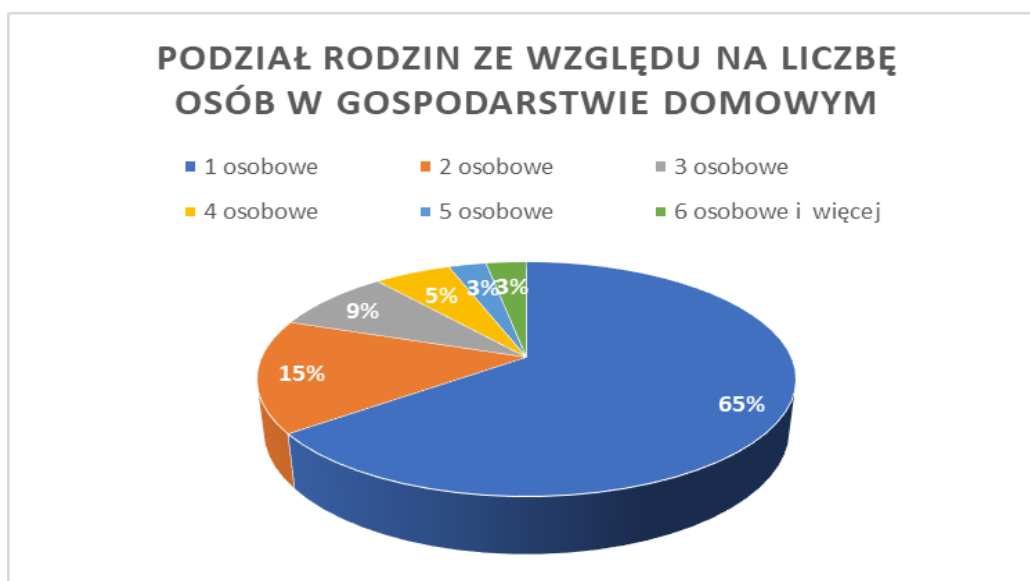

Tabela zamieszczona poniżej przedstawia procentowy udział gospodarstw domowych w zależności od liczby osób w rodzinie w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy.

Gospodarstwa domowe	% udział w 2015 r.	% udział w 2016 r.	% udział w 2017 r.	% udział w 2018 r.
1-osobowe	52,85	55,82	60,78	64,73
2-osobowe	18,30	18,66	17,46	15,57
3-osobowe	12,45	10,79	10,18	8,60
4-osobowe	8,05	6,86	5,14	5,50
5-osobowe	4,71	4,69	4,57	2,70
6-osobowe i więcej	3,64	3,18	1,87	2,90

W odniesieniu do wyżej przedstawionych danych zauważyć należy niewielką, ale stałą tendencję procentowego wzrostu udziału osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe. W roku 2018 r. wzrostowi uległ również udział gospodarstw domowych o liczbie osób 6 i więcej.

W poniższej tabeli przedstawiony został procentowy udział rodzin z dziećmi, rodzin niepełnych oraz rodzin emerytów i rencistów w stosunku do wszystkich korzystających z pomocy społecznej gospodarstw domowych.

Rodziny	% udział w 2015	% udział w 2016r.	% udział w 2017r.	% udział w 2018 r.
Rodziny z dziećmi	32,50	28,70	25,21	22,61
Rodziny niepełne	16,40	13,81	13,35	12,44
Rodziny emerytów i rencistów	25,36	27,36	31,19	35,16

VII. PRACA SOCJALNA

Praca socjalna jest niepieniężnym świadczeniem pomocy społecznej i zgodnie z ustawą świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Działania w ramach pracy socjalnej prowadzone są:

- 1) osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Należy zaznaczyć, że pomoc społeczna oparta jest przede wszystkim na prowadzeniu pracy socjalnej. Do jej realizacji wykorzystuje się metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Jednocześnie nadmienić trzeba, że praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Z definicji pracy socjalnej wynika, że powinna się kierować dobrem człowieka uwzględniając jego możliwości i potencjał w oparciu o pracę z indywidualnym przypadkiem, pracę grupową czy też pracę ze społecznością lokalną.

Działania te wymagają od pracownika socjalnego stałego rozwoju. Jego rola na przełomie lat w znaczny sposób uległa zmianie. W świetle ustawy o pomocy społecznej rośnie zapotrzebowanie na model pracownika socjalnego jako osoby kompetentnej, wykształconej, posiadającej umiejętności: metodologiczne i społeczne, ale także umiejętności związane ze stosowaniem wiedzy z zakresu prawa, podejmowania decyzji i szybkiej interwencji społecznej oraz umiejętności przewidywania i realizacji długotrwałych działań ukierunkowanych na cele pomocy społecznej. Pracownik socjalny powinien posiadać także zdolności animacyjne, umożliwiające pracę w środowisku lokalnym. Do tych umiejętności zaliczyć należy umiejętność aranżowania i inspirowania współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i samopomocowymi. Pracownik socjalny nie skupia się jedynie na osobie/rodzinie ale na całej przestrzeni, która go otacza. Praca socjalna to pewien system działań ukierunkowanych na wspieranie osób w kryzysie przy ich aktywnym uczestnictwie.

Pracownik socjalny podejmując pracę z rodziną kieruje się następującymi zasadami:

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu:

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny:

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości:

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu:

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach poprzez działania pracowników socjalnych kształtuje wizerunek współczesnej pomocy społecznej. W związku z tym od wielu lat tutejszy OPS nie jest postrzegany jako instytucja wypłacająca jedynie świadczenia pieniężne. Jest traktowany jako partner w działaniach, jako strona w rozwiązywaniu problemów społecznych. Zmiana wizerunku jest wynikiem pracy całego zespołu pracowników socjalnych. To dzięki ich wiedzy, doświadczeniu zawodowemu, a także zaangażowaniu się w zmiany, rozwój pracy socjalnej na terenie naszej Gminy jest stale widoczny.

W 2018 r. pracą socjalną objęte zostały 184 rodziny, z czego 136 rodzin objętych było pracą socjalną w połączeniu z pomocą materialną, natomiast 48 rodzin skorzystało z wyłącznej pracy socjalnej. Należy zaznaczyć, że była to praca z indywidualnym przypadkiem (osobą/rodziną). Dodatkowo pracownicy realizują pracę socjalną w oparciu o metodę organizowania środowiska lokalnego. Do tej formy zaliczyć

można m.in.: spotkania z mieszkańcami, organizowanie i współorganizowanie projektów socjalnych oraz realizacja projektów współfinansowanych ze środków EFS.

Praca socjalna to nieustanna gotowość do niesienia pomocy oraz stałe wspieranie osób i rodzin w dążeniu do rozwiązywania problemów. Należy jednak zwrócić uwagę, że oprócz osób chcących zmienić swoją sytuację, gotowych do podjęcia działań w kierunku poprawy swojej dotychczasowej sytuacji pracownik socjalny napotyka w swojej pracy klientów, którzy w pomocy społecznej określane są mianem „klient trudny”. To osoby, które nie wykazują chęci współpracy, są negatywnie nastawione na zmiany, które przybierają postawę roszczeniową, a pomoc społeczną traktują jako jedyną formę utrzymania. W tym przypadku pracownik socjalny ma utrudnione działanie. Z jednej strony klient kwalifikuje się do pomocy zgodnie z zapisami w ustawie, jednak z drugiej nie wykazuje chęci do działania w kierunku przezwyciężenia trudności życiowych. Praca socjalna wymaga wówczas zwiększonych działań mających na celu wydobycie potencjału jednostki i zmobilizowanie jej do podjęcia kroków w celu dokonania życiowych zmian.

Mając na uwadze zapisy w ustawie o pomocy społecznej należy zaznaczyć, że jednym z nadrzędnych celów pomocy społecznej jest reintegracja społeczna i zawodowa świadczeniobiorców. Pokonanie trudnych sytuacji życiowych jest możliwe przy współpracy klientów pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym. Narzędziem, które przewiduje taką współpracę jest kontrakt socjalny.

VIII. KONTRAKT SOCJALNY

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć **kontrakt socjalny** z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą między osobą ubiegającą się o pomoc, a pracownikiem socjalnym. Umowa ta określa uprawnienia i zobowiązania stron do podejmowania działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Ponadto kontrakt określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów klientów pomocy społecznej poprzez wzmocnienie ich aktywności i samodzielności zarówno społecznej, jak i zawodowej. Zawarcie kontraktu powinno być poprzedzone szeregiem czynności oraz opracowaniem diagnozy, która pozwoli określić sytuację danej osoby czy rodziny. Niezwykle ważna w tym zakresie jest ocena możliwości osób czy rodzin korzystających z pomocy społecznej, ich chęć do podjęcia kroków w kierunku usamodzielnienia. Kontrakt socjalny jest instrumentem mającym na celu wzmocnienie aktywności życiowej i zawodowej klientów pomocy społecznej. Jednocześnie należy zaznaczyć, że odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymanie jego postanowień przez osobę albo rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W 2018 roku pracownicy socjalni Ośrodka zawarli 149 kontraktów socjalnych, z czego 120 kontraktów zawartych było w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji, natomiast 29 w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

IX. ASYSTENT RODZINY

Przeobrażenia jakie przechodzi współczesna rodzina, która napotyka coraz więcej zagrożeń i zjawisk kryzysowych, wielokrotnie doprowadzają do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. W praktyce można zauważyć, że rodzina zdeorganizowana przestaje spełniać przypisane jej funkcje i zadania w ramach zarówno społeczności lokalnej, jak i w ramach społeczeństwa globalnego. Zanikają bądź ulegają ograniczeniu jej podstawowe funkcje socjalizacyjne, wychowawcze, emocjonalno – ekspresyjne i kulturalne.

Zauważyć można, że rodziny, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności wychowawczych, a tym samym zaniedbują swoje obowiązki względem dzieci, często wymagają

zwiększonych działań ze strony instytucji pomocowych. Działania te powinny być ukierunkowane na poprawę zdolności funkcjonowania tych rodzin. W takich przypadkach oprócz pracy socjalnej, którą wykonuje pracownik socjalny niezbędne jest wsparcie asystenta rodziny. Asystent współpracuje z rodziną, wspiera i pomaga odbudować więzi rodzinne. Ponadto jego zadaniem jest również stopniowe wyprowadzanie rodziny z kryzysu w jakim się znalazła, wskazując drogi rozwiązywania problemów. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje asystenta do udzielania rodzicom indywidualnych konsultacji wychowawczych oraz motywowania ich do brania udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz rozwijania umiejętności z zakresu funkcji wychowawczych i społecznych. Zgodnie z tymi zapisami asystent powinien być blisko rodziny, wspierać ją w codziennych trudnościach. Do zadań asystenta należą także: pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, motywowanie do aktywizacji społecznej i zawodowej oraz mobilizowanie członków rodziny do podejmowania działań mających na celu poprawę ich sytuacji.

W 2018 r. wsparciem asystenta rodziny objętych zostało **45 rodzin** (w rodzinach tych było łącznie 98 dzieci) wykazujących problemy opiekuńczo – wychowawcze.

W roku sprawozdawczym Ośrodek zatrudnił 4 asystentów rodziny na umowę o pracę, z czego na 2 uzyskano częściową dotację w ramach *Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2018* ogłoszonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz 2 zatrudnionych było w ramach projektu 'Kompas – wyznacz swój kierunek' (w tym 1 asystent na zatrudniony na zastępstwo).

Wydatki poniesione w 2018 r. na zatrudnienie asystentów rodziny wyniosły łącznie **142 758,93 zł**, z czego **71 425,50 zł** stanowiły środki własne, środki uzyskane w ramach ww. Programu w wysokości **40 068 zł** (w tym 28 758 zł środki z dotacji, 11 310 zł środki z Funduszu Pracy) oraz środki otrzymane w ramach projektu „Kompas – wyznacz swój kierunek” w wysokości **31 265,43 zł**.

Z analizy danych przeprowadzonych w tutejszym Ośrodku wynika, że liczba rodzin, w których występują problemy opiekuńczo wychowawcze stale rośnie, a tym samym rośnie zapotrzebowanie na zatrudnianie asystentów rodziny. To właśnie ich funkcja, w połączeniu z pracą socjalną pracowników socjalnych, jest nieodłącznym działaniem w celu przezwyciężania trudności życiowych tych rodzin. To właśnie w oparciu o pracę asystenta, rodziny te wychodzą z kryzysu. Jest to proces długotrwały, wymagający zaangażowania i umiejętności rozpoznawania problemów. Jednak asystent rodziny, który jest „w środku problemów rodzinnych” jest w stanie wraz z członkami tych rodzin wypracować model rodziny prawidłowo funkcjonującej w społeczeństwie.

X. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE POLICE NA LATA 2017 – 2026

Podstawowym dokumentem w planowaniu skutecznego i sprawnego rozwiązywania problemów społecznych na poziomie Gminy jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dokument ten uwzględnia kwestie i problemy społeczne wynikające z potrzeb mieszkańców i jest niezbędnym elementem planowania lokalnej polityki społecznej.

Strategia to przede wszystkim określenie Misji, która odnosi się bezpośrednio do założeń przyjętych w trakcie tworzenia dokumentacji strategicznej. Jej założenia to:

1. Skuteczne aktywizowanie mieszkańców Gminy Police zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dążenie do integracji społecznej, wspierania rodzin, a także zintegrowania wszelkich działań w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej.
2. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z potrzeb społecznych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych winna być skuteczna i opierająca się na nowatorskich projektach opartych o partnerstwo publiczno – prywatne i publiczno – społeczne.

Potrzeba opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z kilku przesłanek.

Po pierwsze jest to prawny obowiązek nałożony na samorząd gminny i powiatowy.

W przypadku gminy zadanie tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. art.17 pkt.1 (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508), która stanowi, iż

do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Po drugie, przyjęcie przez samorząd Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Cele polityki społecznej to:

- bezpieczeństwo socjalne, które obejmuje zapewnienie dochodów i usług w sytuacji wystąpienia ryzyka socjalnego (choroba, inwalidztwo, starość, śmierć, bezrobocie, bezdomność),
- inwestycja w człowieka, tworzenie równych szans rozwoju ludzi, kształcenie młodego pokolenia, promocja zatrudnienia,
- pokój społeczny, który jest podstawą stabilizacji życiowej ludzi, współpracy w osiąganiu celów, tolerancji różnic między ludźmi. Wartość pokoju społecznego rośnie wraz z osiąganiem dobrobytu i stabilizacji politycznej,
- akcentowanie życia rodzinnego, czyli powrót do wartości związków między ludźmi poczucie bezpieczeństwa na podstawie więzi emocjonalnych i uczuciowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police stanowi integralną część Strategii Rozwoju dla Gminy Police do roku 2020 roku oraz jest próbą odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć, by społeczność zamieszkująca Gminę Police mogła skutecznie uczestniczyć procesie rozwiązywania problemów społecznych aby zaspokajać swoje potrzeby i realizować własne scenariusze życiowe w nawiązaniu do przyjętych kierunków rozwoju gminy.

Należy zaznaczyć, że cele Strategii ściśle wpisują się w działania, które realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach. OPS podejmuje działania, których efektem jest aktywizacja ludzi i grup społecznych w kierunku tworzenia społecznej wspólnoty. Ponadto tutejszy Ośrodek pracuje metodą organizowania społeczności lokalnej, a tym samym działania ukierunkowane są na kształtowanie oraz budowanie relacji i więzi społecznych.

Efektom realizacji Strategii w zakresie polityki społecznej na szczeblu gminy było opracowanie wielu programów i projektów.

XI. PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Program realizowany jest zgodnie z podjętą przez Radę Miejską w Policach uchwałą Nr XL/298/2014 w sprawie przyjęcia i wdrożenia lokalnego programu pomocy społecznej „Program aktywności lokalnej dla Gminy Police na lata 2014 – 2020”.

Celem Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Police jest zintegrowanie działań instytucji, organizacji i innych podmiotów na rzecz aktywizacji mieszkańców w celu poprawy jakości życia, zwiększenia kompetencji społecznych i zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, organizowanie ruchów samopomocowych oraz wsparcie społeczności lokalnych w wypracowaniu metod radzenia sobie z problemami społecznymi.

Cele szczegółowe:

- aktywizacja społeczna konkretnej grupy osób w powiązaniu z innymi grupami funkcjonującymi w danym środowisku lokalnym.
- animowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- wspieranie społecznej, edukacyjnej i charytatywnej aktywności środowiska lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem grup marginalizowanych.
- zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym ze szczególnym uwzględnieniem grup marginalizowanych.
- prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym.

Kierunki działań:

Cele programu realizowane są poprzez podejmowanie następujących działań:

- opracowanie mapy problemów.
- podejmowanie inicjatyw w partnerstwie z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na terenie Gminy Police.
- wdrażanie programów i projektów o charakterze środowiskowym i integracyjnym.
- promowanie i wspieranie lokalnych liderów i inicjatyw lokalnych.
- inicjowanie lokalnych akcji i wydarzeń.
- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym i sportowym.
- wspieranie rozwoju wolontariatu.
- innych, wynikających z aktualnych potrzeb i zgodnych z celami programu.

Realizując powyższe kierunki działań, Ośrodek Pomocy Społecznej w 2018 r. przeprowadził Badania Diagnostyczne Potrzeb i Zasobów Społeczności Lokalnej w Gminie Police, które zrealizowane zostały w ramach projektu „Kompas – wyznacz swój kierunek” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

Badania dotyczyły problemów społecznych opartych na zmianach w strukturze i funkcjonowaniu rodziny, procesu starzenia się ludności, funkcjonowania młodzieży oraz rynku pracy. Przeprowadzona diagnostyka przedstawia obszary i kierunki działań niezbędne do dalszej pracy w celu niwelowania problemów społecznych.

Raport końcowy z analizy przeprowadzonej w środowisku znajduje się na stronie internetowej Ośrodka (<http://ops.police.pl/Home/Article/77>).

Należy również nadmienić, że na podstawie Programu Aktywności Lokalnej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizuje założenia Centrum Aktywności Lokalnej (CAL) wdrażając model Organizowania Społeczności Lokalnej. Dotyczy to przede wszystkim podejmowania działań zakładających współpracę międzysektorową, a także partycypację z mieszkańcami, w taki sposób aby poczuli się oni podmiotami zmian, które mają nastąpić, jednocześnie działając zgodnie z zasadą "Pomóżmy ludziom, aby pomogli sami sobie".

XII. ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Pęd życia, brak czasu oraz znieczulica na sprawy drugiego człowieka to główne problemy naszej codzienności. Ludzie nie odczuwają przynależności do określonej zbiorowości, nie chcą wzmacniać więzi z otoczeniem, izolują się i są obojętni na potrzeby innych. Jeżeli dodatkowo w takim otoczeniu występują problemy społeczne takie jak: ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm itp. środowiska te zostają spychane poza margines życia społecznego, co w rezultacie powoduje wykluczenie społeczne. Aby nie dopuścić do takiej sytuacji ważne jest wzmocnienie wzajemnych relacji w środowisku. Niezbędna jest także jego aktywizacja. Ważną rolę odgrywa tu pracownik socjalny, który poprzez angażowanie mieszkańców do działania na rzecz otoczenia staje się siłą napędową danej społeczności. Pracując w środowisku, istotne jest nie tylko zaangażowanie mieszkańców określonego terenu ale współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie danej społeczności lokalnej.

Od 2010 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach posiada Certyfikat CAL (Centrum Aktywności Lokalnej), który w swoim założeniu dąży do stosowania i rozwijania edukacyjnych strategii, metod i narzędzi zmierzających do odkrywania potencjału społeczności lokalnej. Praktycznym wymiarem przyjęcia misji społecznościowej CAL jest wdrażanie przez instytucję pomocy społecznej metod organizowania środowiska lokalnego (OSL), która polega na aktywizowaniu środowiska lokalnego, wzmacnianiu więzi między mieszkańcami, tworzeniu sieci współpracy i lokalnych struktur, a także przygotowaniu ich do wspierania rozwoju danej społeczności poprzez budowanie jej zdolności do rozwiązywania problemów we własnym otoczeniu.

Pracownicy socjalni działający w ramach CAL opracowali i wdrożyli w życie system rozwiązań dotyczących aktywizowania lokalnej społeczności z uwzględnieniem osób wykluczonych bądź

marginalizowanych społecznie. Reagują na potrzeby sygnalizowane przez środowisko lokalne, inicjują działania adekwatne do zgłaszanych potrzeb, pozyskują partnerów do działań projektowych.

Praca ze społecznością obejmuje:

- pomaganie ludziom z danego terenu w decydowaniu, planowaniu i podejmowaniu działań aby wyjść naprzeciw własnym potrzebom - przy wsparciu płynącym z dostępnych źródeł zewnętrznych;
- wspomaganie służb lokalnych w tym, aby stały się bardziej efektywne, użyteczne i dostępne dla tych, których potrzeby starają się brać pod uwagę;
- uwzględnianie - w planowaniu swoich działań na rzecz ludzi - wzajemnych zależności występujących pomiędzy różnymi służbami;
- przewidywanie koniecznych przekształceń tak, aby przy ciągle zmieniających się warunkach móc wyjść naprzeciw nowym potrzebom społecznym.

Wdrażanie OSŁ, jako jednego z przyjętych działań pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w środowisku lokalnym, jest procesem związanym ze zmianami i rozwojem wewnątrz instytucji, jak i jej otoczenia. Nieustannie podejmowane są wysiłki aby Ośrodek stał się instytucją o charakterze animacyjnym, mobilizującym i aktywizującym. Na przestrzeni ostatnich lat zauważyć można wiele pozytywnych zmian, które nastąpiły w samych pracownikach, instytucji ale przede wszystkim w społeczności lokalnej.

Zasięg oddziaływań Ośrodka obejmuje również inne grupy docelowe, nie będące klientami pomocy społecznej, co w efekcie sprawia, że działania kierowane są do środowiska lokalnego rozumianego całościowo. Ma to istotne znaczenie dla integracji społeczności lokalnej.

Należy zwrócić uwagę, że aktywizacja sił społecznych może prowadzić do podniesienia aktywności osób marginalizowanych oraz zwiększenia ich udziału w życiu społecznym. Ważnym celem powyższej aktywizacji jest przewyciężanie konsumpcyjnego nastawienia do pomocy społecznej poprzez rozbudzanie sił w jednostce, ukierunkowując ją na twórczy udział w dokonujących się przemianach.

Analizując realizowane dotychczas projekty i podejmowane inicjatywy w środowisku lokalnym, można stwierdzić, iż współpraca z instytucjami, organizacjami, samorządem lokalnym i lokalnymi przedsiębiorcami, z roku na rok coraz lepiej się układa. Zdecydowana większość instytucji rozumie celowość podejmowanych działań. Nakład pracy i zaangażowanie w organizację różnych przedsięwzięć, ze strony poszczególnych instytucji i organizacji jest zróżnicowany. Jednak coraz więcej osób chce uczestniczyć w działaniach środowiskowych na zasadach partnerskiej współpracy. Tym bardziej, iż wspólne działanie to także rozłożenie obowiązków, mniejsze koszty, możliwość zaprezentowania swoich ofert, co zdecydowanie przekonuje większą liczbę osób. Dzięki podtrzymywaniu przez pracowników Ośrodka partnerskiej współpracy coraz większa liczba osób inaczej postrzega pracę Ośrodka, lepiej rozumie istniejące problemy społeczne i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

XIII. PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W POLICACH

W pracy metodą środowiskową niezwykle ważne jest rozbudzanie sił społecznych, czyli taka aktywizacja środowiska lokalnego, aby wszystkie siły mobilizować do wspólnego działania na rzecz konkretnego celu. Przykładem powyższej metody jest realizacja projektów, które wymagają wsparcia społeczności lokalnej na rzecz określonej grupy potrzebujących.

Działania tutejszego Ośrodka kreują postawy wyrozumiałości i tolerancji, a także podwyższają świadomość mieszkańców w zakresie problemów społecznych. Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie uczestniczy w budowaniu społecznych więzi i kształtowaniu wspólnoty między mieszkańcami. Poprzez działania środowiskowe, OPS postrzegany jest w społeczeństwie lokalnym jako partner do realizacji celów zmierzających do niwelowania problemów społecznych. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wypracował skuteczny model partnerstwa pomiędzy jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego, a organizacjami trzeciego sektora. Dzięki podejmowanym wspólnie działaniom w środowisku lokalnym widoczne są trwałe zmiany np. uaktywnienie mieszkańców, wdrożenie nowych inicjatyw, integracja i aktywizacja lokalnych organizacji i instytucji. Należy zaznaczyć, że każda podejmowana przez Ośrodek inicjatywa poprzedzona jest spotkaniami z mieszkańcami. To właśnie podczas spotkań obywatelskich uzgadniane są zarówno szczegóły projektowe, jak i pomysły

mieszkańców.

W 2018 r. Ośrodek Pomocy społecznej realizował następujące projekty:

1. WIGILIA DLA SAMOTNYCH

W dniu 19.12.2018 r. odbyło się coroczne, tradycyjne spotkanie wigilijne zorganizowane przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach. Uroczystość skierowana była do klientów Ośrodka, w szczególności do osób samotnych. Wieloletnia tradycja tych spotkań pokazuje, iż na trwałe wpisała się ona w życie naszych mieszkańców. Między innymi dlatego, że jej przebieg i charakter nie sprowadza się tylko do podania i wspólnego spożywania potraw. Szczególnego wyrazu tej uroczystości nadają występy artystyczne i muzyczne, wspólne kołędowanie, dzielenie się opłatkiem. Zaproszeni goście wyjątkowo w tym dniu odczuwają atmosferę Świąt Bożego Narodzenia i przeżywają miłe chwile wzajemnej bliskości. Ciepła i świątecznego charakteru całej uroczystości dodały występy „Chóru Marzenie” z Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Policach.

W spotkaniu wigilijnym uczestniczyło 61 mieszkańców Gminy.

Jak co roku w zorganizowaniu tego spotkania pomagały instytucje, firmy i osoby prywatne przekazując darowizny rzeczowe (produkty spożywcze).

2. KAWIARNIA DLA SENIORA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach bardzo prężnie realizuje zadania na rzecz osób starszych. Pracownicy socjalni swoimi działaniami kształtują pomoc i wsparcie dla seniorów realizując projekty socjalne, integrując przy tym środowisko lokalne.

Jednym z projektów socjalnych skierowanym do seniorów w Gminie Police jest „Kawiarnia dla seniora”. W ramach tego projektu zapraszane do współpracy są kluby seniora z Gminy Police, Policki Uniwersytet III Wieku oraz Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów. Zadaniem projektu jest aktywizacja osób starszych poprzez ich czynny udział w przedsięwzięciu.

„Kawiarnia dla seniora” odbyła się w dniu 22.11.2018 r. i wzięło w niej udział około 125 seniorów. Były to osoby powyżej 60 roku życia, chcące aktywnie oraz twórczo spędzać czas wolny.

Należy zaznaczyć, że projekt ten cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród osób starszych. Seniorzy biorą czynny udział w realizacji całego spotkania. Są zarówno współautorami scenariusza, uczestniczą w planowaniu i organizacji przedsięwzięcia, a co najważniejsze mają możliwość zaprezentowania własnej twórczości.

Tak jak zostało wskazane we wstępie celem projektu jest integracja środowiska lokalnego. Jednak na uwagę zasługuje fakt, że nie dotyczy to wyłącznie integracji między seniorami. Do projektu zapraszani są uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 8, którzy w ramach wolontariatu pomagają przy obsłudze całego spotkania. Młodzież ma szansę spojrzeć na seniorów z innej perspektywy. Spotkania te uczą wzajemnej tolerancji i zrozumienia, a przy tym pokazują jak można w kulturalny i miły sposób spędzić wspólne chwile.

Aby umilić czas wszystkim przybyłym gościom w trakcie imprezy wystąpił zespół muzyczny pn.: „Bassters”. Członkowie zespołu zaprezentowali uczestnikom Kawiarni przekrój najbardziej popularnych utworów muzycznych.

3. PAMIĘTAJ O MNIE – SENIOR DLA SENIORA

Innym działaniem skierowanym do najstarszych osób naszej Gminy jest projekt „Pamiętaj o mnie – senior dla seniora”. W ramach ww. projektu osoby starsze wspólnie z pracownikami socjalnymi przygotowują świąteczne stroiki, które przekazywane są osobom starszym, schorowanym i samotnym. Zadaniem tego projektu jest łączenie pokoleń poprzez wskazywanie odpowiednich wzorców osobom młodszym. W związku z tym do współpracy zapraszani są uczniowie szkół podstawowych, którzy przygotowują

okazjonalne piosenki i wiersze i wraz z pracownikami socjalnymi odwiedzają osoby najbardziej potrzebujące. Celem Projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych oraz uwrażliwienie młodego pokolenia na obecność drugiego człowieka. Często samotnego, potrzebującego wsparcia i zainteresowania innych osób.

W 2018r. projekt socjalny: „Pamiętaj o mnie - senior dla seniora” przebiegał w dwóch edycjach: w okresie Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia.

W związku ze Świątami Wielkanocnymi pracownicy socjalni wraz z seniorami z Rady Osiedla nr 2 wykonali stroiki świąteczne, natomiast uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 własnoręcznie przygotowali kartki z życzeniami. Seniorzy wraz z dziećmi ze świetlicy Rady Osiedla nr 2 oraz pracownicy socjalni odwiedzali osoby starsze, schorowane, samotne i wręczali świąteczne podarunki. Odwiedziny wzbudzały uśmiechy na twarzy seniorów oraz dzieci. Atmosfera, która towarzyszyła spotkaniu była niepowtarzalna. Dzieci miały okazję porozmawiać z doświadczonymi ludźmi, posłuchać ciekawych historii. Natomiast dla osób starszych to były chwile pełne wzruszeń.

Druga edycja projektu odbyła się przed Świątami Bożego Narodzenia. W dniach 19 oraz 20 grudnia 2018r. pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej, seniorzy z Klubów Seniora przy Radzie Osiedla nr 2 oraz nr 4 wraz z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 1 oraz Szkoły Podstawowej nr 8 w Policach odwiedzili osoby starsze w ich miejscach zamieszkania. Wspólne spotkania były okazją do wymiany doświadczeń między młodym i starszym pokoleniem. Te międzypokoleniowe spotkania wywołują wiele pozytywnych emocji.

Podczas realizacji projektu zaobserwować można duże zaangażowanie dzieci w działania na rzecz osób starszych. Uczniowie własnoręcznie przygotowali kartki świąteczne, recytowali dla seniorów świąteczne wiersze i wspólnie śpiewali kolędy. Poprzez spotkania seniorów z młodym pokoleniem uwrażliwiamy dzieci na potrzeby oraz problemy osób starszych. Ponadto naszymi działaniami staramy się wychodzić naprzeciw problemom z jakimi borykają się ludzie starsi. Dzięki środowiskowej pracy socjalnej widzimy rezultaty, które mają doskonałe zastosowanie wobec kryzysu wieku, poczucia osamotnienia i izolacji.

4. DZIEŃ SĄSIADA

W pracy ze społecznościami lokalnymi zaobserwować można zmiany w relacjach międzyludzkich. Więzi sąsiedzkie ulegają rozluźnieniu, mieszkańcy nie znają się wzajemnie, nie utrzymują ze sobą kontaktu. Ludzie stopniowo wycofują się z lokalnego życia, nie czują potrzeby tworzenia wspólnoty. W celu niwelowania tego problemu przedstawiciele Rady Osiedla Nr 2 w 2015 r. zgłosili potrzebę zorganizowania projektu pn. „Dzień Sąsiada” i zaprosili pracowników tutejszego Ośrodka do współpracy w tym zakresie. Od tego czasu projekt odbywa się cyklicznie w każdym roku.

„Dzień Sąsiada” to inicjatywa polegająca na budowaniu więzi międzysąsiedzkich w klimacie niezależnego spotkania integrującego mieszkańców Osiedla Stare Miasto.

Ideą oraz celem powyższej inicjatywy jest wzmacnianie więzi sąsiedzkich pomiędzy mieszkańcami oraz integracja i aktywizacja sąsiadów do wspólnego działania w swojej społeczności. W 2018 r. spotkanie z okazji „Dnia Sąsiada” odbyło się 16 czerwca na terenie placu zabaw przy ul. Nowopol. Zgodnie z propozycją mieszkańców nie zabrakło w tym dniu atrakcji dla dzieci i dorosłych. Mieszkańcy okolicznych ulic aktywnie włączyli się w przygotowanie tego wydarzenia. Mieszkanek i mieszkańcy dzielnicy upiekły ciasta, przygotowały poczęstunek, natomiast przedstawiciele z Rady Osiedla nr 2 wraz z pozostałymi mieszkańcami zaangażowali się w obsługę techniczną imprezy: rozkładali namioty, ustawiali ławki i stoły, podłączali sprzęt grający, a także zajmowali się pieczeniem kiełbasek na grillu. Ponadto jeden z mieszkańców umożliwił dostęp do źródła energii ze swojego mieszkania. Sąsiedzi wynieśli stoły i krzesła ze swoich mieszkań aby wspólnie świętować przy muzyce na żywo. Spotkanie sąsiedzkie było doskonałą okazją do rozmów o sprawach dotyczących życia we wspólnej przestrzeni. W zorganizowanie sąsiedzkiego spotkania oprócz mieszkańców zaangażowali się wolontariusze ze Szkoły Podstawowej nr 8 z Oddziałami Sportowymi w Policach, którzy prowadzili zabawy integracyjne oraz malowali dzieciom twarze. Zabawy z wykorzystaniem chusty animacyjnej cieszyły się bardzo dużym powodzeniem wśród dzieci, a także ich rodziców. Pracownicy świetlicy środowiskowej przy RO nr 2 przygotowali konkursy dla wszystkich mieszkańców m.in. przeciągnięcie liny oraz taniec „na gazecie”.

Trzecia edycja projektu pokazała zarówno organizatorom oraz uczestnikom jak ważne jest to przedsięwzięcie. Osoby, które w pierwszych latach przyglądały się zabawie z okien własnego mieszkania, w tym roku wraz ze swoimi sąsiadami siedzieli przy wspólnym, piknikowym stole. Niezwykle cennym doświadczeniem jest wkład pracy i zaangażowanie mieszkańców. To, że czują się gospodarzami na własnym podwórku, że z uśmiechem i radością czekają na ten Dzień. Dzień wyjątkowy. Dzień integracji sąsiedzkiej.

5. FESTYN „DZIEŃ STAREGO MIASTA”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach podejmuje działania dotyczące inicjatyw, których efektem jest kojarzenie liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej. Ośrodek pracuje metodą organizowania społeczności lokalnej, a zatem działania ukierunkowane są na kształtowanie i budowanie relacji i więzi społecznych. Poprzez swoje działania Ośrodek aktywizuje ludzi i grupy społeczne do uczestnictwa w inicjatywach realizowanych w kierunku tworzenia społecznej wspólnoty.

Do inicjatyw związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych zaliczyć można przede wszystkim projekt „Festyn Dzień Starego Miasta”, którego założeniem jest współdziałanie zarówno z liderami NGO, a także innymi liderami społeczności lokalnej takimi jak Rada Osiedla czy szkoły i inne instytucje mające siedzibę na Starym Mieście. Ponadto do wspólnego działania zachęceni są mieszkańcy Dzielnicy.

W 2018 r. już po raz siódmy odbył się Festyn „Dzień Starego Miasta”. Celem imprezy była integracja środowiska lokalnego, w szczególności dzieci i ich rodziców oraz aktywizacja społeczna uwzględniająca różnorodne formy spędzania czasu wolnego.

Festyn ma charakter edukacyjno – informacyjny i ma na celu uruchamianie potencjału mieszkańców poprzez ich partycypację w życiu społecznym. Należy zaznaczyć, że impreza ta cieszy się dużym zainteresowaniem zarówno wśród mieszkańców, jak i instytucji współorganizujących projekt. W tym roku do współpracy zaproszono instytucje i organizacje działające na rzecz dzieci i rodzin tj: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Caritas przy Parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Policach, Stowarzyszenie „SOS” dla Rodziny, Biblioteka im. Marii Skłodowskiej –Curie, Stowarzyszenie Diabetyków

w

Policach.

Podczas imprezy organizatorzy zapewнили mnóstwo atrakcji dla najmłodszych i dorosłych. Duże zainteresowanie wśród mieszkańców wzbudził Teatr „Rozmaitości Gwitajcie”, który zaprezentował „Bajki Pana Brzechwy”. Wśród atrakcji były również gry i zabawy dla dzieci i dorosłych oraz tańce i piosenki. Dla najmłodszych nie zabrakło dmuchanej zjeżdżalni oraz malowania twarzy. Dodatkową atrakcją była prezentacja Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego z Polic. Podczas całej uroczystości zapewniony był poczęstunek, z którego nieodpłatnie mogli skorzystać przybyli mieszkańcy.

Należy zaznaczyć, że w 2018 r. „Festyn Dzień Starego Miasta” w 2018r. został zrealizowany w ramach projektu „KOMPAS-WYZNACZ SWÓJ KIERUNEK” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

6. MAMO, TATO CO WY NA TO ?

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest jednym z problemów społecznych dzisiejszych czasów. Łatwy dostęp do internetu, ogólnodostępne programy telewizyjne, brak rozmów w domu rodzinnym oraz brak czasu i pomysłu na spędzanie czasu wolnego z dziećmi, w konsekwencji prowadzą do rozwoju problemów wychowawczych. Rodzice przestają być autorytetem, dzieci zaczynają poszukiwać odpowiedzi na swoje pytania w wirtualnym świecie, w grupie rówieśniczej, poza domem. Stopniowo zaczynają zanikać więzi rodzinne, rodzą się konflikty, a bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych często prowadzi do występowania trudności szkolnych, a także konfliktów z prawem i uzależnień.

W związku z tymi problemami Ośrodek Pomocy Społecznej podjął działania mające wymiar profilaktyczny w kierunku kształtowania prawidłowych wzorców do naśladowania. W tym zakresie realizuje projekt „Mamo, Tato co Wy na to? Idea projektu jest budowanie relacji z dzieckiem poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego. Jest drogowskazem ukierunkowanym na efektywne spędzanie czasu wolnego poprzez obserwację i czynny udział w przedsięwzięciu osób nie będących klientami pomocy społecznej z rodzinami z kręgów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zaznaczyć należy, że projekt „Mamo, Tato co Wy na to? jest odpowiedzią na potrzeby rodziców w zakresie spędzania czasu wolnego wspólnie z dziećmi, zgłaszane podczas wcześniejszych spotkań obywatelskich organizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach. W oparciu o przeprowadzoną diagnozę w zakresie potrzeb rodziców mających dzieci w wieku 3-9 lat zaproponowaliśmy formę warsztatów integracyjnych z elementami pedagogiki zabawy, doskonalącymi m.in. umiejętności wychowawcze. Głównym celem jest wspieranie rozwoju dzieci poprzez wspólne zabawy oraz zajęcia plastyczne z rodzicami oraz stworzenie dla rodziców propozycji właściwej stymulacji, wspierania rozwoju dzieci. Projekt realizowany jest w oparciu o metodę środowiskową, w której bardzo ważnymi elementami są działania podejmowane w partnerstwie Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Przedszkola Publicznego Nr 11 w Policach.

W 2018 roku odbyło się 9 spotkań dla rodziców i dzieci, z czego 5 realizowanych było w ramach projektów socjalnych, natomiast 4 w ramach projektu „Kompas-wyznacz swój kierunek” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

Tematyka tegorocznych spotkań to:

- „Ruch to zdrowie - każdy ci to powie” – luty;
- „Wielkanocny zajac – wykonanie świątecznych ozdób” – marzec;-
- „ Wycieczka z przewodnikiem po starej Fabryce Benzyny Syntetycznej” – kwiecień;
- „ Serce dla mamy” – maj;
- „ Lato z mamą i tatą” – czerwiec;
- „ Masa aksamitna –zajęcia plastyczne” - listopad.
- „Dary jesieni”- praca plastyczna z wykorzystaniem materiałów naturalnych - listopad
- „Szyjemy choinki” - grudzień
- „Kartki Bożonarodzeniowe” -grudzień

Realizacja powyższego projektu oprócz tego, że kształtuje postawy rodzicielskie, które mają ogromny wpływ na rozwój młodego pokolenia, to także niezwykle ważny element w procesie integracji społeczności lokalnej.

7. TRZY KWADRANSE DLA RODZINY

W dniu 23.06.2018r. w ramach działań środowiskowych Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zorganizował plenerowe zajęcia integracyjne i edukacyjne pn. „Trzy kwadranse dla rodziny”. Głównym celem powyższego działania była poprawa funkcjonowania rodzin poprzez integrację, aktywizację i wzmocnienie więzi rodzinnych. Spotkanie odbyło się na terenie gospodarstwa agroturystycznego, podczas którego zaplanowano praktyczne, plenerowe zajęcia integracyjno – edukacyjne dla rodziców i dzieci. Program zajęć obejmował m. in.

- praktyczną naukę spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu w gronie rodzinnym,
- stymulowanie rozwoju dziecka poprzez wspólne spędzanie czasu w gronie rodzinnym, edukacja - kontakt ze zwierzętami w gospodarstwie agroturystycznym,
- wzmocnienie więzi rodzinnych – budowanie relacji rodziców z dzieckiem,
- rozwój umiejętności rodzicielskich - organizacja wspólnych gier i zabaw na świeżym powietrzu przy minimalnych nakładach finansowych członków rodziny,
- wspólne ognisko integracyjne - pieczenie kiełbasek,
- gry i zabawy integracyjne m.in. podchody, rysowanie kredą, gra w piłkę itp.

Powyższa inicjatywa była jednym z działań środowiskowych realizowanych w ramach projektu „Kompas – wyznacz swój kierunek” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

8. PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020

W 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizował 2 projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 pn. „Lokomotywacja” i „Kompas- wyznacz swój kierunek”.

Projekty realizowane są w ramach Osi priorytetowej VII Włączenie społeczne, Działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej.

Celem realizacji działań projektowych jest prowadzenie kompleksowych działań skierowanych na przywrócenie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Działania te ukierunkowane mają być przede wszystkim na aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem m.in. instrumentów aktywizacji: społecznej, edukacyjnej, zawodowej i zdrowotnej. Projekty realizują Cel Tematyczny 9 określony w ramach priorytetów polityki spójności, czyli Promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

W ramach działania 7.1 RPO WZ określono, że wsparciem zostanie objęty typ projektu zakładający rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:

- a) społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
- b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy (poprzez m.in. udział w zajęciach w CIS, KIS lub WTZ), pomoc w utrzymaniu zatrudnienia,
- c) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy (m.in. edukacja formalna, kursy i szkolenia zawodowe),
- d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Oba projekty są skierowane bezpośrednio do następującej grupy odbiorców:

- osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, w tym osób bezrobotnych, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób - tzw. oddalonych od rynku pracy,
- otoczenia osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla udzielanego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym).

Jednocześnie zakłada się, że preferowaną grupą do objęcia wsparciem są:

- osoby lub rodziny lub środowiska zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz środowiska lub lokalne społeczności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, o której mowa w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.
- osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przestank, o których mowa w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

- osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osoby z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną i osoby z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi.
- osoby korzystające z PO PŻ.

„KOMPAS – WYZNACZ SWÓJ KIERUNEK”

W 2018r. w ramach projektu zrekrutowano 32 uczestników, z czego 10 otrzymało wsparcie asystenta rodziny zatrudnionego w ramach projektu.

Działania przeprowadzone w ramach aktywnej integracji odbyły w dwóch edycjach i obejmowały:

1. Indywidualne spotkania z psychologiem polegające na opracowaniu Indywidualnych Ścieżek Reintegracji dla Uczestników projektu.

2. Zajęcia grupowe pn. „Akademia dla rodziców”. Głównym celem zajęć było zdobycie przez Uczestników projektu kompetencji społecznych dotyczących radzenia sobie z małżeńskimi i rodzicielskimi rolami społecznymi, w tym nabycie kompetencji wychowawczych umożliwiających kształtowanie dojrzałości psychospołecznej własnych dzieci. Merytoryczny zakres zajęć uwzględniał następujące tematy: prawidłową komunikację między członkami rodziny, budowanie wzajemnych relacji w rodzinie (między rodzicami – dziećmi, rodzicami –rodzicami, rodzeństwem), umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów rodzinnych, przemoc i agresję, prawidłowe wypełnianie ról społecznych, etc.

Zajęcia miały charakter warsztatowy, co pozwoliło na rozwinięcie i udoskonalenie umiejętności wychowawczo-komunikacyjnych w rodzinie.

3. Wyjazd integracyjno-edukacyjnego dla Uczestników wraz z dziećmi. W programie wyjazdu zrealizowane zostały instrumenty aktywnej integracji tj: trening kompetencji społecznych „aktywne formy spędzania czasu wolnego w rodzinie”. Tematyka warsztatów dotyczyła przede wszystkim stymulowania rozwoju dziecka poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego, wzmacnianie więzi w rodzinie – budowanie relacji rodzica z dzieckiem, organizację wspólnych gier i zabaw przy minimalnych nakładach finansowych, integrację i komunikację w grupie.

Ponadto w ramach projektu „Kompas- wyznaczn swój kierunek” zrealizowane zostały również następujące działania środowiskowe:

1. Badania Diagnostycznego Potrzeb i Zasobów Społeczności Lokalnej w Gminie Police. Celem badania było przygotowanie szczegółowej diagnozy problemów i zjawisk społecznych w Gminie Police, prezentującej obecny stan problemów i potrzeb, jak i rekomendacji w zakresie dalszej profilaktyki/konkretnych działań w zakresie przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym. W celu przedstawienia Raportu końcowego i upowszechnienia wyników Badań w dniu 30.05.2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował debatę społeczną.

2. Debata społeczna skierowana do mieszkańców Gminy Police oraz osób odpowiedzialnych za kreowanie lokalnej polityki. Na spotkanie zaproszeni zostali przedstawiciele lokalnych władz, instytucji, placówek oświatowych oraz lokalnej społeczności, a także mieszkańcy Gminy Police. Do udziału w Debacie zaproszeni zostali również specjaliści z obszarów objętych badaniami aby w sposób praktyczny wskazać możliwości przezwyciężania problemów społecznych. Głównym celem Debaty społecznej było pogłębienie wiedzy, świadomości oraz zwrócenie uwagi na ważne problemy społeczne dotyczące osób starszych, młodzieży, rodziny i rynku pracy.

3. W celu upowszechniania wyników przeprowadzonych badań zorganizowano również Spotkania edukacyjno-informacyjne z mieszkańcami Gminy. W tym zakresie przeprowadzono 9 spotkań, które odbyły się w radach osiedli i sołectwach Gminy Police. Spotkania z mieszkańcami cieszyły się dużym zainteresowaniem. Były one okazją do dyskusji, podzielenia się swoimi opiniami, poglądami na temat problemów społecznych. Podczas spotkań mieszkańcy otrzymali zakupiony w ramach projektu „Kompas – wyznaczn swój kierunek” materiał edukacyjny „Poradnik dla Rodzica”.

4. W ramach projektu „Kompas – wyznaczn swój kierunek” Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zrealizował również Spotkania edukacyjno – informacyjne z młodzieżą o charakterze warsztatowym

z zakresu profilaktyki problemów młodzieży i rodziny. W ramach powyższego działania odbyło się 6 warsztatów z młodzieżą klas ósmych, siódmych szkoły podstawowej i uczniów klas trzecich gimnazjum Szkoły Podstawowej Nr8 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Policach (w sumie w spotkaniach udział wzięło 122 uczniów). Głównym celem prowadzonych warsztatów było przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym wśród młodzieży poprzez edukację i informację. Zakres tematyczny zajęć obejmował m. in.: prezentację problemów i zjawisk społecznych w Gminie Police w oparciu o materiał edukacyjny - Raport „Badanie diagnostyczne potrzeb i zasobów społeczności lokalnej w Gminie Police”, zagrożenia współczesnej młodzieży: uzależnienia, cyberprzemoc, niezdrowy tryb życia, zachowanie w sytuacjach trudnych, problemy zdrowia psychicznego (depresja wśród młodzieży, stres), miejsca wsparcia, organizacja czasu wolnego, oczekiwania młodzieży wobec współczesnej rodziny, wyzwania i rozwiązania o charakterze profilaktycznym dla rodziny oraz instytucji w społeczności lokalnej przeciwdziałające negatywnym zjawiskom społecznym wśród młodzieży.

Podczas zajęć warsztatowych przeprowadzono konkurs fotograficzny, w wyniku którego powstała galeria fotograficzna, a biorący w nim udział uczniowie zostali nagrodzeni zakupionymi w ramach zadania karnetami do kina. Na zakończenie warsztatów młodzież otrzymała poradnik edukacyjny zakupiony w ramach zadania pt. „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, który ma stanowić doskonałe narzędzie poprawy w komunikacji w relacjach rodzic-dziecko.

„LOKOMOTYWA –cja”

Projekt realizowany jest w partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Policach – lider projektu, oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kołbaskowie. W roku 2018 w ramach powyższego Projektu uczestnicy objęci byli wsparciem w ramach następujących ścieżek reintegracji:

1. „Rodziny doświadczające bezradności opiekuńczo-wychowawczej” (9 dorosłych, 23 dzieci).

Dorośli Uczestnicy skorzystali z następujących form wsparcia:

- treningu kompetencji partnerskich,
- treningu kompetencji rodzicielskich,
- treningu kompetencji życiowych,
- treningu kompetencji społecznych,
- spotkań couchingowych.

Dzieci objęte były wsparciem w formie:

- zajęć w ramach Integracji Sensorycznej/Terapii Taktylnej/Treningu Zastępowania Agresji/Grup Socjoterapeutycznych,
- zajęć animacyjno-integracyjnym metoda Weroniki Sherbone,
- zajęć diagnostycznych dotyczących potrzeb dzieci.

2. „Osoby doświadczające wielokrotnego wykluczenia” (9 dorosłych, 10 dzieci).

Dorośli Uczestnicy uczestniczyli w następujących formach wsparcia:

- treningu kompetencji społecznych i relacji rodzinnych,
- treningu kompetencji osobistych,
- treningu kompetencji życiowych,
- zajęć psychoruchowych.

Dzieci uczestniczyły wspólnie z rodzicami w zajęciach psychoruchowych. Ponadto były objęte indywidualnym poradnictwem psychologicznym.

3. „Młodzież w wieku 19-25 lat (5 Uczestników dorosłych)

Formy wsparcia:

- trening dorobłości,
- szkolenie komputerowe (ECDL)
- szkolenie z języka angielskiego z podziałem na dwa stopnie trudności (poziom podstawowy i zaawansowany),
- kurs prawa jazdy kat. B wraz z egzaminem.

4. „Rodziny doświadczające przemocy” (5 Uczestników dorosłych)

Wsparcie w ramach w/w ścieżki miało na celu m.in. podniesienie poziomu kompetencji

interpersonalnych i stworzenie uczestnikom szansy na powrót do prawidłowego funkcjonowania oraz podniesienie poziomu kompetencji rodzicielskich wraz z budowaniem właściwych relacji w rodzinie.

Uczestnicy otrzymali następujące wsparcie:

- trening kompetencji społecznych dla ofiar przemocy,
- trening kompetencji rodzicielskich,
- warsztaty CLOSE-OPEN
- indywidualne konsultacje psychologiczne
- grupa wsparcia dla ofiar przemocy

5. „Rodziny biologiczne wieloprotymowe (12 dorosłych i 27 dzieci)

- trening kompetencji społecznych i relacji rodzinnych
- trening kompetencji życiowych
- zajęcia aktywizacyjno-integracyjne dla rodziców i dzieci
- terapia Taktylna/Integracja Sensoryczna/ Trening Zastępowania Agresji/Grupy Socjoterapeutyczne.

W ramach projektu Uczestnikom zapewniono również:

- poczęstunek w trakcie spotkań w formie serwisu kawowego oraz pełnego obiadu (zupa, drugie danie);
- opiekę nad dziećmi,
- wsparcie pracownika socjalnego.

W 2018 roku wsparciem w ramach projektu pn.: „LOKOMOTYWA-cja” zostało objętych łącznie **99 osób w tym 60 dzieci**.

Efektym podejmowanych działań było zarówno zwiększenie kompetencji osobistych, życiowych, społecznych oraz rodzicielskich wśród uczestników, jak i nabycie kwalifikacji oraz kompetencji zawodowych niezbędnych do sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie oraz na rynku pracy.

Działania o charakterze społecznym w połączeniu ze wsparciem z zakresu aktywizacji zawodowej stworzyły optymalne warunki do wzrostu aktywności społecznej i zwiększenia zdolności do uzyskania zatrudnienia przez uczestników projektu.

Okres realizacji projektu: 1.04.2017 do 31.03.2020r.

Wartość projektu: 3 289 869,96 zł.

XIV. WSPÓŁPRACA

Rozwój Gminy Police, a także propagowanie działań mających na celu integrację środowiska lokalnego sprawia, że współpraca sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego ma ogromne znaczenie. Jednostki samorządu terytorialnego w Policach biorą czynny udział w animowaniu środowiska lokalnego ale także w propagowaniu działań zmierzających do niwelowania problemów społecznych.

Jednym z istotnych problemów społecznych wynikających z analizy danych Ośrodka jest bezrobocie. Z przeprowadzonych badań wynika, że osoby bezrobotne i bierne zawodowo jako powód swojego pozostawania bez pracy wskazują m.in.: brak doświadczenia zawodowego, brak odpowiedniego wykształcenia oraz brak kwalifikacji zawodowych. Ponadto wskazują problemy zdrowotne (w tym niepełnosprawność), a także obowiązek sprawowania opieki nad osobami zależnymi – najczęściej małymi dziećmi, ale także chorymi członkami rodziny. Inne przeszkody wskazane przez badanych to uzależnienia, zadłużenie komornicze, a także niechęć podjęcia pracy.

W celu aktywizowania osób bezrobotnych, a tym samym zwiększenia ich możliwości na rynku pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach od wielu lat kontynuuje współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Policach. W tym celu podpisane zostało porozumienie dotyczące prac społecznie użytecznych na rok 2018.

Ponadto w 2018 r. Ośrodek kontynuował również współpracę ze Stowarzyszeniem „SOS dla Rodziny” w ramach Centrum Integracji Społecznej. Porozumienie zawarte zostało w 2017 r. na czas nieokreślony. Współpraca w kierunku niwelowania problemów społecznych dotyczy także uzależnień oraz przemocy. W tym zakresie Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, Gminnym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii oraz Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy.

1. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Jednym ze świadczeń dla osób bezrobotnych wynikających z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są prace społecznie użyteczne. Odbývają się one przy współpracy Urzędu Miejskiego w Policach, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy oraz jednostek organizacyjnych gminy (m.in.: szkoły, przedszkola, żłobek, biblioteka). Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji tych bezrobotnych, którzy nie mają prawa do zasiłku. Mają im zapewnić choćby minimalne środki do życia i pobudzić aktywność zawodową. Ponadto istotnym celem jest także przełamanie tkwiących w osobach długotrwale bezrobotnych barier psychologicznych poprzez przywrócenie wiary w możliwość poprawy własnej sytuacji, wzrost samooceny i wyrobienie nawyków niezbędnych do funkcjonowania w „roli pracownika”.

W roku 2018 prace społecznie użyteczne wykonywane były w okresie od lutego do listopada.

Miejsca pracy zabezpieczono w 27 instytucjach i jednostkach pomocniczych z terenu gminy Police, w których przygotowano 45 miejsc pracy. Prace społecznie użyteczne wykonywało ogółem 37 osób.

Osoby w ramach prac społecznie użytecznych pracowały w różnych jednostkach gminnych w wymiarze 10 godzin tygodniowo (reguluje to ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Wykonywały prace porządkowe, gospodarcze lub biurowe – w zależności od potrzeb i własnych umiejętności.

Prace społecznie użyteczne dają możliwość osobom długotrwale bezrobotnym wejścia małymi krokami na rynek pracy, zdobycia doświadczenia i nawyków niezbędnych przy zatrudnieniu. Osoby zatrudnione w ramach prac społecznie użytecznych pozostawały bez pracy nawet po kilka lat, co miało niekorzystnie znaczenie dla ich sytuacji ekonomicznej i rodzinnej. Podjęcie zatrudnienia, nawet krótkotrwałe, po dłuższym okresie bierności zawodowej, dało szansę tym osobom na odnalezienie się na rynku pracy i przywrócenie wiary we własne siły.

2. WSPÓŁDZIAŁANIE Z CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje ze Stowarzyszeniem „SOS dla Rodziny” Centrum Integracji Społecznej „SOS” w celu aktywizacji zawodowej i reintegracji społecznej osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej tj. ze względu na swoją sytuację nie mogą własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb bytowych, znajdują się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Uczestnikiem Centrum Integracji Społecznej „SOS” mogą zostać wszystkie osoby w trudnej sytuacji finansowej, zawodowej i życiowej. Oferta Centrum jest skierowana w szczególności do osób:

- bezrobotnych,
- uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapii uzależnień/odwykowej,
- niepełnosprawnych,
- bezdomnych,
- dotkniętych chorobą psychiczną, po leczeniu,
- zwalnianych z zakładów karnych,
- uchodźców, realizujących indywidualny program integracji i innych.

Pracownicy socjalni przed wydaniem skierowania do uczestnictwa w CIS podpisują kontrakty socjalne z osobami będącymi w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W 2018 r. do uczestnictwa w CIS skierowano łącznie 11 osób. Ponadto osobom nieubezpieczonym, w drodze decyzji administracyjnej,

przyznawane jest świadczenie niepieniężne w formie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę bezrobotną, z którą zawarto kontrakt socjalny. Z tego tytułu w 2018 roku Ośrodek opłacił 67 składek dla 9 osób na łączną kwotę 3.505 zł.

Skierowane osoby realizują indywidualny program zatrudnienia socjalnego, który obejmuje m.in. udział w warsztatach zawodowych polegający na praktycznych zajęciach przyuczających do zawodu. Pod okiem instruktorów zawodu uczestnicy CIS mają możliwość udoskonalenia posiadanych umiejętności, pozyskania nowych, dzięki którym zwiększają swoją szansę powrotu na rynek pracy. Ważnym aspektem warsztatów aktywizacji zawodowej jest przystosowanie się uczestników do systematycznego realizowania zadań zawodowych i ponoszenia za nie odpowiedzialności. Natomiast praktyczna nauka zawodu przygotowywała do pracy w grupie hotelarskiej: pomoc kucharza, kelner, pokojówka.

Osoby, które są uczestnikami Centrum Integracji Społecznej „SOS” otrzymują świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Za uczestników opłacane są również składki emerytalne i rentowe. Odpowiednio do grupy zawodowej uczestnicy otrzymują odzież ochronną. W Centrum Integracji Społecznej „SOS” zapewniony jest również ciepły posiłek dla wszystkich uczestników. Uczestnictwo w Programie trwa 12 miesięcy i może być przedłużone o kolejne 6 miesięcy.

3. ZINTEGROWANY SYSTEM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Jednym z problemów społecznych wskazanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police są uzależnienia. W celu rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami Gmina Police realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień (alkoholizm i narkomania). W zakresie realizacji powyższych zadań Uchwałą Nr XXXVII/352/2017 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21 grudnia 2017 r. przyjęto Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok. Ponadto Uchwałą Nr XXXVII/353/2017 Rady Miejskiej w Policach z dnia 21 grudnia 2017 r. został również przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok.

Zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Gmina Police wspiera finansowo leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu. Ośrodkiem zajmującym się uzależnionymi mieszkańcami Gminy Police jest Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu w Szczecinie ul. Ostrowska 7, w którym mieszkańcy uzyskują pomoc.

Ponadto bardzo ważną funkcję w tym zakresie pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która organizuje posiedzenia plenarne oraz posiedzenia Zespołu Motywacyjnego.

Natomiast zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii ujęte zostały w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, który jest spójny z w Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2012 – 2020 i stanowi część Strategii Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej.

Realizacją Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w zakresie narkomanii zajmuje się Gminne Biuro Przeciwdziałania Narkomanii w Policach (GBPN) ul. Piaskowa 97.

W ramach tego Biura działa punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym odbywają się spotkania indywidualne i rodzinne, przeprowadza się wstępne diagnozy problemowych osób uzależnionych i używających środków psychoaktywnych oraz interwencje kryzysowe.

W 2018 r. realizowany był również **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021**. Jednym z zadań realizowanych w ramach Programu jest działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, do którego należy realizacja procedury Niebieskiej Karty (zgodnie z zadaniami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów) oraz funkcjonowanie Grup Roboczych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach ściśle współpracuje z Punktem Konsultacyjnym działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii. Ponadto współpracuje z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego organizując spotkania grup roboczych w ramach procedury Niebieskich Kart. Do zadań pracowników należy ustalanie

terminów grup roboczych, kontakt z członkami grup roboczych oraz uczestnictwo w procedurach Niebieskich Kart.

XV. REALIZACJA USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

Dodatki mieszkaniowe są rodzajem pieniężnego świadczenia publicznoprawnego, przysługującego osobie, która spełnia warunki określone w ustawie o dodatkach mieszkaniowych. Jego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części wydatku mieszkaniowego, a więc dla osoby uzyskującej niskie dochody dodatek stanowi rekompensatę pewnej części wydatku poniesionego na opłatę za mieszkanie. Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się osobie spełniającej łącznie 2 kryteria :

- dochodowe – dodatek przysługiwał, jeżeli średni miesięczny dochód na 1 członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie przekraczał 175% najniższej emerytury brutto w gospodarstwie jednoosobowym lub 125% najniższej emerytury brutto w gospodarstwie wieloosobowym,
- powierzchniowe – jeżeli powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego, zwana powierzchnią normatywną w przeliczeniu na 1 członka gospodarstwa domowego nie przekraczała odpowiednio: - 35 m² - dla 1 osoby, 40 m² - dla 2 osób, 45 m² - dla 3 osób, 55 m² - dla 4 osób, 65 m² - dla 5 osób, 70 m² - dla 6 osób, a w razie zamieszkania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Najemca jest zobowiązany do samodzielnego pokrycia części wydatku mieszkaniowego. Ta część została określona w ustawie jako procent dochodów bieżących gospodarstwa domowego.

Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnicę między określonymi przepisami wydatkami, przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego, a kwotą stanowiącą:

- 15% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie jednoosobowym,
- 12% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie 2 - 4 osobowym,
- 10% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie 5 - osobowym i większym.

Natomiast jeżeli miesięczny dochód na członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego był równy lub wyższy od 150% kwoty najniższej obowiązującej emerytury, lecz nie przekraczał 175% tej kwoty w gospodarstwie jednoosobowym i 100% najniższej obowiązującej emerytury lecz nie przekraczał 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, wówczas dla celów obliczenia dodatku mieszkaniowego należało przyjąć wydatki poniesione przez osobę otrzymującą dodatek w wysokości:

- 20% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie jednoosobowym,
- 15% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie 2-4 osobowym,
- 12% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie 5-osobowym i większym.

Maksymalna wysokość dodatku mieszkaniowego łącznie z ryczałtem nie może przekraczać 70% wydatków przypadających na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu mieszkalnego.

Wysokość dodatku uzależniona była zarówno od dochodu gospodarstwa domowego i powierzchni normatywnej lokalu, jak i od wysokości ponoszonych wydatków mieszkaniowych. Należy przy tym podkreślić, że wydatki mieszkaniowe w rozumieniu ustawy nie stanowi całość opłat mieszkaniowych. Opłaty te pomniejsza się o ubezpieczenie budynku, podatek od nieruchomości, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu, opłaty za gaz przewodowy i energię elektryczną dostarczane do lokalu na cele bytowe.

Dodatek mieszkaniowy przyznawano w drodze decyzji administracyjnej osobom posiadającym tytuł prawny do lokalu na okres 6 miesięcy począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu wniosku.

W przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonego wywiadu środowiskowego rażącej dysproporcji między niskimi dochodami wykazywanymi w złożonej deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym, wskazującym, że jest on w stanie uiszczać wydatki związane z zajmowaniem lokalu mieszkalnego, lub faktyczna liczba osób wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą jest mniejsza niż wykazana w deklaracji o dochodach odmawia się przyznania dodatku mieszkaniowego.

Upoważniony pracownik przeprowadzający wywiad środowiskowy może żądać od wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego złożenia oświadczenia o stanie majątkowym, zawierającego w szczególności dane dotyczące posiadanych ruchomości i nieruchomości oraz zasobów pieniężnych. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania wnioskodawcy. Odmowa złożenia oświadczenia stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego.

W wypadku stwierdzenia, że osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy, nie opłaca na bieżąco należności za zajmowany lokal mieszkalny, wypłatę dodatku mieszkaniowego wstrzymuje się do czasu uregulowania zaległości. Jeżeli uregulowanie zaległości nie nastąpi w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania decyzji wówczas decyzja o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wygasa. W wypadku uregulowania należności w terminie dodatek mieszkaniowy wypłaca się za okres, w którym wypłata była wstrzymana.

W 2018 roku wpłynęło **505** wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wydano 517 decyzji administracyjnych, w tym 42 decyzje odmowne. Dodatki mieszkaniowe przyznane zostały **315** rodzinom. Wśród tych rodzin, 45 ubiegało się o dodatek mieszkaniowy po raz pierwszy. Z powodu zgonu wnioskodawcy, sprzedaży mieszkania bądź przeprowadzenia się wygaszono 11 decyzji. Na wypłatę dodatków mieszkaniowych wydano łącznie **504 141,51 zł**.

Poniższa tabela pokazuje jak kształtowała się realizacja dodatków mieszkaniowych w 2018 roku.

Zarządca	Liczba świadczeń	Kwota w zł	W tym kwota ryczałtu za brak: - instalacji doprowadzającej energię ciepłą do celów ogrzewania, - instalacji ciepłej wody, - instalacji gazu przewodowego
S M. "Chemik"	470	84 119,51	-
S M. "Odra"	697	129 779,02	1798,80
ZGKiM	1466	270 731,62	61 545,11

Wspólnota Mieszkaniowa „Wkrzańska” Trzebież	12	1655,28	784,44
Wspólnota Mieszkaniowa „Bankowa 13”	8	1033,52	390,44
Wspólnota Mieszkaniowa „KOR 1-3	12	1869,20	57,36
Wspólnota Mieszk. „Pl. Nieznanego Żołnierza”	11	2288,97	831,75
Wspólnota Mieszkaniowa „Przyjazny Dom”	12	1114,16	495,52
Wspólnota Mieszk. „BANKOWA 22A-22B”	8	819,13	12,09
Wspólnota Mieszkaniowa „NOWOPOL”	17	2876,42	1088,56
Wspólnota Mieszkaniowa „PLATAN”	18	3961,63	1493,60
Wspólnota Mieszkaniowa Kościuszki 34, Trzebież	12	1556,18	715,48
Wspólnota Mieszkaniowa Starzyńskiego 3a-3d	6	1102,86	335,58
Wynajem „Dom Prywatny”	5	1234,01	-
Razem	2754	504 141,51	69 548,73

Kwoty wykazane w tabeli zostały przelane bezpośrednio na konta zarządców. Tylko w przypadku „Domu Prywatnego” kwota dodatku wraz z ryczałtem przekazana została bezpośrednio na konto wnioskodawcy. W 2018 roku z tytułu dodatków mieszkaniowych wypłacono łącznie **2754** świadczeń, a średnia wysokość dodatku wyniosła **183,06 zł**.

Poniższa tabela przedstawia realizację wypłaconych dodatków w latach 2015 - 2018.

Rok	Liczba wypłaconych dodatków	Średni koszt dodatek w zł
2015	4445	184,77
2016	3828	181,86
2017	3269	175,03
2018	2754	183,06

Od kilku lat utrzymuje się tendencja spadkowa w zakresie liczby wypłaconych dodatków. Jednak należy zwrócić uwagę, że średnia wysokość dodatku uległa zwiększeniu. Sytuacja ta związana jest ze wzrostem cen za czynsz w stosunku do dochodów rodzin, które ubiegają się o dodatek mieszkaniowy.

Poniższy wykres przedstawia liczbę złożonych wniosków o dodatek mieszkaniowy w latach 2015 – 2018

Wraz ze zmniejszeniem liczby wniosków zmniejszyły się również wydatki ponoszone na wypłatę dodatków mieszkaniowych, co przedstawione zostało w poniższym wykresie.

O dodatek mieszkaniowy ubiegają się przede wszystkim osoby samotne, starsze, rodzice samotnie wychowujący dzieci i rodziny w gospodarstwach wieloosobowych, bardzo często korzystający z innym form pomocy społecznej.

Obsługa dodatków mieszkaniowych jest procesem cyklicznym, na który składa się wiele elementów, począwszy od przyjęć interesantów składających wnioski, poprzez ustalanie uprawnień w oparciu

o przedstawione dokumenty, wprowadzanie danych do systemu komputerowego, aż po wydawanie decyzji i wydruk list, które kończą cykl w obrębie miesiąca.

Z powyższej analizy wynika, że średnio 42 osób miesięcznie składa wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego i mimo powtarzającego się co 6 miesięcy cyklu składania tego wniosku, interesanci mają szereg trudności przy jego wypełnianiu. Jest to szczególnie widoczne na etapie przyjęć wniosków i powoduje konieczność uzupełniania lub dokonywania poprawek danych przy pomocy pracowników Działu Dodatków Mieszkaniowych.

XVI. REALIZACJA USTAWY PRAWO ENERGETYCZNE

Zasady i tryb przyznawania, a także wypłacania dodatków energetycznych reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo Energetyczne (Dz.U. z 2018 r. poz. 755).

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu, o którym mowa w w/w ustawie:

Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba:

- której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 180);
- która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym;
- która zamieszkuje w miejscu dostarczenia energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny przyznawany jest w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Dodatek energetyczny wypłaca się odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej do dnia 10 każdego miesiąca z góry z wyjątkiem miesiąca stycznia, w którym dodatek energetyczny wypłaca się do dnia 30 stycznia danego roku. Organem drugiej instancji w sprawie rozpatrywania decyzji administracyjnych przyznających dodatek energetyczny jest samorządowe kolegium odwoławcze.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 20 kwietnia 2017 roku (MP z 2017r, poz. 394) wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego w okresie od 1 maja 2017r. do 30 kwietnia 2018r. dla gospodarstwa domowego:

- 1) prowadzonego przez osobę samotną – wynosiła 11,22 zł/miesiąc;
- 2) składającego się z 2 do 4 osób – wynosiła 15,58 zł/miesiąc;
- 3) składającego się z co najmniej 5 osób – wynosiła 18,70 zł/miesiąc.

Od 1 maja 2018 r. wysokość dodatku energetycznego uległa zmianie zgodnie z obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 23 kwietnia 2018 roku (MP z 2018r, poz. 450).

Od 1 maja 2018r. do 30 kwietnia 2019 r. wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego:

- 1) prowadzonego przez osobę samotną – wynosi 11,35 zł/miesiąc;
- 2) składającego się z 2 do 4 osób – wynosi 15,77 zł/miesiąc;
- 3) składającego się z co najmniej 5 osób – wynosi 18,92 zł/miesiąc.

W 2018 roku realizacja dodatków energetycznych przedstawiała się następująco:

		Gospodarstwa domowe :			
		jednoosobowe	od 2 do 4 osób	powyżej 5 osób	ogółem
2016r.	liczba rodzin	39	61	6	106
	liczba świadczeń	385	502	45	932
	Kwota świadcz.	4.321,85 zł	7.819,84 zł	839,52 zł	12.981,21 zł
	2%	86,44 zł	156,39 zł	16,79 zł	259,62 zł
	Łączne koszty	4.408,29 zł	7.976,23 zł	856,31 zł	13.240,83 zł
2017r.	liczba rodzin	37	52	9	98
	liczba świadczeń	362	368	55	785
	Kwota świadcz.	4.070,74 zł	5.747,74 zł	1.030,04 zł	10.848,52 zł

	2%	81,41 zł	114,96 zł	20,60 zł	216,97 zł
	Łączne koszty	4.152,15 zł	5.862,70 zł	1.050,64 zł	11.065,49 zł
2018r.	liczba rodzin	30	28	6	64
	liczba świadczeń	281	239	54	574
	Kwota świadcz.	3.175,18	3.749,84	1.017,72	7.942,74
	2%	63,50	75	20,35	158,85
	Łączne koszty	3.238,68	3.824,84	1.038,07	8.101,59

W 2018 roku wpłynęło 91 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego. Wydano 127 decyzji administracyjnych. Należy zaznaczyć, że osoby, którym przyznano dodatek mieszkaniowy są na bieżąco informowane o możliwości składania wniosku na dodatek energetyczny. Jednak z uwagi na niskie kwoty dodatku nie wykazują zainteresowania tą formą pomocy.

XVII. REALIZACJA USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, świadczenia udzielane są na okresy zasiłkowe (oznacza to okres od dnia 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych). Głównym kryterium do otrzymania świadczeń rodzinnych na wymieniony okres zasiłkowy jest wysokość dochodu netto (tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne) za określony rok. W przeliczeniu na osobę nie mógł on przekraczać 674 zł lub 764 zł jeżeli członek rodziny legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności. Również dla osób ubiegających się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe) wprowadzono kryterium dochodowe, które wynosi 1.922 zł netto na osobę w rodzinie.

Prawo do dodatków do zasiłku rodzinnego oprócz konieczności spełnienia kryterium dochodowego przewidzianego do uzyskania zasiłku rodzinnego uzależnione jest również od spełnienia szczegółowych kryteriów obowiązujących dla poszczególnych dodatków.

Świadczenia rodzinne, koszty ich obsługi, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2018 roku wypłacane były następujące świadczenia.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kwota w zł
Wysokość dochodu uprawniającego do zasiłku rodzinnego na osobę netto	674
- w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym	764
Zasiłek rodzinny (miesięcznie):	
- na dziecko do 5 roku życia	95
- na dziecko od 5 do 18 roku życia	124
- na dziecko od 18 do 24 roku życia	135
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego (miesięcznie)	400
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	193
- w przypadku dziecka niepełnosprawnego	273
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka jednorazowo na każde urodzone dziecko	1000
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego)	95
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	

dziecko do 5 lat	90
- dziecko uczące się w wieku 6 – 24 lata	110
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, wypłacany raz w roku we wrześniu	100
Dodatek z tytułu nauki dziecka w szkole ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej poza miejscem zamieszkania (od września do czerwca miesięcznie)	
- jeżeli dziecko uczy się i mieszka poza miejscem zamieszkania	113
- jeżeli dziecko uczy się poza miejscem zamieszkania	69
	1477
Świadczenie pielęgnacyjne	
Zasiłek dla opiekuna	do 31.10.2018 r. 520 od 01.11.2018 r. 620
Specjalny zasiłek opiekuńczy	do 31.10.2018 r. 520 od 01.11.2018 r. 620
Zasiłek pielęgnacyjny	do 31.10.2018 r. 153 od 01.11.2018 r.184,42
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka	1000
Świadczenie rodzicielskie	1000

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł netto miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Ogółem w 2018 roku wypłacono **42 250** świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla **3 165 rodzin**. W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku na wypłatę świadczeń rodzinnych (wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne) wydatkowano łącznie **9 319,93 zł**, z czego kwotę **8.727,304 zł** wypłacono tytułem świadczeń rodzinnych i opiekuńczych a **592,63 zł** wydano na pokrycie kosztów składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

W 2018 roku struktura wydatków na świadczenia rodzinne przedstawiała się następująco:

Rodzaj świadczenia	liczba świadczeń	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne	19 497	2.227,932
Dodatki do zasiłków rodzinnych	8 906	1.060,183
z urodzenia dziecka	97	77.388
W tym : opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	351	135,161
samotnego wychowywania dziecka	1 448	272.745
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	952	100.012

rozpoczęcia roku szkolnego	1 747	105.852
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	1 194	80.587
- na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	57	6.441
- na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1137	74.146
wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3117	288.438
ZASIŁKI RODZINNE WRAZ Z DODATKAMI razem	28 403	3.288,115
Zasiłki pielęgnacyjne	10 581	1.671,961
Świadczenia pielęgnacyjne	1 581	2.329,419
Specjalny zasiłek opiekuńczy	195	103.451
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE razem	12 357	4.104,831
ŚWIADCZENIA RODZINNE RAZEM	40 760	7.392,946
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	226	226.000
Świadczenie rodzicielskie	1110	1.026,064
Zasiłek dla opiekuna	154	82.294
RAZEM:	42 250	8.727,304

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka otrzymają jedynie osoby, które nie mają zasądzonych alimentów, gdyż uniemożliwiają to obiektywne względy (np. rodzic dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznanym lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone). Osoby, które mają zasądzone alimenty i spełniają kryterium dochodowe mogą otrzymać zasiłek rodzinny i pozostałe dodatki.

Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenia zdrowotne – dla uprawnionych osób otrzymujących świadczenia opiekuńcze kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie		liczba świadczeń	Kwota
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe :		1346	477.256
w tym:	- za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	1082	438.851
	- za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	166	23.992
	- za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	98	14.413
Składki na ubezpieczenie zdrowotne:		1.015	115.374
w tym:	- za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	785	104.331
	- za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	138	6.611

- za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	92	4.432
		592,63

Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne były odprowadzane za osoby uprawnione do świadczeń opiekuńczych tj. do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna.

XVIII. REALIZACJA USTAWY O POMOCY PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI

Wypłata świadczenia wychowawczego jest nowym zadaniem realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zaczęła obowiązywać od 1 kwietnia 2016r.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Przysługuje ono do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia, w wysokości **500 zł miesięcznie** na dziecko w rodzinie.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
  - 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
  - 3) pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
  - 4) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.
- Świadczenie wychowawcze na dane dziecko nie przysługuje także, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz tego dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:
- 1) drugie z rodziców dziecka nie żyje;
  - 2) ojciec dziecka jest nieznan;
  - 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
  - 4) sąd zobowiązał jedno z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
  - 5) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na "pierwsze dziecko" jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **800 zł**. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1 200 zł**.

Świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko przysługuje niezależnie od dochodu.

Określone w przepisach określenie "pierwsze dziecko" – oznacza jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia; w przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia, pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez osobę która składa wniosek.

W okresie od stycznia do grudnia 2018r. wpłynęło **2845** wniosków, w tym :

- w formie papierowej – 1882 wniosków,
- w formie elektronicznej – 963 wniosków.

Wydano 2883 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych.

W 2018 roku Ośrodek wypłacił **38.828** świadczeń wychowawczych na kwotę **19.356,449 zł** dla **2617** rodzin.

XIX. REALIZACJA PROGRAMU RZĄDOWEGO DOBRY START

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów Nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M. P. poz.514) wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków jego realizacji rządowego (Dz. U. z dnia 1 czerwca 2018 r., poz. 1061).

Celem programu jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, niezależnie od kapitału kulturowego, społecznego i materialnego rodziny. Program „Dobry Start” ma charakter powszechny, obejmuje uczniów rozpoczynających naukę w szkole bez względu na sytuację dochodową. Zgodnie z programem każdy uczeń ma być objęty jednorazowym wsparciem w wysokości 300 złotych.

Jak wynika z ww. Rozporządzenia, świadczenie „Dobry start” przysługuje:

- rodzicom,
- opiekunom faktycznym,
- opiekunom prawnym,
- rodzinom zastępczym,
- osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych,
- osobom uczącym się.

Rozporządzenie określa również, że świadczenie „Dobry start” przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia:

- przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia;
- przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Ponadto świadczenie to przysługuje także w przypadku:

- ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
- ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Programem „Dobry start” objęto **3215** rodzin, na które wypłacono **4363** świadczeń, w łącznej kwocie **1.308,600 zł**.

Program „Dobry start” jako nowe zadanie, zlecone tutejszemu Ośrodkowi zostało wykonane w sposób rzetelny i terminowy. Sprawna i skuteczna realizacja zadania to efekt pracy wykwalifikowanego oraz prężnie działającego zespołu pracowniczego. W ramach tych działań zmieniono godziny przyjmowania interesantów oraz wyznaczono dwa punkty składania wniosków i odbierania rozstrzygnięć lub decyzji sprawy. Ponadto świadczeniobiorców na bieżąco informowano o zasadach Programu „Dobry start”, a zwiastun o Programie ukazał się zarówno na stronie Ośrodka, jak i w lokalnej TV.

XX. REALIZACJA USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się ono w szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka. Egzekucja jest bezskuteczna, jeżeli w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o świadczenie z FA komornik nie wyegzekwował pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących

zobowiązań alimentacyjnych. Bezskuteczność egzekucji potwierdza komornik sądowy odpowiednim zaświadczeniem.

W przypadku, gdy egzekucja alimentów nie jest prowadzona w Polsce, gdyż dłużnik mieszka za granicą, w celu potwierdzenia bezskuteczności egzekucji, do wniosku o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego wnioskodawca musi dołączyć odpowiednie zaświadczenie z sądu okręgowego (lub innego właściwego sądu) lub zagranicznej instytucji egzekucyjnej, potwierdzające bezskuteczność egzekucji zasądzonych

alimentów lub niemożność prowadzenia egzekucji.

Do otrzymania świadczeń z funduszu alimentacyjnego uprawnia kryterium dochodowe, które wynosi **725 zł netto** na jedną osobę w rodzinie. W ustawie określono, że w przypadku bezskuteczności egzekucji państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż **500 zł** na dziecko. Dostęp do świadczeń został poszerzony o rodziny pełne, w których wychowywane jest dziecko uprawnione do alimentów, a także o te osoby uprawnione, które nie otrzymują alimentów z powodu braku możliwości ustalenia miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego poza granicami kraju.

Ustawa nie przewiduje jednak wspierania wszystkich osób uprawnionych do alimentów, a jedynie dzieci do 18 roku życia oraz te osoby w wieku do 25 lat, które uczą się w szkole lub szkole wyższej, a w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo (jeżeli orzeczenie wydane jest na czas nieokreślony).

Uregulowania zawarte w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przewidują dwa rodzaje zadań, których wykonanie spoczywa na organie właściwym wierzyciela oraz na organie właściwym dłużnika. Przy czym właściwość organów oznacza miejsce zamieszkania odpowiednio wierzyciela lub dłużnika alimentacyjnego.

Obowiązki organu właściwego wierzyciela obejmują ustalanie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wypłatę tych świadczeń, a także:

- 1) przekazywanie informacji o przyznaniu świadczeń do komornika sądowego, a także o wysokości zobowiązań dłużnika wobec skarbu państwa do dłużnika i do organu właściwego dłużnika ,
- 2) ustalanie organu właściwego dłużnika alimentacyjnego,
- 3) wnioskowanie do organu właściwego dłużnika o podjęcie wobec dłużnika działań aktywizacyjnych,
- 4) ustalanie należności dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego łącznie z ustawowymi odsetkami,
- 5) przekazywanie informacji o stanie zobowiązań dłużnika alimentacyjnego na rzecz skarbu państwa do Biura Informacji Gospodarczej.

W 2018 roku pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto **300** rodzin, którym przyznano **3987** świadczeń na łączną kwotę **1.626,841 zł**.

Wydatki na świadczenia w poszczególnych kategoriach osób uprawnionych przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	3987	1 626 841
0 – 17 lat	3479	1 426 551
18 – 24 lata	485	191 290
25 lat i więcej	23	9000

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów, łącznie z ustawowymi odsetkami.

W okresie I-XII 2018 r. na skutek prowadzonej przez komornika sądowego egzekucji alimentów oraz wpłat dokonywanych przez dłużników wyegzekwowano łącznie **664 963,74 zł**. Wyegzekwowana należność główna stanowi ok. 41% kwoty wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i została zgodnie z zapisem ustawy przekazana na dochody:

- budżetu państwa – **523 176,39 zł** (w tym z tytułu:
  - świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 185 496 zł
  - odsetek - 319 557 zł
  - zaliczki alimentacyjnej - 18 123,39 zł),
- budżetu gminy Police – **141 787,35 zł** (w tym z tytułu:
  - świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 123 663,96 zł
  - zaliczki alimentacyjnej - 18 123,39 zł).

W 2018 roku Ośrodek podejmował działania wobec 353 dłużników alimentacyjnych, w tym działania wobec 81 dłużników podejmowane były na wniosek innego organu.

XXI. STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

W 2018 roku na świadczenia wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkowano następujące kwoty:

1. ze środków własnych gminy:

a) rozdz. 85214 - 2 169 939,01 zł,

w tym: § 3110 (zasiłki i pomoc w naturze) – 613 547,76 zł ,

w tym kwota 150 595,93 zł na zasiłki okresowe dofinansowana ze środków budżetu państwa

§ 4300 (pogrzeby) – 14 037,42 zł,

§ 4330 (domy pomocy społecznej) – 1 542 353,83 zł,

b) rozdz. 85213 § 4130 (składka zdrowotna dla osób pobierających zasiłki stałe oraz uprawnionych osób bezrobotnych, z którymi zawarto kontrakt socjalny) – 125 901,46 zł (w całości dofinansowanie ze środków budżetu państwa),

c) rozdz. 85230 (dożywianie) – 429 999,80 zł, w tym kwota 315 252,80 zł dofinansowana z budżetu państwa w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,

d) rozdz. 85295 (schronienie, projekty socjalne) – 168 115,36 zł,

e) rozdz. 85228 (usługi opiekuńcze) – 2 051 611,14 zł, w tym w ramach Programu „Opieka 75+” – 25 230,20 zł

f) rozdz. 85215 (dodatki mieszkaniowe) – 504 141,51 zł,

g) rozdz. 85216 (zasiłki stałe) - 1 406 903,28 zł (w całości dofinansowanie ze środków budżetu państwa),

h) rozdz.85219 (ośrodki pomocy społecznej) – 3 940 455,85 zł, w tym kwota 600 814,34 zł, dofinansowana z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,

i) rozdz. 85510 (placówki opiekuńczo-wychowawcze) – 254 474,95 zł,

j) rozdz. 85508 (rodziny zastępcze) – 349 253,39 zł,

k) rozdz. 85504 (wspieranie rodziny – asystent rodziny) – 111 493,50 zł , w tym:

- kwota 71 425,50 zł z budżetu gminy,

- kwota 28 758 zł dotacja z budżetu państwa w ramach realizacji *Programu Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na 2018 rok* ogłoszonego przez Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ,

- kwota 11 310 zł ze środków Funduszu Pracy na realizację *Programu Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na 2018 rok*.

2. ze środków zleconych Gminie:

- a) rozdz. 85501** (świadczenia wychowawcze) – 19 640 293,80 zł (wydatki na świadczenia wychowawcze i środki na koszty obsługi),
- b) rozdz. 85502** (świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, fundusz alimentacyjny, składki emerytalno-rentowe i koszty obsługi) – 11 122 827,30 zł,
- c) rozdz. 85595** (realizacja Programu „Za Życiem” i koszty obsługi) - 4 123,71 zł,
- d) rozdz. 85213** (składki na ubezpieczenie zdrowotne) – 115 373,46 zł,
- e) rozdz. 85215** (dodatki energetyczne) – 8 101,59 zł (wypłata dodatków energetycznych 7 942,74 zł + 2 % kosztów obsługi 158,85 zł),
- f) rozdz. 85228** (specjalistyczne usługi opiekuńcze) – 114 962,03 zł,
- g) rozdz. 85219** (wynagrodzenie opiekuna prawnego wraz z kosztami obsługi) – 26 743,39 zł,
- h) rozdz. 85504** (program „Dobry start”) – 1 352 390,00 zł.

PODSUMOWANIE

Wizerunek pomocy społecznej od wielu lat ulega przeobrażeniom. Nowy model polityki społecznej, to model aktywny, który adresowany jest nie tylko do osób zagrożonych marginalizacją czy wykluczeniem społecznym, ale także do pozostałych obywateli, w celu pobudzenia ich działań na rzecz środowiska lokalnego. Ponadto współczesna polityka społeczna to nawiązywanie współpracy z innymi instytucjami oraz sektorem publiczno – prywatnym i publiczno – społecznym w celu niwelowania problemów społecznych.

Pomoc społeczna jest szeroko rozumianą instytucją polityki społecznej. Jej głównym zadaniem jest pomoc osobom i rodzinom w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, jakich nie mogą one same pokonać przy wykorzystaniu swoich możliwości, uprawnień i własnych środków, ale pomoc społeczna to również poszukiwanie rozwiązań w środowisku lokalnym, to budowanie sieci wsparcia i tworzenie lokalnej wspólnoty.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach stał się inicjatorem wielu pozytywnych zmian społecznych ale także zmian w świadomości mieszkańców Gminy. Poprzez swoje działania kreuje współczesną politykę społeczną, która oparta jest na nowatorskich rozwiązaniach.

Tutejszy Ośrodek realizuje zadania polityki społecznej na wielu płaszczyznach. Do tych działań zaliczyć należy pomoc społeczną, która wymaga ogromnego nakładu pracy pracowników socjalnych oraz pracowników z pozostałych działów w celu sprawnej i skutecznej realizacji. Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych oraz usług opiekuńczych.

Wszystkie wymienione zadania wymagają dobrze zorganizowanego zespołu pracowników. Ludzi gotowych do pracy w trudnych warunkach. W warunkach zmian, nowych zadań i pojawiających się problemów.

Realizacja zadań w 2018 r. przedstawia się następująco:

- 2239 podań osób ubiegających się o różne świadczenia z zakresu pomocy społecznej,
- 1962 wnioski z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 2845 wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego,
- 3292 wniosków o przyznanie świadczenia „Dobry start”,
- 297 wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 505 wniosków osób ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego,
- 91 wnioski osób ubiegających się o przyznanie dodatku energetycznego,
- pracownicy socjalni przeprowadzili 2693 wywiadów środowiskowych do celów pomocy społecznej,
- pracownicy socjalni przeprowadzili 384 wywiadów środowiskowych do celów innych niż uzyskanie pomocy społecznej,
- pracownicy socjalni w związku z prowadzeniem procedury Niebieskiej Karty zorganizowali i uczestniczyli w spotkaniach 617 grup roboczych.

W powyższych sprawach Ośrodek Pomocy Społecznej wydał **10 571 decyzji administracyjnych oraz 3268 rozstrzygnięć spraw**, z zakresu :

- a) pomocy społecznej – 3481,
- b) skierowań do domu pomocy społecznej i ustalania odpłatności – 67,
- c) dodatków mieszkaniowych – 517,
- d) dodatków energetycznych – 127,
- e) świadczeń rodzinnych – 3119,
- f) świadczeń wychowawczych – 2883,
- g) funduszu alimentacyjnego – 361,
- h) świadczeń „Dobry start” – 3268 rozstrzygnięć, 16 decyzji.

Ponadto wydano 927 zaświadczeń na wniosek klientów i instytucji.

Niezwykle ważnym zadaniem, które realizuje i promuje tutejszy Ośrodek jest zmiana postaw życiowych klientów, kształtowanie w społeczeństwie postaw zrozumienia, akceptacji, tolerancji i szacunku dla osób

z grup szczególnego ryzyka, mających trudności z przystosowaniem się do życia w społeczeństwie i aktywnego pełnienia ról społecznych.

Pomoc społeczna jest bardzo ważną instytucją polityki państwa. Poprzez swoje działania hamuje rozwój dysfunkcji w środowiskach zagrożonych marginalizacją, a także wpływa na poprawę kondycji lokalnej społeczności.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach od wielu lat pozyskuje środki zewnętrzne skierowane na rozwój usług i wsparcia klientów pomocy społecznej. Umożliwia to tworzenie odpowiednich narzędzi i organizowanie pracy tak, aby była ona skuteczna i docierała do osób najbardziej potrzebujących. Ponadto Ośrodek aktywnie poszukuje rozwiązań w celu niwelowania problemów społecznych. W tym celu nawiązuje współpracę z licznymi instytucjami i organizacjami z sektora non profit. Ponadto Ośrodek realizuje pracę w oparciu o trzy metody pracy socjalnej. Jest to praca z indywidualnym przypadkiem, metoda pracy grupowej oraz metoda pracy środowiskowej.

W tak złożonym systemie pracy Ośrodek stał się jednostką realizującą aktywną politykę społeczną państwa, która nie jest już postrzegana przez pryzmat przyznawania pomocy finansowej ale jako jednostka godna zaufania, inicjator działań społecznych, a także partner do działań zmierzających do minimalizowania zjawisk wykluczenia społecznego.

WNIOSKI

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom, zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat.

W przypadku wsparcia finansowego i usług konieczne jest:

- zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń pieniężnych (zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe),
- zabezpieczenie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej,
- zabezpieczenie środków finansowych na realizację wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020,
- zapewnienie środków finansowych na pokrycie wkładu własnego do realizowanych projektów,
- zabezpieczenie środków finansowych na usługi opiekuńcze, przy czym należy uwzględnić środki na nowe etaty w związku z rosnącym zapotrzebowaniem na ten rodzaj usług,
- zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę dodatków mieszkaniowych,
- zapewnienie środków finansowych na funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na nowe etaty w związku z rozwojem zadań polityki społecznej.
- zabezpieczenie środków finansowych na zapewnienie schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Police.

Rok 2019 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Kierunki te, są niezbędne aby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Rozwój działań nastąpi w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie aktywnej integracji adresowanej do klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej,
- 2) tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup beneficjentów,
- 3) realizację „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2026”,
- 4) kontynuację realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019– 2021”,
- 5) kontynuację realizacji „Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Police na lata 2014 - 2020”,
- 6) kontynuację realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”,
- 7) podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększania ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,

- 8) realizację gminnych programów skierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi; przeciwdziałanie narkomanii),
- 9) prowadzenie aktywnej polityki senioralnej,
- 10) sprawną realizację świadczeń rodzinnych, rządowego programu 500+ i Programu 300+ (sprawne przyjmowanie wniosków, weryfikowanie uprawnień, wypłata świadczeń),
- 11) dalsze pogłębianie współpracy z partnerami, m.in. w obszarze wspierania rodziny, pomocy osobom w wieku senioralnym, pomocy osobom bezdomnym, aktywizowania bezrobotnych,
- 12) prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowanie zatrudnienia do występujących potrzeb,
- 13) dalszą profesjonalizację pracy socjalnej,
- 14) rozwijanie środowiskowej pracy socjalnej związanej z aktywizacją i integracją mieszkańców,
- 15) podnoszenie jakości oferowanych usług społecznych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zadania statutowe i ponadstandardowe z obszaru szeroko pojętej polityki społecznej, stanowią ważny obszar z punktu widzenia potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej Polic.